

**T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM
DALI
SİYASET VE SOSYAL BİLİMLER BİLİM DALI**

**AVRUPA BİRLİĞİ LİDERLERİNİN YENİ GÖÇMEN
DALGASI POLİTİKALARININ SÖYLEM ANALİZİ :
ALMANYA, İNGİLTERE VE FRANSA ÖRNEKLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Abdulhalik Kürşat ARIK

Çorum 2019

**AVRUPA BİRLİĞİ LİDERLERİNİN YENİ GÖÇMEN DALGASI
POLİTİKALARININ SÖYLEM ANALİZİ : ALMANYA,
İNGİLTERE VE FRANSA ÖRNEKLERİ**

Abdulhalik Kürşat ARIK

**Sosyal Bilimler Enstitüsü
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Siyaset ve Sosyal Bilimler Bilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

**TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Metin UÇAR**

ÇORUM-2019

KABUL VE ONAY

Abdulhalik Kürşat ARIK tarafından hazırlanan *Avrupa Birliği Liderlerinin Yeni Göçmen Dalgası Politikalarının Söylem Analizi : Almanya, İngiltere ve Fransa Örnekleri* başlıklı bu çalışma, 26 / 06 / 2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği / oyçokluğu ile başarılı bulunarak yüksek lisans / doktora / sanatta yeterlilik tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Prof. Dr. İlhan AKSOY (Başkan)

İmza

Doç. Dr. Metin UÇAR (Danışman)

İmza

Dr. Öğr. Üyesi Anıl VAREL

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

İmza
Enstitü Müdürü
Doç. Dr. İlker SAKINÇ
Müdür Yardımcısı

HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yaptığımı beyan ederim. (27 / 06 / 2019)

İmzası

Tezi Hazırlayan Öğrenci
Abdulhalik Kürşat ARIK

ÖZET

ARIK, Abdulhalik Kürşat. *Avrupa Birliği Liderlerinin Yeni Göçmen Dalgası Politikalarının Söylem Analizi: Almanya, İngiltere ve Fransa Örnekleri*, (Yüksek Lisans Tezi), Çorum, 2019.

Küreselleşmenin etkisiyle günümüzde Avrupa Birliği gibi ulus üstü siyasi birlikler olarak tanımlanabilecek yapıların ulus devletlerin ürettiği politikaların önüne geçtiği, bir ideal ve amaç uğruna bir araya gelerek politikalar ürettiği görülmektedir. Avrupa Birliği'nin temel değerleri olarak görülebilecek olan "Avrupa Vatandaşlığı" ve "serbest dolaşım hakkı" ulus üstü birliklerin ortaya koyduğu politikaların en etkin örneklerindedir. Bu noktada bu üretilen politikaların ortak ideal çerçevesinde olumlu iklim içinde karşılıklı çıkarlar dahilinde ortaya konulduğu unutulmamalıdır. "Avrupa Vatandaşlığı", "Avrupa İdeali", "serbest dolaşım hakkı", "özgürlük" ve "çok kültürlülük" gibi Avrupa Birliği'nin şiddetle desteklediği olguların Birlik üyesi devletlerin çıkarlarıyla çeliştiği noktada ne tür değişim ve dönüşümlere uğrayacağı önemlidir.

Kökene 1950'lere dayanan Avrupa Birliği, Avro ortak para bölgesi ve serbest dolaşım hakkı gibi ortak politikalar üretse de 1990'larda Avrupa'nın ortasındaki Sırp-Boşnak Savaşı'nda ortak bir dış politika ve güvenlik politikası ortaya koyamamıştır. Bu sürecin hemen ardından dağılan Sovyetler Birliği ülkelerinden ve Orta Doğu'daki istikrarsızlıklardan kaçanlar için Avrupa Birliği'nin Batı kanadı cazibe merkezi olmuştur. Bu nedenle Avrupa Birliği göç konusunda ortak politikalar üretme çabası içerisine girmiştir. Bu noktada göç olgusu Birlik üyesi devletlerin ulusal çıkarlarıyla çelişmeye başlamıştır. Özellikle Avrupa Birliği'nin Yunanistan, Bulgaristan ve İtalya gibi doğu ve güney sınırları üzerinden Birliğe giren göçmenlerin oluşturduğu kargaşa ortamı Birlik içerisinde görüş ayrılıklarına neden olmuştur.

Suriye Savaşı'nın ortaya çıkardığı göç dalgasının Avrupa Birliği sınırlarına dayanmasıyla birlikte Avrupa Birliği'ne liderlik eden Almanya, Fransa ve İngiltere'nin iç ve dış politika söylemleri hatta Birliğin öncelik verdiği özgürlük ve çok kültürlü politikalara dair söylemler değişmeye başlamıştır. Liderlerin söylemlerindeki değişiklikler Avrupa Birliği'nin göçmenlere karşı geliştirdiği politikalarda ve hukuksal düzenlemelerde de değişikliklere neden olmuştur.

Bu alışmada Avrupa Birliği'ne yön veren Almanya, Fransa ve İngiltere liderlerinin Suriye Savaşı'nın sonucunda ortaya çıkan g dalgasına dair 2015-2016-2017 yıllarına ait söylemlerinin analizleri Reuters'in resmi internet sitesinde yayınladığı haberlerin yorumlanması ile yapılmıştır. Liderlerin söylemleri temelde söylem analizi tekniğiyle incelenmiştir. Aynı zamanda içerik zmlemesi tekniğinden de faydalanılmıştır.

Anahtar Kavramlar: Avrupa Birliği, söylem analizi, g

ABSTRACT

ARIK, Abdulhalik Kürşat. *Discourse Analysis of New Migrant Wave Policies of European Union Leaders :Examples of Germany, United Kingdom and France* (Master Thesis), Çorum, 2019.

Due to the effect of globalization, it can be seen that the structures which can be defined as supranational political unions like the European Union avert the policies produced by the nation states and produce policies for an ideal and purpose. "European Citizenship" and "free movement", which can be seen as the basic values of the European Union, are among the most effective examples of the policies implemented by supranational associations. At this point, it should be kept in mind that these policies have been produced in the common ideal framework within the favourable positive climate and the mutual interests. It is really important what kind of changes and transformations will be seen at the point where the facts supported by the European Union, such as "European Citizenship", "European Ideal", "freedom of movement", "freedom" and "multiculturalism", contradict the interests of the member States.

Although the European Union, whose origins date back to the 1950s, produced common policies such as Euro Area and the right of free movement, it was not able to produce a common foreign and security policy for the Serbian-Bosnian War in the mid-1990s in Europe. Immediately after this, the West part of the European Union has become a focal point for those fleeing from the former Soviet Union countries and the instability in the Middle East. Therefore, the European Union has tried to produce common policies on immigration. At this juncture, the phenomenon of migration began to contradict the national interests of the member states of the Union. In particular, the turmoil of immigrants entering the Union through the eastern and southern borders of the European Union, such as Greece, Bulgaria and Italy, has led to some dissension within the Union.

Germany, France and Britain's domestic and foreign policy sayings and even the statements related to the European Union's freedom and multicultural policies began to change when the immigration wave of the Syrian War reached to the borders of the European Union. The changes in the rhetoric of leaders have also led to changes in the policies and legal arrangements developed by the European Union against migrants.

In this research, the discourse analyses of the statements of the German, French and British leaders related to the influx of the migration deriving from the Syrian war have been analyzed by interpreting of the news published in Reuters' official website including 2015-2016-2017. The discourses of the leaders have been examined with discourse analysis technique. Moreover, content analysis technique has also been used.

Keywords: European Union, discourse analysis, migration

TEŞEKKÜR

Bu çalışma uzun bir okuma, araştırma, analiz ve değerlendirme sürecinin bir sonucu olarak karşınızdadır. Araştırma sürecinin tek sonucu olarak değil aynı zamanda kişisel gelişimime ve eleştirel düşünmeme katkı sağlayan bu ürün zorlu bir yolculuğun sonunda sizlere sunulmuştur. Bu yolculuğun başlangıcından sonuna kadar bana yol gösteren kişisel gelişimin, araştırmanın, okumanın ve bilginin önemini vurgulayan Doç. Dr. Metin Uçar'a, bana farklı düşünme açıları gösteren ve derslerinden büyük zevk aldığım Prof. Dr. Fatih Duman'a, çok değerli tartışmalar yaptığım Dr. Öğr. Üyesi Veysel Dinler'e, Öğr. Gör. Mehmet Kanatlı'ya ve Prof. Dr. Ahmet Özalp'a teşekkürü bir borç bilirim.

Tez yazım sürecinde anlayışı ve desteğiyle her zaman yanımda olan eşim Tuğba Arık'a, tez çalışmalarımnda desteğini esirgemeyen kardeşim Mustafa Burak Arık'a, manevi desteğinden dolayı annem Nuriye Nuran Arık'a ve bu süreçte dünyaya gelen kızım Afra Efnan Arık'a bana kattığı motivasyon için teşekkürlerimi sunuyorum.

Bilginin, bilmenin ve araştırmanın hiç bitmeyen bir serüven olduğunu ve insana kattığı değerın önemini daha iyi görmekteyim. Yeni araştırmalar ve serüvenler için kendimi artık daha hazır ve donanımlı hissetmekteyim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	İ
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR	V
İÇİNDEKİLER	VI
SAYFA	VI
ŞEKİLLER DİZİNİ	İX
ÖN SÖZ	X
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM YÖNTEM, METODOLOJİK ÇERÇEVE VE LİTERATÜR TARAMASI	
BİRİNCİ KISIM	3
1.1. YÖNTEM ÜZERİNE	3
1.1.1. Bilim Üzerine	3
1.1.2. Araştırma & Bilimsel Araştırma Nedir?.....	4
1.1.3. Nicel Yöntem.....	6
1.1.4. Nitel Yöntem	8
1.2. SÖYLEM	15
1.3. SÖYLEM TEORİLERİ	20
1.4. SÖYLEM ÇÖZÜMLEME BİÇİMLERİ	24
1.5. İÇERİK ÇÖZÜMLEMESİ	29
1.6. KURAMSAL ÇERÇEVE	30
1.6.1. Araştırma Soruları ve Yöntem.....	30
İKİNCİ KISIM	36
1.7. GÖÇ OLGUSU ÜZERİNE LİSANSÜSTÜ TEZLER	36
1.8. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	55
1.8.1. Göçmenlikle İlgili Kavramlar.....	55

1.8.2. Göçmenlikle İlgili Kavramların Ulusal ve Uluslararası Belgelerdeki Gelişimi 57

İKİNCİ BÖLÜM ANALİZ VE BULGULAR

2.1. GİRİŞ	67
2.2. ALMANYA 2015 YILI ANALİZLERİ	70
2.2.1. Almanya 2015 Yılı Haberleri Dağılımı	70
2.2.2. Almanya 2015 Yılı Haberlerinin Analizleri	71
2.2.3. Almanya 2015 Yılı AB Liderliği Olgusu Üzerine	71
2.2.4. Almanya 2015 Yılı AB İlişkileri ve Düzenlemeleri Üzerine	74
2.2.5. Almanya 2015 Yılı Avrupalılık Kavramı Üzerine	76
2.2.6. Almanya 2015 Yılı -Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine	79
2.2.7. Almanya 2015 Yılı-İç ve Dış Politika Üzerine	84
2.2.8. Almanya 2015 Yılı-Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine	92
2.3. ALMANYA 2016 YILI ANALİZLERİ	95
2.3.1. Almanya 2016 Yılı Haberleri Dağılımı	95
2.3.2. Almanya 2016 Yılı Haberlerinin Analizleri	95
2.3.3. Almanya 2016 Yılı AB Liderliği Olgusu Üzerine	96
2.3.4. Almanya 2016 Yılı AB İlişkileri ve Düzenlemeleri Üzerine	98
2.3.5. Almanya 2016 Yılı Avrupalılık Kavramı Üzerine	102
2.3.6. Almanya 2016 Yılı Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar	104
2.3.7. Almanya 2016 Yılı İç ve Dış Politika	107
2.3.8. Almanya 2016 Yılı Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı	115
2.4. ALMANYA 2017 YILI ANALİZLERİ	117
2.4.1. Almanya 2017 Yılı Haberleri Dağılımı	117
2.4.2. Almanya 2017 Yılı Haberlerinin Analizleri	118
2.4.3. Almanya 2017 Yılı AB Liderliği Olgusu Üzerine	118
2.4.4. Almanya 2017 Yılı AB İlişkileri ve Düzenlemeleri Üzerine	119
2.4.5. Almanya 2017 Yılı Avrupalılık Kavramı Üzerine	120
2.4.6. Almanya 2017 Yılı Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine	121
2.4.7. Almanya 2017 Yılı İç ve Dış Politika Üzerine.....	122
2.4.8. Almanya 2017 Yılı Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine.....	128

2.5. İNGİLTERE 2015-2016- 2017 YILLARI ANALİZLERİ.....	131
2.5.1. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları Haberleri Dağılımı	131
2.5.2. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları Haberlerinin Analizleri	132
2.5.3. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları AB Liderliği Olgusu-AB İlişkileri ve Düzenlemeleri-Avrupalılık Kavramı Üzerine.....	132
2.5.4. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine	134
2.5.5. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları İç ve Dış Politika Üzerine	136
2.5.6. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları-Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine	142
2.6. FRANSA 2015-2016- 2017 YILLARI ANALİZLERİ	145
2.6.1. Fransa 2015-2016-2017 Yılları Haberleri Dağılımı	145
2.6.2. Fransa 2015-2016-2017 Yılları Haberlerinin Analizleri	146
2.6.3. Fransa 2015-2016-2017 Yılları AB Liderliği Olgusu-AB İlişkileri ve Düzenlemeleri-Avrupalılık Kavramı Üzerine.....	147
2.6.4. Fransa 2015-2016-2017 Yılları-Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine	153
2.6.5. Fransa 2015-2016-2017 Yılları İç ve Dış Politika Üzerine.....	155
2.6.6. Fransa 2015-2016-2017 Yılları -Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine	157

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM VERİLERİN ANALİZİ

3.1. ELEŞTİRİ & SINIRLILIKLAR.....	163
3.2. ALMANYA-İNGİLTERE-FRANSA HABERLERİNİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ	164
DEĞERLENDİRMELER & SONUÇ.....	175
KAYNAKÇA.....	182

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
Şekil 1. 1 : Uluslararası Lisansüstü Tezlerde Göçmen-Mülteci-Sığınmacı-Göçmenlik Kavramlarının Toplam Sayısı	37
Şekil 1. 2 : Uluslararası Lisansüstü Tezlerde Kavramların Karşılaştırmalı Sayıları	37
Şekil 1. 3 : AB & Göçmenlik Kavramlarıyla İlgili Uluslararası Lisansüstü Tezlerin Ülkelere Göre Dağılımı	38
Şekil 1. 4 : AB ve Göçmenlikle İlgili Uluslararası Lisansüstü Tezlerin Sınıflandırılması	39
Şekil 1. 5 : Ulusal Lisansüstü Tezlerde Göçmen-Mülteci-Sığınmacı-Göçmenlik Kavramlarının Toplam Sayısı	46
Şekil 1. 6 : Ulusal Lisansüstü Tezlerde Kavramların Karşılaştırmalı Sayıları	46
Şekil 1. 7 : AB ve Göçmenlikle İlgili Uluslararası Lisansüstü Tezlerin Sınıflandırılması	47

ÖN SÖZ

Günümüz dünyasında söylem, basın yayın organları ve kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, sosyal medya kullanımının artması ve dünyanın giderek küresel bir köy haline gelmesiyle önemi giderek artan bir olgu haline gelmiştir. İktidarların ve güç odaklarının söylemi etkili şekilde kullanarak toplumu yönlendirmesi ve bu sayede yönetimlerini devamlı hale getirmek için uğraşmaları dikkat çekici bir noktadır. Özellikle toplumun tepki vereceği sosyal olaylar üzerinde söylemin gücü kullanılarak toplum mühendisliği yapıldığı aşikardır.

Avrupa Birliği sınırları çok geniş olan, Fransa ve özellikle Almanya'nın liderlik ettiği, Orta Doğu'daki savaş ve istikrarsızlıktan kaçanlar ile Sovyet Rusya'dan kopan ülke vatandaşları için cazibe merkezi haline gelen siyasi bir birliktir. Avrupa Birliği, ürün ve hizmetlerin serbest dolaşımını temel alan ortak bir Avrupa ideali geliştirmeye çalışırken aynı zamanda bu son dönemde Birliğin Batı kanadını oluşturan ülkeler için de göç dalgası ile mücadele etmektedir. Birliğe liderlik eden Almanya göçmenlerin oluşturduğu bir ülke olarak tanımlanabilir. Bu noktada dikkate değer olan itici gücünü göçmenlerin oluşturduğu Almanya'nın Birliğin göç politikalarına da yön veriyor olmasıdır.

Avrupa Birliği, özgürlük ve çok kültürlülüğü evrensel değerler olarak incelemektedirken Suriye Savaşı'nın sonucu olarak Birlik sınırlarına dayanan göçmen yığınıyla karşı karşıya kaldığında kendi öncelediği bu değerlerden uzaklaşmaya başlamış ve daha güvenlikçi, etnik-kültürel öğeleri ön plana çıkarmaya başlamıştır. Bu süreçte Birliğe öncülük eden Fransa, İngiltere ve özellikle Almanya liderlerinin göç olgusuna dair söylemleri ve uygulamaları kendi ulusal çıkarları doğrultusunda değişiklikler göstermeye başlamıştır. Bu değişim Suriye Savaşı'nın başladığı dönemde, savaştan kaçan göçmenlerin arttığı dönemde ve göçmenlerin Avrupa'ya gelişinin azaldığı dönemde farklı boyutlarda olmuştur.

Bu tez belirli ilkeler ve değerleri önceleyerek ideal bir Avrupa oluşturmaya çalışan Avrupalı Birliği'ne başat olan liderlerin söylemlerinin Suriye Savaşı nedeniyle Avrupa'ya gelen göç yığınına karşı ulusal çıkarlar, güvenlik, iç-dış politika kaygıları, ve Avrupa ideali etrafında nasıl değişim ve dönüşüme uğradığını ortaya koymaktadır.

Araştırma ve yazım sürecinin başından itibaren danışmanlığımı yapan, zihnimi açan, farklı yollar gösteren değerli hocam Doç. Dr. Metin Uçar'a teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

29.05.2019

Abdulhalik Kürşat ARIK

GİRİŞ

Söylem farklı anlamlar yüklenerek insanoğlunun yaşamında hep var olagelmış bir kavramdır. Farklı teorik bağlamlara dayansa da insanın ürettiği söylem temelde içinde bulunduğu bağlamdan farklı düşünülmemektedir. Söylem, dilsel olarak incelenebileceği gibi sosyal ve yorumlamacı bakış açılarıyla da ele alınabilecek bir kavramdır. Söylem özde insanın kendini kullanarak ürettiği ve anlamlar yüklediği bir olgudur. Sosyal bir varlık olan insanın olduğu her yerde söylem de var olmuştur.

Küreselleşen dünyada güç ve iktidar savaşı her alanda giderek artmaktadır. Siyasi bir birlik olan Avrupa Birliği de bu savaşın içerisinde özgürlükçü, evrensel ve insani değerlerle var olma iddiasındadır. Ulusal devletlerin bir araya gelerek oluşturduğu bir yapı olan Avrupa Birliği, Suriye Savaşı sonrası yoğun bir göç dalgasıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu süreçte evrensel ve insani değerleri önceleyen Avrupa Birliği politikalarının da değiştiğini görmekteyiz. İşte bu bağlamda araştırmamız Avrupa Birliği'ne başat olan Almanya, Fransa ve İngiltere liderlerinin Avrupa Birliği'ne dair söylemlerinin ulusal çıkarlar, güvenlik, iç ve dış politika gibi konular temelinde ne şekilde değiştiği üzerine yoğunlaşmaktadır.

Araştırmamızda temelde insanın meydana getirdiği göç olgusu ve bu olgunun meydana getirdiği güvenlik, sosyal-etnik sorunların liderlerin söylemlerini nasıl değiştirdiği üzerinde durulmuştur. Bu incelemede insan ve onun ürettiği sorunlara yine insanın ürettiği söylem üzerinden bir bakış açısı göstermeye odaklanıldığı için yöntem olarak nitel yöntem tercih edilmiştir.

Araştırmamızda nitel yöntem içerisinde söylem analizi tekniği kullanılmıştır. Söylem analizi için Almanya, Fransa ve İngiltere örneklemimizi meydana getirmiştir. Analizi yapılan haberler Reuters'in resmi internet sitesinden alınmıştır. 2015, 2016 ve 2017 yılları arasında göç, göçmen, göçmenlik, mülteci ve sığınmacı kavramları üzerine liderlerin yaptığı açıklamalar yorumlanarak değerlendirilmiştir. Araştırma desenimizde ayrıca içerik çözümlemesi ile elde edilen verilerin yorumlanarak kullanımına da yer verilmiştir.

Araştırmamız konuya yöntem açısından hakimiyetin iyi olması için birinci bölüm birinci kısımda genel bir metodolojik çerçeve ortaya koymuştur. Bu nedenle öncelikle nicel ve nitel yöntemlerin üzerinde durulmuştur. Araştırma tasarımımızın

ruhuna uygun olarak nitel yöntem söylem çözümlemesi tekniği hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Araştırmamıza dair kuramsal çerçeve bu bölümdedir. Birinci bölüm ikinci kısımda araştırma yönteminin uygulama alanına yoğunlaşarak konuyla alakalı yapılan araştırmalar incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Ayrıca bu kısımda araştırmamız için yine uygulama olarak görebileceğimiz göç olgusuyla alakalı kavramların gelişimi de ele alınmıştır.

İkinci bölümde söylem analizleri yapılmıştır. Almanya Fransa ve İngiltere liderlerinin göç olgusuna dair açıklamaları söylemsel boyutta analiz edilmiştir. Almanya'nın Avrupa Birliği'ne başat olması ve göç olgusuyla alakalı olarak Merkel'in çok daha fazla sayıda açıklaması olduğu için Almanya-Merkel analizleri 2015-2016-2017 başlıkları altında ayrı ayrı yapılmıştır. Haberlerin bu yıllara göre dağılımları ve haberlerin hangi kavramlar üzerine yoğunlaştığına dair analizleri de yapılmıştır. Ayrıca Avrupalılık-AB İlişkileri-AB Liderliği, uluslararası ilişkiler ve kurumlar, iç ve dış politika, dışlayıcı ve kapsayıcı bakış açıları yönünden de haberler analiz edilmiştir. Aynı şekilde Fransa ve İngiltere'ye dair analizler de yıl bazında ve aynı başlıklar dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

Son bölümde ilk olarak araştırmamın genel değerlendirmesi yapılmış ve muhtemel sınırlılıkları üzerinde durulmuştur. Daha sonrasında Almanya, İngiltere ve Fransa için ayrı ayrı değerlendirmeler yapılarak sonuç bölümü değerlendirmesi yapılmıştır. Liderlerin açıklamalarının söylemsel boyutta incelenmesi ve analiz edilmesi ile söylemin içinde bulunduğu bağlam ile şekillendiği, siyasi kaygılar ile dönüştüğü ve aynı liderlerce birbirine zıt söylemlerin konjonktürel olarak üretildiği ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM, METODOLOJİK ÇERÇEVE VE LİTERATÜR TARAMASI

BİRİNCİ KISIM

1.1. YÖNTEM ÜZERİNE

1.1.1. Bilim Üzerine

İnsan içinde olduğu çevreyi ve olguları bir şekilde anlama çabası içerisine girmiştir. İnsanın çevresinde olup bitenlere karşı merakı bilimi de meydana getirir. Dolayısıyla bilim, "olmayı" ortaya çıkarmak yerine "olanı" açıklama, anlamlandırma ve belirli kurallara bağlama çabası (Hançerlioğlu, 1985a, s. 170) ve doğanın tasviri olarak tanımlanabilir (Geray, 2014, s. 45). Ancak elde edilen her bilgi, bilimsel olarak kabul edilmez. Zira insanın araştırma serüveninde, bazı bilgiler sadece deneyimlerle elde edilmiştir. Örneğin, astroloji; aya, güneşe ve yıldızlara bakarak ileriye dönük tahminler yapmaya çalıştığından, bilim olarak görülmez. Kişinin ishal olduğunda kahve tozuna limon sıkarak yemesi, ishalinin geçtiğini görmesi ve bu durumun ishale iyi geldiğini söylemesi de gündelik yaşamdan bilimsel olmayan bilgiye örnektir. Sadece deneme yanılma yoluyla ortaya çıkan bu tür gündelik bilgiler bilimsel olarak değerlendirilmese de sıklıkla kullanılmaktadır. O zaman her bilginin bilimsel olmadığı kesindir ve zaten bu çerçeveden bakıldığında her bilginin bilimsel olmasının gerekmediği de söylenmelidir. (Aziz, 2015, s. 3)

Bilimsel bilgiye ihtiyaç duyma hali kesinliğe, genellemeye ya da çıkarıma ihtiyaç duyulmasının sonucudur. Bu nitelikler dikkate alındığında "bilimsel bilgi nedir?" sorusuna daha sistematik ve belirli bir düzen içerisinde ortaya konulmuş bilgi olarak cevap verilebilir. Buna karşın sistematik şekilde elde edilmiş her bilginin bilimsel olup olmadığı da tartışmalıdır. Bu nedenle bilimsel olanı bilimsel olmayandan ayırt edebilmek için bazı nitelikler üzerinde durulmaktadır. Bu nitelikler arasında ilk olarak "farklı kaynaklardan doğruluğunu teyit etme" yer almaktadır. İkinci olarak Post-

pozitivistlerin¹ itirazlarına rağmen (Fox, 2008, s. 660), "benzer koşullarda benzer sonuçların gözlenebilmesi" ilkesi yer alır. Bu niteliklerden üçüncüsü, araştırmacının "verilere kuşkuyla yaklaşması ve bu verileri başka kaynaklardan doğrulamaya çalışmasıdır". Son bir nitelik olarak "bilimsel olanla olgusal olanın paralellik göstermesi" ilkesi de sayılabilir (Aziz, 2015, s. 3-4).

Bilimsel bilginin mantığına baktığımızda Antik Yunan'da Sokrates'in insan için iyi olanı aramaya başlamasıyla ortaya çıktığı söylenebilir. Her şeyi tanrılarla mitolojik olarak açıklayan Yunanlılar, Tanrı iradesinden insan aklına geçiş yaparak bir anlamda bugünkü bilimlerin oluşmasının temelini atmışlardır (Sunar, 1999, s. 58). Ancak bu sürecin somutlaşması modern bilim anlayışının gelişmesine denk gelir. Bu sürecin mimarları olarak özellikle matematiği ve fiziği merkeze alan Galileo, Newton, Descartes ve Bacon sayılabilir. Söz konusu olan sosyal bilimlerde ise aklı hemen August Comte gelir. Comte insanlığın teolojik, metafizik aşamaları geçtiğini ve son olarak pozitivist aşamaya geldiğini belirtir. (Aziz, 2015, s. 8-9; Bourdeau, 2018; Fox, 2008, s. 646-647; Comte, 1964, s. 217-218) Ona göre sadece matematik, kimya ve fizik gibi bilimlerde yaygın olarak kullanılan pozitivist düşünce sosyal bilimlere de uygulanabilir. Her ne kadar Comte bunu istese de insanın doğaya hâkim olma çabası bilimi ve bilimsel olanın sadece doğa bilimleri olarak algılamasına neden olmuştur. (Yıldız & Hira, 2010, s. 137) Ancak sosyal bir fenomen olan insanı çözmeye çalışan düşünürler yöntem tartışmaları yaparak "sosyal bilimleri" görünür hale getirmişlerdir. (Yıldız & Hira, 2010, s. 137)

1.1.2. Araştırma & Bilimsel Araştırma Nedir?

İnsanoğlu tarihin başlangıcından beri hep bilinmeyenin peşinde olmuştur. Aslında bu serüven hayatın her alanında her an devam etmektedir. Bilinmeyenin peşinde koşmanın asıl amacı yeni bir şey öğrenmek ve bu doğrultuda karar vermektir. Araştırma tam da bu noktada anlam kazanır. Basit haliyle araştırma, insanın bir şeyler bulmak için bireysel temelli olarak yaptığı eylemdir (Geray, 2014, s. 7-8) ve günlük hayatımızın içerisinde daima yer alan bir olgudur. Bir annenin eşine bugün ne yersin diye sorması bu araştırmanın en sade haline örnektir. Eşin verdiği "hünkar beğendi"

¹ Post-pozitivizm pozitivistliği reddeden bir akımdır. Post-pozitivizm, bilim insanlarının tamamen objektif olamayacağını ileri sürerek deney ve gözlem çalışmalarını göz ardı eder. Post-pozitivizm, araştırmacı ve araştırma nesnesi arasında bağ kurulmasını temel alır. Böylece daha esnek bir süreç olan yorumlama ve anlama kavramını öne çıkarır (Fox, 2008, s. 660-661).

cevabı üzerine annenin "hünkar beğendinin" nasıl yapıldığını öğrenmeye çalışması bu serüveni daha da karmaşık hale getiren bir adımdır. Görüldüğü üzere insan hayatının en temel noktalarından yemek yapmakta bile hemen her gün o veya bu şekilde gerçekleştirdiği bir "araştırma" vardır.

İnsanoğlunun her gün gerçekleştirdiği araştırma eylemi dünyanın ve bilimin gelişmesi ile daha karmaşık, kapsamlı hale gelmiştir ve bu süreç devam etmektedir. Araştırmanın her gün daha basit ve gündelik amaçlardan sıyrılıp daha kapsamlı, dizgeli, hesaplanarak düzenlenmiş, bireyin kişisel görüşünden bağımsız şekilde ve güvenilir verilere dayalı olarak yapılmış haline "bilimsel araştırma" diyoruz. (Geray, 2014, s. 8; Yıldırım A. , 1999, s. 7; Hançerlioğlu, 1985a, s. 91 ve 171)

Bilimsel araştırma insanın doğru ile yanlış ayırt etmesine, akla uygun olanı tercih etmesine yardım etmekte ve yaşamı daha iyi hale getirmeye katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca bilimsel araştırma bilime katkı sağlayarak var olan bilgiyi sorgulamamıza da yardım eder hatta yeni bir bilgi de ortaya çıkarabilir. (Geray, 2014, s. 15)

Bir bilginin bilimsel olması hangi yöntemin kullanıldığıyla alakalıdır. Bilimsel yöntem bilimsel olanla bilimsel olmayan arasındaki ölçütü verir. Bilimsel yöntemin araştırma süreciyle alakası önemlidir.

Bir araştırma sürecinde araştırmanın planlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve yorumlanması gibi aşamalar olduğu genel hatlarıyla kabul görür. (Aziz, 2015, s. 28) Bu süreçte hangi yöntemin, hangi sınırlar içerisinde kullanılacağı ve verilerin ne şekilde, nereden ve nasıl toplanacağı sorularının cevaplanması gerekmektedir. Bu noktada araştırmada hangi yöntemin temel alınması gerektiğine karar vermek önemlidir. (Punch, 2014, s. 17) Araştırma soruları belirlenmişse araştırmaya uygun olan yöntemi seçmek daha kolay olabilir.

Araştırma sorularının etraflıca düşünülmesi ve belirlenmesi gereklidir. Araştırma sorularını belirleyen bir araştırmacı için "sorular belirlendi ve mutlaka belirlendiği şekliyle kalması gerekir" gibi bir düşüncenin yanlış olduğu söylenebilir. Araştırma planlaması içerisinde yöntem seçiminden sonra yeni sorular ortaya çıkabilir, soruların gözden geçirilerek bazı düzeltmelerin yapılması gerekebilir. Bu süreçte hangi yöntem seçilirse seçilsin yöntem aşırı odaklanarak araştırmanın özünden uzaklaşmak da hatalıdır. (Punch, 2014, s. 22) Araştırma sürecinin başında araştırmacı temelde neyin peşinde olduğunu neyi aradığını net olarak bilmelidir. Bu sayede araştırmacı

araştırmaya yöntemle değil araştırmanın temeli olan sorularla başlayarak içeriğe uygun yöntem seçimini gerçekleştirebilir. (Punch, 2014, s. 21) Bu süreçte araştırma sorularının ve araştırma için seçilen yöntemin de araştırmanın önüne geçmemesi gerekir. Fakat bu yöntemsizlik anlamına da gelmez. Seçilen yöntem farklı paradigmatik tercihlerle belirlenebilir hatta aynı konuda farklı araştırmacılar birbirini yadsıyan yöntemlere de başvurabilirler. Araştırma verilerinin nicel bir teknikle mi yoksa nitel bir teknikle mi ortaya konacağı yöntemin seçilmesinde belirleyicidir.

1.1.3. Nicel Yöntem

Sayısal olarak ortaya çıkarılmış verileri yorumlayarak sunan yöntem nicel araştırma yöntemi olarak adlandırılmaktadır. (Altıparmak & Nakiboğlu, 2005, s. 355; Hançerlioğlu, 1985c, s. 257) Nicel araştırmada temel nokta olgu ya da durumun bir şekilde sayısal ölçü birimlerine dönüştürülerek sunulmasıdır. Bilgi üretmede çoğunlukla olguculuğa dayanan bu yöntem hem fen bilimlerinde hem de sosyal bilimlerde tercih edilen temel yaklaşımların başında gelir (Geray, 2014, s. 15) .

Nicel yöntem sayıları merkeze alarak nesnelliği oluşturmak istese de verilerin yorumlanmasında bilim adamlarının önyargılarını aşamadığı eleştirisine mağruz kalır (Böke, 2014, s. 19; Fox, 2008, s. 660 ve 664) . Aynı şekilde elde edilen nicel veriler belirli koşullar ve şartlar altında ortaya çıktığından bu verilere dayanarak genelleme yapıldığında sorun olur. Bu sorun, koşullar ve sonuçların birbirleri ile ilişkili olmasıdır. Yani koşullar değiştiğinde sonuçların da değişeceği göz ardı edilmemelidir.

Bir araştırma yöntemi olarak nicel yaklaşım; net çizgiler, sınırlar belirtmesi ve elde olan varsayımları doğrulamaya çalışmasından dolayı tercih edilir. Ancak sistematik yaklaşım ve sadece varsayımların doğrulanmasını sağladığı düşüncesiyle bilimi sınırlandırdığı eleştirileri de yapılır. Bu eleştirilerin ne kadar adil olduğu tartışılabilir zira amaç insana gerekli ve faydalı bilginin üretilmesiyse (Punch, 2014, s. 10) kesinlik arayışı ve belirli bir sistematik içerisinde var olanı daha net hale getirmeye çalışmak sorunlu olarak görülemez.

Nicel araştırma yönteminde ölçme ve ölçüm kavramları öne çıkar. Çünkü nicel veriler sayısal halde bulunurlar ve nicel verilerin elde edilebilmesi için ölçüm yapılması gerekir. Ölçüm, bir özelliğin bir birim temel alınarak kaç birim geldiğini ortaya koyma işlemidir. (Punch, 2014, s. 58). Ölçme ise sayısal olmayan verileri sayılabilir hale getirir. Sayısal hale gelen veriler nicel araştırma tasarımının temelini oluşturur.

Ölçmede belirli ilkeler dâhilinde verilere değerler verilmesi temel alınır. Bu süreçte devamlı bir değişken vardır. Bu değişken eldeki verinin sayısal hale getirilmesine imkân vermektedir. "Bu durum gerçek hayatta da böyle midir?" sorusu nicel verilerin geçerliliğinin tartışılmasına neden olur. Bunun nedeni ise bazı sayısal değerlerin başlangıç noktalarının belirlenmesinde "keyfiliğin" yer almasıdır. Örneğin İngilizce dersinden seksen alan bir öğrencinin kırk alan öğrenciden iki katı daha iyi İngilizce bildiğini ya da İngilizce dersinden sıfır alan bir öğrencinin hiç İngilizce bilmediğini iddia edemeyiz (Geray, 2014, s. 85).

Ölçme ve ölçüm her ne kadar önemli olsa da bilim, insanlardan bağımsız düşünülemez. Bilimsel bilginin insanoğluna yararlı olması beklenir. Bununla birlikte koşullar değiştiğinde sonuçları değişen bir bilginin doğru ve gerçek bilgi olduğu düşüncesi bilginin sürekliliği varsayımıyla çelişmekte ve tartışılmaktadır. Bu noktadan hareketle bilimsel yöntemin tek bir doğrusal çizgide ilerlemediği söylenebilir. Bilimsel olana dair tek bir yöntem olmadığı açıktır fakat kesin olan bilimin somut verilere dayanmasıdır. Bu verilere bakılarak ortaya konulan bilgi, olguları açıklamak için kullanılır. O zaman elde edilen sistemsiz yapının bilimsel olduğu söylenebilir (Punch, 2014, s. 11). Bu sistemli ve düzenli yapı sayısal ya da nitel veri olup olmadığına bakılmaksızın farklı anlayışlara yer açacak şekilde bilim düşüncesinin varlığını meydana getirir (Punch, 2014, s. 10-11). O zaman bilimsel olan sadece nicel yöntem ile sınırlı değildir. Niceli önemsiz kılmayan ancak nitel olana da yer açan yöntemler olduğu gibi nicele yönelik ciddi eleştirileri olabilecek yöntemler de olabilir.

Bu tez, tam da bu gerçeklikten yola çıkarak nitel bir araştırmayı merkezine almaktadır. Araştırma tasarımında Punch'un "bilimsel olanda mutlak olarak sayısal veri olması gerekli değildir" görüşü dikkate alınacaktır. İnsanların söylemlerine odaklanılan tezde sosyal bilimlerde insan davranışlarının bilimsel olarak incelenmesi düşüncesinden uzaklaşmayacaktır (Punch, 2014, s. 10-11). Araştırmamız özellikle liderlerin ürettiği söylemlere odaklanırken aslında sosyal bir varlık olan insan ve ürettiği söyleme odaklanmaktadır. Ayrıca nitel yöntemin insanı anlamaya çalışırken onun insani özelliklerine dikkat ettiği gibi araştırma tasarımımızda da yorumsama, derinlemesine inceleme ve kavrama yoluyla liderlerin söylemleri anlaşılmasına çalışılacak ve bu yolla sonuçlara ulaşılabilecektir.

Bu tezin çözümleme sürecinde sadece nicel yöntem tercih edilmiş olsaydı söylemlerdeki alt ve dolaylı anlamların gözden kaçması söz konusu olacaktı. Bu

nedenle nitel yöntem merkeze alınarak çözümleme sürecinde çok önemli olan “alt ve dolaylı” anlatımların gözden kaçması engellenmiştir. Bununla birlikte Geray'ın (2014 s.73) ifade ettiği gibi nitel ve nicel yöntemlerin birbirlerini tamamladığı da göz önüne alınarak araştırma tasarımımızda ihtiyaç duyulduğunda nicel yöntemlerden de yararlanılmış yani çoklu metot (Böke, 2014, s. 415) kullanılmıştır.

1.1.4. Nitel Yöntem

Araştırma tasarımımızda nitel yöntem içerisinde insanı ve ürettiği söylemi daha iyi anlamak ve incelemek için yorumsamayı temel alan, söylemin tam olarak ne ifade ettiğini anlamaya çalışan "*söylem çözümlemesi / analizi*"² tekniği temel alınmıştır. Bu noktada söylem çözümlemesi "*içerik çözümlemesi*" ile karıştırılmaktadır. İçerik çözümlemesi sayım ve tekrar üzerine yoğunlaşan bir tekniktir. Söylem analizi ise yorumsamayı temel alan ve anlam üzerine yoğunlaşan bakış açısına sahiptir (Aziz, 2015, s. 149-151). Araştırmamızın temelini oluşturan söylem analizine ek olarak *içerik çözümlemesi*³ tekniğinden de haber başlıklarının analiz edilmesinde çoklu metodun bir örneği olarak faydalanılmıştır.

Araştırmamızda olduğu gibi sosyal ve toplumsal olguların araştırıldığı bir tasarımda anlamlar, çözümlemeler, süreçler ve gözlemler gibi stratejik düşünsel yapılar yer aldığından bu yapılar sayılamaz ve ölçülemezler. Bu düşünsel yapıların yorumlanması, yorumsanması ve içsel bir bakış açısıyla toplumsal olgular göz önüne alınarak ortaya konulması gerekmektedir (Geray, 2014, s. 71-73). Bu süreçleri dikkate alan sosyal inşa ve yapılandırılmacı bakış açısına göre insan doğası ile doğal dünyanın farklı olduğu kabul görmektedir. Sosyal olguların olduğu bir araştırma tasarımında sanki doğal dünyayla alakalı bir araştırma yapıyormuş gibi çalışmak yanlıştır (Patton, 2014, s. 96). Bu nedenle doğaları farklı olgular için farklı bakış açılarına ve yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Yani doğaları ve dokuları farklı olguları aynı yöntemlerle değerlendirmek dokusu uyuşmayan bir hastaya nakil yapmak gibi olduğu söylenebilir (Patton, 2014, s. 96-100).

İnsanın doğadaki birçok varlıktan çok daha farklı özelliklere sahip, toplumsal ve kültürel bir varlık olduğu kabul görmektedir. Ayrıca insanın ruhsal bir yanının olduğu da göz ardı edilmemelidir. Sosyal bilimler, eğer insanı sadece nicel yöntem kullanarak

² Söylem çözümlemesi / analizi İngilizce olarak "Discourse Analysis" şeklinde ifade edilir.

³ İçerik Çözümlemesi ya da muhteva analizi İngilizce olarak "Content Analysis" şeklinde ifade edilir.

incelerse insanın değişken özellikleri ve ruhsal yapısı nedeniyle ihtiyaçları karşılayan bir sonuç elde etmesi mümkün olmaz. Bu nedenle sosyal bilimlerde araştırma tasarımları için insanın çok boyutlu olduğu, insanın durağan olmayan ve koşullara göre değişen düşünce ve davranışlarının bir bütün olarak ele alınması gerektiği görüşü kabul görmektedir (Karataş, 2015, s. 63). İnsanın bu değişken özellikleri göz önünde bulundurulduğunda derinlemesine bakış, kavrama ve olayları kendi örgüsü içerisinde ele alan nitel yöntemin insan ve insana dair olanı incelemeye daha uygun olduğu söylenebilir. O zaman sosyal bilimler için nitel yöntemin olgular üzerinde belirleyici bakış açısına sıkışan nicel yöntemle bir alternatif meydana getirdiği iddia edilebilir (Yıldırım K. , 2010, s. 80).

Nitel düşünce Aristo'dan beri var olagelmıştır (Mayring, 2011, s. 17). Nitel düşünceye paralel olarak yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren yorum bilim de önem kazanmıştır. Nitel düşüncede insanın içinde bulunduğu ortam ve duruma bağlı olarak değişkenlik gösteren olguların varlığı kabul gördüğü için (Mayring, 2011, s. 28) insan ile ilgili araştırmaların yolunun yorumlamadan geçtiği söylenebilir (Mayring, 2011, s. 27; Merriam, 2015, s. 14-16). Nitel araştırma insan ve çevresine ait bu değişkenliği göz önünde bulundurarak araştırma sürecini bölmeli olarak değil bir bütün olarak derinlemesine ele almakta (Karataş, 2015, s. 63) ve yorumlamaktadır.

Nitel araştırma bir süreç içerisinde incelemeyle elde edilen bilgileri kullanabilen, karşılıklı görüşme ya da belgelerin incelenmesiyle elde edilen bilgilerin bütün olarak bir kurama ulaşmak için kullanıldığı bir yöntemdir. Bu yöntem bilgiye ulaşmada insanın kendi gerçekliğinin araştırmanın içine dâhil olduğu ve araştırmacının yorumunun önem kazandığı bir süreç olarak da anlaşılabilir (Özdemir, 2010, s. 326). Aynı şekilde nitel araştırma sayılardan ziyade daha farklı, bireysel alanları ve görüşleri sosyal doku içerisinde dikkate alan bir tasarım olarak da görülebilir (Punch, 2014, s. 133).

Araştırmacı araştırmasının hangi bağlamda hangi bilgi seviyesindeki boşluğu dolduracağına dair net fikir sahibiyse nitel yöntemi kullanıp kullanmayacağına karar verebilir. Bu karar sürecinde "Araştırma ve çalışılan konu ne derecede önemlidir? Bu çalışma ile ne amaçlanmaktadır?" sorularına cevap verilebilmesi gerekir. Bu sorulara cevap arayan araştırmacı, nitel araştırma ile bir kuramı ya da günümüzün herhangi bir meselesini temel alarak sonuçlara ulaşabilir ve bu şekilde yeni bir bakış açısı ortaya koyabilir. (Merriam, 2015, s. 58-63)

Nitel araştırma süreci sayısal verilerden bağımsız olarak olguların arkasında yatan nedenleri anlamaya odaklanır. Bu nedenle nitel araştırmada temel amaç daha fazla yeni bilginin ortaya çıkarılması, deneyimlere ve olgulara ne tür anlamlar yüklediğinin çözülmesidir (Merriam, 2015, s. 5). Bu durumda nitel araştırma süreci için olgunun tarihi bağlamda nereye denk geldiğinin yorumlanması olduğu söylenebilir. (Mayring, 2011, s. 39) Bu süreç içerisinde iletişim önemli yer tutar. Bu nedenle nitel araştırmanın veri toplama sürecinde iletişim hayati öneme sahiptir.

Nitel araştırmada veri toplama sürecinde her şey veri olarak kabul edebildiğinden sayısal olmayan veriler de bilgiye kaynaklık edebilir (Punch, 2014, s. 58). Hatta nitel araştırmanın veri toplama sürecinde verilerin ne olacağına araştırmacı tarafından belirlendiği söylenebilir (Punch, 2014, s. 60 ve 133). Ayrıca sayısal verilere dayanmadan sosyal bağlam üzerinde ilerleyebilen nitel araştırmanın çok boyutlu olduğu kabul görmektedir (Mayring, 2011, s. 28-37). O zaman toplumsal yapının kültür, dil, tarih gibi birbirini etkileyen boyutları dikkate alındığında yorumsama, derinlemesine inceleme gibi özellikleriyle birlikte nitel araştırmanın çok kapsamlı bir süreç sonucunda ortaya çıktığını söyleyebiliriz (Punch, 2014, s. 132).

Nitel araştırma süreci hedeflenen alanda sosyal bağlamı dikkate alarak ilerler. Karmaşık bir süreç sonucunda ortaya konulur. Yani alan araştırmasıdır denilebilir (Patton, 2014, s. 9). Nitel araştırma tasarımında toplumsal etkilerden tamamen uzak bir araştırma tasarımının ortaya çıkabileceği düşünülemez. Hatta toplumsal yapıdaki siyasal söylem, toplumun o anki dinamikleri ve toplumsal bakış açısı nitel araştırmayı büyük oranda etkileyebilir (Punch, 2014, s. 133). Bu etkilere karşın araştırmacının veri toplama sürecinde veriyi kendisinin inşa etmesi ve yorumsamanın da bu sürece dâhil olması nedeniyle nitel araştırma çok kapsamlı hale gelmiştir. Nitel araştırmayı nitel araştırma yapan en önemli özelliklerden birisi de bu kapsamlılığın ek olarak toplumsal yapıdan ve araştırmacının tarzından tamamen uzak bir şekilde ortaya çıkarılmıyor olmasıdır (Patton, 2014, s. 9).

Nitel araştırma süreci insanın inşa ettiği toplumsal yapı ve bu yapıların etrafında şekillenen sosyal olguların sınırlarını keşfederek ve bu olguları derin bir içsel kavrayışla açıklamaya çalışmaktadır (Karataş, 2015, s. 63). Nitel araştırma, araştırmayı yapanın bir tür iz sürücü olarak hareket ettiği ve olguya, olaya dair izleri sürüp son noktada olguyu olduğu gibi ortaya çıkarmaya çalıştığı bir süreçtir. Nasıl ki iz sürücü izleri takip ederken çevresel verilere bakıyorsa araştırmacı da nitel araştırmada çevresel faktörlere sosyal

olgulara ve yapılara bakabilir (Karataş, 2015, s. 64). Son noktada bir iz sürücü hangi yoldan gideceğine tüm çevresel faktörler dâhilinde kendi içsel hissiyatıyla karar veriyorsa nitel araştırma sürecinde de araştırmacı tüm sosyal yapı ve olgular dâhilinde kendi bireysel bakış açısıyla araştırma sürecini götürür. Buradaki "bireysel bakış açısı" kavramından tamamen öznel bir süreç çıkarımı yapılması yanlış olabilir. Araştırmacı için bu durum, kendi bireysel katkısıyla sürece dâhil olan paydaşlarla iyi bir iletişim kurmak, onları dikkate alarak ve empati yaparak süreci yürütmek anlamına gelmektedir (Punch, 2014, s. 142).

Nitel araştırma sürecinde araştırmacının ihtiyaçlarına göre belirlenen dokümanlardan veriler elde edilir. Araştırmacının niteliğine göre bir duvar yazısından bir mektuba kadar hemen hemen her şey nitel araştırma için doküman kabul edilebilir. Buna karşın her dokümandan elde edilen bilginin de veri olamayacağı da unutulmamalıdır. Araştırmacının doğasına uygun ve ihtiyaçlarını karşılayan bilgiler veri kabul edilirler (Hançerlioğlu, 1985d, s. 164). Kamu kayıtlarından, kişisel belgelere, fiziksel eşyalardan, araştırmacı ya da katılımcının araştırma sürecinde oluşturduğu dokümanlara kadar birçok farklı şey bilgi kaynağıdır (Merriam, 2015, s. 132-141; Punch, 2014, s. 181).

Araştırma süreçleri dikkate alındığında son zamanlarda özellikle sosyal araştırmalarda insana dair olanı daha çok gözlem üzerinden ortaya çıkarma eğilimi vardır. Bu durum insanın geçmişten günümüze ürettiği diğer belgelere yeterli önem verilmemesine neden olmaktadır. Bu noktada nitel araştırma sadece belgeler üzerinden elde edilen verilerle şekillendirilebileceği gibi sadece sosyal olan gözlem, mülakat gibi yöntemlerle de yapılabilir. Hatta bu yöntemlerin eş zamanlı olarak kullanılmasıyla da elde edilen verilerin birleştirilmesi de mümkündür (Punch, 2014, s. 180).

Veri toplama sürecinde yeterli veri toplanarak nitel araştırmaya olan güven artırılabilir. Fakat araştırmacı yeterli veriye ulaşayım derken çok fazla veri toplarsa bunların analizi sorun yaratabilir. Bu nedenle araştırmacı verileri toplarken analiz sürecini de eş zamanlı olarak yürüterek karmaşık veri yığını içerisinde kaybolmaktan kendini korumalıdır (Merriam, 2015, s. 157-163). Bu durumda araştırmacının veri yığını içerisinde kaybolmaması için araştırma sürecinde elde edilen bilgileri düzgün şekilde derlemesi ve dizgeli olarak verilere dönüştürmesi gerektiği söylenebilir

Veri toplama sürecinde araştırma tarzına ve araştırmacının görüş açısına göre veri kabul edilen olgular arasından araştırma desenine uygun örneklem seçimi yapılması

gerekmektedir. Temelde nitel araştırma için olasılıkçı olmayan örneklem türleri tercih edilebilir (Karataş, 2015, s. 70-71; Geray, 2014, s. 103). Niteliksel örneklem türleri de nitel araştırma için tercih edilebilirler. Örneklem seçiminde genelleme yapmak için daha büyük bir örneklem grubuyla çalışılması ve daha çok veriye ulaşılması böylece daha ikna edici bir genelleme yapılması mantığı nitel yaklaşım açısından yanlış kabul edilir. Hatta bu durum zaman ve ekonomik açıdan büyük külfetler ortaya çıkarabilir. Büyük çaplı örneklem grubuyla çalışmak başarsa bile ortaya çıkan veri toplamını doğru ve nitelikli şekilde analiz etmek çok güç olacaktır (Merriam, 2015, s. 76-77; Patton, 2014, s. 230 ve 242).

Nitel araştırma için tüm evreni yansıtacak bir yelpazede ve alışılmışın dışında olanları kapsayacak nitelikte genelleme endişesinden uzak bir örneklem grubu oluşturulması tavsiye edilir. Ayrıca örneklem belirlemede tek bir yöntem üzerinden gitmek yerine aynı anda birden fazla örneklem izlemesi de yapılabilir (Karataş, 2015, s. 70-71; Patton, 2014, s. 247-248).

Nitel araştırma araştırmanın kapsamı, özellikleri, içinde bulunulan zaman ve içinde bulunulan toplumsal yapı gibi nitelikleri de göz önünde bulundurularak yapılabilmektedir (Merriam, 2015, s. 22-24). Nitel araştırmayı tek bir kalıba sokmak ve belirli sınırlara indirgemek nitel araştırmanın doğasına aykırı olduğu söylenebilir. Nitel araştırmaya ait temel özellik çok farklı ve çeşitli tekniklerin bu araştırma sürecinde kullanılabilmesidir (Patton, 2014, s. 76). Nitel araştırmanın çok daha kapsamlı ve özellikli olması kullanılan farklı tekniklerin farklı felsefi temellere dayanmasından kaynaklanmaktadır. Farklı felsefi bakış açıları farklı nitel araştırma tekniklerini ortaya çıkarmıştır (Patton, 2014, s. 79).

Derinlemesine bir araştırma tercihi kullanılacaksa ve daha açık sonuçlara ulaşılmak isteniyorsa kesin sınırlarla belirlenmiş bir vaka çalışması yapılabilir. İnsana dair her şey önem taşır. İnsanı anlatan ve insana dair olan metinler, filmler, kasetler, resimler, duvar yazıları, sanat eserleri, aletler her şey insana dairdir. Bunlar insanı anlamak ve yorumlamak için birer belge niteliğinde olduğu kabul görmektedir. Bu tür belgelere doğrudan dayanan belge incelemesi nitel bir desen olarak kullanılabilir (Mayring, 2011, s. 45). Bireysel bakış açısı ve özelliklerin daha çok yansıtılmaya ihtiyaç duyulduğu bir çalışma yapılacaksa biyografi ve dil analizi üzerine yoğunlaşarak öyküsel analiz yapılabilir (Merriam, 2015, s. 31-33). Bir grup ve bu grubu farklı kılan kültürel ve sosyal özelliklere dayanan temelden hareketle bir alana ulaşmaya

çalışılıyorsa grup etkisini yansıtan etnografik bir çalışma ortaya koyulabilir (Merriam, 2015, s. 26-28). Yine bireysel algının ve bireyin içinde bulunduğu ortamın etkisine odaklanılacağı durumlarda fenomenolojik yaklaşım (Merriam, 2015, s. 24-26) ya da kişisel olanı kültürel olana bağlayan otoetnografi (Patton, 2014, s. 84-85) temelli bir çalışma tercih edilebilir. Nitel araştırma sürecinde görüldüğü üzere araştırmanın özelliklerine göre farklı araştırma teknikleri seçilebilir.

Nitel araştırma sürecinde varlığı kabul gören bir olgu açıklanmaya çalışılırken, aynı zamanda olgunun açıklanmaya çalışıldığı araştırma süreci ile genel bir yargıya da ulaşılmaya çalışıldığı söylenebilir. Bu durumun sonucu olarak nitel araştırmaya özel sınırlı bir noktadan hareket ederek sürece araştırmacının bireysel katkısı ve yorumuyla birlikte genel olana ulaşmaya çalışmasının araştırmayı sınırlandırdığı ve objektiflikten uzaklaştırdığı eleştirisi getirilmektedir (Merriam, 2015, s. 14-17). Bu eleştiriye karşılık nitel araştırma süreci için araştırmacının bireysel katkısı ve yorumunun, araştırmayı sınırlamadığı ve objektiflikten uzaklaştırmadığı söylenebilir. Yani araştırmacının bireysel katkısı ve yorumu tüm paydaşların içsel bakış açılarının araştırma sürecine yansıtılmasıdır. Kısaca bu süreç için araştırmacının araştırma paydaşlarıyla meydana getirdiği "duygudaşlıktır" denilebilir (Punch, 2014, s. 142-143). Burada duygudaşlık, araştırmacının araştırmaya konu olan olguları üretenlerin içsel bakış açılarını yakalamaya çalışması olarak açıklanabilir.

Nitel araştırma sürecine araştırmacının içsel bakış açısının yansımalarına ek olarak insana dair her şeyin nitel araştırmanın konusu olabilmesi de etik kuralların yeterince uygulanmadığı eleştirisini ortaya çıkarmaktadır. Nitel araştırmacılar bilimsel araştırmada dikkat edilmesi gereken kaynak alıntılarını düzenli şekilde belirtmek, katılımcılara zarar vermeyecek araştırmalar yapmak, araştırma sürecinde tarafsız ve dürüst olmak gibi evrensel etik ölçütlerine dikkat ederek bu eleştirileri ortadan kaldıracaktır ya da azaltabilirler (Böke, 2014, s. 45-55; Merriam, 2015, s. 220-226).

Nitel araştırmada araştırmacı etik kurallar dahilinde akademik olarak ortaya koyduğu ile sosyal olanı arka plana iterek aşırı formelleşmemelidir. Nitel yöntemin merkezinde insan vardır. Araştırmacı gözlem yapar, kaynakları araştırır, onları verilere dönüştürür, notlar alır ve yorumlar. Bunların hepsi önemli süreçlerdir. İnsanın bireysel bilinçliliği, ayırt etme gücü ve farkındalığı bu süreçlerin tamamında önem arz eder. Çünkü iyi bir araştırmacı bu süreçte yaptıklarıyla araştırmaya dair kuşkuları ortadan kaldıracaktır ve bilgi tüketicilerinin araştırmaya itimat etmesini sağlayabilir. Buna karşın

konuya dair yeteri kadar bilgisi olmayan deneyimsiz ya da evrensel etik ilkelerine dikkat etmeyen bir araştırmacı, araştırmaya karşı şüphesiz meydana getirir ve güven ortamını oluşturamayabilir (Patton, 2014, s. 63-64).

İnsan davranışları durağan olmadığı için nitel araştırma değişken olarak açıklanabilir. Bu durum da güvenirlik eleştirilerini meydana getirmektedir. Bu nedenle araştırmaya dair sonuçların tekrar ortaya çıkartılabilmesi nitel araştırma için tartışmalı bir noktadır. İnsan faktörünün dahil olduğu nitel araştırma sürecinin güvenirlik açısından sıklıkla eleştiriliyor olmasının nitel araştırmanın kıymetini düşürmediği söylenebilir; çünkü insan davranışları durağan olmadığı için aynı koşulları ve şartları tekrardan sağlamak imkansızdır. Bu nedenle aynı koşulların tekrardan oluşturulamayacağı açık seçik ortada olan sosyal bilimlerin bu açıdan eleştirilmesi adil değildir. Eğer nitel araştırma tasarımı kullanan sosyal bilimler aynı koşulları yeniden oluşturma yetisine sahip olsaydı ve aynı sonuçları ortaya ıkarmasaydı o zaman bu eleştirilerin haklılık payı olduğu kabul edilebilirdi. O zaman durağan olmayan insanın ve ona dair koşul ve olguların araştırma konusu edildiği bir süreçte elde edilen sonuçların verilerle ne kadar uyumlu olduğu noktasının nitel yöntem için daha önemli olduğu söylenebilir (Merriam, 2015, s. 211-213; Karataş, 2015, s. 77-78).

Nitel araştırmada bireysel alanların sosyal doku içerisinde ele alınması ile Avrupa Birliği liderlerinin göçmenlere dair söylemlerinin ortaya koyulması süreçleri arasında benzerlikler mevcuttur. Yani Avrupa Birliği lkelerindeki liderlerin mültecilere dair söylemlerinin evrensel normlardan ziyade tamamen ülke politikalarına ve liderlerin görüşlerine göre şekilleniyor olması nedeniyle araştırma desenimize uygun yöntemin nitel yöntem olduğu söylenebilir. Bu özelliklere ek olarak nitel araştırmanın toplumsal ve güncel durumlar dâhilinde problem zme ve problemi ortaya koyma yetisine sahip olması, araştırma tasarımıımızda söylem özümlemesi tekniğinin kullanılmasının başka bir nedeni olarak göz önünde bulundurulabilir. Ayrıca araştırma tasarımıımızda Avrupa Birliği ülkelerine giden mültecilerle alakalı olarak belirli noktalarda sayısal veriler ihmal edilmemiştir. Bu verilerden de yararlanarak mültecilere dair algının ve yapılan uygulamaların sosyal, toplumsal ve siyasal temelli politikalar aracılığıyla nasıl yrtdğ üzerinde durulmuş ve bu anlamıyla çoklu bir bakışa da yer verilmiştir.

Araştırma tasarımıımızda Avrupa Birliği'ne ye  ülke liderinin Suriye Savaşı'nın patlak verdiği ve g dalgasının başladığı dönemden itibaren göçmenlere karşı söylemleri değerlendirilmekte ve örneklemimiz de bu ervede

oluşturulmaktadır. Örneğimizde farklı ülkelerin ve farklı liderlerin yer almasının araştırmamızın kapsamını artırdığı ve liderlerin söylemlerini daha iyi analiz etmemize yardımcı olduğu söylenebilir. Araştırmamızda genelleme kaygısından uzak şekilde Avrupa Birliği'ni tüm yönleriyle yansıtmak için üç ülke ve liderleri üzerinde bir örneklem alanı belirlemeyi tercih etmiş bulunmaktayız.

Bu örneklem ile Suriye İç Savaşı sonrasında sosyal, çevresel, ekonomik ve güvenlik nedenlerle Avrupa'ya doğru yaşanan göçün Avrupa Birliği liderleri tarafından ne şekilde algılandığı ve bu algının ne gibi uygulamalara dönüştüğü anlamlandırılmaya çalışılacaktır. Liderlerin nasıl bir söylem ile bu olguyu karşıladıkları analiz edilip gerektiğinde sayısal verilerin de yardımıyla konu ortaya koyulmaya çalışacaktır.

1.2. SÖYLEM

"Söylem" kelimesinin etimolojisine baktığımızda kökeni Latinceye dayanmaktadır. Söylem yani "discourse" Latince "kaçmak", "koşmak" anlamlarındaki "discurrere" fiilinden gelişen "discursus" kelimesinden gelmektedir. Orta Çağ Latincesinde temelde "tartışma", "bir yörünge etrafında dönen" ve "karşılıklı iletişim" anlamlarına gelmektedir (Baran, 2009, s. 84-85; OUP, 2018f; Sözen, 2017, s. 17-18). Söylem retorik yani hitabet sanatı olarak da nitelendirilmektedir ve bu şekilde kökeni Antik Yunana dayandırılmasına rağmen bu kavramın hiç bir ana felsefi temeli yoktur denilebilir (Dijk, 1988b, s. 18; Sözen, 2017, s. 17).

"Söylemi"⁴ meydana getiren bir çok unsurun var olduğu söylenebilir (Günay, 2018, s. 36). Dil bu unsurlardan sadece birisidir. (Günay, 2018, s. 40-41) Bazı çalışmalara göre dil canlıdır; çünkü kendine has özellikleri ve zaman içerisinde değişen gelişen yönleri vardır (Ergin, 2009, s. 3-5). Dil sosyal bağlamından hareketle toplumsal bir yapıya sahip insanoğlu için kendini ifade etmesine yarayan bir anlaşma vasıtası olarak tanımlanabilir. Yani dil insanların duygularını ve düşüncelerini bir şekilde başkalarına aktarmasına yarayan bir araçtır denilebilir (TDK, 2018d; Ergin, 2009, s. 3-5).

Dilin söylemi üretmesinden hareketle dilin varlığı ile söylemin varlığından bahsedilebilir. Bu noktada söylemi araştırılabilir kılan nitelikler söylemin içinde olduğu

⁴ Söylem kavramı burada telaffuz anlamında "pronunciation" söz ya da ifade anlamında "statement & expression" olarak değil "discourse" olarak kullanılmıştır.

bağlam, söyleme ilişkin vakalar, dile yüklenen işlevler, dilin kuralları ve dilin anlamlandırılma biçimidir. O zaman söylemi meydana getirmek için kullanılan sözler, söylemi meydana getirdikleri yere ve koşullara göre anlam kazanırlar sonucuna ulaşılabilir (Sözen, 2017, s. 22). Öyleyse söylem tek başına değildir ve diğer söylemlerle birlikte yeni bağlamlarda yeni bağlar kurarak ortaya çıkmaktadır. Sosyal hayatın sonucunda ortaya çıkan söylem görecelilik taşır. İnsana mahsustur. Bu nedenle söylemde ortaya çıkan anlam bulunduğu bağlamın içinde insana aitliğin ürünüdür denilebilir (Sözen, 2017, s. 25-26).

Söylem metin aracılığıyla söz ve yazıyla bir araya gelmektedir. Bunların hepsinin ötesinde bir yorumun varlığı kabul görmektedir. Metnin yorumlanarak anlaşılır hale gelmesi için metnin etrafındaki koşulların ve bağlamın bilinmesi gerekmektedir. İşte bu şekilde metin söyleme dönüştürülebilir (Çakır, 2014, s. 12-14). Bu durumda "metnin maksadı yorumlanarak ortaya çıkarılabilir" sonucuna ulaşılabilir. Söylem sözlü olduğunda içinde bulunduğu çok boyutlu ortam ve bağlam dikkate alınarak anlamlandırma yapılabilir. Buna karşın metin sözlü olduğunda ise dil dışındaki etmenler de söylemi etkiler ve bu etmenlerin mutlaka söylemi inşa eden yorumlamada dikkate alınmaları gerekmektedir (Sözen, 2017, s. 31-33; Çakır, 2014, s. 15-16)

Bu bilgiler ışığında dilin sosyal yönünün "söylemi" oluşturduğu söylenebilir (İnce, 2013, s. 28; Çakır, 2014, s. 11-12). O zaman "söylem" için belirli toplumsal grupların özel bir bilgi ya da iletişim alanında kullandıkları dildir denilebilir (İnce, 2013, s. 9). Başka bir ifadeyle söylem; dili kullanan, dil ile var olan ve dilden bağımsız düşünülmemeyecek insanın kendisini ifade etmesini sağlayan olgu olarak kabul edilebilir. Ayrıca söylem geniş anlamıyla "kişiye özel durumları ve içinde bulunulan zaman ve koşulları dikkate alarak dili etkileyen ve dilden etkilenen bir olgudur" şeklinde açıklanabilir (Erdoğan S. , 2014, s. 21-22).

"Söylem analizi"⁵ kavramına baktığımızda ise ilk kez yazma ve konuşmayla ilgili olarak cümlelerin ötesinde dilin dilsel ve dil dışı öğeleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Zellig Sabbetai Harris tarafından 1952'de ortaya konulmuştur (Paltridge, 2006, s. 2). Buna göre söylem analizi iletişim için gerekli olan kelimelerin, ifadelerin ve cümlelerin ötesinde dilin bilgisine odaklanmaktadır (Gür, 2013, s. 186).

⁵ Söylem analizi ile "discourse analysis" kastedilmektedir.

"Söylem analizi" insanın dil ile olan bağından faydalanarak ortaya koyduklarını, ürettiklerini incelerken konuşanın kim olduğuna, ne söylemeye çalıştığına ve hangi koşullarda ne söylediğine bakmaktadır. Söylem analizinin üzerinde durduğu temel nokta için insanın söylediklerinden ziyade nasıl söylediğini ortaya koyma çabasıdır denilebilir. Bu nedenle söylem analizinin temelini Antik Yunan'a, retoriğe, dayandırmak mümkündür. Söylem analizi insana ait olan eylemin ne olduğuna içinde bulunduğu durumun hangi koşulları içerdiğine dair bir bütünün ilişkilerinin tümüne bakar ki topluma dair sosyal bir araştırma için söylemi dikkate almadan ortaya bir şey koymak neredeyse imkansızdır, sonucuna ulaşılabilir (Sözen, 2017, s. 13-14).

"Söylem analizi" bazı noktalarda "içerik çözümlemesi" ile karıştırılmaktadır. İçerik çözümlemesi, temeli 16. yy.a kadar uzanan kitle iletişim araçlarının gelişmesiyle yaygınlık kazanan, İngilizce'de "content analysis" olarak adlandırılan bir gözlem tekniğidir (Aziz, 2015, s. 131). İçerik çözümlemesi, propaganda ve politika üzerinde yoğunlaşarak politika ve iletişim ilişkisini sınıflamalar yaparak ortaya koymaya çalışan bir tekniktir (Aziz, 2015, s. 132). İçerik çözümlemesine dair "yazılı ya da görsel malzemenin sistematik analizidir", "yazılan ve söylenenin, hazırlanan açıklayıcı yönergeye göre ne kadar sıklıkla söylendiğinin bulunmasıdır" ve "sayılamayanların nicelleştirilmesidir" gibi farklı tanımlar mevcuttur (Aziz, 2015, s. 133). Aziz'in (2015) ifade ettiği gibi işaretlerin olabilen nedenlerini ve tesirlerini dikkate alarak faydacı şekilde ya da sözcükleri anlamlarına göre sayarak çözümleme yapan ve semantik gibi çözümleme türleri kullanan içerik çözümlemesi için (s.134), bilgi iletişim teknolojilerinin gelişmesi ile 20 yy.de güvenilirlik kaygılarından daha arınmış şekilde yaygın kullanılmaya başlanan bir teknik olduğu söylenebilir (Baran, 2009, s. 88).

Dili var eden insandır. Söylem ise insanın dili kullanarak meydana getirdiği bir şeydir. Bu nedenle söylem alanı karmaşıktır ve bu alanın net olmadığı söylenebilir. Söylemi incelemek bir tür yorumlama yapmaktır (Sözen, 2017, s. 18). Araştırmacılar farklı alanlarda farklı bilimsel çalışmalar için söylem analizini kullanmaktadırlar. Ayrıca söylem analizinin yoruma dayalı nitelikler barındırması ve nitel araştırma için uygun olması nedeniyle tek bir tekniğin varlığından bahsetmek mümkün değildir. Söylem analizinde araştırmacılar amaçlarına göre kendi tekniklerini geliştirmektedirler (Gür, 2013, s. 189). Söylemi ortaya çıkaran yorumlama olduğuna göre çok farklı söylem analizleri yapılabilir. Sonuçta yorumlama farkı kadar "teknik" olduğu da dikkate alınmalıdır. Bu nedenle analiz biçimlerinin hepsinin kabul edilebilir olduğu söylenebilir.

O zaman söylemin analizi için tek bir teknik yoksa söylem aslında çok basit bir şey değildir sonucuna ulaşılabilir. Onu anlamak için farklı teknikler geliştirilmektedir ve doğru olanın da bu olduğu iddia edilebilir (İnce, 2013, s. 122-123).

Araştırmacı söylem analizi ile söylemin sadece kendisine değil onu oluşturan olgulara, kavramlara, sosyal gerçeklere de bakar ve bunları dikkate alarak söylemin ne anlama geldiğini ortaya koymaya çalışır. Söylem analiz edilirken ne anlama geldiği ortaya koyulmaya çalışılırken aslında yeni bir söyleme dönüşmektedir sonucuna ulaşılabilir (Gür, 2013, s. 189). Başka bir deyişle "söylem analizi" kavramı için farklı bakış açılarının mevcut olduğu ve araştırmacının baktığı yönle birlikte ona göre şekillenen bir uygulama alanıdır denilebilir.

Söylem analiziyle ilgili olarak bağlam, dilbilimsel unsurlar, metinler arasılık, yansıtırlık, cümle, sözce, metin, etkileşim, tutarlılık, uyumluluk ve şema kavramları vardır. Bu kavramlardan bağlam, dil bilimsel unsurlar, metinsel arasılık ve etkileşim araştırmamızla alakalı olarak açıklanacaktır.

Bağlam, genel olarak "herhangi bir olguda olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü" olarak tanımlansa da söylem analizi açısından bağlam, paylaşılan bilgi noktası yani konuşanla dinleyenin ortak alanı olarak tanımlanabilir (Çakır, 2014, s. 30-31). Bağlama dair bir başka tanımlama da söylemin etrafındaki yer ve zamandan gerekli noktaların alınarak oluşturulduğu düzlem olarak yapılabilir (Çakır, 2014, s. 31). Söylemde manayı oluşturan her şey bağlamın içinde yer aldığından (Gür, 2013, s. 190) bağlamın çok boyutlu bir kavram olduğu iddia edilmektedir. Ayrıca söylemin etrafındaki sosyo-kültürel öğelerin oluşturduğu yapılar da bağlamın içinde yer alır (Dijk, Teun A. Van, 1983, s. 24). Söylemde anlamı meydana getirmeye yardımcı olan her şey bağlamı meydana getirmektedir. Bu noktada söylemin anlaşılabilmesi için söylenen ve karşı taraf tarafından anlaşılmanın ne olduğunun ortaya koyulması bağlam sayesinde mümkündür denilebilir. Hatta fiziksel, sosyal çevre ve söylemi ortaya çıkaranların dünyası bağlamı meydana getirdiğinden söylem için bağlamın hayati olduğu sonucuna ulaşılabilir (Paltridge, 2006, s. 57-58).

Söylemi yaratan dilin sahip olduğu özellikler dilbilimsel unsurlar şeklinde açıklanabilir. Dilbilimsel unsurlar dil bilgisi araştırması, yapı incelemesi gibi farklı isimlerle de açıklanmaktadır (Gür, 2013, s. 191). Söylemi oluşturan dilsel öğeler, anlamsal, dilbilgisel, sözcüksel ve fonolojik ilişkiler söylemin dilbilimsel unsurlarını meydana getirirler. Dilin üzerine inşa edilen söylemin dilden aldığı unsurları,

kelimeleri, isimleri ve ekleri bilmek söylemin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olmaktadır (Fairclough, Norman, 2004, s. 36-37; Logie, 2015, s. 65).

"Metinler arasılık"⁶ bir metinde başka metinlerden kapsamlar olarak aktarım yapılması şeklinde tanımlanabilir. Yani metinler arasılık için bir metnin başka bir metinden bir şekilde istifade etmesidir denilebilir (Gee, 2005, s. 46-48). Bu süreçte bir metin başka metinden yararlanırken alıntı yapabilir, yorum katabilir, ilgili bağlantılara işaret edebilir. Böylece bir metin bir başka metinden faydalanır ve metinler arasılık ortaya çıkar (Gür, 2013, s. 191). Bu noktada metinler arasılığı asıl var eden şeyin metnin içinde diğer bir metnin bağlantılı öğelerinin yer alması olduğu vurgulanmalıdır. Yani metinler arasılık atıf yapmadan da meydana getirilebilir. Buna karşın metinler arasılıkla karıştırılan "varsayımlar"⁷ kavramı mevcuttur. Varsayımlar metnin kendisi tarafından ortaya konulmaktadır. Varsayımlar aslında genel olarak bir şeylerle bağlantı kurarak metinleri bağlarken metinler arasılık daha özel ve net bağlantılar ortaya koyar (Fairclough, Norman, 2004, s. 39-41).

Dil, söylemi var ederken tek başına değil; diğer metinlerden, diğer yapıtlardan yararlanarak söylemi ortaya koymaktadır. Bu durum metnin sadece kendi iç malzemesiyle değil aynı zamanda diğer metinlerden alınıp eklenen parçalarla da ortaya çıktığını göstermektedir. Metin, ilki nasıl olduğu belli olmayan ama şu anda önceki metinlerle bağlantı kurmadan var olamayacağı düşünülen bir kavram haline gelmiştir ki metinler arasılık olmadan metni ve onun yorumlanarak ortaya çıkardığı söylemi oluşturmak neredeyse imkansızdır denilebilir (Elbirlik, 2015, s. 161-162; Yalçınar, 2011, s. 35-36). Bu nedenle araştırmamızda liderlerin karşılıklı yaptığı açıklamalar dikkate alınarak liderlerin ortaya koyduğu söylemler karşılıklı bağlantılar ile analiz edilmeye çalışılmıştır.

Dilbilgisi cümleye odaklanmaktadır. Dil bilimi ise sözce⁸ ve sözceleme⁹ ile ilgilenmektedir (Elbirlik, 2015, s. 220). Cümle, bir mütalaayı¹⁰, ideyi, duyguyu ifade

⁶ Metinler arasılık "intertextuality" kavramı karşılığı olarak kullanılmıştır.

⁷ Varsayımlar "assumptions" kavramı karşılığı olarak kullanılmıştır.

⁸ Bir durumu düşünceyi anlatan kelime dizisidir ama cümle değildir. İngilizce'de "utterance" ve Fransızca "énoncé" kelimesinin İngilizce karşılığı olan "enunciated" ile ifade edilir. Sözce, belli bir kişi tarafından, belli bir iletişim amacıyla oluşturulan bir dilsel üründür. Bir sözce ancak kullanıldığı bağlam ve durum içinde anlam kazanır ve tümcenin aksine, dilbilgisel açıdan doğru ya da tam olmayabilir. Tek bir sözcük bile sözce olabilir. (Onursal, 2003, s. 125)

⁹ Fransızca'da "énonciation" kelimesinin İngilizce karşılığı olan "enunciation" ile ifade edilir. Sözceleme, bir söylemin oluşturulma süreciyle birlikte ele alınmasıdır. Sözcenin üretildiği andır. (Onursal, 2003, s. 122)

¹⁰ Mütalaa: Düşünce.

eden kelime sistemi olarak tanımlanabilir. Net bir yargı ifade eder (Ergin, 2009, s. 398). Cümle sadece söz dizim kurallarına göre şekillenmektedir. Cümle oluştuğu koşullar dikkate alınmadan incelenebilir. Cümlenin anlamı içinde barındırdığı kelimeler aracılığıyla ortaya çıkarılmaktadır.

Sözce ise cümleden farklıdır. Sözcenin anlamı meydana geldiği zaman, mekan ve ilgili şahısa göre oluşur (Elbirlik, 2015, s. 221). Sözce konuşmacının ortaya çıkardığı ileti olarak tanımlanmaktadır. Hatta sözce yazılı ya da sözlü şekilde meydana getirilebilir. Sözcenin içinde bulunduğu düzlem ise sözceleme olarak tanımlanmaktadır. Sözceye bakarken sözcenin etrafındaki tüm bağlama dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir (Günay, 2018, s. 36-40).

Etkileşimin karşılıklı olan bir şey olduğu kabul görmektedir. Neden ile neticenin birbiriyle bağlantılı olmasını ifade etmektedir. O zaman birbiriyle bağlantılı olan şeylerin birbirlerine tesir etmesidir denilebilir (Hançerlioğlu, 1985i, s. 96). İletişim sürecinde konuşan, dinleyen, mesajı aktaran şey ve mesajın kendisi yani anlatılmak istenen şey vardır. Yani iletişimin gerçekleştiği bu ortam ile içerisinde bulunanlar arasında da bir bağlantı ve ilişki vardır (İnce, 2013, s. 96-99; Dijk, Teun A. Van, 2015, s. 85-86). Etkileşim genelde konuşma ile alakalı bir kavram olarak düşünülse de hitabette ve sunumda da var olabilir. Etkileşim, söylemi inşa etmek için söylemin etrafındaki şeylerin birbirleriyle bağlantı kurlmaları ve söylemin içinde yer almaları olarak açıklanabilir. Bu durum kendiliğinden meydana geldiğinden söylem sosyal gerçekliğin içinde etkileşimle birlikte oluşmaktadır (Heller M. , 2001, s. 251). Etkileşim söylemi oluşturan diğer unsurların ve çevresinde yer alan şeylerin bir şekilde birbirleriyle bağlantılı hale gelmesidir ki söylemin oluşmasında büyük etkiye sahip olduğu söylenebilir (Elbirlik, 2015, s. 232; Heller M. , 2001, s. 251-252).

1.3. SÖYLEM TEORİLERİ

Söylem çözümlemesi bir çok farklı teori ile bağlantılı olan ve bir çok farklı teoriden etkilenmiş bir tekniktir, denilebilir. Bu nedenle tek ve net bir söylem çözümlemesi tekniği ortaya koyulamamaktadır. Bu bölümde söylem çözümlemesi tekniklerinin arka planında yatan teoriler açıklanacaktır.

Dil, insanın anlaşmasını sağlayan ve söylemi üretilmesine yarayan en temel araç olarak kabul görmektedir. İnsan, dil sayesinde ürün haline getirdiği düşüncüyü ortaya koyar ve anlamsal bağlar ile düşüncenin etrafındaki imgeleri anlamlı hale getirmektedir.

"**Yapısalcılık**"da insanın dünyayı nasıl şekillendirdiği ve anlamlandırdığını ortaya çıkarmaya çalışmaktadır (Sözen, 2017, s. 42). Yapısalcılık için söylem her zaman var olan bir şeydir. Yapısalcılık, araştırma konusu olarak yapının mutlaka ele alınması gerektiğini ileri sürer. Yapısalcılığa göre söylemi oluşturdandan ziyade söylemi taşıyan yapı yani metin önemlidir. Bu nedenle söylem çözümlemesinde dilsel yapının ele alınması gerektiğini ileri süren görüşlerin yapısalcılık temeline dayandığı söylenebilir. Ayrıca dilbilim alanında yapılan çalışmalar da söylem çözümlemesini yapısal olarak değerlendirmede temel oluşturmaktadır. Buna göre söylemi oluşturan dil temelde iletişim formu olarak kabul edilmektedir. Bu formu anlamak için formun içinde bulunan dilsel öğelerin dikkate alınması ve değerlendirilmesi gerektiği görüşü mevcuttur (Hançerlioğlu, 1985k, s. 229; Sözen, 2017, s. 42-44).

Yapısalcılığın eleştirisi "**post-yapısalcılık**" dili, bir iletişim düzeneği olarak kabul etmez. Post-yapısalcılık, dilbilim ve antropoloji ile dili yapı içinde açıklarken bir taraftan da kendi içerisinde çelişkiye düşerek dilin içinde sabit bir yapı ve anlam olduğu fikrine de karşı çıkmaktadır (Sözen, 2017, s. 44-45). Post-yapısalcılık temelde metni ve okuyucuyu merkeze almaktadır. Ona göre metni üreten tek olsa bile birden fazla alıcısı olduğu için söylem aslında tek değildir. Bu durumda metne dair ne kadar alıcı varsa o kadar da yeni anlam yani söylem olduğu söylenebilir. O zaman post-yapısalcılar için söylemi üreteni tamamen yok saydıkları ve sadece söylemi ve alıcıyı ön plana çıkardıkları sonucuna ulaşılabilir. Ayrıca post-yapısalcılara göre söylemin içindeki göstergeler bağlamla hayat bulur ve bağlam değiştiği anda onlar da değişmektedir (Sözen, 2017, s. 51-52). Post-yapısalcılığın söylem çözümlemesi tekniğine katkısı olarak dilin yapısal öğeleri olduğu kadar dilin üretildiği ortamı ve diğer dil dışı öğeleri de içine alan yöntemlerin gelişmesinde temel teşkil etmiştir denilebilir (Sözen, 2017, s. 44-45; Elbirlik, 2015, s. 425).

Söylemi düşünme ve anlama ile bağdaştıran "**özne söylemi**" Fransız Jacques Lacan tarafından geliştirilmiştir. Lacan, özneyi var olma olarak kabul etmektedir. Ona göre anlam ise başka bir yerde durmaktadır. Yani özne, söylem sürecini belirleyen olarak kabul edilmektedir. İnsanlar düşüncelerini, duygularını kısacası kendilerini dil ile ifade ederler ve böylelikle dil söylemler vasıtasıyla anlamı üretmektedir (Sözen, 2017, s. 46-47). Yani söylem söylemin dışında toplumsal olanla düşüncenin bir araya geldiği bir yerde vücut bulur. O zaman söylem öteki yani alıcıya dair bir şeydir ve bu şekilde şekillendiği söylenebilir (Elbirlik, 2015, s. 78-79). Lacan'a göre söylemde önemli olan

özne-özne ilişkisidir. O'na göre özne görecelilik değil bir tür ilişkiler düzenidir. Özne ile toplumu birlikte ele alır ve öznenin işaret ettiği imgeleri bir bütün olarak kabul eder. Özne söylemine göre söylem hakim gösterene göre şekillenmektedir. Burada hakim gösteren gücü elinde bulunduran değil söylemi çalıştıran çatı özelliği taşıyan daha geniş kapsamlardır. Örneğin "ırk", "soy" gibi kavramların etkin gösterini "etnoloji" dir (Sözen, 2017, s. 46-51).

"Derridacı dil söylemi"ne göre insan hayatında bir gerçeklik ve varoluş var olduğu için bu gerçeklik bir şekilde ortaya çıkacaktır. İnsan dili kullanarak bu gerçekliği sadece somut hale getirebilir. Dili kullanarak gerçekliği tamamen ortaya koymak imkansızdır. Dil ile ortaya konulanlar bağıntılıdır fakat sürekli değildir görüşü mevcuttur (Sözen, 2017, s. 55-56; Elbirlik, 2015, s. 155). Derridacı dil söylemine göre dili ortaya koymak için yazı gerektiği halde yazı hemen algılanamamaktadır. Söylem dilden bağımsız değildir ve söylemi çözebilmek için dili ve bağlantılarını anlamak gerekmektedir. Bu noktada söylemi çözmek için dili kullanan vericiye değil dile odaklanmak gerektiği görüşü mevcuttur. O zaman çözümleneci bir yaklaşımla söylemi değerlendirerek yani söylemi üreten dile odaklanarak farklı çıkarımlar hatta vericinin üzerinde durduğu mesajın tersi çıkarımlar yapmanın mümkün olduğu söylenebilir. Bu yaklaşıma göre söylemi üretenden ziyade söylemin üretildiği dil ve onu değerlendiren alıcı önemlidir, denilebilir. Bu durumda söylem etkindir ve üretene bağlı olmadığı için söylemi ele almak aslında söylemin kendisini ele almaktır (Sözen, 2017, s. 58-59).

"Bilgi/Güç söylemi" Foucault'un görüşlerine göre şekillenmiştir. Toplumdaki bireylerin kendini ifade etmesi dil ile mümkün olmaktadır. İnsanın sahip olduğu gerçeklerin ve olguların tamamı bilgiyi meydana getirdiğinden insanın bilmesi arttıkça gücü de artmaktadır. Yani bilgi güçtür ve gerçeğin yönetilmesini sağlamaktadır çıkarımını yapabiliriz. Foucault'a göre bilginin, gücü yönlendirmesini ve yönetmesini sağlayan dil olduğu için dil güce yani iktidara hizmet etmektedir (Sözen, 2017, s. 60-63; Fairclough, 2015, s. 128-129). Dilin ürettiği söylemin içinde yatan anlam gerçek durumlarla ortaya çıkmaktadır. Söylem içinde çok farklı öğelerin olduğu kararsız bir bütün olduğundan söylemi kullanan güç iktidar aynı zamanda söylemden olumsuz da etkilenebilir. Çünkü söylem kendi şartları içinde oluşmaktadır.

Foucault'a göre söylem, özne ve nesne ilişkisidir ve tarihten etkilenmektedir. Bilgi söylemin içine girmiştir. Öznenin anlamlandırılması, alıcının bakış açısına ve zihinsel anlayışına göre meydana gelir. Söylem üç durumdan oluşur. Birincisi yazıdır.

İkincisi konuşma ve üçüncüsü ise söylemin karşılıklı değiş tokuşudur. Söylem karşılıklı etkileşime geçtiği zaman imgeler, okunulan ve yazılana baktığından başka şeyleri göz ardı etmektedir. Hatta Foucault'a göre söylemin yoruma ihtiyacı yoktur (Sözen, 2017, s. 63-68). Foucault'a göre toplumsal yapı ve insanın inşa ettiği kurumlar bilgiyi ve söylemi oluşturduğundan söylem bu kurumları ve bilgiyi daha iyi anlamak için incelenmelidir. Söylem çözümlemesi hakim sınıfın egemenliğini devam ettirmek için toplumda etkin olan zihinsel ve sosyal uygulamaların ne şekilde kullanıldığını ve çalıştırıldığını ortaya koymaya çalışmaktadır. O zaman Foucault'a göre söylemin dilin kuralları yerine toplumsal sınıflama ile bu sınıflamanın söylem ile ilişkisine odaklandığı söylenebilir (Elbirlik, 2015, s. 190;194 ve 195).

Kökeni Schleiermacher ve Heidegger'e dayanan **"yorumcu görüş / yorumlamacılık"**a göre yapısalcılıkta söylem tam olarak ortaya koyulamamıştır. Söylemin var olduğu metin açıklanmış ama ne anlama geldiği anlaşılammıştır. Yani yorumlanması gerekir. Hermeneutik haber verme, açıklama anlamlarına gelirken özelde kutsal metinlerin açıklanması anlamına gelmektedir. Hermeneutik yani yorumculuk dili yorumlayarak söylemi anlamak olarak tanımlanabilir. Yorumlama, duyularla algılanabilen imgeler ile varlık ve bilgiyi dikkate alarak dil ile var edilip anlaşılmiş söylemi yeniden ayrıntılılarıyla dile getirmektedir. O zaman yorum ile söylemin taşıdığı anlam ile ortaya çıkan eylem arasındaki ilişki anlaşılmaya çalışılmaktadır. Hatta bu yorumlamanın iki ayrı boyutu vardır. Birinci boyutu dilbilgisi açısından parça-bütün ilişkisini içeren gramatik anlama, ikincisi ise söylemin içinde var olanın ortaya çıkartılması çabası olan psikolojik anlamadır (Sözen, 2017, s. 69-70).

Gadamer yorumlamacılığa farklı bir bakış açısı getirmiştir. Gadamer temelde okuyucu ile metnin birbirinden ayrı şeyler olduğu düşüncesini kabul etmemektedir. O'na göre anlam metin ile etkileşime girenin arasında meydana gelen net sınırları olmayan değişen ve genişleyen yorumlamayla alakalı bir gelenek içerisinde, orada doğan bir şey olarak açıklanabilir. Gadamer, birbirinden farklı şekilde yapılan yorumlarla metinde ortaya çıkabilecek özgün anlamın olduğu geleneksel kanıyı kesinlikle kabul etmemektedir. Yani amaç yazarın amaçladığı anlamı kavramak değildir. Bu durumda yorumlama için varsayılan ya da olduğu kabul edilen anlamın peşinden gitmek olmadığı söylenebilir. Gadamer'e göre yorumlama yorumlayıcının başkalarından farklı kendine has özellikleriyle metnin kendinde var olan ayırt edici özelliklerin bir araya gelerek metnin doğası ile yorumlayıcı arasında olan şeydir (Erdoğan İ. v., 2010, s. 83-84;

Forster, 2007, s. 45-51). Gadamer'e göre yorum, saklanan üstü kapalı anlamı ortaya çıkarmaktadır. Yorumlamanın içerisinde var olan açıklama ve anlama birbirlerinden ayrılmazlar. Gadamer'e göre metinlerin yorumu aynı zamanda tarihsel bağlamla da ilişkilidir ve bu bağlama göre de anlamlandırmalarda farklılıklar olabilir (Sözen, 2017, s. 76).

1.4. SÖYLEM ÇÖZÜMLEME BİÇİMLERİ

Bilimsel araştırma sürecinde farklı bilim dallarının aynı konular üzerinde durduğu görülmektedir. Her bilim dalı üzerinde durduğu konu ne olursa olsun kendi niteliklerine göre o konuyu ele alıp kendi yöntemlerince incelemektedir. Farklı bilimsel bakış açıları nedeniyle söylem çözümlemesine dair de farklı çözümleme biçimleri ortaya çıktığı söylenebilir. Bu bölümde söylem çözümleme biçimleri ele alınacaktır (Günay, 2018, s. 55-63). Söylem çözümleme biçimlerinin sınıflandırılmasında farklı sistematipler olduğu için araştırma tasarımıyla ilgili olan söylemin toplumsal bağlamı dikkate alınarak sınıflandırma yapılmıştır.

Toplumun ayrılmaz bir parçası olan dilin toplumu kendisini, toplumun geleneklerini, reflekslerini, hareketlerini ve diğer özelliklerini anlamak için iyi anlaşılması ve toplumdaki ayrı düşünülmemesi gerektiği açıktır. Bireylerin inşa ettiği toplumu anlamak için tarihsel ve sosyal yapısıyla birlikte dilin de iyi anlaşılması ve üzerinde çalışması gerektiği söylenebilir (Günay, 2018, s. 74). Bu tür çözümlemelerde toplumda var olan bir olgunun ortaya konulmasında ve arkasında yatan nedenlerde bireysellikten ziyade toplumsal olana ve geçmişte arkasında yatan durumlara bakılmalıdır (San, 2010, s. 32). Toplumda var olan söylemin de tek başına bireysellikten oluşmadığı açık olduğuna göre söylemin tarihsel, toplumsal, sosyal yönleri ve arka planında yatan bir şeyler olduğu açıktır. Bu nedenle özellikle toplumun son dönemlerdeki değişiminde söylemin yerinin daha iyi anlaşıldığı söylenebilir. Sonuçta hem toplumu hem de ürettiği söylemi daha iyi anlamak için toplumbilimi bağlamında ortaya çıkan farklı söylem çözümleme biçimleri olduğu açıktır (Günay, 2018, s. 74).

Araştırmamızın bağlamıyla alakalı olarak toplumbilim temelli tekniklerden ilki **söyleşidir**. Söyleşi, en az iki kişi arasında geçen amaçlı görüşme olarak tanımlanabilir (Kabaş, 2007, s. 15). Kabaş'ın tanımıyla (2007) bilgi almaya dayalı veya dolaylı olarak ilgili bir sorunu çözmeye yönelik ya da taraflardan birini daha iyi tanımayı ve anlamayı amaçlayan en az iki kişinin olduğu görüşmedir (s.15). Söyleşi bu tanımının yanı sıra

siyasi liderlerin bir konudaki görüşlerini açıkladığı görüşmeler olarak da tanımlanabilir. Söyleşilerin oldukları gibi yayımlanmalarının yanı sıra liderlerin açıklamalarının uzmanlarca yorumlandıkları da görülmektedir. O zaman liderlerin söyleşilerde yaptığı açıklamaların yorumlanarak analize tabi tutulduktan sonra ve topluma sunuldukları sonucuna ulaşılabilir.

Bu noktada liderlerin gazetecilerle yaptıkları söyleşileri göz önünde bulundurduğumuzda **söyleşi çözümlemesinin** önemli olduğunu görmekteyiz. Televizyonlarda siyasi yorumcuların liderlerin açıklamalarına dair yaptıkları yorumlamalar bir tür söyleşi çözümlemesidir, denilebilir. Fakat gerçek anlamda profesyonel araştırma niteliği taşıyan söyleşi çözümlemesi değildir. Söyleşi çözümlemesi karşılıklı etkileşimden kaynaklanan ilişkileri çözümlemektedir. Söyleşi çözümlemesi söylemin, bireyin ve toplumun oluşturduğu durumlardan nasıl etkilendiğini ve bunların nasıl ortaya konulduğunu inceleyen bir söylem çözümleme tekniği olarak açıklanabilir (Hançerlioğlu, 1985j, s. 198; Günay, 2018, s. 75-77).

Toplumun bireylerden oluşan bir bütün olduğu dikkate alındığında toplumu oluşturan bireylerin de kendi kişisel özellikleri bulunduğu göz ardı edilmemelidir. Söylemin çözümlenmesi esnasında nasıl ki bağlam yani bireyin etrafındaki olgular büyük önem taşıyorsa söylemi inşa eden bireyin özellikleri de söylemin şekillenmesinde büyük önem taşır. Bireyselliklerden kaynaklı dilsel farklılıkların önemli olduğunu belirten Günay (2018) bireyin bulunduğu toplumda var olan dili kullanmasını ve bu dili kullanırken sahip olduğu dili söylem üzerinde nasıl kullandığının bilgisinin de incelenmesini ön plana alarak "iletişim budunbilimi"ni bu sınıflamaya dahil etmiştir (s.78). Bu durumda bireyin ortak bir dil kültürüne sahip olmasına rağmen farklı dil kullanımlarına sahip olabileceği ve bu özelliklerin iletişimsel boyutta dikkate alınmasının söylemin anlaşılması için önemli olduğu söylenebilir. O zaman iletişim budunbilimi sınıflamasına rağmen bireylerin kullandığı dilin kişisel özellikler kazanması içinde bulunduğu toplumdan etkilenerek ortaya çıktığı için **etkileşimli sosyal dilbilimi** sınıflamasının daha doğru olduğu söylenebilir. (Gumperz, 2001, s. 215).

Söylem çözümleme biçimleri içerisinde büyük önem verilen tekniklerden birisi de eleştirel söylem analizidir. Toplumun en küçük parçası olan bireyin kendi doğruları, ilkeleri ve özellikleri vardır. Birey kendini inşa ederken içinde bulunduğu toplumdan etkilenmektedir. Toplumun taşıdığı nitelikler ile bireyin nitelikleri benzerlikler göstermektedir. Bu benzerliklere rağmen bireyin her an değişime açık olduğu, değiştiği

ve geliştiği de göz ardı edilmemelidir. Bu değişim ve dönüşümde dilin ve toplumsal gerçekliğin etkisi büyüktür. Bu nitelikler dikkate alındığında temelde dilin bu değişim üzerindeki etkisini araştıran **eleştirel söylem analizidir**. Eleştirel söylem analizine göre dilin rolü kesindir. Bu nedenle eleştirel söylem analizi bu durumu açıklamaktan ziyade dilin bu etkiyi nasıl ve neden yaptığı üzerinde durur (Günay, 2018, s. 83-87; Gür, 2013, s. 192).

Eleştirel söylem analizi sosyal ve politik düzlemde gücün kötüye kullanımını, hakimiyetini, eşitsizliğini ve yeniden üretilmesini inceler ve bunu dilin rolü açısından değerlendirir (Dijk, Teun A. Van, 2001, s. 352). Toplumu yönlendiren hakim sınıfın dili kullanarak gücü ne şekilde kullandığını ortaya koymaya çalışır (Dijk, Teun A. Van, 2001, s. 354-358). Eleştirel söylem analizinde durumun belirli bir kısmı dikkate alınabilir. Bu durum söyleme karşı olumlu ya da olumsuz bakış açısını ortaya koymaktadır. O zaman eleştirel söylem analizinin egemen gücün ya da sınıfın, dili kendi çıkarları için ne şekilde kullandığını ortaya çıkarmaya çalıştığı söylenebilir (Çakır, 2014, s. 81-82).

Eleştirel söylem analizinde gücün dağılımı, etkin sınıfın dili ne şekilde kullandığı, bilginin oluşumu ve bilginin dağılımında ideoloji dikkate alınır. Tek ve bir eleştirel söylem analizi inşa etmek mümkün olmasa da temel olarak eleştirel söylem analizi sosyal sorunlar, güç ilişkileri, söylemin toplumu ve kültürü inşa etmesi, söylemin ideolojik ve tarihi olması, metin ve toplum arasındaki ilişkiyi açıklaması, ve yorumlayıcı ve açıklayıcı olması özelliklerini taşımaktadır (Dijk, Teun A. Van, 2001, s. 353).

Öz olarak eleştirel söylem analizi çok boyutlu bir nitelik taşıırken genel olarak dilin dilbilgisi boyutundan öte güç, toplum ve bu ikisi arasındaki ilişkinin nasıl yönetildiği üzerinde durur. Eleştirel söylem analizinin dilbilimsel temelli yöntemler dikkate alındığında bazı eksikliklerinin olduğu sonucuna ulaşılabılır. Bu nedenle eleştirel söylem analizi çok boyutlu ve disiplinler arası bir yöntem olarak kabul görmektedir (Dijk, Teun A. Van, 2001, s. 352-371; Günay, 2018, s. 83-87).

Söylem, sadece metni oluşturan cümlelere bakarak ortaya çıkarılamaz. Cümle onu oluşturan etrafındaki koşullar dikkate alınmadan incelendiği için söylemi cümlenin incelenmesiyle ortaya çıkarmak da olası değildir. Metindeki söylemi ortaya çıkarmak için sözceye bakmak gerekir. Sözceyi inceleyen "söylem dilbilgisidir". Söylem dilbilgisi

söylemi ortaya koyan yapıların dilsel özelliklerine odaklanmıştır (Günay, 2018, s. 89-91).

Dilbilim temelli olarak araştırma tasarımı için önemli olan kuramlardan biri de **sözceleme kuramı**dır. Bu kuram için söz ve sözce arasındaki farkı iyi ayırt etmek gerekmektedir. Söz bağlamdan bağımsız sözce ise bağlamla anlam kazanan kavramlardır. Konuşan, dili kendi açısında kullanarak söylemi üretir. Konuşanın ürettiği söyleme alıcının yükleyeceği anlam ise söylemin üretildiği bağlam ile ilişkilidir. Sözceleme kuramı söylemi üreten ve onu alan arasındaki ilişkiyi ele almaktadır (Elbirlik, 2015, s. 55-56; Günay, 2018, s. 91-97). Bu noktada araştırma tasarımı Avrupa Birliği liderlerinin yaptığı açıklamalar ve bu açıklamaları kime, neden yaptıkları gibi noktalar önem kazanmaktadır. Biz de araştırmamızda bazen liderlerin tek bir kelimeden oluşan açıklamalarını ya da tam ve anlamlı cümle oluşturmayan açıklamalarını sözceleme kuramı içerisinde ele alarak analiz etmiş bulunmaktayız.

Araştırma tasarımı faydalandığımız dilbilim temelli bir başka çözümleme biçimi "**metindilbilimdir**". Metindilbilimi metnin içindeki ses, şekil, tutarlılık, tümceler arası bağlantılar, gönderimler gibi yapısal öğeleri ele alır ve inceler. Metindilbilimi ise metindilbilgisinden öte daha kapsamlı bir bakış açısıyla bir metni dilsel bir olgu olarak inceler ve onun metin olmasını sağlayan unsurları ve kriterleri ortaya koymaya çalışır. Metindilbilim metnin tümcelerini ayrı ayrı incelenmez. Metni bütün olarak ele alır ve metnin tüm öğelerinin arasındaki ilişkileri ve bu metnin oluşturduğu işlevi ortaya koymaya çalışır. Metindilbilim metnin iletişimsel, hareketli ve süreç sonucu oluşum, ve kendine has niteliklerini göz önüne alarak metinlerin çözümlenmesine yardımcı olmaktadır (Günay, 2018, s. 99-101; Elbirlik, 2015, s. 57-58). Araştırmamızda Avrupa Birliği liderlerinin mültecilere dair açıklamalarının analizlerinde metindilbilimin liderlerin söylemlerine bütünsel bakış açısı ve süreç sonucu değerlendirme gibi özelliklerinden yararlanılmıştır.

Felsefe tüm dünyayı içine alır. O dünyanın içerisinde dil de vardır. Dil söylemi var eden ve söylem ile anlamı aktaran yapıdır. Felsefe mana ile ilgilenmektedir. Anlam düşünmeyle ilgilidir ve düşünülen şey dil ile ortaya konulmaktadır (Günay, 2018, s. 109). Sonuçta felsefenin peşinde koştuğu anlamsal ve zihinsel olanları somut hale dönüştüren genelde dil özelde ise dilin söyleme dönüşmüş halidir. Söylem dil ile hem yapısal hem de anlamsal parçaları olan çok boyutlu bir yapıdır. Felsefi içerikli

çözümlemelerde temelde dilde var olan imgeler ile bağlantılı öznel arasındaki ilişkiler ortaya koyulmaya çalışılır (Elbirlik, 2015, s. 194-195; Günay, 2018, s. 109-113).

Yorumbilim temelde dinsel metinlerin yorumlanması olarak açıklanır. Yorumbilimin kökeninde Yunanca "hermeneutice" kelimesinin Latinceleştirilmiş halini görmekteyiz (Öztürk, 2009, s. 147). Hermeneutik ile etimolojik olarak kurabileceğimiz bir başka bağlantı ise Heidegger'in de belirttiği gibi köklerinin Yunan Mitolojisinde Tanrıların habercisi Hermes'e uzanmasıdır. Hermeneutik ve Hermes arasında doğrudan etimolojik köklü bir bağlantı kurmamız tam doğru olmasa da kelimeye yüklenen anlam ile Tanrıların Habercisi (Öztürk, 2009, s. 148) Hermes'e yüklenen görev arasında doğrudan anlamsal bir bağlantı kurulması normaldir. Hermes'in görevi Tanrıların mesajlarını insanlara iletmektir. Hermes Tanrıların dilindeki mesajları doğrudan değil insanların anlayabileceği şekle çevirip ardından onlara aktarıyordu. Kısaca Hermes birbirinden farklı iki alan arasında bir tür aracı görevi görmekteydi.

Hermes'in yaptığı görev kıstas alındığında, Antik Çağlarda hermeneutiğe yüklenen anlamın eski kutsal metinlerin anlaşılmasıyla alakalı olduğunu görmekteyiz. Zaman içerisinde hermeneutiğe yüklenen anlam sadece kutsal metinleri anlamaktan öteye gitse de temelde gizli ya da sıradan gözüküp de anlaşılabilen şeylerin içerisindeki gizli anlamları ortaya çıkarmaya yönelik hale gelmiştir. Hermeneutik tıpkı Hermes'in tanrılar ile insanlar arasında mesaj iletiminde aracılık yapması gibi insanların kutsal metinler ve anlaşılabilen şeylerde gizli olanı anlaması için aracı haline gelmiştir (Öztürk, 2009, s. 147-148; Palmer, 1980, s. 4-6; Mantzavinos, 2016).

Yorumbilim üç temel nokta üzerinde kategorize edilerek üç farklı şekilde tanımlanmaktadır. Bunlardan ilki bir şeyin ne anlama geldiğini açıklama anlamında olan kısaca anlam çıkarma diyebileceğimiz bir metni okuma ve anlama uygulamasına yorumbilim denmektedir. Bu uygulamanın karşılığı olarak daha çok yorumlama terimi kullanılmaktadır. Bir metindeki fikir ya da açıklamanın ne anlama geldiği üzerinde durur. İkinci tür yorumbilim, yorumlama kurallarını teorik şekilde inşa eden uygulamadır. Yorumlamanın hangi sınırlar ve kurallar içerisinde yapılması gerektiği üzerine çalışır. Üçüncü tür yorumbilim anlama üzerine odaklanır. Bu tür yorumbilim her şeyi yorum olarak ele alma düşüncesi içerisinde yorum uygulamaları üzerine değerlendirmeler yapar (Erdoğan İ. v., 2010).

Sonuç olarak yorumbilim, dilin söylem üzerinde taşıdığı ilk ve temel anlamın yanı sıra daha derin olan düşüncenin ve bilincin peşinde koşar. Yorumbilim için

söylemin kelimelerde taşıdığı ikinci, üçüncü hatta uzak anlamlarını bulma işidir denilebilir. Yorumlama değerlendirme, düşünme ve düşünceyi yeniden düzenlemektir. Yorumbilim var olan anlamın ötesinde söylemi ortaya koyan için var olmayan anlama ulaşma ve gizli anlamları ortaya çıkarma işidir (Elbirlik, 2015, s. 168-170). İşte bu noktada araştırmamız ile, yorumbilim temel alınarak, Avrupa Birliği liderlerinin göçmen dalgasıyla alakalı söylemlerinin arkasında yatan anlamların ortaya çıkartılmasına çalışılmıştır.

1.5. İÇERİK ÇÖZÜMLEMESİ

Söylem çözümleme biçimlerine baktığımızda nicel temele dayanan içerik çözümlemesi tekniği de mevcuttur. Bu teknikten daha önceki bölümlerden yüzeysel olarak bahsedilmişti. İçerik çözümlemesi tekniği söylem çözümlemesi ile karıştırıldığı için bu konuda daha ayrıntılı bilgi verilmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu bölümde içerik analizi tekniği ele alınacaktır.

Söylem çözümlemesinden çok daha önceleri var olan içerik çözümlemesi bireylerin sembolik davranışlarını ya da iletişim materyallerini çözümlemeye dayalı bir yöntemdir (Öğülmüş, 1991, s. 213). İçerik çözümlemesinin temelleri kutsal metinlerin sınıflandırılmasına, ayetlerin tasnif edilmesine, din karşıtı yazıların tespit edilmesine kadar dayanmaktadır (Yıldırım B. , 2015, s. 106).

İçerik çözümlemesi dikkatli okumaktan öte araştırmacının ortaya konulan iletişim unsurlarını ele alıp incelemesidir. Araştırmacı, çözümleme ile nicel veriler elde eder ve bu verileri nitel verilere yükseltir. İçerik çözümlemesi nicel olarak elde edilmiş verileri özetler, bir düzen içerisine sokar ve karşılaştırma ile bir tür farklı okumaya dönüştürür. İçerik çözümlemesi siyasi konuşmaları, haberleri, bir hikaye ya da romandaki karakterlerin açıklanması gibi bir çok farklı alanda kullanılabilen bir tekniktir (Öğülmüş, 1991, s. 2015; Yıldırım B. , 2015, s. 105-106).

İçerik çözümlemesi temelde iletişim araştırmalarında kullanılsa da farklı alanlarda da kullanılabilir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte veri toplama ve analiz etmenin kolaylaşması bir çok farklı alanda kullanılmasını sağlamıştır. Teknik bir yaklaşım olan içerik çözümlemesi, tümdengelimsel bir yaklaşımla hedef alınan söylemin yani kayıtlı metnin yorumunu yapmaya çalışmaktadır. (Günay, 2018, s. 171; Öğülmüş, 1991, s. 213-214)

Colombia Gazetecilik Okulunun nicel çalışmaları, Michigan ve Chicago Üniversitelerinin sosyoloji bölümlerinin çalışmaları içerik çözümlemesine büyük katkı sağlamıştır. İçerik çözümlemesine dair ilk çalışmalar 1800'lerin sonlarına dayansa da gerçek anlamda içerik çözümlemesi Alven Tenny ve öğrencileri tarafından yapılmıştır. (Öğülmüş, 1991, s. 213; Yıldırım B. , 2015, s. 108-111) Bu dönem için gazetelerin nicel olarak incelenmesi dönemi denilebilir. Bundan sonraki dönemde gazetelerin sosyal sorumluluklarından ötürü içerik çözümlemesi gazete haberlerine yönelik incelemeler yapmıştır. II. Dünya Savaşı'nın olduğu dönemde ise gazeteler üzerinden yapılan propagandalar içerik çözümlemesi ile incelenmiştir. İçerik çözümlemesi zamanla disiplinler arası bir yöntem haline gelmiş ve bir çok başka yöntemle birlikte kullanılmaya başlamıştır. Daha sonrasında teknolojinin gelişmesiyle içerik çözümlemesi bilgisayarların da işin içine girdiği ve çözümleme sürecinde etkin olarak yer aldığı bir döneme girmiştir. Son olarak içerik çözümlemesi sadece nicel tekniklerin kullanılmasından ziyade nitel yöntemle birlikte kullanılan karma bir teknik haline dönüşmüştür (Yıldırım B. , 2015, s. 11-117).

Özetle söylem çözümlemesine dair bir çok farklı teknik bulunmaktadır. Bu teknikler farklı bilimsel alanlarda ve farklı yöntem temellerinde şekillenmiştir. Bu tekniklerin farklı görüş temellerinde var oldukları ve farklı alanlarda farklı amaçlarla kullanılacakları akılda tutulmalıdır. Burada bahsetmediğimiz tekniklerin de değersiz olmadıkları sadece araştırma tasarımımız ile bağlantılı olmadıkları için bahsedilmedikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

1.6. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.6.1. Araştırma Soruları ve Yöntem

Söylem hem dilbilimsel hem de dilsel olmayan faaliyetlerin bir araya gelerek oluşturduğu, anlam kazandığı ve belirli bir bütün oluşturduğu sistemdir. Söylemin içerisinde yer alan dilsel söyleyişler tüm nitelikleriyle hem birbirleriyle bağlantılı hem de çeşitliliği olan bir bütün oluştururlar (Aziz, 2015, s. 149). İnsanın bulunduğu çevre, bu çevre içerisinde inşa ettiği tüm değerler ve kendi varlığıyla ilgili sahip olduğu bilgi ve bilinç ile söylemin oluşmasında var olur (Dijk, Teun A. Van, 2015, s. 28-31).

Zihinsel üretimlerin ifade edilmesinde yani akılda var olanların ortaya çıkartılmasında temel araç dildir. Dilin kullanılması ve zihinsel üretimin anlam

kazanması ise söylemle olur. İnsan zihnini de söylemi de ortaya çıkartan dildir. Fakat söylem sadece insan zihninde var olanın ortaya çıkması değildir. Söylem, insanın zihnindekilerin dil ile ortaya dökülürken etrafındaki tüm ekonomik, sosyal, kültürel ve insana dair her şeyin dahil olduğu bir süreçtir (Çoban, 2015, s. 199-202). Söylemin içinde bulunduğu süreç bağlamdır. Bağlamın anlaşılabilmesi için kim, ne zaman, kime, neyi ve ne şekilde söylüyor gibi soruların cevaplanması gerekir. Bağlam iyi anlaşılmadığı takdirde söylemin sahip olduğu anlam da anlaşılabilir. Söyleşi halinde iken bağlam anlaşılabilirse aktarım ve aktaran ile aktarılan arasındaki bağ kurulmaz ve sonuç olarak bağlam inşa edilemez ve söylem paylaşılmış olmaz yani anlaşma sağlanamaz (Logie, 2015, s. 61-62).

Michel Foucault'a göre söylem:

Tüm dünyayı ve insanları şekillendiren ancak sınırları belirlenebilecek ve sarsılabilecek olan düşünceler, inanışlar, yargılar, değerler, semboller, kelimeler, harfler, kurumlar, normlar, gelenekler ve dilden oluşan ve içerisinde birçok hiyerarşik yapıyı ve güç ilişkisini barındıran dev bir organizmadır (Logie, 2015, s. 63).

Söylem tek bir düzleme hapsedmek yanlıştır. Foucault'un dediği gibi söylem "dev bir organizmadır". Bir çok boyutu vardır. Bir çok bileşenden oluşur. Söylem içinde bulunduğu zaman, toplumsal yapı ve bu toplumsal yapı içerisindeki ilişkilerle ortaya çıkan düşünce, olgu ve ifadelerin hepsini içine alır. Söylem onu üreteni, alanı, otoriteyi ve içinde taşıdığı amacı kısacası oluştuğu düzlemin üzerinde olan her noktayı kapsar (Fairclough, 2015, s. 124-125; Logie, 2015, s. 64).

Oluşturduğu düzlem ve dili araç olarak kullanması itibarıyla söylemin toplumsal yapının bir ürünü olduğu açıktır. Üretim ilişkileri, insan ilişkileri, toplumsallık ve kültür söylemi oluşturur. Bu yapıların oluşmasında ve aktarılmasında etkin rol oynadığı için söylem ideolojiktir. Söylemin belirli bir zamanda oluşması onu tarihi yapar ve böylece söylem tarihten izler taşır. Bir grubun ya da topluluğun aynı söylemi üretmesini ve desteklemesini sağlayan şey arka planında yatan ideolojik yapıdır. Söylemin aynı zamanda ideolojinin üretilmesi, yayılması ve değiştirilmesinde de rolü vardır. Bu noktada dil, söylem ile birlikte hareket eder. Söylem toplumsal yapıları, insanın ürettiği bilinci ve dili içine alan çok unsurlu bir yapıdır (Logie, 2015, s. 104; Dijk, Teun A. Van, 2015, s. 15-20).

Bilgi, gücü elinde bulunduranların ürettiği, şekillendirdiği ve dil ile söylem üzerinden kullandığı bir yapıdır. Gücü elinde bulunduran iktidar onu korumak ve devam ettirmek için söylemi kullanır ki bu siyasi söylem olur. Siyasi söylem olmadan yani

söylem üretmeden siyaset olmaz, siyasi söylem insanların karar vermesini etkiler. Söylem ile iktidar ya da gücü elinde tutmak isteyenler kendi söylemlerini topluma öğretme çabası içerisindedirler. Söylem ile iktidar, gücünün devamını sağlayacak taraftarı çıkarmaya çalışır (Logie, 2015, s. 67). Siyasi söylem genelde siyasiler tarafından söylemlerin manipüle edilmesi olarak ve halktan bazı gerçeklerin saklanması olarak algılanır. Bu noktada siyasi söylemin üzerinde durması gereken nokta söylemin manipüle edilmesinin asıl amacının ne olduğudur. Bu amacın anlaşılabilmesi için günümüzde politik söylem çalışmalarında söylemin dil üzerinden ele alınması kadar politik olarak değerlendirilmesi de dikkate alınmaktadır (Wilson, 2001, s. 398-401).

Söylem analizi birden fazla teori temelinde kendini var eden ve araştırma desenlerinde farklı yöntemlerin uygulanabildiği bir metottur. Söylem analizinin köklerine baktığımızda yapısalcı dilbilim, post-pozitivist bir bakış açısı ve yorumsamacılık rahatlıkla görülebilir (Sözen, 2017, s. 79). Söylem analizinde ulaşılmaya çalışılan nokta söylemin kendisi olduğu kadar hem yapısal parçalarını hem de bağlama bağlı olarak ortaya çıkan işlevlerini ortaya çıkarmak; söylemin bulunduğu düzlemde zamansal ve kişisel farklar dikkate alınarak söylemin ortaya çıkardığı anlamları bulmaktır. Söylem analizi söylemde dil ile ifade edilenin ötesinde gerçekte ne anlatılmak istediğine ulaşmak çabasıdır (Logie, 2015, s. 65).

Dil iletişim işlevine sahiptir. Bu işlevin ötesinde bilinci ve düşünmenin düşünceye dönüşmüş halini dışa vurmaya yarayan, toplumsal ve bireysel bakış açılarını şekillendiren bir olgudur. Dil farklılıkları taşır (Logie, 2015, s. 128). Söylem analizi de bu farklılıkları ortaya çıkarır. Dil ile bilgi taşınır hale gelir. Dil bilgiyi taşır, dönüştürür ve ifade haline getirir. Dil, bilgi ile bu süreçleri yaşarken bilgi üzerindeki yapılarda değişiklikler olabilir. Bu durum söyleme bağlıdır. Söylem analizi de bu yapıları inceler. Söylem analizi dilin ürettiği söylemin anlamsal, söz dizimsel ve simgesel özelliklerini temele alarak değişim ve dönüşümleri ortaya çıkartmaya çalışır; aynı zamanda dilbilimsel, sosyal ve kültürel nitelikleri inceleyerek diğer söylemlerle bağlantılar kurar; söylemde yer alan ortamlara göndermeler yaparak niteliksel tahliller yapar (Logie, 2015, s. 111; Sözen, 2017, s. 81-82; Aziz, 2015, s. 149-150).

Söylem analizi aslında var olmayan bir şeyin peşinde koşmaz. Söylem analizi var olanı yeniden ortaya koymaktır. Söylem analizi söylem içinde var olan bilginin bir kere daha ortaya konulmasıdır. Peki bu yeniden ortaya koymak neden gereklidir? Söylemi taşıyan dilin kendisinde anlam yoktur. Dil söylemi taşır ve söylemin olduğu

bağlam yani sosyal, toplumsal ve kültürel uygulamalar ile anlam kazanır. Bu şekilde somut hale dönüşen bilgi, ideoloji, güç ve çıkar ilişkileri gibi süreçlere dahil olur. Bu süreçlerin daha iyi anlaşılması için söylem analizi işte var olan bu bilgiyi tüm boyutlarıyla ortaya koymaya çalışır (Sözen, 2017, s. 84-90).

Söylem analizi farklı açılardan yapılabilir. Söylemin içindeki tümceler kim, kimi, ne yaptı, ne kadar, niye ve nerede gibi sorular sorularak iletişim temelinde gerçekleştirilebilir. Aynı söylem sözdizimsel olarak da analiz edilebilir. Söylemin içindeki tümcelerde sözcüklerin yerleri farklı olsaydı ne gibi anlamlar çıkacağı üzerinde durulabilir. Ya da söylemin içinde yer alan sözcüklerin hedef kültürde hangi anlamlara geldiği ve kullanılan sözcüklerle nelere işaret edildiği hangi ideoloji üzerinde durulduğu gibi durumlar analiz edilebilir (Aziz, 2015, s. 151).

Söylem çözümlemesi, "Post-modern paradigma içinde yer alan post yapısalcı ve sosyal yapılandırmacı yaklaşımların içinde sayılabilecek araştırmacıların ihtiyaç ve bakış açılarına göre çeşitli teknikleri içinde barındıran bir yöntem" olarak tanımlanır (Logie, 2015, s. 90-91). Söylem çözümlemesi tek bir uygulama, kuram ya da yöntem değildir. Birbirinden farklı teorileri kendine temel alan bilim dalları ve araştırma süreçleri içinde kullanılan bir araştırma yöntemidir (Logie, 2015, s. 113).

Söylem çözümlemesi için Van Dijk'ın beş temel ilke üzerinde durmuştur. Bu ilkeler: (Logie, 2015, s. 90)

- 1) Söylem çözümlemesi, doğal olarak üretilen metin (yazılı) ve konuşma (sözlü) halinde bulunan söylemler üzerinde yoğunlaştığı için bilgi herhangi bir değişime uğramadan kendi doğallığına ve gerçekliğine en yakın şekilde incelenecektir.
- 2) Söylem kendi bağlamında incelenir. Bu bağlam ise; yer, zaman, söylemin tarafları, tarafların iletişimleri, sosyal rol, sosyal bilgi, norm, değer, kurumsal yapılardan meydana gelir.
- 3) Söylem sosyal yapı içinde ortaya çıkar. Söylem ve üreticileri buldukları toplumdaki soyutlanamaz.
- 4) Söylemler çizgisel bir yapıdadır ve diğer söylemlerle ardışıktır. Söylem çözümlemesi; söylemin düzeyini, katmanlarını ve aralarındaki karşılıklı ilişkileri inceler. Ayrıca söylemi oluşturan öğeleri (sesleri, kelimeleri, sözdizimsel biçimleri, vb.) ve söylemin değişik boyutlarını da (etkileşim çeşitleri, dil eylemleri) dikkate alır.
- 5) Söylem çözümlemecileri "anlam"la ilgilenir ve özellikle iki soru türü üzerinde yoğunlaşır: "Bu durumda bunun anlamı ne?" ve "Neden bunu söyledi?"

Dijk'in verdiği temel ilkelere ek olarak Fairclough ve Wodak'a göre söylem çözümlemesinde göz önüne alınması gereken sekiz önemli nokta vardır. Bu noktalar: (Gür, 2013, s. 194)

- 1) Söylem çözümlemesi sosyal problemler üzerinde durur.
- 2) Toplumdaki güç ilişkileri söylemlerde bulunurlar. Çözümlemede bunlar ortaya çıkarılır.
- 3) Söylem toplum ve kültürü oluşturur. Bunun anlamı söylem her şey değildir, ama sosyal hayatın ve kültürün tüm izleri söylemde ortaya çıktığından bir çözümleme bu konudaki bilgileri içermelidir.
- 4) Söylemler tarafsız değil, ideolojik eylemlerdir.
- 5) Söylem tarihsel kökler taşır. Yani söylem çözümlemesinde art zamanlılık ilkesi vardır.
- 6) Söylemler yorumlamaları ve yeniden tanımlamaları bünyesinde taşır.
- 7) Söylem sosyal bir eylemdir.
- 8) Metin ve sözlerin toplum üzerinde etkileri vardır.

Araştırma desenimizde söylem analizi için yegane bir yöntem olmadığı ve söylem çözümlemesi yönteminin araştırmanın içeriğine göre şekillenebileceğinden hareketle (Gür, 2013, s. 194); bilginin kendi doğallığında incelenmesi; söylemin bağlamında ele alınması; söylemin sosyal yapıdan bağımsız olamayacağı; söylemin başka söylemlerle art arda ve üst üste olması; söylemin farklı boyutlarının olması; ve söylem çözümlemecilerin anlamın peşinde koşarken "Söylenenin arkasında yatan ne?", "Söylenenle ne demek istedi?" sorularını içeren Dijk'in belirttiği temel ilkeler ile Fairclough ve Wodak'ın üzerinde durduğu önemli noktalar dikkate alınarak (Logie, 2015, s. 90; Dijk, Teun A. Van, 2001, s. 353) ; 2015, 2016, 2017 yıllarını kapsayacak şekilde Almanya, İngiltere ve Fransa'da yönetimde olan liderlerin göçmen krizi sürecindeki söylemlerinin analizi yer aldıkları haberlerin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Araştırma desenimizde belirtilen liderlerin göçmen kriziyle alakalı Reuters Haber Ajansının resmi internet sitesinde çıkan haberlerdeki açıklamaları temel alınmıştır. Liderlerin söylemleri içinde buldukları konjonktürel bağlamda siyasi koşullar, uluslararası ilişkiler, dış ve iç politika, Avrupa Birliği ilişkileri, düzenlemeleri ve Avrupalılık kavramı ve ülkelerin göçmenlerle alakalı durumlara bakış açıları dikkate alınarak yorumlama temelinde analiz edilmiştir. Analizde haber başlıkları incelenirken içerik çözümlemesi tarzı puanlama yapmadan sadece olumlu, olumsuz ve nötr anlamlar yüklenerek değerlendirme yapılmıştır.

Araştırma desenimizde yer alan cevap bulmaya çalıştığımız araştırma sorularımız aşağıdaki gibidir:

- 1) Almanya, İngiltere ve Fransa liderlerinin göçmen krizindeki söylemleri olumlu mu, olumsuz mu yoksa tarafsız mı?
- 2) Almanya, İngiltere ve Fransa liderlerinin göçmen krizindeki söylemleri Avrupa Birliği boyutunda nelere işaret etmektedir?

- 3) Almanya, İngiltere ve Fransa liderlerinin göçmen krizindeki söylemleri uluslararası boyutta nelere işaret etmektedir?
- 4) Almanya, İngiltere ve Fransa liderlerinin göçmen krizindeki söylemleri hangi dinamiklerden etkilenmektedir?

İKİNCİ KISIM

1.7. GÖÇ OLGUSU ÜZERİNE LİSANSÜSTÜ TEZLER

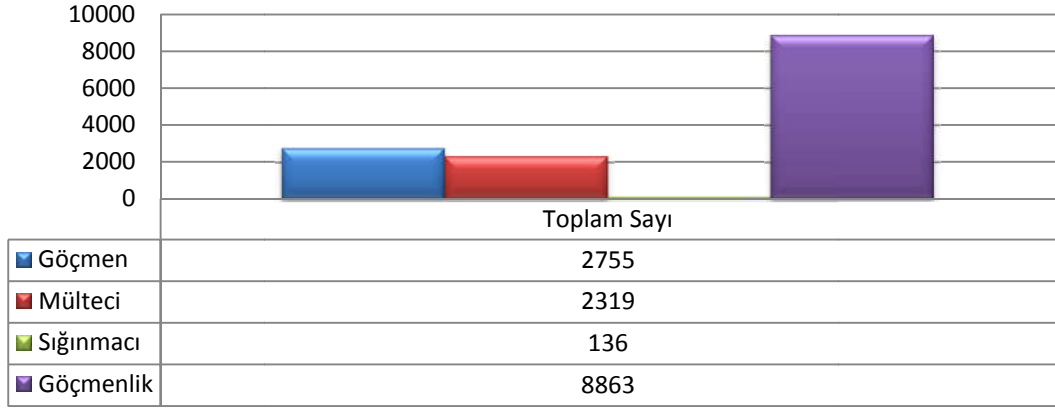
"ProQuest" veri tabanı kullanılarak araştırma konumuzla paralel olan uluslararası lisansüstü tezlere ulaşılmıştır. Araştırmamıza temel oluşturan "göçmen", "göçmenlik", "mülteci" ve "sığınmacı" kavramları bu veri tabanında aranmıştır.

Uluslararası lisansüstü tezlerde en yoğun şekilde göçmenlik kavramının ele alındığı görülmektedir. Ardından sırasıyla göçmen, mülteci ve son olarak sığınmacı kavramları ele alınmıştır. Göçmenlik kavramı göç olgusuyla alakalı olarak daha geniş kapsamlı bir kavram olduğu için bu kavramın araştırmalarda daha çok ele alındığı söylenebilir. Sıklıkla karıştırılan göçmen ve mülteci kavramları da birbirlerine yakın sayıda araştırmaya temel teşkil etmişlerdir. Sığınmacı kavramına baktığımızda diğer üç kavrama göre çok az sayıda araştırmaya konu olduğu tespiti yapılabilir.

Uluslararası lisansüstü tezleri dönemsel olarak değerlendirdiğimizde ise sığınmacı kavramına dair 1990'lara kadar herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. 1960'tan günümüze kadar bu kavramlara dair uluslararası lisansüstü tezler devamlı şekilde artış göstermiştir. Bu artış göç olgusunun giderek önem kazandığı şeklinde yorumlanabilir. Özellikle 2000-2010 yılları arasında bu kavramlara dair çalışmalarda büyük artışlar yaşanmıştır. 2010 ve sonrası dönem içinde de bu kavramlara dair yoğunlaşma devam etmektedir.

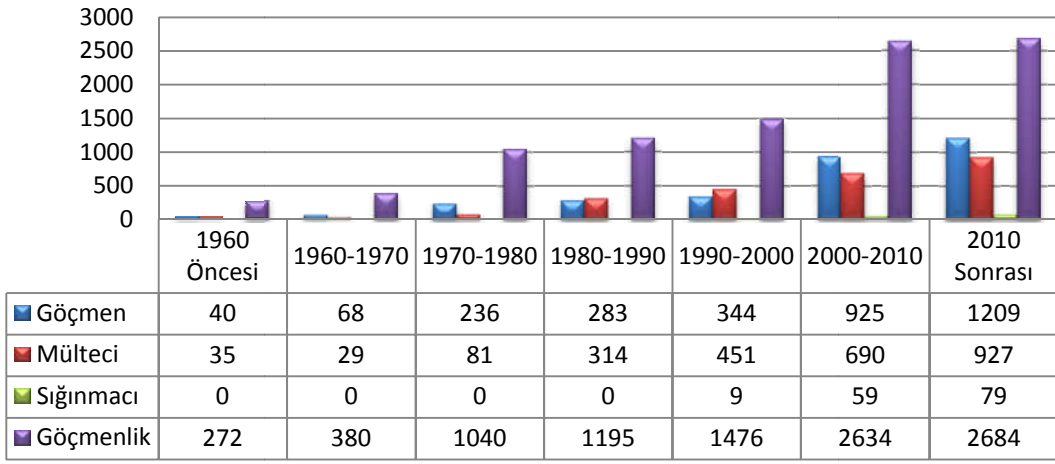
Dünya genelinde yoğun göç süreçlerine baktığımızda 1990'larda Avrupa'da Yugoslavya'nın dağılması; 2000'lerde Afrika ve Orta Doğu'dan Batı'ya kaçak göçün artması ve Avrupa Birliği'ne giren eski Doğu Bloğu ülkelerinden Avrupa Birliği'nin Batılı devletlerine iş göçü akının olması; 2010'dan sonra da Suriye İç Savaşı ile Avrupa'ya gidenlerin oluşturduğu göç akını ortadadır. Yoğun göçlerin yaşandığı bu dönemler göz önüne alındığında göç olgusuyla alakalı bilinçlenme ve çalışmaların gerekliliği ile tezlerin de doğal olarak arttığı görülmektedir. Bu değerlendirmelere dair grafikleri aşağıda bulabilirsiniz.

Uluslararası Lisansüstü Tezlerde Göçmen- Mülteci-Sığınmacı-Göçmenlik Kavramlarının Toplam Sayısı

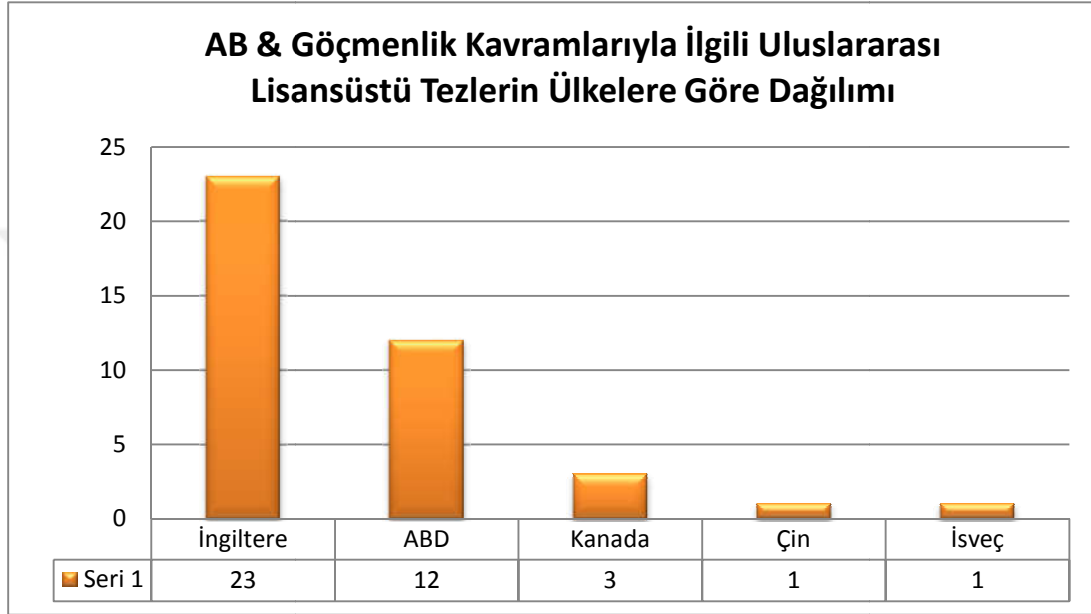
Şekil 1. 1 : Uluslararası Lisansüstü Tezlerde Göçmen-Mülteci-Sığınmacı-Göçmenlik Kavramlarının Toplam Sayısı

Uluslararası Lisansüstü Tezlerde Kavramların Karşılaştırmalı Sayıları

Şekil 1. 2 : Uluslararası Lisansüstü Tezlerde Kavramların Karşılaştırmalı Sayıları

Uluslararası lisansüstü tezler araştırmamızın Avrupa Birliği boyutuyla alakalı olarak "ProQuest" veri tabanında "Avrupa Birliği" ile "göçmen", "mülteci", "sığınmacı" ve "göçmenlik" kavramlarıyla birlikte de araştırılmış ve özeti mevcut olan lisansüstü tezlere ulaşılmıştır. Konuyla ilgili bilimsel çalışmaların çoğunluğunun İngiltere ve ABD'de yapıldığı görölmektedir. Çalışmaların yapıldığı diğer ölkeler İsveç, Çin, ve Kanada'dır.

Şekil 1.3 : AB & Göçmenlik Kavramlarıyla İlgili Uluslararası Lisansüstü Tezlerin Ölkelere Göre Dağılımları

"Göç ve göçmenlik" kavramlarıyla alakalı çalışmaların çoğunlukla batılı gelişmiş ölkelerde yapıldığı görölmektedir. Bu durum bu ölkelerin konuyla yakından ilgili olduklarını, bu konuda yapılan bilimsel araştırmalara değer verdiklerini ortaya koymaktadır. Bu çalışmaların yoğunlukla sömürgelerinden büyük göç alan İngiltere ve bir göç ölkesi olan ABD tarafından yapılmış olması "göç" ve ilgili kavramlara bu ölkeler tarafından büyük önem verildiğini ve bu ölkelerin "göç" olgusuyla alakalı daha bilinçli bir bakış açısına ve planlamaya sahip olduğunu gözler önüne sermektedir.

"Avrupa Birliği" ve "Göçmenlik" kavramlarıyla alakalı yapılan lisansüstü tezlere dair farklı alt başlıklar olsa da bu tezleri temel olarak altı başlık altında toplamamız mümkündür. Birinci başlık "Göçmen İşçiler"dir. Bu çalışmaların içeriklerine baktığımızda Afrikalı işçiler, serbest dolaşımın iş gücüne etkisi, sektörel ihtiyaçlar, işçi vasıfları ve istihdamları gibi alt başlıklar görmekteyiz. Bu başlıkların hepsi temel olarak göçmen işçilere işaret etmektedir.

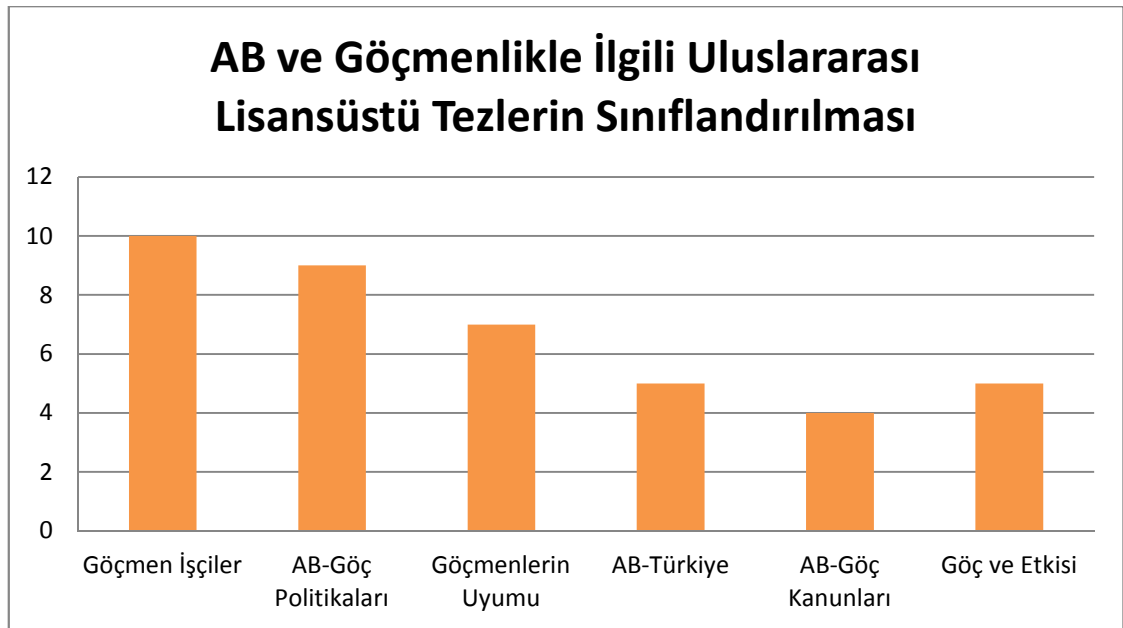
İkinci başlık "Avrupa Birliği ve Göç Politikaları"dır. Bu başlık altında AB ile ortak gelişim planlamaları yapan ülkelerdeki göç, göçmen yanlısı grupların göçe etkisi, AB delegasyonunun göç politikalarına etkisi, düzensiz göç faaliyeti gibi araştırmalar yer almaktadır.

Üçüncü başlık "Göçmenlerin Uyumu" dur. Bu başlık altında iltica edenlerin AB'ye uyumu, Polonyalı göçmenlerin İngiltere'ye uyumu, göçün kültürel kimliğe etkisi ve göçmen çocuklarının eğitim sistemine uyumu gibi konular ele alınmıştır.

Dördüncü başlık "Avrupa Birliği-Türkiye"dir. Bu başlıkta Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki "göç" olgusuna dair süreçler ele alınmıştır. Son dönemdeki mülteci geri kabul anlaşması, mülteci ölümlerinin azaltılması, Türkiye'nin AB'de serbest dolaşım elde etmesine dair araştırmalar yapılmıştır.

Beşinci başlık "Avrupa Birliği'ndeki Göç Kanun-Düzenlemeleri"dir. Mültecilerle alakalı AB yasalarındaki eksiklikler, göçmen kaçakçılığı ve AB yargısı, Avrupa Birliği'nin göçe dair düzenlemeleri kendi küresel hegemonyası için yaptığına dair araştırmalar gerçekleştirilmiştir.

Son başlık "Göç ve Etkisi"dir. Göç olgusunun ücretlere, AB'ye etkisi ve menkul kıymetleştirmeye etkisi başlıkları incelenmiştir. Göç başlığı altında göçün temel olarak ekonomiye ve AB'ye etkisi göz önüne alınarak çalışmalar yapılmıştır.

Şekil 1. 4 : AB ve Göçmenlikle İlgili Uluslararası Lisansüstü Tezlerin Sınıflandırılması

"Göç" ve "göçmenlik" kavramlarıyla alakalı söylem çözümlemesinin yer aldığı uluslararası lisansüstü tez sayısı toplamda beş adettir. Bu çalışmaların dördü ABD'de biri ise İskoçya'da gerçekleştirilmiştir. Çalışmaların dördü 2010 ve sonrasında yapılırken bir tanesi 1995 yılında ortaya koyulmuştur.

2012 yılında ABD'nin Texas eyaletinde "Birleşik Devletlerin Ulusal ve Devlet Dil Politikalarının Söylem Analizi; Mülteci Yetişkinleri Kısıtlayıcı İngilizce Yönergeler" isimli bir yüksek lisans tezi yazılmıştır. Bu çalışmada eleştirel söylem analizi kullanılmıştır. Çalışmada Birleşik Devletlerde mültecilerle alakalı beş farklı resmi politika metni incelenmiş ve bu metinlerdeki dilin mülteci politikalarındaki ikinci dil edinimi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Çalışma kapsamlı olarak mültecilerle alakalı politika metinlerinde kullanılan dilin mültecilerle alakalı düzenlenen eğitim programlarına pedagojik etkisini; bu metinlerde yer alan dilin mültecilerin ikinci dil öğrenimi üzerindeki etkisini; ve politika metinlerindeki söylemlerin İngilizceyi kullananlar için ekonomik yeterliği sağlamasına odaklanmasını araştırmıştır (Whitney, 2012).

Çalışmada belirtildiğine göre Amerika Birleşik Devletleri'nin son dönemde aldığı mültecilerin sayısında azalma olsa da Birleşik Devletler en çok mülteci alan devletler arasındadır. ABD'nin mülteci politikasını belirleyen unsurlar yabancı politikası, ulusal güvenlik ve iltica politikasıyla alakalı federal yasadır. Bu kapsam içerisinde mültecilerin İngilizce'yi ikinci dil olarak öğrenmesini etkileyen bir çok unsur vardır. ABD'ye gelen mültecilerin yaşadıkları zorluklar göz önüne alındığında bunlara neden olan sebepleri mültecilerin çeşitliliği, birbiriyle çelişen politika hedefleri, yetersiz hizmet, mülteci programının koordinasyon eksikliği ve mülteci programının desteklenmesi olarak tanımlanmaktadır.

Çalışmanın odaklandığı temel nokta mültecilerle alakalı söylemsel temsillerin ikinci dil öğrenim ilkeleri ve dil edinimi planlaması arasındaki ilişkidir. Bu noktada eleştirel söylem analizi mülteci politikalarını değerlendirmek için özellikle önem kazanmıştır. Çalışma dilin mültecilerin iş bulmasında özellikle önemli olduğunu belirtmiştir.

Çalışmada sonuç olarak mültecilerle alakalı politika metinlerinin eğitim planlamasına yansıdığını ve metinlerin ortaya konulan politikalarla sosyal ilişkiler kurduğu ifade edilmiş; bu metinlerin ve ortaya koydukları politikaların mültecilerin dili nasıl öğrenmesi gerektiğine dair ideolojileri yansıttığını ortaya koymuştur.

Söylem çözümlemesiyle alakalı bilimsel çalışmalardan birisi de 1995 yılında "Sağır Namıbyalı Bir Mültecinin Hayat Hikayesinin Antropolojik Söylem Analizi" başlığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma bir doktora tezidir. Çalışma söylem analizinin sağır bir Namıbyalı'nın anlatı yoluyla kimlik inşa etmek için mevcut dilbilimsel ve kültürel kaynaklara nasıl erişim sağladığını göstermektedir. Çalışmada antropolojiye verilen önemin verimi artırdığı vurgulanmıştır. Ayrıca bireyin günlük olarak kullandığı dilin insana dair çevreyi şekillendirdiği ifade edilmiştir. Dil ve kültürün birbirini etkilediğine dair düşünceyle bu ikili arasındaki ilişkinin söylem çözümlemesine yeni bir bakış getirdiği belirtilmiştir (Morgan R. Z., 1995).

Araştırmacı, çalışmasında işaret dili sözlüğü hazırlamada beraber çalıştığı altı kişilik grupta sosyo-kültürel kimliği oluşturan işaret dilinin nasıl kullanıldığını incelemiştir. Bu duruma ek olarak araştırmada işaret dilindeki kesinleşmiş bileşimsel yapılar, metnin hiyerarşik yapılara ayrılması ile tematik içeriği işaret eden anahtar kelimelerin tekrarı ve bu üç durum arasındaki bağlantılar üzerinde çalışılmıştır.

Araştırmanın bağlamı geniş tutulmuştur. Araştırmacı coğrafi, politik ve azınlık dahil söylem analizine dahil olabilecek olguları dikkate alarak bağlamı hazırlamıştır. Ayrıca araştırmanın bağlamına araştırmaya konu olan Namıbyalı kişinin hayat hikayesini anlatmasını da koymuştur. Araştırmacı, araştırmada ayrıntılı metin analizi yapmıştır. Bu analizi yaparken söyleme dahil olan ve etkileyen zaman, mekan, karakterler, olaylar ve anlatıcının kimliği gibi unsurlar da göz önüne alınmıştır.

Araştırmacı sonuç olarak kültürü insanların hayatta kalmak için yaptığı şeyler olarak açıklamıştır. Bileşimsel yapılarla tematik öğelerin birleştirilmesinin kimlik ve kültürün anlaşılmasına yardım ettiğini ifade etmiştir. Araştırma sonucuna göre normal insanların günlük hayatta uygulama olarak yaptıkları, post-yapısalcıların bakışına göre uygulama olarak kültür ve dili işlevselleştirmenin hayati olduğu ortaya çıkmaktadır. Araştırmacı özel metinlerin sökülme yolu ve kültürel kimliği inşa eden ayrıntılarının tanımlanabileceğini belirtmiştir. Araştırmacı, özde kültürel kimliği inşa eden etkileşimin cümle, anlamsallık, ve edim ile bu bilgilerin kullanımı olan söylemin bir araya gelmesiyle karşılıklı etkileşimi ortaya çıkaran kültürel kimlik inşası olduğunu ifade etmiştir.

Söylem çözümlemesiyle alakalı yapılan çalışmalar içerisinde ABD'den farklı olarak İskoçya'da yapılan bir çalışma vardır. Bu çalışma bir doktora tezidir. Çalışmanın adı, "Göçmen ESOL Öğrencileri: Foucault'cu Söylem Analizi"dir. Çalışma 2015 yılında

yapılmıştır. Çalışmanın temel içeriği ana dili başka olan ama İngilizce öğrenen göçmen öğrencilerin Glasgow'da bir kolejde nasıl desteklendiğini ve Foucault'un hem ESOL öğrencileri hem de öğretmenleri için kendini gerçekleştirme teorisinin nasıl benimsendiğini araştırmaktır (Allan, 2015).

Çalışmanın bağlamına baktığımızda Foucault'cu çalışma çerçevesi içerisinde yer alan bir kolejin söylem analizi ile çeşitli güç yapılarını aydınlatmayı sağlayarak ve böylece bu sektördeki göçmen öğrencilerin dilbilimsel, sosyal ve kültürel meselelerine ışık tutmayı hedeflediği görülmektedir. Çalışmanın politik bağlamında politikaların söylemleri ve uygulaması ne kadar gelişmiş, nasıl iyi şekilde şekillendirilirse şekillendirilsin söylemlerin, politik ve küresel iklimin izin verdiği kadar başarılı olabileceği belirtilmiştir.

Çalışmanın ESOL konusunda bir boşluğu dolduracağı ifade edilmiştir. ESOL'un İskoçya'daki öğrenciler üzerinde kendi dilleri ve kültürleri ile birlikte, kendi statüleri ve İskoçya içerisindeki yerleri ile ilgili yakınlıklarını artırdıkları belirtilmiştir. ESOL'un eğitim süreçleri içerisinde nasıl bir yere sahip olduğu ve ne oranda profesyonellik kattığı eşitlikçi ve katılımcı yöntemler ile kültür ve kimlik etkileşimini sağladığı da vurgulanmıştır.

Çalışmada ayrıntılı bir metodolojik süreç bilgilendirmesi yapılmıştır. Yine ayrıntılı şekilde analizlere nasıl hazırlandığı açıklanmıştır. Teorik alt yapının Foucault'un çalışmasına dayandığını açıkça ifade eden araştırmacı, göçmen ESOL öğrencilerinin öğrenme deneyimini, Foucault'un "Hayatta ve işte en büyük ilgi, başlangıçta olmadığınız birine dönüşmenizdir" açıklamasıyla ilgili bulmuştur. Değerlendirme sürecinde öznelliğe vurgu yapan araştırmacı, altı temel soru ile okul müdürü, kıdemli öğretmenler, eğitimciler, orta ve ileri seviye ESOL öğrencileri ve öğrenci hizmet personeli dahil toplamda otuz dokuz görüşme gerçekleştirmiştir.

Yapılan görüşmelerin değerlendirilmesi sonucunda kolej ve bağlı unsurların göçmen ESOL öğrencilerinin gelişimine destek olduğu; kolejin uygulamalarının okul içinde ve dışında bireysel öğrenme deneyimi için destekleyici olduğu; öğrenciler ve onların hedeflerine saygı duyulduğu, öğrenciye güven aşılırken uygulamalarla desteklendiği, öğrenme materyalleriyle öğrencinin başarısı şekillendirildiği ve öğrencinin katılımı sınıf öğretmenlerince desteklendiği için ortak kimlik oluşmasına yardım edildiği; öğrenciler güncel standartlarla değerlendirildikleri için kimlik gelişimlerinin desteklendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Söylem analizi üzerine yapılan bir başka tez 2012 yılında ABD'de "Göçmen Sağlayıcı ve Kabul Edici Bir Ülkede Göçün Medyada Temsili: Eleştirel Söylem Analizi" adıyla yapılmıştır. Çalışma bir doktora tezidir. Toplamda dört gazetenin çevrimiçi versiyonlarının analiz edildiği çalışmada medyanın göçmenlik meseleleriyle ilgili makalelerde kullanılan dile dayanarak Meksika'dan gelen göçmenleri nasıl temsil ettiğini ve bu kelime seçiminin belli etnik gruplar üzerinde basmakalıp düşüncelerin oluşturulmasına nasıl katkıda bulunduğu analiz edilmiştir (Galindo, 2012).

Çalışmada küreselleşen dünyada iki farklı ülkede medyanın kullandığı dil ile göç olgusunu nasıl yansıttığını araştırmayı hedeflediği belirtilmiştir. Medyanın kullandığı kelimeler ve dil içinde bulunduğumuz bağlamı inşa ederken bu bağlam üzerine kurulu basmakalıp fikirlerin ortaya çıktığı ifade edilmiştir. Bu nedenle de araştırmanın medyanın kullandığı terimlere ve kelimelere odaklandığı belirtilmiştir. Medyanın kelimeleri, metaforları kullanarak dil üzerinden insanların düşüncelerini nasıl etkilediğini ve bunun da kelime gücü ile medyanın ne kadar ilişkili olduğunu ve bu yolla medyanın ortaya çıkardığı bir "öteki" fikrinin olduğu çalışmada görülmektedir.

Çalışma içerisinde medyanın kelimeleri ve dili kullanarak bir güç oluşturduğu ifade edilmiştir. Medyanın bu güç ile kendisinin oluşturduğu bir "öteki" üzerinde durulmuştur. Medyanın kullandığı dil ile belirli bir hakimiyet alanı içerisinde kelimelerin anlamları ve kullanımları üzerinde bir bağlam oluşturularak fikirleri değiştirebilen bir medya gücünün ortaya çıktığı vurgulanmıştır. Bu süreç içerisinde medyanın yazılı olmaktan çevrimiçi hale geldiği, bilginin revaçta olduğu ama bilgiye ulaşabilenler ile ulaşamayanlar arasında dijital bölünme yaşandığı, medya üzerinden insanların ikna edildiği, yönlendirildiği ve bilinçlerinin şekillendirildiği ve bu şekilde bir "öteki" ve medyanın istediği bir basmakalıplık ortaya çıkarıldığı ifade edilmiştir.

Çalışmaya göre tarihlerinde, dillerinde ve geçmişlerinde bir çok ortak nokta olan iki ülke, Meksika ve ABD göçe farklı bakmaktadır. Bu durum çalışma içerisinde şu şekilde açıklanmaktadır: Meksika'daki genel hakim görüş Amerika'ya gidenlere işi olmayan ve problem çıkaranlar olarak bakarken, Amerika'ya giden Meksikalılar burada kazandıkları parayı ülkelerinde kalan ailelerine göndererek bunu ekonomik kaynak fırsatı olarak görmektedirler. Meksika'ya gönderilen bu paralar Amerikan halkınca kendi öz kaynaklarının çalınması olarak görülmektedir.

Çalışma eleştirel söylem analizinde ön planda olan Norman Fairclough ve Teun Van Dijk'in görüşleri temel alınarak şekillendirilmiştir. Araştırmada bu uygulamanın

nasıl yapılacağı ayrıntılı şekilde açıklanmıştır. Çalışmada kullanılan gazeteler hakkında gerekli bilgiler verilmiştir. Çalışma için seçilen makalelerin sayıları ve dağılımları ayrıntılarıyla çalışmada yer almıştır. Makalelerde yer alan kelimelerin kullanım sıklığına göre değerlendirilmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmelere ek olarak online makalelerin dördünün tematik şekilde ayrıntılı analizi de yapılmıştır.

Araştırma medyanın etnik kökenleri, dilleri, cinsiyetleri, ten rengi ya da diğer unsurlar nedeniyle herhangi bir grup insan hakkında olumsuz bir imajı pekiştirebilecek terimleri kullanırken dikkat etmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Bu noktada medya için zaman faktörünün önemine dikkat çeken araştırmacı aceleyle yazılmış makalelerin, yazarların kendi önyargılarını içermeye durumu olduğunu da ifade etmiştir.

Söylem analizi ile ilgili tezler içerisindeki incelediğimiz son çalışma da yine ABD'de gerçekleştirilmiştir. Çalışma yüksek lisans tezidir. 2017 yılında yapılan çalışmanın adı "Suriye Mülteci Krizi: Başkan Barack Obama, Hillary Clinton ve Başkan Donald Trump'ın Suriyeli Mülteciler Hakkındaki Politik Söyleminin Söz Bilimsel Analizi"dir (Lionberger, 2017).

Araştırmacı çalışmada Obama, Hillary Clinton ve Trump'ın Suriyeli mültecilerle alakalı on altı konuşma metnini ele almıştır. Konuşmacıların siyasi söylem içerisinde kullandıkları çerçeveyi, ideogram ve metaforları analiz etmiştir. Araştırmanın amacı konuşmacılar tarafından Suriyeli mültecilerle alakalı kullanılan dilin çerçevesinin dinleyiciler üzerindeki etkiyi çeşitlendirmesini ortaya koymaktır.

Araştırmada Suriyeli mültecilere Amerikan toplumunun daha önceki Macar, Kübalı, ve Arnavut mültecilerin ülkeye alımlarında olduğu gibi pek de sıcak bakılmadığı ifade edilmiştir. Suriye'de yaşanan yıkımda DAES'in çok büyük sorumluluğu olduğu, özellikle 11 Eylül saldırıları sonrası İslam korkusunun da mültecilere olumsuz bakışta etkili olduğu ifade edilmiştir. Bu noktada araştırmacı dünya çapında altmış milyonun üzerinde mültecinin olduğunu fakat dünya ekonomisinde en büyük paya sahip altı ülkenin Birleşik Devletler, Çin, Almanya, Japonya, Birleşik Krallık ve Fransa'nın sadece iki milyon civarında mülteciye ev sahipliği yaptığını ortaya koymuştur. Araştırmaya göre mültecilerle alakalı temel sorun dünyanın bir çok yerinde mülteciler olmasına rağmen Amerikan toplumunun bu durumu göz ardı etmesi ve politikacıların kendi kişisel ideolojilerini göç olgusunu da dikkate alarak söylemlerinde kullanmaları olarak açıklamıştır.

Araştırmada Obama, Clinton, ve Trump'ın siyasi hayatları hakkında gerekli bilgiler tarihi bağlam içerisinde verilmiştir. Buna ek olarak Birleşik Devletler vatandaşları dinleyici kesim olarak açıklanmıştır. Demokratlar ve Cumhuriyetçilerin temel politik oluşum ve hedefleri üzerinde de durulmuştur. Başkanın göç ve mülteci kavramlarına dair konuşmalarının toplumu yönlendirdiği ve belirli bir algı meydana getirdiği ifade edilmiştir.

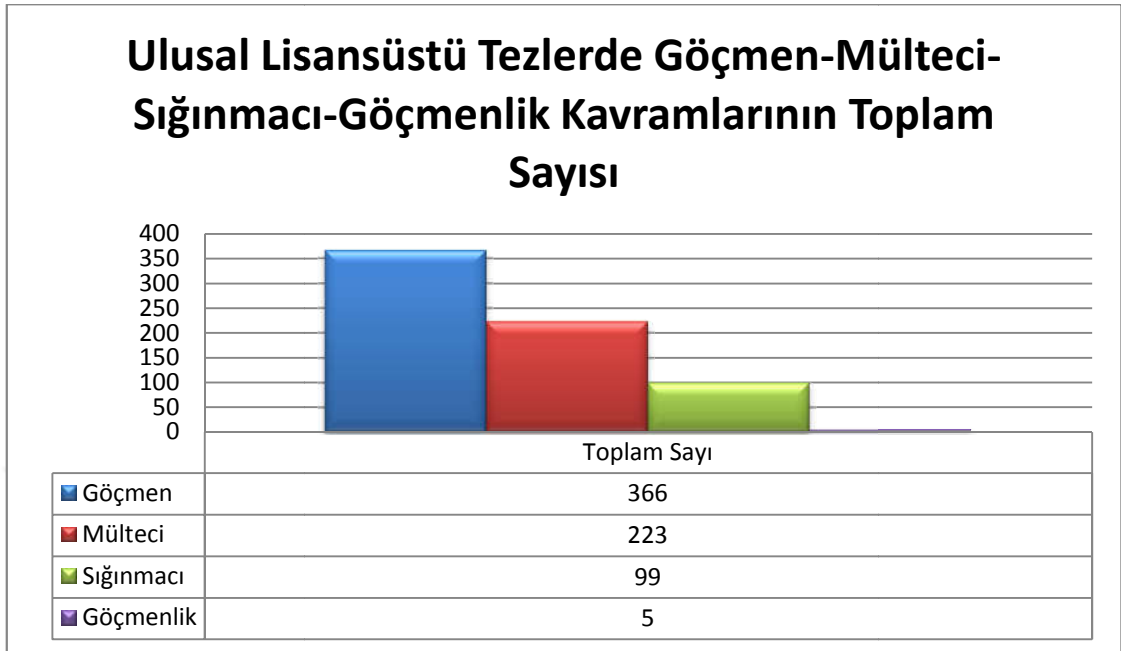
Araştırmada araştırmacı retoriksel yaklaşımı kullanmıştır. Bu yaklaşımda araştırmacı, politik söylem bağlamı içerisinde çerçeveleme analizini kullanacağını ve Suriyeli mülteciler konusunu çerçevelemek için politikacıların tercih ettikleri dili kullanacağını ifade etmiştir. Araştırmanın ideolojik ve metaforik olarak doğru seçimler yapıp yapmadığı noktasında eleştirilebileceğine dikkat çeken araştırmacı çalışma için bir çok söylem arasından belirli söylemlerin seçilmesini ve söylem analizi için sadece üç politik figürün tercih edilmesini çalışmanın kısıtlılıkları olarak tanımlamaktadır.

Araştırmada Barack Obama, Hillary Clinton ve Donald Trump'ın söylemlerinin ayrıntılı şekilde analizleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı cevap aradığı sorulara araştırma sonucu olarak politik söylemin halk ve mülteciler üzerinde doğrudan etkisi olduğunu, ideogram ve metaforların politik söylem içerisinde karmaşık mesele ve fikirleri basitleştirmek için kullanıldığını ortaya koymuştur.

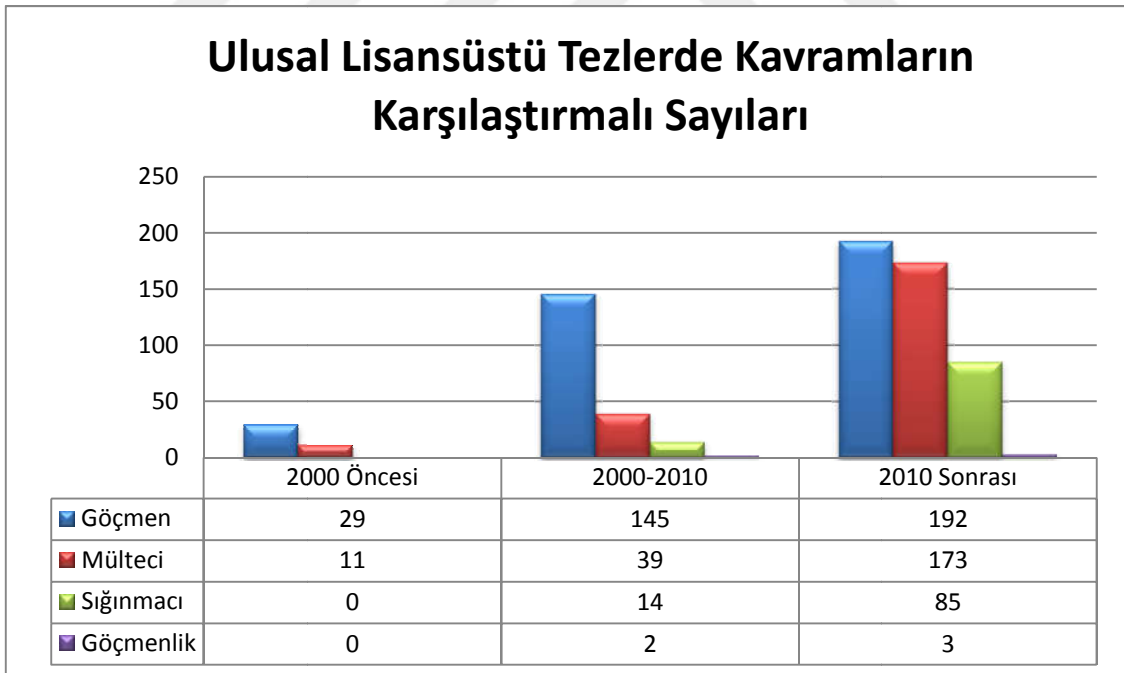
"Göç" olgusuyla alakalı olarak lisansüstü düzeyde uluslararası çalışmalar kadar olmasa da ulusal düzeyde de lisansüstü tez çalışmaları yapılmıştır. Bu araştırmalar "tez.yok.gov.tr" adresinden yararlanılarak incelenmiştir. Çalışmalar araştırılırken "göçmenlik", "göçmen", "mülteci" ve "sığınmacı" kavramları veritabanında aranmıştır. "Göçmen" ve "mülteci" kavramlarına dair daha çok çalışmaya rastlanırken "sığınmacı" ve "göçmenlik" kavramlarıyla alakalı çalışmalar daha azdır. Çalışmaların özellikle 2010 ve sonrasındaki dönemde yoğunlaştığı görülmektedir. 2010 öncesinde de konuya dair çalışmalar yapılmıştır fakat 2010 ve sonrası dönemle kıyaslandığında bu çalışmaların çok daha az sayıda olduğu görülmektedir.

Uluslararası ve ulusal düzeyde yapılan çalışmaları kendi içerisinde karşılaştırdığımızda "göçmenlik" kavramının uluslararası çalışmalarda çok fazla yer aldığını, ulusal düzeydeki tezlerde de şaşırtıcı şekilde daha az yer aldığını görmekteyiz. Ulusal düzeydeki tezlerde en çok çalışma "göçmen" kavramıyla alakalı olarak yapılmıştır. Ardından sırasıyla mülteci, sığınmacı ve göçmenlik kavramlarıyla alakalı

çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Bu değerlendirmelere dair grafikleri aşağıda bulabilirsiniz.

Şekil 1. 5 : Ulusal Lisansüstü Tezlerde Göçmen-Mülteci-Sığınmacı-Göçmenlik Kavramlarının Toplam Sayısı

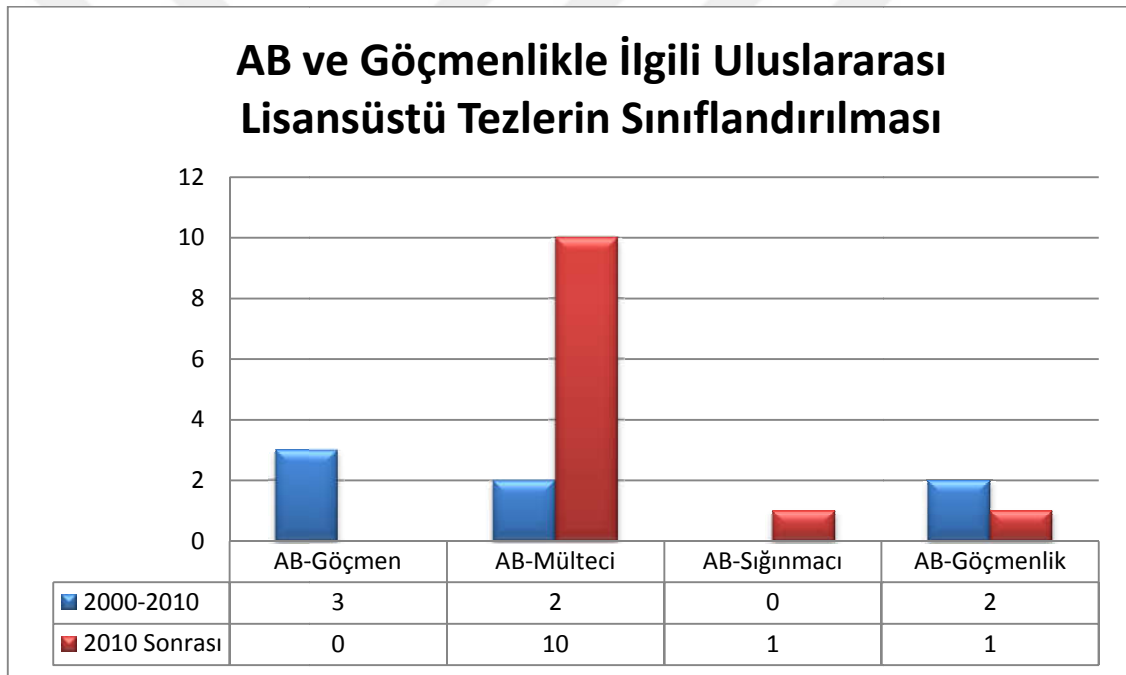

Şekil 1. 6 : Ulusal Lisansüstü Tezlerde Kavramların Karşılaştırmalı Sayıları

Araştırmamızın özellikle Avrupa Birliği liderleri boyutu dikkate alınarak "tez.yok.gov.tr" veri tabanında "Avrupa Birliği" ile "göçmenlik", "göçmen", "mülteci",

ve "sığınmacı" kavramları birlikte incelenmiştir. Veri tabanında özeti ile mevcut olan lisansüstü tezlere ulaşılarak bu çalışmalar değerlendirilmiştir.

Tezler "Avrupa Birliği & mülteci" başlığı altında yoğunlaşmaktadır. "Avrupa Birliği ve sığınmacı", "Avrupa Birliği ve göçmen" ve "Avrupa Birliği ve göçmenlik" başlıkları altında daha az sayıda çalışma yapılmıştır. Ayrıca çalışmaların 2000 sonrası yıllarda yapıldığı, özellikle de 2010 ve sonrası dönemde arttığı görülmektedir. Çalışmaların özellikle 2010 sonrası dönemde artması göç olgusunun bölgemizde bu dönem içinde daha belirgin hal ve etkilerinin Suriye İç Savaşı ile bağlantılı olarak görülmesiyle alakalı olduğu söylenebilir. Bu değerlendirmelere dair grafiği aşağıda bulabilirsiniz.

Şekil 1. 7 : AB ve Göçmenlikle İlgili Uluslararası Lisansüstü Tezlerin Sınıflandırılması

"Avrupa Birliği ve göçmen" başlığı altındaki çalışmalara baktığımızda ilk olarak Türkiye'den Almanya'ya giden ve gurbetçi olarak adlandırılan vatandaşlarımızın medyada nasıl yer aldığı ve bu durumun Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliği konusunda Alman toplumunda meydana getirdiği algı üzerine yapılmış bir yüksek lisans tez çalışmasıdır. Çalışmanın içeriği Almanya'da "misafir işçi" ve "başarısız uyum" kavramıyla nitelendirilen Türklerin medyada ne şekilde öteleştirildikleri ve bu durumun Alman kamuoyunda Türkiye'nin muhtemel Avrupa Birliği üyeliği konusunda oluşan karşıtlık ile bağlantısı ortaya konulmaya çalışılmıştır (Uysal, 2011).

Bu konudaki diğerk araştırma yine yüksek lisans düzeyindedir. Avrupa Birliği'ndeki göçmen işçilerin emeklilik hakları ile ilgili bir çalışmadır. Bu çalışma Avrupa Birliği'nde serbest dolaşım ile farklı ülkelerde çalışabilme hakkı elde eden işçilerin emeklilik aylığı haklarının korunması konusunda ülkeler arasındaki koordinasyona önem verilirken bu durumun Türkiye açısından bazı sıkıntılara sahip olduğu ve Türkiye'nin bu koordinasyondan uzak kalarak işçilerin kayıt dışı çalışmaya yönlendiğini ortaya koymaktadır (Yıldırım İ. , 2015).

Bu konudaki üçüncü çalışma yasadışı göçmen olgusu üzerinedir. Yüksek lisans tezidir. Bu çalışma Avrupa'nın bir çekim merkezi haline geldiği ve bu nedenle yasadışı göçü engellemek için Avrupa'nın dış sınırlarını kontrol eden FRONTEX ve diğerk sınır güvenliği çalışmalarının Türkiye'ye etkileri üzerinedir (Özgür, 2013).

"Avrupa Birliği ve mülteci" başliğı altında yapılan çalışmalar özellikle 2013 ve sonrasında ortaya konulmuştur. 2010 yılından önceki çalışmalardan birisi Mültecilerin Hukuki Statüsüne Yönelik Cenevre Sözleşmesi'ne Türkiye'nin koyduğu "coğrafi çekince" hakkının Türkiye'nin ortaya koyduğu iltica politikaları üzerine etkisini analiz etmektedir. Yüksek lisans düzeyinde bir çalışmadır (Tarımcı, 2005). 2010 yılından önceki diğerk çalışma da yüksek lisans düzeyindedir. Araştırmada Avrupa Birliği'nin göç olgusu içerisinde inşa ettiği uyum süreçleri ve politikalarına rağmen Birliğe yönelik yasadışı göç için Almanya ve İspanya'nın ortaya koyduğu mülteci politikaları değerlendirilmiştir (Ertem, 2007).

"Avrupa Birliği ve mülteci" başliğı altında 2013 yılına dair üç adet yüksek lisans tez çalışması vardır. Çalışmalardan biri göç yolları ve kavşakları üzerinde bulunan Türkiye'nin dünyada istikrarsız bölgelere yakınlığı nedeniyle bu durumdan mecburi şekilde etkilendiği ve Avrupa Birliği üyeliği süreçlerinde yasadışı göç ile mücadele yapması gerektiği ve kendi ulusal mevzuatı üzerinedir. (Erdemer, 2013). Bu yıla dair diğerk çalışma Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecinde kendi mevzuatını, Avrupa müktesebatına uyumlu hale getirirken coğrafi konumu nedeniyle yaşacağı sıkıntıları Suriye üzerinden örnekleyerek ortaya koymuştur (Akalin, 2013). Bu yıla ait üçüncü çalışma Avrupa Birliği ülkelerine yapılan iltica başvurularının hangi devlet tarafından yürütüleceğini düzenleyen Dublin II Tüzüğü'nün ortaya çıkardığı insan hakları ihlalleri üzerinedir (Şahin Y. S., 2013).

"Avrupa Birliği ve mülteci" başliğı altında 2013 yılından sonra yazılan tezler içerisinde genel olarak Suriye Savaşı'nın ortaya çıkardığı mülteci akını, Avrupa Birliği

ve Türkiye'nin bu süreçteki rolleri ile mülteci akınının Avrupa'da yarattığı krize odaklanıldığı görülmektedir. Bu konuda 2016 yılında yapılan yüksek lisans tez çalışması Arap Baharı nedeniyle Avrupa'ya gelen mültecilerin Suriye Savaşı ve etkileriyle birlikte Avrupa iltica politikasından nasıl etkilendiği üzerinedir (Gençer, 2016). Bu konuda yapılan ikinci çalışma Avrupa Birliği'nin Suriye Mülteci krizi nedeniyle "güvenli üçüncü ülke", "ilk sığınma ülkesi" gibi ilkelerle mültecilerin dışsallaştırılmasına yönelik "mülteci geri kabul anlaşmalarını" incelemektedir (Yılmaz, 2017). Bu konudaki üçüncü çalışma Suriye mülteci krizi ve Avrupa'nın uyguladığı göç politikalarının Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri üzerine etkilerini ele almıştır (Söylemez, 2017).

2017 yılında yapılan bir çalışma bu süreçte diğer çalışmalardan farklı olarak uluslararası mülteci hukukunu ve mülteci hukukunun Avrupa Birliği içerisinde ne şekilde geliştiğini ele alan yüksek lisans tezidir (Şaşkın, 2017).

"Avrupa Birliği ve mülteci" başlığı altında yapılan diğer araştırmalar temel olarak Suriye Krizi'nin ortaya çıkardığı mülteci sorununa odaklanana yüksek lisans tezleridir. Bu çalışmalardan biri Türkiye ile Avrupa Birliği arasında yapılan geri kabul anlaşması üzerinedir (Yeniceler, 2018). İkinci çalışma Suriye Krizi'ni kendine temel alarak bu krizin Türkiye ve Avrupa Birliği ilişkileri ve mülteci krizi için güvenlik tehdidi olarak görülmesini ele almaktadır (Saridoğan, 2018). Bu alandaki son çalışma göç olgusu ve güvenlik kavramı üzerinedir. Suriye İç Savaşı'nın neden olduğu Avrupa mülteci krizinin Avrupa Birliği'nin güvenlik politikalarına nasıl etki ettiği, Avrupa Birliği'nin insan hakları temelli bakış açısına nasıl zarar verdiği ve mülteci krizinin çözümüne yönelik alternatif yolların ne derece başarılı olduğu üzerine yoğunlaşmıştır (Kalyoncu, 2018).

"Avrupa Birliği ve sığınmacı" başlığı altında bir adet çalışmaya ulaşılmıştır. Yüksek lisans tezi olan bu çalışma, coğrafi konumu gereği göçmen ve mülteciler için geçiş ülkesi olan Türkiye'nin giderek artan göçmen sayısına rağmen bunların Türk toplumuna uyumu için gerekli politikalarının olmayışını ele almakta ve bu sorunların çözümü için Avrupa Birliği uygulamalarını dikkate alarak çözüm önerileri getirmektedir (Tekin, 2009).

"Avrupa Birliği ve göçmenlik" başlığı altında üç adet yüksek lisans tez çalışmasına ulaşılmıştır. 2009 yılında yapılan çalışmada temelde sadece ekonomik bir birlik meydana getirme amacıyla kurulan Avrupa Birliği'nin, vatandaşlık fikrine

dönüştüğünü ve bu fikir çerçevesinde ortak bir "göç" politikası oluşturmaya çalışan Avrupa Birliği'nin yaşadığı "vatandaşlık" ve "göçmen" sorunu ele alınmıştır (Ünlü, 2009). İkinci çalışmada yoğun şekilde göç alan Avrupa Birliği'nin "göç" olgusuna karşı yürüttüğü politikalar ve bu konuda Birlik nezdinde ortak bir politika üretilip üretilmediği üzerinde durulmuştur (Özgen, 2010). Bu konudaki son çalışma Avrupa Birliği'nin genel olarak Suriye mülteci krizine karşı verdiği tepkiyi ve göç düzenlemelerini ele alması; Avrupa Birliği, Türkiye ve Balkan Devletlerinin bu göç dalgasına karşı tutumunu; göç dalgasının, göçe maruz kalan aktörlerin çıkarlarının çatışmasına neden olmasını ve bu nedenle ortak bir göç politikası geliştiremeyen Avrupa Birliği'nin mülteci problemi oluşturmasını incelemiştir (Jud, 2017).

Araştırmamızla ilgili olarak lisansüstü düzeyde "tez.yok.gov.tr" veri tabanında söylem ile ilgili çalışmalar da taranmıştır. Söylem ile ilgili toplamda yüz iki adet çalışma yapılmıştır. "Söylem çözümlemesi" başlığı altında otuz dört çalışma; "söylem analizi" başlığı altında ise altmış sekiz çalışma yer almaktadır. "Söylem çözümlemesi" başlığı altında yer alan çalışmaların yirmi dokuz tanesi 2000 ve sonrasında yapılmıştır. Geriye kalan çalışmaların dördü 1990-2000 yılları arasında yapılmışken bir tanesi 1985 yılına aittir. "Söylem analizi" başlığı altındaki altmış sekiz çalışmanın altmış altı tanesi 2000 ve sonrası döneme aitken; iki tanesi 2000 öncesi döneme aittir. 2000 ve sonrası döneme ait altmış altı çalışmanın da kırk dokuz tanesi 2010 sonrası dönemde yapılmıştır.

Araştırmamızla ilgili olarak özellikle "Avrupa Birliği ve söylem analizi" ve "Avrupa Birliği ve söylem çözümlemesi" kavramları birlikte "tez.yok.gov.tr" veri tabanında aranmıştır. Toplamda otuz beş adet lisansüstü düzeyde çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalardan yirmi dört tanesi "Avrupa Birliği ve söylem analizi" ile, on bir tanesi ise "Avrupa Birliği ve söylem çözümlemesi" ile ilgilidir. Daha önce belirtilen başlıklar altında yapılan aramalar sonucunda ortaya çıkan ve araştırma konumuzla yakından ilgili olduğu görülen çalışmalardan on tanesi, araştırmamıza katkı sağlayacağı ve bu konuda farklı bakış açıları görme, farklı bilgilere ulaşmada önemli olacağı düşünülerek değerlendirilmiştir.

Değerlendirmede dikkate alınan çalışmalardan bazıları yerelde bazı politikacı ve siyasi partilerin söylemlerine odaklanırken bazıları Avrupa Birliği ve uluslararası alanda söylem analizine odaklanmıştır.

2004 yılında "Amerika Birleşik Devletleri'nin 'Yeni Dünya Düzeni'nde Irak Savaşı Siyasal Söylem Analizi" adlı yüksek lisans tezi yapılmıştır. Bu çalışmada Soğuk Savaş dönemi sonrasında ABD'nin geliştirdiği "Yeni Dünya Düzeni" söylemi ile ABD'nin Irak ve Orta Doğu politikalarında geliştirdiği söylemleri incelemiştir. Araştırmada, ABD'nin o dönemki başkanı George W. Bush'un Irakla ilgili BM ve Irak Müzakerelerindeki konuşmalarından bazıları analiz edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre Bush'un Irak Savaşı sürecinde kullandığı ifadeler geri kalmış olduklarına inandıkları topluluklara kendi kurum ve değer yargılarını ihraç etmeyi düşünen oryantalist söylemin ABD versiyonudur. ABD, bu söylem ile tek başlı bir dünya düzeni içerisinde kendini kanıtlamak için Irak Savaşı'nı gerçekleştirmiştir. Bu durumun da olumsuz sonuçlarının halen devam ettiği de çalışmada belirtilmiştir (Sungur, 2004).

"Süleyman Demirel Dönemi Karikatürlerde Karşılaştırmalı Siyasal Söylem Analizi" adlı yüksek lisans tezi 2009 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada Türk siyasetinde önemli bir yere sahip IX. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile ilgili siyasal karikatürlerin iki farklı gazetede siyasal söylem üzerinden analizi yapılmıştır. Çalışmada Türk siyasetinde önemli noktalar olan 1971 Muhtırası, 1980 Darbesi gibi önemli tarihler ve Demirel'in Cumhurbaşkanı seçildiği dönem incelenmiştir. Çalışmada gazetelerin karikatürlerde kendi ideolojileriyle paralel bir dil kullandıkları; aynı gazetelerin bazı dönemlerde siyasal söylemlerinde farklar meydana geldiği ve gazetelerin Demirel'in değişen siyasal söyleme uyum sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu değişimde toplumun dinamiklerinin ve Demirel'in siyasal rakiplerinin de değişmesinin etkili olduğu ifade edilmiştir (Baran, 2009).

Değerlendirmelerde üçüncü ele alınan çalışma 2011 yılında "Eleştirel Söylem Analizi Çerçevesinde Avrupa Birliği'nde Kültürler Arası Diyalog" isimli doktora tezi çalışmasıdır. Bu çalışma, Avrupa Birliği'nin diyalog, kültürlerarası etkileşim ve farklı kimliklere saygı gibi söylemler üzerine inşa edilen "Avrupa Birliği söylemini" eleştirel söylem analizi boyutunda incelemektedir. Eleştirel söylem analizini temel alan çalışma Avrupa Birliği'ndeki "diyalog söylemini" 2008 Avrupa Kültürlerarası Diyalog Yılı kapsamında yayınlanmış basın bültenleri üzerinden incelemiştir. Bu araştırmanın sonucu olarak Avrupa'nın diyalog modelinin aslında empati değil "öteki" kavramının "kendi" üzerinden okunmasını temel alan sempati odaklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yalçın, 2011).

Söylem analiziyle alakalı incelenen dördüncü çalışma yüksek lisans düzeyindedir. Çalışma 2011 yılında yapılmıştır. Adı "Süleyman Demirel ve Recep Tayyip Erdoğan'ın Seçim Öncesi Büyük Kongre Konuşmalarının Karşılaştırmalı Söylem Analizi"dir. Çalışma genel olarak siyaset kavramını kelimenin etimolojik kökeninden başlayarak toplumsal yapı ve süreç içerisinde yüklenen anlamlarını açıklarken liderlik kavramını da farklı bakış açılarıyla ortaya koymuştur. Türkiye'de tek başına iktidar olabilen sağ siyaseti Osmanlı Dönemi itibariyle köklerini açıklamaya çalışmıştır. Çalışmaya konuşmalarıyla konu olan iki liderin ayrıntılı şekilde siyasal hayatları ve genel olarak kullandıkları söylemler hakkında bilgiler verilmiştir. İki liderin tek başına iktidarken yaptıkları partilerinin büyük kongre konuşmaları kelime kullanımları yani nicel bir analizle birlikte nitel analizle birleştirilerek değerlendirilmiştir. Çalışmaya göre sonuç iki liderin birbirinden farklı dönemlerde yer almalarına rağmen aslında her ikisinin de dönemin şartlarına göre söylem geliştirdikleri ve birbirlerinin devamı olan bir söylem içerisinde olduklarıdır (Süar, 2011).

"Etnik Terörle Mücadelede Yöntem Olarak Demokratikleşme: Türkiye ve İngiltere'deki Gazeteler Üzerinde Söylem Analizi" adlı çalışma 2013 yılında yapılmıştır. Yüksek lisans tez çalışmasıdır. Çalışma söylem analizini temel alarak terör ve medya kavramlarını açıklamıştır. Çalışmada etnik terör sorunu olarak İngiltere'deki Kuzey İrlanda Sorunu ve onun ürünü olarak kabul edilen IRA terör örgütü; Türkiye'de de Kürt Sorunu ve PKK terör örgütü ele alınmıştır. Çalışmada söylem analizleri hem haber sayıları üzerinden makro olarak hem de bazı haberlerin tek tek analiz edilmesiyle mikro düzeyde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada yapılan analizler sonucunda İngiltere'de sorunun çözümüne dair genel bir ortak karar olduğu ve bu durumun medyanın söylemine de olumlu şekilde yansıdığı farklı görüşlere sahip gazeteler de bile bu konuya dair birbirine yakın söylemlerin yer aldığı ortaya konmuştur. Fakat aynı durumun Türkiye'de toplumun bu sorunun çözümü için ortak bir fikir temelinde buluşmaması nedeniyle medyaya söylem olarak yansımalarının da toplumla paralel olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Narin, 2013).

Söylem analiziyle alakalı olarak 2014 yılında yapılan çalışmalardan biri "Türkiye'deki 2013 Gezi Parkı Eylemleri ve bu Eylemlerin Türkiye'nin AB'ye Katılım Sürecine Etkileri: Politik Karar Vericilerin bu Eylemlerle ilgili Yaptığı Çeşitli Açıklamalarının Eleştirel Söylem Analizi" başlığıyla yapılmıştır. Araştırma yüksek lisans tezidir. Çalışmada Türkiye'deki Avrupa Birliği karşıtları ve destekçileri ile

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik çalışmalarına dair süreç hakkında bilgiler verilmiştir. Eleştirel söylem analizini temel alan çalışmada Gezi Parkı olayları sürecindeki katılımcıların profilleri, medyadaki özgürlük algısı ve karar vericilerin ifadeleri üzerinden analizler yapılmıştır. Çalışmada Gezi Parkı Eylemleri ve politikada karar vericilerin bu sürece dair söylemlerinin Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini etkileyip etkilemediğine dair de değerlendirmelere yer verilmiştir (Erdoğan S. , 2014).

2015 yılında "İktidar ve Kitle İletişim Araçları Üzerinden Rıza Üretimi: Bir Söylem Analizi Uygulaması" başlığıyla yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır. Çalışma söylem analizini temel alarak medyanın toplum üzerindeki rıza yönetimini ve yanlılığını ortaya koymaya çalışmıştır. Çalışmada siyasal iletişim ve ikna kavramlarına medya, ideoloji ve iktidar kavramları da dahil edilerek etkili ve ayrıntılı şekilde yer verilmiştir. Çalışmanın analiz bölümünde birbirinden farklı üç gazetenin yirmi haberi ele alış biçimleri analiz edilerek yazılı basının siyasal iletişimdeki rolü ve medyadaki yanlılıkları ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Analizlerde üç farklı gazetenin aynı haberlere dair kullandığı başlıklar, haber açıklamaları, kullandıkları kelimeler ve haberin genel tutum ve havası ele alınmıştır. Üç farklı gazetenin aynı haberi ne şekilde haber yaptıklarına dair de her haberin karşılaştırmalı haber analizlerine de yer verilmiştir. Çalışmada kitle iletişim araçlarının toplumu kendi ideolojileri bağlamında yönlendirmek için haberleri yanlı sunduğu; iktidar yanlısı gazetelerin muhalif görüşlere yer vermediği, iktidarın reklamını yaptığı; medyanın aslında toplumu yönlendirilmiş haberler çerçevesinde siyasi çıkarları altında tutmaya çalıştığı sonucuna ulaşılmıştır (Durmaz, 2015).

2015 yılında "Söylem Kuramı ve XVI. Yüzyıl Siyasetnamelerinde Söylem Analizi" adlı doktora tezi çalışması yapılmıştır. Çalışma edebiyat kategorisinde yer almasına rağmen söylemi temel alan bir çalışmadır ve söylemin doğasını ayrıntılı şekilde açıklamaya çalışmıştır. Farklı disiplinler açısından söylem analizinin ne olduğunu ortaya koymuştur. Söylem analizi yöntemine dair çok geniş ve ayrıntılı açıklamalarla zenginleştirilen çalışma bu yönüne dair çok gerekli ve yol gösterici bilgiler vermektedir. Söyleme dair söylenebilecek çok şey olduğunu vurgulayan çalışma söyleme dair son ve net sınırlar koymak yerine onu anlamaya çalışmanın yapılabilecek en iyi şey olduğunu vurgulamıştır. Çalışmada aynı döneme dair üç farklı siyasetname değerlendirilmiş ve her üçünün de iletişimsel olduğu sonucuna varılmıştır. Her üç

siyasetnamenin birbirlerine karşı eksik ve güçlü yönleri olduğu da çalışmanın sonuçları arasında belirtilmiştir (Elbirlik, 2015).

2016 yılında "Ayrışma Şarkıları AKP ve CHP'nin 2011 Seçim Şarkıları Üzerine Bir Eleştirel Söylem Analizi" çalışması yapılmıştır. Araştırma yüksek lisans tezidir. Temelde eleştirel söylem analizini kullanan çalışma iki farklı partinin seçim sürecinde kullandıkları çok yönlü içeriğe sahip video klipleri incelemiştir. Söyleme dair yöntem "çok modlu eleştirel söylem analizi" olarak açıklanmıştır. Bu yöntem kullanılarak 2011 yılındaki seçimlerde iki partinin kullandığı video klipler analiz edilmiştir. Çalışmada kullanılan çok modlu eleştirel söylem analizi video klipleri sözleri, görselleri ve müzikleri açısından ayrıntılı şekilde değerlendirmiştir. Sonuç olarak ayrıntılı şekilde analiz edilen video kliplerin verdiği mesajlar, başarılı yönleri ya da başarısız yönleri ortaya konmuştur. Video klipler yoluyla her parti kendi temel hedefleri ve özelliklerini ortaya koyarken ister istemez karşı duran bir "diğer" grubu meydana getirmektedir. Çalışma bu karşı grubun yani dışlanan kesimin zarar gördüğünü de vurgulamaktadır (Eygi, 2016).

2017 yılında "Avrupa Birliği'nin Göçmenleri ve Onların Sınır Ötesi Hareketlerini Güvenlikleştirmesine Yönelik Bir Söylem Analizi" adlı çalışma yapılmıştır. Araştırma yüksek lisans tezidir. Çalışma söylem analizi kullanılarak yapılmıştır. Analiz için Avrupa Birliği resmi internet sayfası üzerinden söylem analizi çalışması gerçekleştirilmiştir. Avrupa'daki göç olgusu ve göçmenlere karşı olan tutumun temelinde Avrupa'nın geçmişinde yer alan Rusya ve ilgili devletlerden gelenler, Çingener ve soykırım yaşayanları yerleştiren araştırma Avrupa Birliği sınırlarına gelenleri Avrupa Birliği'nin güvenliklerini sağlarken aynı zamanda onları ötekileştirmesinin ne oranda olduğu üzerine yoğunlaşmaktadır. Avrupa Birliği resmi internet sitesinde "göçmen", "mülteci " ve "sığınmacı" kavramları incelenmiş ayrıca değişen ifadeler göz önüne alınmış ve otuz adet resmi doküman analiz edilmiştir. Araştırmada sonuç: Avrupa Birliği kendi güvenliğini inşa ederken sınırlarına gelmiş çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan göçmenleri ötekileştirmektedir (Öner, 2017).

Bu çalışmalarda söylem çözümlemesini farklı bağlamlarda ele alan farklı metotlar üzerinden analiz çalışmalarının gerçekleştirildiği görülmektedir. "Söylem çözümlemesi" tekniğinin çok farklı alanlarda kullanılması ve uygulanan bir teknik olması çok farklı alanlara uyarlanabilen bir teknik olduğunu ve çok yönlü şekilde kullanılabilmesini de ortaya koymaktadır. Makro ya da mikro, sayısal veriler ya da

söylemin içinde olana bakılması gibi hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın "söylem çözümlemesinde" asıl aranan, ortaya çıkartılmaya çalışılan şey var olanın içindeki asıl öz ve mesajın ne olduğunun göz önüne serilmesidir.

1.8. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.8.1. Göçmenlikle İlgili Kavramlar

Bu bölümde göçmenlikle alakalı kavramlar hakkında genel bir bilgilendirme yapılacaktır.

Göç kavramı en basit haliyle bir yerden bir yere taşınma anlamına gelmektedir. Daha geniş kapsamlı olarak göç ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi olarak tanımlanmıştır (TDK, 2018a). Bireylerin ya da toplumsal kümelerin bir yerden bir yere yerleşmek maksadıyla gitmesi de göç olarak tanımlanmıştır (Hançerlioğlu, 1985g, s. 240-241). Göç tek boyutlu olmaktan ziyade farklı nitelikleri içinde barındıran bir kavram olarak tanımlanmaktadır. Temelde niteliği ne olursa olsun insanların yer değiştirmesi olarak tanımlanan göç bir nüfus hareketi niteliğindedir (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009, s. 22). Göçmenler, mülteciler, ekonomik nedenlerle yerlerinden ayrılanlar ve başka nedenlerle yerlerinden çıkarılmış kişilerin hepsi göç kavramı içersinde yer almaktadır (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009, s. 22). Göç kavramının İngilizce karşılığı olarak "migration" kelimesi karşımıza çıkmaktadır. Bu kelime Türkçeye göç, göçmenlik olarak çevrilmektedir. Göç kavramının İngilizce tanımında Türkçe tanımından farklı olarak geçici ya da kalıcı şekilde gitme, mevsimsel olarak yer değiştirme ve iş bulma amaçlı yer değiştirme kavramları yer almaktadır (Cambridge Dictionary, 2018; OUP, 2018a). İngilizcede göç kavramını karşılayan ikinci bir kelime daha bulunmaktadır. Bu kelime "immigration" dır. İki kelime de 17.yy Latince köküne dayanmaktadır. İkinci kelime de Türkçeye göç, göçmenlik olarak yani birinci kelime ile aynı anlamlarda çevrilmektedir. Fakat İngilizce tanımına baktığımızda farklı bir ülkeye devamlı olarak yaşamak için gelme eylemi olarak tanımlanmıştır (OUP, 2018b; Cambridge Dictionary, 2018). Bu iki kavramın Türkçeye aynı şekilde çevrilmesine rağmen arada anlamsal farklar mevcuttur. Türkçede kullanılan göç akını, göçmenlik, yasadışı göçmen gibi kavramların karşılığı olarak İngilizcede "migration" kavramı ve tamlamaları kullanılmaktadır. Ayrıca "migration" kelimesi ülke içinde ya da

ülkeler arası toplu göç hareketlerini ve daha çok toplu nüfus hareketlerini nitelemek için de kullanılmaktadır. "Immigration" kelimesi ise bireysel ya da aile olarak yasal yollarla yer değiştirme kavramını karşılamaktadır. Bir futbolcunun ya da bir kişinin ailesini alıp bir ülkeye izin alarak çalışmak için gitmesi kavramı İngilizcede "immigration" kelimesi ile karşılanmaktadır. Türkçede ise bu durum göç etmek, yasal göç ya da bir yere yerleşmek olarak karşılanmaktadır. (Immigration vs Migration, 2018; OUP, 2018b; Cambridge Dictionary, 2018) Göçme olarak da Türkçeye çevrildiği yerler vardır. (Collins, 2018) "Migration" ve "immigration" kelimelerinin kullanımda da birbirinden farklı olmasını birlikte kullanıldığı kelimelere bakarak da örnekleyebiliriz. Göçmen işçi, göç otoritesi, göç yasası, göç kontrolü gibi tamlamalar İngilizcede "immigration" kelimesi ile birlikte oluşturmaktadır. (Collins, 2018)

Göç konusuyla ilgili bir diğer kavram ise mülteci. Mülteci, başka bir ülkeye veya yere sığınmış olan kimse şeklinde tanımlanmaktadır. Tanıma daha geniş açıdan bakıldığında ülkesini politik, dinsel, ekonomik ya da savaş nedeniyle terk etmiş kişilerin kastedildiği ortaya çıkmaktadır (Türkçe Sözlük, 2011, s. 1392-2596; Hançerlioğlu, 1985h, s. 203). Mülteci kavramı resmi olarak bulunduğu belgelerde zulüm korkusu sebebiyle bulunduğu ülkeden ayrılanlar şeklinde açıklanmıştır. Mülteci kavramı göçmen kavramına göre daha detaylı açıklanmış ve tanımlanmış bir kavramdır. Sınırları daha net belirtilmiştir (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009, s. 43). Mülteci kavramının kökenine baktığımızda sığınma anlamına gelen Arapça kökenli iltica kelimesinden türemiştir. Mülteci kelimesinin tam olarak Türkçe karşılığı sığınan demektir (Hançerlioğlu, 1985h, s. 203; TDK, 2018b). Mülteci kelimesinin karşılığı olarak İngilizcede Fransızca kökenli "refugee" kelimesi kullanılmaktadır. Türkçede tanımından farklı olarak İngilizce tanımlarında zulüm ve doğal felaketlerden kaçma açıklamaları da vardır (Cambridge Dictionary, 2018; OUP, 2018c; Collins, 2018). Özde baktığımızda mülteci kelimesi göçmenlik konusunda daha fazla resmi anlam yüklenen, Birleşmiş Milletler tarafından tanımlanmış ve kabul edilmiş bir kavramdır.

Göçmenlikle alakalı bir diğer önemli kavram da sığınmacıdır. Sığınmacı kavramı bir ülkeye veya yere sığınmış olan kişi olarak açıklanmaktadır (TDK, 2018c). Resmi olarak baktığımızda ise geldiği ülkede kalıcı olarak kalma hakkı elde etmeden önce belirli bir süre kalan kimse şeklindedir. Bir ülkede mülteci olarak kalmak isteyen kişinin mülteci olarak kabul edilip edilmeyeceğine karar verileceği sırada o ülkede kalırken kendisine verilen statüye sığınmacı denir (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009, s. 49;

TDK, 2018c). İngilizcede sığınma kavramının karşılığı Latince kökenli "asylum" kelimesi olup savaş ve politik nedenlerle ülkesini terk edenlere koruma sağlamak anlamına gelmektedir (OUP, 2018d; Cambridge Dictionary, 2018). İngilizcede sığınmacı kavramı tek bir kelime yerine "asylum seeker" tamlaması ile birden fazla kelime ile karşılanmıştır. "Seeker" bahsedilen şeyi arayan anlamındadır (Cambridge Dictionary, 2018). Başka kelimelerle de tamlama oluşturabilen bir kelimedir. "Asylum seeker" kavramı politik mülteci olarak ülkesini terk etmiş ve başka ülkede koruma arayan kişi; çoğunlukla ülkesini savaş ve politik nedenlerle terk eden ve başka bir ülkeye kendisini koruyacaklarını ve orada yaşamalarına izin vereceklerini umarak giden kişi; ırk, din, sosyal grup ya da siyasi görüş nedeniyle zulüm korkusuna sahip olarak uluslararası sınırları aşarak mülteci statüsüne sahip olmayı umduğu bir ülkeye giden kişi olarak tanımlanmaktadır (Cambridge Dictionary, 2018; Collins, 2018; OUP, 2018e).

Sonuç olarak göç, göçmen, sığınmacı, mülteci kavramlarının göçmenlikle alakalı en temel kavramlar olduğu ortadadır. Bu kavramlarla alakalı gerçek yaşamda kavramın özüne aykırı olarak kullanımları olduğu aşikardır. Özde göçmen kavramının dışarıdan gelen her kişiyi nitelemek için kullanılan çatı kavram olduğu söylenebilir. Fakat başka bir ülkeye giden her kişiyi göçmen olarak nitelemenin yanlış olduğu da açıktır. Savaş ve politik nedenlerle ülkeyi terk etme; çalışma amaçlı ya da yaşama amaçlı olarak resmi yollarla başka ülkeye gitme; ya da başka bir ülkeye gitmek üzere bir ülkede belirli bir süre kalma durumları arasında farkların olduğu da daha önce verdiğimiz bilgiler ışığında ortadadır. Göçmenlikle alakalı olarak açıklanan bu kavramlar çalışmamız içerisinde tanımlarına uygun şekilde kullanılacaklardır.

1.8.2. Göçmenlikle İlgili Kavramların Ulusal ve Uluslararası Belgelerdeki Gelişimi

Göçmenlikle alakalı kavramlar hem uluslararası hem de ulusal belgelerde belirtildiği şekliyle açıklanmaya çalışılacaktır.

Modern anlamda dinsel ve politik temelli göç ve sığınma hareketlerinin kökeni Westphalia Barışı'na dayandırılmaktadır (Kır, 2017, s. 8). I.Dünya Savaşı sonrası kaybeden devletler ve dağılan imparatorlukların etkisiyle insan hakları ve uluslararası hukuk çerçevesinde mülteci hareketi diyebileceğimiz göç hareketi başladı (Agamben, 2008, s. 90-91). Göç ve göçmenlikle alakalı kavramlar ise bu hareketlere rağmen doğrudan belgelerde karşılığını bulmadı. Uluslararası anlaşmaların azınlık hakları

olarak tanımlanan bölümlerinde bir anlamda mülteci ve sığınmacı kavramlarının karşılığı ilk olarak ortaya konulmuştur, denilebilir (The Treaty of Sevres, 1924, s. 32; The HR-Net Project, 2018). Mülteci kavramının resmi belgelerde ilk orta çıkışı ise Milletler Cemiyeti ve ona bağlı hukuki belgelerle olmuştur. O dönemde yapılan mülteci tanımı basit ve kısıtlı bir tanımdır. Çünkü tanımlama mülteciyi ulusal kökenine, ayrıldığı ülkeye ya da diplomatik korunmadan yararlanıp yararlanmayacağına göre yapmaktaydı (BMMYK, 2013, s. 5). 1921 yılında kurulan Milletler Cemiyeti Mülteciler Yüksek Komiserliği ile resmi anlamda mültecilerle ilgili bir birimin ilk kez ortaya çıktığı görülmektedir. Bu birimin başına ilk olarak Norveçli Fridtjof Nansen getirilmiştir. Mülteciler konusunda ilk kapsamlı çalışmaları yapan Nansen aynı zamanda "Nansen Pasaportu" olarak bilinen belge ile de mültecilere ilk defa uluslararası alanda kabul görmüş bir belge sağlayarak uluslararası dolaşım hakkı sağlamıştır (UNHCR, 2018).

II.Dünya Savaşı'nın meydana getirdiği sığınmacı sorunu nedeniyle o zamana kadar yapılan çalışmalara rağmen daha geniş kapsamlı, uluslararası hukuka dayanan ve göçmenlerin statüsünü net bir şekilde ortaya koyacak bir belgeye ihtiyaç duyuldu. Sonuç olarak 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde mülteci kavramı tanımlandı. Buna göre mülteci:

1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar sonucunda ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle, yararlanmak istemeyen yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen kişi olarak tanımlanmaktadır (UNHCR, 2010, s. 14-16; T.C. Resmi Gazete, 1961; Göç Terimleri Sözlüğü, 2009, s. 43).

Cenevre Sözleşmesi'nde belirtilen 1 Ocak 1951 tarihi II. Dünya Savaşı dikkate alınarak koyulan bir tarihtir ve mülteci kavramına zamansal bir kısıtlama getirmiştir. Sözleşmede taraf devletlerce seçilecek "Avrupa'da veya başka bir yerde meydana gelen olaylar" ifadesi ile de mülteci kavramına coğrafi kısıtlama da getirilmiştir (Parlak & Şahin, 2015, s. 69; UNHCR, 2010, s. 14-15). Cenevre Antlaşması'nda yer alan coğrafi ve zaman kısıtlaması mültecilerin tanımlanmasında sıkıntılar yaratmaktaydı. 1969 New York Protokolü ile bu kısıtlamalar kaldırıldı (UNHCR, 2010, s. 46). Bu durumun ardından mülteci:

İrki, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle, yararlanmak istemeyen yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen kişi olarak tanımlandı (UNHCR, 2010, s. 46; BMMYK, 1967, s. 1).

Türkiye 1967 Protokolünün yedinci maddesinin devletlere verdiği kısıtlama hakkı ile protokolü coğrafi sınırlama koyarak kabul etmiştir (UNHCR, 2010, s. 49; BMMYK, 1967, s. 2; T.C. Resmi Gazete, 1968, s. 1).

Türkiye'nin coğrafi sınırlama şerhi ile kabul ettiği 1967 Protokolü'nün etkisi Türkiye'nin kendi iç mevzuatında yabancılara dair tanımların şekillenmesinde de etkili olmuştur ve mülteci tanımına ek olarak farklı tanımlar da iç mevzuatta yerini almıştır. Türkiye 2013 yılında Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu yürürlüğe koyana kadar sığınmacı ve mültecilerle alakalı dağınık bir mevzuata sahipti (T.C.Resmi Gazete, 2013). Türkiye 1980'lerde Bulgaristan'dan gelen Türk kökenli vatandaşlarımız ve 1990'lı yıllarda Körfez Savaşı'nın etkisiyle göç dalgaları ile karşılaşınca (Parlak & Şahin, 2015, s. 70; Latif, 2002, s. 8-9 & 11-13) bu durumlarla baş etmek için daha derli toplu bir mevzuata ihtiyaç duydu ve "İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye'den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar ile Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılara ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe konuldu (T.C.Resmi Gazete, 1994, s. 7-11; Latif, 2002, s. 23).

Bu yönetmeliğe göre mülteci:

Avrupa'da meydana gelen olaylar sebebiyle ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancı olarak tanımlandı. (T.C.Resmi Gazete, 1994, s. 3)

Bu yönetmelikte sığınmacı:

İrki, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancı olarak tanımlandı. (T.C.Resmi Gazete, 1994, s. 3)

Aynı yönetmelik içerisinde "Muharip Yabancı Ordu Mensubu":

Ülkeye kabul edilen veya ülkede ele geçirilen, mensubu bulunduğu silahlı kuvvetlerin bir üçüncü ülke ile savaş veya silahlı çatışma halinde bulunduğu asker kişi olarak tanımlandı.

"Münferit Yabancı" kavramı da yönetmelikte yer aldı. Münferit Yabancı "tek bir kişi veya anne, baba ve reşit olmayan çocuklardan oluşan bir aileyi kastetmektedir" (T.C.Resmi Gazete, 1994, s. 1-2).

Ülkemiz bu yönetmelik ile evrensel tanımlara uygun fakat ülkenin ulusal güvenliğini de göz önünde bulundurarak göç ve göçmenlikle ilgili kavramları kendi ihtiyaçları doğrultusunda tanımlamış ve coğrafi sınırlama koyarak uluslararası sözleşmeleri kabul etmiştir. Kısaca Türkiye doğudan gelenleri sığınmacı batıdan gelenleri mülteci olarak tanımlamıştır. Bu tanımlama aslında Türkiye'nin bulunduğu konumdan kaynaklı olarak kendini göç ve göçün olumsuz etkilerine karşı koruma refleksinin bir sonucudur (Kara & Korkut, 2010, s. 156; Türkoğlu, 2011, s. 105). Coğrafi sınırlama hukuki bir haktır ve Türkiye bu hakkı kullanmıştır. Bu hak ile göç hareketleri için hem uğrak hem de geçiş güzergahı olan Türkiye bir anlamda kendini koruma altına almıştır (Ergüven & Özturanlı, 2013, s. 1009).

Uluslararası belgelerde çoğunlukla mülteci kavramı tanımlanırken sığınmacı kavramının tanımlanmadığı görülmektedir. Sığınmacı kavramına dair tanım 14 Aralık 1967 tarihli "Birleşmiş Milletler Ülkesel Sığınma Bildirisi" ile yapılmıştır. Burada da doğrudan sığınma ya da sığınmacılıkla alakalı herhangi bir tanımlama yapılmamasına rağmen sığınma hakkından doğrudan bahsedilmiştir (Declaration on Territorial Asylum, 2007, s. 49). Uluslararası alanda sığınma kavramının tanımına dair bir boşluk olmasına rağmen Türkiye 1994 yönetmeliği ile bir sığınmacı tanımı yapmıştır (T.C.Resmi Gazete, 1994, s. 7). Fakat daha sonra yürürlüğe giren Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile sığınmacı tanımı kaldırılmıştır ve şartlı mülteci, ikincil koruma gibi yeni tanımlamalar yapılmıştır (Dost, 2014, s. 29-33). Sığınmacı kavramının tanımlanması aslında Türkiye'nin kendini koruma refleksinin sonucudur. 1994 Yönetmeliğindeki tanıma bakıldığında Afrika ve Asya'dan gelen mültecilere sığınmacı denilmektedir. Avrupa'dan gelenlere ise mülteci statüsü verilmektedir. Mültecilik hukuken resmi bir statü iken sığınmacılık ise fiilen mülteciliktir denilebilir (Türkoğlu, 2011, s. 104). Bu tanımlamaların sadece Türkiye'deki 1994 yönetmeliğinde yapıldığını tekrar belirtmemiz gerekmektedir. Uluslararası belgelerde doğrudan sığınmacı kavramının açıklaması maalesef ki yoktur.

Uluslararası platformlarda mülteciliğe dair süreçlere Birleşmiş Milletlerin kurulması sonrasında dikkate alarak baktığımızda Birleşmiş Milletlerin 3 Aralık 1949'da aldığı kararlarla mülteciler ve vatansız kişilere için "Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin" kurulmasına karar verilmesiyle birlikte mülteciler ve sığınmaya dair gerçek anlamda ilk uluslararası adımların atıldığını görmekteyiz (Refugees and Stateless Persons, UN GA Resolution 319 A (IV), 2007, s. 2). "1951 Mülteciler Sözleşmesi" ile mültecilerin statülerine dair uluslararası alanda kabul gören tanımlamalar ve standartlar meydana getirilmiştir. 1957 yılında Kuzey Denizi'nde mülteci denizcilerin sayılarının çoğalması ve sorunlarının artmasıyla birlikte onlara gerekli korumayı sağlayacak "Mülteci Denizcilere İlişkin Antlaşma" Belçika, Danimarka, Fransa, Birleşik Krallık, Hollanda, Norveç ve İsveç Hükümetlerinin katılımıyla imzalanmıştır (Uzun E. , 2016, s. 79; UNHCFR, 2007, s. 37). "1967 Protokolü" ile mültecilerin statülerine ilişkin coğrafi ve zamansal sıkıntılar ortadan kaldırılmıştır. Aynı yıl yayınlanan "Ülkesel Sığınma Bildirisi" ile de sığınma hakkı uluslararası alanda kabul görmüştür. Sürecin devamında Mülteciler Sözleşmesi yirmi beşinci maddede belirtilen idari tedbirlerin uygulanmasını artırmak, mültecilerin kimlik ve sivil statüsünü belirlemek için 1985 yılında Mülteciler İçin İdari Önlemlere İlişkin Uluslararası İşbirliği ile İlgili Anlaşma Uluslararası Sivil Statü Devletleri arasında yapılmıştır (UNHCFR, 2007, s. 43). 2001 yılında yayınlanan Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolüne Devletlerin Beyanı belgesiyle mültecilerin haklarının ve statülerinin geliştirilmesinde uluslararası platformda bir tür güven tazelemesi ve dikkat çekme gerçekleştirilmiştir (UNHCFR, 2007, s. 51).

Türkiye Cumhuriyeti döneminde ulusal belgelerde göçmenlik ve mültecilik ile ilgili kavramlara baktığımızda ilk karşımıza çıkan resmi belge 1934 yılında kabul edilmiş İskân Kanunudur (T.C.Resmi Gazete, 1934, s. 1). Buradaki tanıma göre "Türkiye'de yerleşmek maksadile olmayıp bir zaruret ilcasile muvakkat oturmak üzere sığınanlara (mülteci)" denir. Aynı kanunda bağdaşık bir toplum kurmaya katkı sağlayacağı düşünülen Türk kökenli ve kültürüne uygun kimselerin daimi olarak Türkiye'ye gelebileceğine izin verilerek bu kimselere göçmen adı verilmiştir (T.C.Resmi Gazete, 1934, s. 1; Tarımcı, 2005, s. 34-35; Barkın, 2014, s. 350). Burada dikkate değer bir nokta Türkiye Cumhuriyeti'nin mülteci tanımını uluslararası toplumdan çok daha önce yapmış olmasıdır. Bu kanundan daha önce mevzuatımızda mültecilikle alakalı doğrudan belgeler maalesef yoktur. Sadece Lozan Anlaşmasının

azınlık haklarıyla alakalı hükümleri karşımıza çıkmaktadır (The Treaty of Lausanne, 1924, s. 9; Duman, 2005). 1950 yılında yürürlüğe giren Pasaport ve Yabancılar Kanunları da mültecilerle alakalı hükümler içermektedir (T.C.Resmi Gazete, 1950, s. 18811-18817; Barkın, 2014, s. 350). Sonrasında 1951 Mülteci Sözleşmesi'ne zaman ve coğrafi kısıtlamayla; 1967 New York Protokolü'ne coğrafi kısıtlamayla taraf olunmuştur. Beş bölümden oluşan 1994 Yönetmeliği ile mültecilikle alakalı durumlara Türkiye kendi açısından bir çok noktaya daha da çeki düzen vermiştir (Barkın, 2014, s. 351). Fakat bu yönetmelik ile de Türkiye kendi güvenlik kaygılarıyla yaptığı düzenlemelerden ötürü Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve diğer bir çok devletle sorunlar yaşamıştır (Özmenek, 1998, s. 75-80). Türkiye'de mültecilerle alakalı ulusal belgelerin gelişimine baktığımızda 1994 yılına kadar temel amacı başka mevzuat alanlarını düzenlemek olan kanunlarla bu alanın düzenlendiğini görmekteyiz (Parlak & Şahin, 2015, s. 71). 1990'lı yıllarda çevremizde yaşanan ve bizi de etkileyen göç hareketlerinden ötürü 1994 yönetmeliği oluşturulmuştur.

Türkiye, AB ile 2001 yılında Katılım Ortaklığı Belgesi imzalamasıyla göç ve iltica yönetiminde yeni bir döneme girmiştir. Bu belge ile yasal olmayan göçü önlemek için, göç (kabul, tekrar kabul, sınır dışı etme) konusundaki AB Mevzuatı'na uyum sağlama çalışmaları yapılmıştır (T.C.Dış İşleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı, 2018). 2003 yılında imzalanan Katılım Ortaklığı Belgesi ile Türkiye sınırlar, göç ve iltica konularında çalışma grupları kurarak "Türkiye'de Dış Sınırların Korunmasına İlişkin Strateji Belgesi", "İltica Strateji Belgesi" ve "Göç Strateji Belgesi"ni hazırlamıştır. Bu belgelerin hazırlanmasına ve 1994 yönetmeliğinin ulusal alanda göç yönetimine dair bir çok boşluğu doldurmasına rağmen yeterli olmadığı görülerek 25 Mart 2005 tarihinde "İltica ve Göç Alanındaki Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Eylem Planı" Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilmiştir (Ergüven & Özturanlı, 2013, s. 1029). Ulusal Eylem Planı ile AB mevzuatına uyum temel olarak hedeflenmiştir. Ayrıca bu Eylem Planı 2013 tarihli Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'na temel teşkil etmiştir (Parlak & Şahin, 2015, s. 72). Bu kanun ile Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuş, yabancıların Türkiye'ye girişleri, çıkışları ve Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamı belirlenmiştir (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013). Göç olgusunu temelde farklı amaçlarla yapılmış kanunlarla yönetmeye çalışan Türkiye bu kanun ile göçü yönetecek bir kuruma ve doğrudan bu konuyla ilgili bir mevzuata sahip olmuştur.

Bu kanunun yürürlüğe girmesine kadar göç olgusunun her türlü çeşidini tecrübe etmiş olan Türkiye aslında göç gerçeği konusunda gerekli, kapsamlı ve nitelikli mevzuatı oluşturma konusunda geç kalmış denilebilir.

6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile Türkiye açısından göç olgusuyla alakalı kavramlara nihai şekli verilmiştir. Bu kanun ile yabancıların Türkiye'ye geliş ve gidişleri, koruma taleplerine dair mevzuat ile İç İşleri Bakanlığı'na bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013, s. 27; Kır, 2017, s. 117-119).

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda mülteci:

Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında mülteci statüsü verilir şeklinde tanımlanmıştır (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013, s. 27).

Kanundaki altmış ikinci maddeye göre şartlı mülteci:

Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında şartlı mülteci statüsü verilir. Üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar, şartlı mültecinin Türkiye'de kalmasına izin verilir şeklinde tanımlanmaktadır (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013, s. 27)

Bu kavram aslında daha önce 1994 Yönetmeliğinde tanımlanan sığınmacı kavramına karşılık gelmektedir. Sığınmacı kavramı bu kanunda doğrudan yer alan bir tanım değildir (Uzun A. , 2015, s. 111). Sığınmacı kavramı şartlı mülteci adı altında tanımlanmıştır. Uluslararası belgelerde de doğrudan sığınmacı kavramının olmadığı; sadece sığınma hakkından bahsedildiğini; ve Birleşmiş Milletlerin sığınma hakkı arayan kişileri "yer değiştirmiş kişiler / yerinden edilmiş kişi" olarak tanımladığını belirtmemiz gerekmektedir (Declaration on Territorial Asylum, 2007, s. 49; Ergüven & Özturanlı, 2013, s. 1020; Göç Terimleri Sözlüğü, 2009, s. 67). Sonuçta burada Türkiye tarafından yapılan tanımlama hem ülkemize özgüdür hem de uluslararası normlara aykırı değildir.

Burada Türkiye'ye özgü bir kavram oluşturularak Avrupa ülkeleri dışında gelenlere verilecek statünün sınırları çizilmiştir.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu madde altmış üçte mülteci ve şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyecek; diğer ülkelerde savaş mültecisi, insani sığınmacı gibi farklı isimlerle nitelendirilen kişiler ikincil koruma adı altında bir statüde tanımlanmıştır (Ergüven & Özturanlı, 2013). İkincil koruma:

Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen, ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde; a) Ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek, b) İşkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak, c) Uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak, olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında ikincil koruma statüsü verilir şeklinde tanımlanmıştır (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013, s. 27-28).

İkincil koruma uluslararası platformda 27 Kasım 2001 yılında Avrupa Konseyinde Bakanlar Komitesi'nin Üye Devletlere İkincil Koruma Tavsiye Kararında yer almıştır (Recommendation Rec (2001)18 of The Committee of Ministers to Member States on Subsidiary Protection, 2007, s. 1412-1413). Kanunda belirtilen "İkincil Koruma" yaşadığı ya da menşe ülkesine gönderildiğinde bazı olumsuz durumlarla karşılaşabilecek olan fakat mülteci ya da şartlı mülteci statüsüne sahip olmayan kişiler için yeni bir statü ortaya koyarak hukuki anlamda bir boşluğu da doldurmuştur denilebilir (Dost, 2014, s. 49-52).

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu doksan birinci maddede "bir anda gerçekleşen kitlesel sığınma hareketleri" için geçici koruma statüsü tanımlanmıştır (Dost, 2014, s. 52). Kitlesel göç yüksek sayılarda ani insan hareketi olarak tanımlanırken kitlesel sığınma için net bir tanım olmamakla birlikte bir anda belirli bir coğrafyada yerinden edilmiş ya da ayrılmış çok sayıda kişi tanımlaması yapılabilir (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009, s. 37; Dost, 2014, s. 52). Geçici koruma 1951 Mülteci Sözleşmesi'nde belirtilen bireysel olarak mülteci olma durumunun kitlesel akınlar halinde olması durumlarına ötelenmiş halidir, diyebiliriz. Geçici koruma kitlesel sığınma durumlarında ihtiyaç sahibi olanlara anında koruma sağlayan grup temelli müdahaleyi öngörür. Geçici koruma için özde sığınma prosedürlerinin uygulanamayacağı aşırı durumlarda başvuru bir önlem ve esnek statüdür, denilebilir (Beirens, Maas, Petronella, & Velden, 2016, s. 4-5).

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda geçici koruma:

(1) Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımıza geçen yabancılara geçici koruma sağlanabilir. (2) Bu kişilerin Türkiye'ye kabulü, Türkiye'de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye'den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirlerle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir şeklinde tanımlanmıştır (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013, s. 41-42).

Bu noktada özellikle "Geçici Koruma Statüsü" düzenlenmeden önce Türkiye'nin mevzuatında Suriye'den yığınlar halinde gelenlere verilebilecek bir statü olmadığı belirtilmelidir. Suriye'den gelenlerin yığınlar halinde olması nedeniyle sığınmacı; Avrupa ülkelerinden gelenler olmadığı için de mülteci statüsü verilemediğinden Türkiye ilk olarak Suriye'den gelenleri "devlet misafiri" denilen bir statüye almıştır (Dulkadir, 2017, s. 31). Sonrasında Türkiye Ekim 2011 itibariyle 1994 Yönetmeliği'nin onuncu maddesine dayanarak Suriyelileri geçici koruma statüsüne almıştır (Ihlamur-Öner, 2014, s. 44; Kır, 2017, s. 117). Geçici Koruma Statüsü 6458 sayılı kanunda açıklanmadan önce "Türkiye'ye Toplu Sığınma Amacıyla Gelen Suriye Arap Cumhuriyeti Vatandaşlarının ve Suriye Arap Cumhuriyetinde İkamet Eden Vatansız Kişilerin Kabulüne ve Barındırılmasına İlişkin Yönerge" ile sağlanmaya çalışılmıştır (Uzun A. , 2015, s. 112). Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile geçici koruma statüsü net bir konuma kavuşmuş ve kitlesel sığınma hareketlerini uluslararası platformda kabul gören bir statüye oturtulması böylece sağlanmıştır. Ayrıca Türkiye geçici koruma statüsünü ayrıntılarıyla düzenleyen Geçici Koruma Yönetmeliği ile de geçici koruma statüsüne verdiği hakları ayrıntılarıyla düzenlemiştir (T.C. Resmi Gazete, 2014).

Sonuç olarak ulusal ve uluslararası mevzuatta göç ve göçmenlikle alakalı kavramların gelişimine baktığımızda zaman zaman aralarında paralellik görmekteyiz. Uluslararası mevzuatın özellikle I. ve II. Dünya Savaşlarından sonra meydana gelen göç dalgasının etkisiyle ihtiyaçları karşılamak ve mağduriyetleri gidermek için ortaya çıktığı görülmektedir. Ulusal mevzuatımız ile uluslararası mevzuatın tam olarak birbirlerini kapsadığını ya da tamamen uyum içerisinde olduğunu söylemek de maalesef ki gerçeği yansıtmamaktadır. Türkiye uluslararası mevzuatı ulusal güvenliği açısından çekinceleriyle birlikte kabul etmiştir. Türkiye'nin göç ve göçmenlik üzerine olgularına dahil olan mültecilik, sığınmacılık ve bu kavramlardan ülkemizin ulusal çıkarlarına ve

güvenlik kaygılarına göre oluşturduğu kavramları önceleri dolaylı; Suriye Savaşı'nın getirdiği sığınmacı dalgasıyla da doğrudan bir mevzuat ile yönetmeye çalıştığı söylenebilir. Ulusal mevzuatımız ile uluslararası mevzuatın göç olgusuna dair farklı tanımlamalar yaptığı da göz ardı edilmemelidir. Uluslararası ve ulusal mevzuat arasında farklılıklar olmasına rağmen her ikisi de göç olgusuna dair süreçleri etkili şekilde yönetmek için halen ortaya çıkan ihtiyaçlar dahilinde devam eden çalışmalar ile gelişim süreçlerindedirler.

İKİNCİ BÖLÜM

ANALİZ VE BULGULAR

2.1. GİRİŞ

Suriye İç Savaşı'nın fitili 2011 yılının Mart ayında Suriye'nin Ürdün tarafına yakın güney ucundaki Dera kentinde bir okulda öğrencilerin duvarlara devrimci sloganlar yazmasıyla ateşlendi. Tutuklanan gençler için protestolar başladı ve hükümet güçleri tarafından ateş açılarak dört protestocunun öldürülmesi ülke genelinde gerginliği artırdı. Protestolar Humus ve Cısır el Şugur gibi kentlere sıçradı. Beşar Esad'ın istifasını isteyen ülke genelindeki protestolar arttı. Hükümet güçlerinin protestoları güçle bastırmaya çalışmaları çatışmaları artırdı. Çatışmaların 2012 yılında Şam ve Halep'e taşınması ülkede başlayan protestoların artık tam bir iş savaşa dönüştüğünü gösteriyordu (BBC Online, 2018; NTV, 2018; Eker, 2015, s. 45; Dağ, 2015, s. 13).

Suriye'de çatışmaların sonucunda ilk toplu sığınma 2011 Nisan'ında Lübnan'a gerçekleşti (Syrian Refugees, 2018). 29 Nisan 2011 tarihinde Türkiye'ye de ilk sığınmacılar geldi (Tunç, 2015, s. 35). Türkiye'nin açık kapı politikası ile bir çok Suriyeli sığınmacı Türkiye'ye giriş yaptı (Ergüven & Özturanlı, 2013, s. 1014). Türkiye'ye sığınan Suriyeli sayısı günümüze kadar gelen zaman içerisinde milyonlara ulaşmış bulunmaktadır. Ayrıca Ürdün, Kuzey Irak gibi yerlerde de sığınmacılar için kamplar oluşturuldu ve milyonlarca kişi buralara yerleştirildi (Operational Data Portal Refugee Situations, 2018).

Bazı kamplardaki şartların yetersiz olması, kamp dışında yaşayan Suriyelilerin zor hayat şartlarıyla mücadele etmesi ve daha iyi bir geleceğe sahip olma umudu, Suriyeli sığınmacıların Avrupa'ya gitmek için mücadeleye başlamasına neden oldu (Şimşek, 2017, s. 20-22). Kamplarda yaşayanların temel olarak iş bulamaması ve çocuklarının eğitimi için yeterli imkanların olmaması, sığınmacıların başka ülkelere gitme çabası içerisinde girmesine sebep olurken bu durum da basın yayın organlarına yansımış bulunmaktadır (DW, 2018). Suriye Savaşı'nın başladığı 2012 yılında Avrupa Birliği ülkelerine Suriye kökenlilerin sığınma başvurusu kabullerine baktığımızda 18700 sayısı karşımıza çıkmaktadır. Bu rakamlar 2013'te 35800, 2014'te 68300, 2015'te 362800, 2016'da 334800 ve son olarak 2017'de 102400'dür (Asylum Decisions in the

EU27, 2013; Asylum Decisions in the EU28, 2014; Asylum Decisions in the EU, 2015; Asylum in the EU Member States, 2016; Asylum in the EU Member States, 2017; Asylum in the EU Member States, 2018).

Görüldüğü üzere Suriye İç Savaşı'nın Avrupa Birliği ülkelerine etkisi özellikle 2015 yılı itibariyle görülmektedir. 2013 ve 2014 yıllarında da Avrupa Birliği ülkelerine Suriyelilerin sığınmacı olarak başvuruları artmıştır. Fakat asıl etki 2015 yılında görülmeye başlamıştır. Yasadışı sınır geçişleri de özellikle 2015 yılında artış göstermektedir (European Parliamentary Research Service, 2018). Avrupa Birliği'nden Suriyeli sığınmacılarla alakalı önemli açıklamalar Haziran 2014 tarihinde gelmiştir. Suriye'nin komşuları sığınmacı yükünün çoğunu paylaşırken Avrupa Birliği ülkelerinin sadece yüz bin civarında sığınmacı kabul etmesi, Avrupa Birliği İç İşleri Bakanı Cecilia Malmström tarafından ilk ağızdan eleştirilmiştir (Syrian Refugees, 2018).

Avrupa Birliği kendi sınırlarına farklı yollardan ulaşmaya çalışan ve Akdeniz'de hayatlarını tehlikeye atan binlerce sığınmacıyla alakalı ilk önemli adımını 23 Nisan 2015 tarihli Konsey Özel Toplantısı ile attı (Special Meeting of the European Council, 2015). Bu toplantıdan önce 9 Ekim 2013 tarihinde Avrupa Parlamentosu, *AB ve Üye Devletlere Suriye'deki İhtilaf Sonucunda Mülteci Akınıyla Mücadele Konusundaki Kararlarını* yayınladı (EU Parliament Resolution, 2013). Bu kararın hemen ardından 23 Ekim 2013'te Avrupa Parlamentosu'nun *Lampedusa'daki Trajik Olaylara Özellikle Dikkat ile Akdeniz'de Göçmen Akınlarına İlişkin Kararı* yayımlandı (EU Parliament Resolution, 2013). Konseyin Nisan 2015 tarihindeki özel toplantısına kadar Avrupa Parlamentosu'ndan *Akdeniz'deki Durum ve AB'nin Göçmenlere Bütünsel Yaklaşımı İhtiyacı* gibi kararlar çıkartılmıştır (EU Resolution, 2014). Suriye'deki krizi daha öncesinde tüm boyutlarıyla ele almayan Avrupa Birliği, Suriyeli sığınmacıların özellikle 2015 yılından itibaren Birliğin kapılarına akınlar halinde dayanmasıyla durumu daha da ciddiye almıştır. Birlik özel toplantılar yapmış ve Mayıs 2015 tarihinde *Göç Konusunda Avrupa Ajandası'nı* yayınlamıştır (A European Agenda on Migration, 2015).

2011 yılı Nisan ayında Lübnan'a giden sığınmacılarla başlayan Suriye'deki kriz, sığınmacıların 2013 yılından itibaren Avrupa'ya doğru yönelmesiyle Avrupa Birliği ülkelerinin sınırlarına dayanmıştır. 2015 yılı itibariyle de Avrupa Birliği ülkelerinde meydana gelen yasadışı sınır ihlalleri en üst seviye çıkmıştır (European Parliamentary Research Service, 2018). Avrupa Birliği'nin Suriye'deki olayları nitelendirirken kullandığı dile baktığımızda "Suriye Krizi", "Suriye'deki Kriz" "Suriye Mülteci Krizi"

ifadelerini sıklıkla Avrupa Birliği'nin resmi sitelerinde, belge başlıklarında ve içeriklerinde görmekteyiz (EU Parliament Resolution, 2012; EU Parliament Resolution, 2013; ECHO, 2018; The EU and the Crisis in Syria, 2018; A European Agenda on Migration, 2015).

Avrupa Birliği'nin Suriye'deki krize dair çalışmalar yapmıştır fakat bu noktada Suriye'deki durumun gerçekten ciddiye alınmaya başladığı ve acil müdahalenin gerekli görülmesiyle yapılan ilk toplantı 23 Nisan 2015 Konsey Özel Toplantısıdır (Special Meeting of the European Council, 2015). Görüldüğü üzere Avrupa Birliği'nin Suriye'deki Krize ve Akdeniz'deki Mülteci Dramına en ciddi yaklaşıma başladığı tarih 2015 yılıdır. Bu tarih dikkate alınarak araştırmamızda 1 Ocak 2015 tarihi başlangıç noktası olarak belirlenmiştir. 1 Ocak 2015 ile 31 Aralık 2017 tarihleri arası araştırma evrenimizin zamansal sınırlarını oluşturmuştur. Avrupa Birliği'nin resmi olarak yayınladığı kararlarda, tavsiye kararlarında ve resmi siteleri dahil bir çok yerde Suriye'deki durumu "kriz" olarak nitelmesi nedeniyle araştırmamızda "mülteci krizi", "sığınmacı krizi" ve "göçmen krizi" şeklinde inceleme yapılmıştır. Söylem analizinde tasniflemeyi kolaylaştırmak ve konuya ilgiyi artırmak için araştırmada bu üç arama temel alınmıştır.

Araştırma evrenimizde Avrupa Birliği ülkelerinden Almanya, İngiltere ve Fransa liderlerinin Suriye'den gelen sığınmacılara dair söylemleri incelenecektir. Bu üç ülke Avrupa Birliği'nin en büyük üç ekonomisi ve Avrupa Birliği politikalarına yön veriyor olmaları nedeniyle araştırma evrenimiz için seçilmişlerdir (European Commission Eurostat, 2017; European Commission Eurostat, 2018).

Üzerinde söylem analizi yapılacak haberler Thomson Reuters The Answer Company resmi sitesinden alınmıştır. 1850 yılında Paul Julius Reuter tarafından Londra'da kurulan Reuters 1941 yılında II. Dünya Savaşı sırasında yayınladığı "Güven İlkeleri" ile de dünya çapında saygın bir üne sahiptir. Güven İlkeleri Reuters'in hiç bir zaman belirli bir çıkar grubunun eline geçmeyeceğini; bağımsızlık ve özgürlüğünün korunacağını; tarafsız ve güvenilir haber hizmeti sunacağını belirtmektedir. Sahip olduğu köklü tarih ve bu ilkelerle birlikte günümüze kadar gelen Reuters Haber Ajansı dünya çapında medya sektöründeki saygınlığıyla bilinmektedir (Reuters, 2018; Reuters, 2018). Bu nedenlerden ötürü araştırmamıza kaynak teşkil eden haberler Reuters'in resmi sitesinde bulunan ülke liderleri ve belirtilen başlıkları altında yapılan arama sonuçları ile elde edilen haberlerdir.

2.2. ALMANYA 2015 YILI ANALİZLERİ

2.2.1. Almanya 2015 Yılı Haberleri Dağılımı

Almanya Şansölyesi Angela Merkel ile ilgili 1 Ocak 2015 tarihinden 31 Aralık 2015 tarihine kadar Reuters'in resmi internet sitesinde yer alan kırk sekiz haber içerikleri incelenerek seçilmiştir. Haberler aranırken "Merkel-mülteci", "Merkel-sığınmacı", "Merkel-göçmen" aramaları yapılmıştır. Öncelikle haberlerin başlıkları üzerinden ne şekilde bir dağılıma sahip olduğu değerlendirilecektir.

Kırk sekiz haber başlığı içerisinde "sığınmacı"¹¹ kavramının kullanıldığı tek bir haber bulunmaktadır. Başlıkta "göçmen"¹² kavramının ya da çoğul hali olan "göçmenler" şeklinde geçtiği üç adet haber vardır. Göçmen kelimesiyle tamlama oluşturularak "göçmen krizi"¹³ şeklinde on dokuz adet haber yapılmıştır. Göçmen kelimesi kullanılarak farklı tamlamalar şeklinde haberler de yapılmıştır. "Göçmen yığılı"¹⁴, "göçmen akınları"¹⁵ ve "göçmen zirvesi"¹⁶ şeklinde birer adet haber yapılmıştır. Ayrıca "yasaklı mülteciler"¹⁷ şeklinde farklı bir tamlama yapılarak da bir haber yapılmıştır.

Uluslararası literatürde kullanılan "mülteci"¹⁸ kavramının çoğul hali haber başlıkları içerisinde iki kere kullanılmıştır. Mülteci kelimesiyle tamlama yapılarak "mülteci krizi"¹⁹ şeklinde on dört haber; "mülteci buhranı"²⁰, "mülteci politikası"²¹, "mülteci sığınağı"²², ve "mülteci dalgası"²³ şeklinde de birer adet haber yapılmıştır.

Avrupa Birliği'nin resmi belgelerinde, raporlarda kullandığı "Suriye Krizi", "göçmen krizi" ve "mülteci krizi" gibi ifadelerin toplamda otuz üç haber başlığında kullanılması Suriye'den gelen sığınmacıların Avrupa Birliği'nin sınırlarında ve ülkelerinde özellikle Almanya'da yarattığı duruma basının da bir sorun olarak baktığının göstergesidir. Uluslararası literatürde doğrudan yer almayan sığınmacı kavramının yine

¹¹ Asylum Seeker: Sığınmacı.

¹² Migrant: Göçmen.

¹³ Migrant Crisis: Göçmen Krizi.

¹⁴ Migrant Influx: Göçmen Yığılı.

¹⁵ Migrant Flows: Göçmen Akınları.

¹⁶ Migrant Summit: Göçmen Zirvesi.

¹⁷ Ban Migrants: Yasaklı Mülteciler.

¹⁸ Refugees: Mülteciler.

¹⁹ Refugee Crisis: Mülteci Krizi.

²⁰ Refugee Burden: Mülteci Buhranı.

²¹ Refugee Policy: Mülteci Politikası.

²² Refugee Shelter: Mülteci Sığınağı.

²³ Wave of Refugee: Mülteci Dalgası.

benzer şekilde haber başlıklarında da sadece bir kere kullanıldığını görmekteyiz. Bir haber hariç tüm haberlerde göçmen ve mülteci kelimeleri ile bunlardan yapılmış tamlamaların kullanılması, basının Suriyelilerin meydana getirdiği durumu uluslararası literatür temelinde ele aldığını göstermektedir.

2.2.2. Almanya 2015 Yılı Haberlerinin Analizleri

1 Ocak 2015-31 Aralık 2015 tarihleri arasında Angela Merkel ile ilgili kırk sekiz haberin otuz üçünün başlığı "kriz" kelimesini barındırmaktadır. Buradan anlaşılıyor ki haberlerin çoğunluğunda kriz kelimesi üzerinden göçmenlerle alakalı duruma olumsuz bir bakış açısı yer almaktadır. Bu duruma ek olarak göçmen ve mülteci kelimelerini "yığın", "akın", "sıkıntı", "dalga" gibi kelimelerle tamlayarak yapılmış beş haber başlığı daha vardır. Toplamda mülteciler ve göçmenlerle alakalı durumu olumsuz şekilde niteleyen otuz sekiz haber başlığı yer almaktadır.

Haber başlıklarından sadece birinde "sığınmacı" kavramı doğrudan kullanılmıştır ve sığınma arayan kişileri kastetmesi olumlu bir bakış açısı olduğunu göstermektedir. "Mülteci politikası ve barınağı" ifadelerinin kullanıldığı iki adet haber daha vardır. Toplamda üç haberde göçmenlerle alakalı pozitif ifadeler kullanıldığı söylenebilir.

Geriye kalan yedi haberde "göçmenler" ve "mülteciler" ifadeleri doğrudan kullanılmıştır. Bu başlıklar için ne olumlu ne de olumsuz bakış açısı isnat edilebilir. Bu haberlerde nötr bir bakış açısı olduğu söylenebilir.

1 Ocak 2015-31 Aralık 2015 tarihleri arasındaki Angela Merkel ile ilgili haberler bundan sonraki bölümde içeriklerindeki konu yoğunluklarına göre sınıflandırılacaktır. Bazı haberlerde birden fazla konu başlığına değinildiği göz önünde bulundurularak bu haberler birden fazla başlık altında değerlendirilerek birden fazla kategoriye yerleştirileceklerdir.

2.2.3. Almanya 2015 Yılı AB Liderliği Olgusu Üzerine

Belirlenen aralıktaki haberleri incelediğimizde Almanya'nın AB'ye liderlik etmesi, AB ülkeleri arasındaki ilişkiler, AB'nin göçe dair düzenlemeleri ve Avrupalılık kavramı en çok karşımıza çıkan haber içerikleridir.

Almanya'nın AB'ye mülteci krizi konusunda liderlik ettiğini gösteren haberlerde özellikle sayısal veriler ön plana çıkmaktadır. Sekiz yüz bin mültecinin Almanya

tarafından alınacağı bilgisi bir çok haberin içeriğinde yer almaktadır. Haberlerde verilen sayısal veriler Almanya'nın bu konuda AB'ye liderlik ettiğini göstermek için kullanılmaktadır. Almanya'nın alacağı muhtemel mülteci sayısının belirtilmesi (Dunai, 2015) ve Merkel'in AB'nin mülteci krizinde daha hızlı hareket etmesine dair yaptığı açıklamalar yine Almanya'nın Birlik içerisinde liderliğini göstermektedir. Almanya'nın Birliğe liderliğinin yanı sıra Birliğe karşı yapılmış eleştirilerin de yer aldığı görülmektedir (Kirschbaum E. , 2015).

Obama'nın Merkel'in mülteci krizinde gösterdiği liderliği tebrik etmesi, Almanya'nın liderliğinin uluslararası düzeyde onaylandığının ve ortaya konulduğunun bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Reuters, Thomson Reuters, 2015b). Merkel'in açıklamalarına yer verilmediği halde muhtemel rakamsal verilerle en çok mülteci alacak AB ülkesinin Almanya olduğunun belirtilmesi; (Reuters, Thomson Reuters, 2015c) Merkel'in AB ülkelerine mülteciler konusunda daha fazlasını yapmaları için çağrıda bulunduğu ifade edilmesi; (Chee, 2015) Almanya haricindeki AB ülkelerinin mültecilere karşı olan olumsuz bakış açısını değiştirmemeleri halinde Almanya'nın da bu konuda tutumunun değişebileceğine özellikle dikkat çekilmesi (Barkin, Thomson Reuters, 2015) Merkel'in ve Almanya'nın AB'ye liderlik ettiğini açıkça gösteren haberlerdir.

Almanya'nın AB'ye liderlik ettiğinin göstergesi olarak haberlerde, Almanya'nın alması muhtemel mülteci sayılarının verildiğini başka haberlerde de görmekteyiz (Reuters, Thomson Reuters, 2015d). Ayrıca Almanya'nın diğer tüm ülkelere daha fazla mülteci alacağına dair açıklamalara da yer verilmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2015d). Merkel açıklamalarında Almanya'yı umutlarla bağdaştırılan bir ülke olarak nitelendirmektedir. Hatta Almanya'yı mülteci krizinde umudun kaynağı olarak iyice ön plana çıkarmaktadır. Almanya'nın zengin ve hoşgörülü olarak nitelendirildiği ve bu nedenle de mültecilerce de tercih edildiği belirtilmiştir (Carrel & Prodhan, Thomson Reuters, 2015a; Than & Murphy, 2015). Merkel'in bu açıklamaları ve haberde Almanya'nın mültecilere cazip gelen bir ülke olarak nitelendirilmesi Almanya'nın AB'ye mülteciler konusunda liderlik ettiğini bir kere daha gözler önüne sermektedir.

Almanya'nın sınır kontrollerini geri getirmesiyle birlikte aynı uygulamaların komşu ülkelerde de uygulanmaya başlaması; (Than & Murphy, 2015) mülteciler nedeniyle aşırı uç partilerin ve milliyetçiliğin Avrupa çapında popülarite kazanmasına karşı Merkel'in AB liderlerini uyarması; (Reuters, Thomson Reuters, 2015f) ve Avrupa

Parlamentosunun Almanya ile kriz için birlikte çalışması gerektiği vurgusu Almanya'yı tamamen ön plana çıkarmaktadır (Chambers & Barkin, Thomson Reuters, 2015). AB eşittir Almanya mesajı verdiği söylenebilir.

Merkel'in, "Almanya, Türkler için Avrupa Birliği'nde vizesiz seyahat yolunu hızlandırabilir" açıklaması Türkiye ile AB arasındaki mülteci anlaşması için yine Almanya'nın liderliğinin ön plana çıktığını göstermektedir (Tattersall & Carrel, 2015).

25 Ekim 2015 *Batı Balkan Göç Yolları Üzerine Toplantısı* yeni kontrol noktalarının kurulması, Yunanistan'da yeni gemilerin görevlendirilmesi, dört yüz yeni sınır korumasının göreve başlaması gibi kararlar içermektedir (European Commission Press Release, 2015). Bu toplantının iki hafta öncesinde kapsamlı bir AB Zirvesi yapıldığı ve Konsey tarafından belirli öncelikler ortaya konulmasına rağmen (Conclusions, 2015) Almanya'nın isteğiyle Batı Balkan Göç Yolları Üzerine Toplantısı'nın yapılması Almanya'nın Birliğin göç politikalarına doğrudan yön verdiğini göstermektedir.

Almanya ile ilgili çözümlenemelerde karşılaştığımız ilginç noktalardan birisi Avusturya'nın Slovenya sınırından gelenlere teknik engeller çıkarmasına yönelik bir haberde Almanya'nın iç politikasıyla alakalı mülteci anlaşmazlıklarına değinilmesidir (Reuters, Thomson Reuters, 2015k). Almanya'nın iç dinamikleriyle alakalı bir durumun Avusturya'nın mültecilerle alakalı kararıyla ilgili bir haberde yer alması Almanya'nın AB için ne kadar önemli olduğunu bir kere daha ortaya koymaktadır.

Macar Başbakanı Victor Orban'ın Almanya'nın kapıları kapattığı anda mülteci akınının biteceğini belirtmesi Merkel ve Almanya'nın Birlik için lider konumunda olduğunu ortaya koyan başka bir haberdir (Reuters, Thomson Reuters, 2015r). Merkel'in mülteci politikalarında AB liderleri arasında ihtilaflar olsa bile belirlenen politikanın uygulanacağına dair açıklamaları; devletlerin kotalar konusunda anlaşması gerektiğini belirtmesi ve en önemlisi bu durumun Schengen Bölgesinin geleceğini belirleyeceğine dair açıklamaları Merkel'in cüretkar olarak nitelendirilmesi sebep olmuştur. Merkel bu açıklamalarıyla çok açık ve net sınırlar çizmiştir. Mülteci politikasında kota yöntemine ısrarla işaret eden Merkel bu yöntem benimsemediği takdirde Schengen Bölgesi ile AB devletlerini tehdit etmiştir. Bu durum Merkel'in Avrupa Birliği üye ülke liderlerine "lideriniz benim mesajı" verdiğini göstermektedir (Chambers & Carrel, Thomson Reuters, 2015).

Merkel'in toplantılardan sonra tüm AB ülkeleri adına yaptığı açıklamalar da AB'ye liderlik ettiğini bize açıkça gösteren davranışları arasında yer almaktadır (Reuters, Thomson Reuters, 2015r). Valletta Zirvesi'nden hemen sonra Birlik adına yaptığı açıklamalar Merkel'in AB liderliğini bir kere daha ortaya koymaktadır.

2.2.4. Almanya 2015 Yılı AB İlişkileri ve Düzenlemeleri Üzerine

Avrupa Birliğine üye ülkelerin mülteci krizinde en çok zorlandıkları noktalardan birisi de AB'nin göçmenler ve mülteciler için olan düzenlemelerinin uygulanması noktasıdır. Bu düzenlemelerin uygulanamaması ya da etkin bir şekilde yerine getirilememesi nedeniyle Avrupa Birliği'nin dış sınırlarını oluşturan Yunanistan ve İtalya gibi ülkelerle Birliğe giren göçmenlerin gitmek istediği Almanya, İsveç gibi ülkeler arasında sıkıntılar yaşanmıştır. Avrupa Birliği'nde göçe dair 2013 *Dublin III Düzenlemeleri ve Erken Uyarı Sistemine* göre bir sığınmacı, AB ülkelerinden hangisine ilk olarak girdiyse burada mülteci başvurusu için gerekli işlemler yapılır ve bu devlet o başvuruyu yapan kişiden sorumlu hale gelir (Poptcheva, 2015, s. 4; Dublin III Regulation, 2013; EU Law and Publications, 2013).

23 Nisan 2015 *Konsey Özel Toplantısı*'nın hemen ardından yapılan açıklamalarda göç ve mülteci yönetimine dair yukarıda belirttiğimiz AB düzenlemelerinin uygulanmadığını görmekteyiz. Merkel'in ülkelerin ekonomik güçlerine göre mülteci dağıtımını önermesi, AB'nin bu konuda yeni düzenlemelere doğru yöneldiğini işaret etmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2015a; Special Meeting of the European Council, 2015). Merkel AB'nin bu düzenlemeler konusunda yavaş kaldığını da vurgulamaktadır (Kirschbaum E. , 2015). Merkel'in Birliğin düzenlemeler konusunda yavaş kaldığını sıklıkla vurgulaması, mülteci krizinde tek başına duruma dair sorumluluk almak istemediğini ve diğer ülkelerin de mülteci sorununa katkı yapmaları gerektiğini ortaya koymaktadır (Strohecker, 2015).

Dublin Düzenlemeleri'nin Merkel tarafından açıkça eleştirildiği görülmektedir. Merkel, *Dublin Düzenlemelerine* rağmen İtalya ve Yunanistan'ın mülteciler konusunda yalnız bırakıldığını vurgularken, Almanya, Avusturya ve İsveç'in de mülteci kabulünde ön plana çıktığını belirtmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2015d). 2015 yılı istatistiklerine baktığımızda da en çok sığınma başvurusu alan ilk beş ülke arasında bu ülkeler yer almaktadır (Asylum in the EU Member States, 2016). Bu durum göç ve

mülteciler konusunda AB'ye ait düzenlemelerin pratikte uygulanmadığını bize göstermektedir.

AB'de var olan ama mülteci krizinin beklenenden çok daha fazla olması nedeniyle uygulanamayan düzenlemeler olduğu kadar mülteci krizi Birlik içerisindeki devletler arası ilişkilerde de sıkıntılar ortaya çıkarmıştır. Mülteci krizinden kaynaklı olarak bütçe sıkıntılarının giderilmeye çalışıldığı fakat net bir anlaşmaya varılamadığı durumlar, AB ilişkilerinin durağanlaştığını hatta ilişkilerin sıkıntıda olduğunu ortaya koymaktadır (Guarascio & Bartunek, Thomson Reuters, 2015). Merkel'in bütçe konusunda sağlam bir pozisyon olmadığını ifade etmesi, AB ülkelerinin mülteci krizinden kaynaklı durumda bütçede anlaşmaya varılamadığını belirtmesi ilişkilerin iyi olmadığını göstermektedir.

Mülteci krizi sürecinde AB ilişkilerine dair ilginç açıklamalar da yapılmıştır. Macaristan Başbakanı Victor Orban (Hungarian Government, 2011) kendisini "Sınır Koruma Kaptanı" olarak nitelemiştir. Sınırlarını koruyacaklarını ve Schengen kurallarına da bağlı kalacaklarını ifade eden Orban, Avrupa Birliği'ndeki Macaristan gibi daha küçük ülkelerin mülteci krizi politikalarından hoşnut olmadıklarını ama bir taraftan da Birliğin kendilerine avantaj sağladığı Schengen Bölgesi gibi uygulamalardan da vazgeçmek istemediklerini ifade etmektedir (Martin M. , Thomson Reuters, 2015a). Bu açıklamalar Birlik içerisinde küçük ülkelerin AB ilişkileri konusunda rahatsız ve baskı altında olduklarını göstermektedir.

Merkel'in Avrupa Parlamentosu'nda yaptığı konuşmada Dublin Düzenlemeleri'nin başarısız olduğunu ve uygulamada köhneleştiğini ifade etmiştir. Göçmenlerin düzenli şekilde yerleştirilmesi için yeni bir AB sistemini de desteklediğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015f). Merkel bu ifadeleriyle Dublin Düzenlemeleri gibi mevcut uygulamalara son noktayı koymuştur. Mülteciler konusunda yeni bir çözüm ve yaklaşım sistemine kapı aralayarak adil paylaşım kotası gibi yeni düzenlemelere hem dikkat çekmiş hem de bu düzenlemeleri uygulamaya geçirmek için işaret etmiştir.

Mülteci krizi sürecinde AB ülkeleri ilişkilerinin zaman zaman gerildiğini görmekteyiz. Avrupa Birliği Balkan ülkeleri liderlerinin mülteci akını üzerine Almanya ve diğer ülkelerin sınırlarını kapatmaları halinde Bulgaristan, Sırbistan ve Romanya'nın da sınırlarını kapatacaklarını söylemeleri ve Balkan Bölgesini tampon bölge yaptırmayacaklarına dair açıklamalar, AB ülkeleri ilişkilerinin gerildiğini

göstermektedir (Tsolova & Zuvela, 2015). Bu açıklamalar Balkan ülkelerinin mülteci krizinde endişe duyduklarını ve çekincelerinin olduğunu açıkça göstermektedir. Bu durum ilişkilerin tam olarak rayında gitmediğini ve AB ülkelerinin ayrıştığını ortaya koymaktadır. Bu açıklamalar bazı AB ülkelerinin mülteciler üzerinden başka AB ülkelerini açıkça tehdit ettiklerini de göstermektedir. Tehdit AB ilişkilerinin gerçekten sıkıntıda olduğunu ortaya koymaktadır.

Merkel mülteci krizini daha etkili yönetmek hatta gelen göçmen sayısını azaltmak için yeni önlemler alınması gerektiğine "Avrupai" önlemler ifadesiyle dikkat çekmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2015m). Bu ifade Merkel'in AB düzeyinde yeni düzenlemeler ile Almanya'ya gelen mülteci sayısını azaltmak istediğini göstermektedir. Avrupai ifadesi ile yapılacak düzenlemelerin geniş tabanlı olmasını yani Avrupa Birliği ülkeleri tarafından kabul görmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bu ifadeler Merkel'in, AB ülkeleri arasındaki ilişkilere de önem verdiğini ortaya koymaktadır.

Merkel mülteci krizinin başından beri ortak bir Avrupa çözümü vurgusu yapmaktadır. Fakat bir çok Avrupa Birliği üyesi ülke liderleri bu konuda çekingen ve isteksiz davranmaktadır. Haziran 2015'deki Avrupa Konseyi toplantısından çıkan sonuçlara baktığımızda aslında diğer liderlerin de Merkel'in istediği noktaya gelmeye başladıklarını görmekteyiz (European Council Meeting Conclusions, 2015). Merkel'in bu konudaki açıklamaları konunun ciddi olduğuna vurgu yapmaktadır ve toplantıdan çıkan sonuçlar da göçmen krizinde mültecilerin paylaşılması kotası üzerinde durulduğu görülmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2015t). Bu durum AB liderlerinin Birlik aracılığıyla yaptıkları düzenlemeler ile Merkel'in istediği noktaya geldiklerini ortaya koymaktadır.

2.2.5. Almanya 2015 Yılı Avrupalılık Kavramı Üzerine

Mülteci krizi sürecinde Almanya lideri Angela Merkel'in üzerinde durduğu belirgin vurgulardan birisi de Avrupalılık kavramıdır. Merkel bu noktaya işaret ederken Birlik ruhu, mülteci krizinin Avrupalı değerlere göre çözülmesi ve birliktelik gibi kavramlar kullanmıştır.

Merkel mülteci krizini Avrupa'nın II.Dünya Savaşı'ndan beri karşılaştığı en büyük güçlük olarak nitelendirmiştir. Krizin sadece insani ölçekli olmadığını aynı zamanda Avrupalılığı parçalara ayırmaya çalışan milliyetçi güçlerin AB'nin varoluşunu

tehdit ettiğini belirtmiştir (Macdonald, Thomson Reuters, 2015). Bu ifadeler açık şekilde Merkel'in Avrupalılık kavramına vurgu yaptığını ve mülteci krizinde Birliğin Avrupalılık kavramı etrafında birleşmesi gerektiğini göstermeye çalıştığı açıklamalarıdır. Merkel'in kamyon içerisinde cesetlerin bulunduğu duruma dair yaptığı açıklamada da "Birlik ruhu" ifadesini kullanmıştır (Strohecker, 2015). Mülteci meselesine Birlik ruhu içerisinde çözümler bulunması gerektiğini belirten Merkel yine Avrupalılık kavramına vurgu yapmaktadır.

"Avrupa'da birliktelik varsa ve de biz bu birlikteliği diğerlerine gösterdiysek, şimdi bizim birliktelik görmemiz gerekiyor" ifadesi (Chee, 2015) Merkel'in Avrupalılık kavramına vurgu yaparken aynı zaman da diğer AB üyesi ülkelere karşı açıktan eleştirilerini yönelttiği bir açıklamadır. Bu açıklamada Avrupalılık kavramının Birlik çerçevesinde inkar edilemez olduğu halde fiili uygulamalarda bazı çekincelerin olduğu mesajını da görmekteyiz. Bu duruma benzer eleştiriler Merkel tarafından Avrupa Birliği ülkelerinin mülteci alma konusunda çekinceler gösterdiği durumlarda yine dile getirilmiştir (Barkin & Martin, Thomson Reuters, 2015). Merkel'in Birliğin mülteciler konusunda ortak bir politika geliştiremeyeşine dair açıklamaları AB'nin bütünselliğine ve ortaklığına karşı Avrupalılık kavramı üzerinden eleştiriler getirmektedir.

Avrupa ve Avrupalılık kavramının uygulaması olarak düşünebileceğimiz Schengen Bölgesi Avrupa Birliği devletleri için sadece iç sınır kontrolünün kaldırılmasından ziyade dış sınırların kontrol edilmesi, Schengen Bilgi Sistemi gibi birçok farklı unsuru da içinde barındırmaktadır (Fijnaut, 2015, s. 327). Mülteci krizi nedeniyle kaçak yolcuların arttığı ve bu durumun da sınır kontrollerini arttıracığı ifade edilmiştir (Geller, 2015). Bu durum serbest dolaşıma sekte vuracaktır ve Avrupalılık kavramının da sorgulanmasına neden olacaktır. Avrupa Birliği Yurttaşlığı'nın serbest dolaşım ve ikamet hakkı verdiği açıktır (Treaty on European Union, 1992, s. 15). Buna rağmen mülteci krizinin getirdiği sıkıntılar nedeniyle bu hakların sorgulandığı ve hatta özellikle Almanya tarafından tehdit mekanizması haline getirildiği durumlar olmuştur. Merkel bu konuda mültecilerin eşit dağıtılmaması halinde Schengen Bölgesi'nin yerindeliğinin de sorgulanacağını ifade etmiştir (Geller, 2015). Schengen Bölgesi'nin sorgulanması demek, Avrupa Birliği'nin ve Avrupalılık kavramının da yerindeliğinin sorgulanması demektir. Ayrıca Merkel Avrupa Birliği ülkelerini Schengen Bölgesi ile mülteciler konusunda baskılama amacını açıkça dile getirmiştir.

Avrupa Birliği'nin doğu ve gúney sınırlarını oluşturan Yunanistan, İtalya ve Bulgaristan gibi úlkeler gúçmen akınından doğrudan etkilenen úlkelerdir (European Parliamentary Research Service, 2018). En çok mÚlteci başvurusu alan Almanya ve İsveç gibi úlkeler de dolaylı olarak bu krizden etkilenmişlerdir (A Welcoming Europe, 2018). Merkel mÚlteci krizini, Avrupa Bólgisini parçalamakla tehdit eden Yunan borç krizinden daha tehlikeli olarak tanımlamıştır. Merkel'in bu uyarısına rağmen bu krizi aşmak için gerekli adımlar üzerinde anlaşma sağlanamadığı belirtilmiştir (Emmott & Guarascio, Thomson Reuters, 2015). Bu durum ve açıklamalar, mÚlteci krizinin tek tek Avrupa Birliği úlkelerini tehdit etmekten ziyade Birliğin bütünlüğünü tehdit eder hale geldiğini göstermektedir. Avrupa Birliği'nde sınır kontrollerinin gelmesiyle yirmi yıldır sınır kontrolü olmadan devam eden sistemin sona erdiği belirtilmiştir (Than & Murphy, 2015). Bu durum Avrupalılık kavramının ve Avrupa Birliği'nin mÚlteci krizinden olumsuz etkilendiğini göstermektedir. Merkel'in mÚlteci krizine Avrupa'nın katkı yapması gerektiğine dair açıklamaları, krizin Avrupa boyutunda yani tüm Avrupa tarafından ele alınması gerektiğine işaret etmektedir (Martin M. , Thomson Reuters, 2015b). Bu durum Merkel'in Avrupalık ve Avrupa Birliği fikrine vurgu yaptığını ortaya koymaktadır.

Merkel'in Birlik liderlerini mÚlteci krizinde milliyetçiliğe karşı uyardığını görmekteyiz (Reuters, Thomson Reuters, 2015f). Merkel'in bu uyarıları Avrupalılığı canlı tutma girişimidir. Bu durum Merkel'in erken uyarı sistemi gibi açıklamalar yaparak Avrupa Birliği'ni, milliyetçi ideolojilerden öte Avrupalılık ideali çevresinde toplama çabaları olarak görülebilir. MÚlteci kotalarına en çok itiraz eden úlkelerin Avrupa Birliği'nin doğu bloğu olduğu belirtilmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2015f). Bu durum Avrupa Birliği'nde tam olarak uyum ve ahengin olmadığını göstermekte ve AB'nin gerçek anlamda ne kadar birlik olduğunun sorgulanmasına neden olmaktadır.

Merkel Avrupalılık kavramına sıklıkla vurgu yapan bir liderdir. Merkel'in Türkiye ile mÚlteci krizi görüşmelerinde Avrupalı değerleri öne sürme konusundaki endişelere duyarlı olduğunu belirtmiştir (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2015a). Bu açıklamalar mÚlteci krizi için Türkiye ile görüşecek Merkel'in, Avrupalı değerlerden vazgeçmeyeceğini göstermektedir.

MÚlteci krizine dair bir çok farklı açıklama yapılmıştır. Merkel'in mÚlteci krizini sadece Almanya'nın sorunu olarak değil bir Avrupa sorunu olarak tanımladığı

açıklamalarında görülmektedir (Heller G. , Thomson Reuters, 2015). Merkel'in bu açıklamaları Avrupalılığa vurgu yaparken aynı zamanda diğer Avrupa Birliği ülkelerine sizler de elinizi taşın altına koyun mesajı vermektedir. Merkel mülteci krizi için "Bu meselede küçük düşünmemeliyiz" açıklamasında bulunmuştur. (Reuters, Thomson Reuters, 2015s) Bu açıklama mülteci sorununda bütüncül düşünülmesi gerektiğine ve Avrupa Birliği'nin beraberliğine vurgu yapmaktadır. Merkel bu sorunun gündelik değil daha uzun vadeli şekilde düşünerek ele alınması gerektiğini belirtmiştir.

Merkel'in açıklamalarına benzer açıklamalar Almanya Dış İşleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier'den de gelmiştir. Bakan, mülteci krizine karşı Birliğin birleşmesi gerektiğini aksi taktirde Birliğin kaybedeceğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015o). Bakanın bu ifadeleri açıkça Avrupa Birliği vurgusunu içermektedir. Bakan, mülteci krizinde Avrupa'nın ya birlik içerisinde bir duruş sergileyeceğini ya da tel örgüler ve bariyerlerin tekrar yükselerek birleşik Avrupa vizyonunu yok edeceğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015o). Buradaki "Birleşik Avrupa Vizyonu" ifadesi mülteci krizi üzerinden Avrupa Birliği ve Avrupalılık vurgusu ile bütünselliğe dikkat çekilmeye çalışıldığını; böylece Birlik ve Avrupalılık kavramlarının güçlendirilmek için uğraşıldığını göstermektedir.

2.2.6. Almanya 2015 Yılı -Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine

Avrupa Birliği kökenleri 20.yy.ın ikinci çeyreğine dayanan nüfus ve ekonomik potansiyeli yüksek siyasi bir örgütlenme olarak tanımlanabilir. Haberlerin çözümlemesi yapılırken "federalleşme sürecinde olan bir konfederasyon" (Uygun, 2001) ticari blok, piyasa-devleti, ya da bölgesel bütünleşme (Roskin, 2013, s. 291-314) olarak tanımlanan Avrupa Birliği ile diğer devletler ve uluslararası kuruluşların ilişkilerine dair tam olarak sınırlar çizmek zor bir durumdur. Bu nedenle Avrupa Birliği'nin ürettiği politikalara bakıldığında ulusaltı bir örgütlenme nitelemesi de yapılmaktadır (Çelebi, 2002, s. 53-54). Mülteci Krizi'nde sürece baktığımızda Avrupa Birliği Almanya'nın liderliğinde ulus altı bir örgütlenmeden çok ulus üstü politikalar üretmeye çalışan bir birlik olmaya gayret etmiştir, diyebiliriz.

Türkiye, Suriye mülteci krizinde Avrupa Birliği'ni doğrudan muhatap almıştır. Bunu yapılan görüşmeler ve açıklamalarda açıkça görmekteyiz. Dönemin T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanı Fuat Oktay, Avrupa Birliği'nin

Suriye mülteci krizinin önemini anlayamadığını ve bu krizi tek başına omuzlayan Türkiye'ye sınırlarını açması gerektiğini belirtmiştir (Kirschbaum E. , 2015). Haberin içeriği temelde Merkel'in Avrupa Birliği'ni mülteci krizinde daha hızlı hareket etmesine dayandığı halde Fuat Oktay'ın bu açıklamalarına yer verilmesi, Avrupa Birliği'nin mülteciler konusunda Türkiye ile birlikte hareket etmesi gerekliliğine vurgu yapmaktadır.

Uluslararası Göç Örgütü sözcüsünün Avrupa Birliği için yirmi sekiz ülkeden oluşan bloğun kendi ulusal çıkarları içerisinde göç konusunda ortak bir yaklaşım geliştirmeye çalışıyorlar ifadesi yer almıştır (Macdonald, Thomson Reuters, 2015). Bu açıklamalar, göç konusunda önemli kabul edilen uluslararası bir örgütten Avrupa Birliği'ne, Suriye mülteci krizinde ortak bir yaklaşım geliştirme noktasında yavaş hatta geç kaldıklarına dair bir eleştiridir.

Avrupa Birliği'nde Suriye mülteci kriziyle ilgili bazı açıklamalarda Avrupa'ya gelen mültecilerin sadece Avrupa'nın sorunu olmadığı mesajı verilmiştir. Merkel haftalık bir internet yayınında yaptığı açıklamada mülteci krizini küresel bir sorun olarak tanımlamıştır (Martin M. , Thomson Reuters, 2015b). Merkel, mülteci krizini genelde Avrupa'nın karşılaştığı en büyük sorun gibi nitelemelerle tanımlamasına rağmen buradaki açıklamasında küresel bir sorun olarak niteliyor. Merkel'in mülteci krizini küresel bir sorun olarak tanımlaması, Dünya'ya üstü kapalı bir yardım çağrısı olarak nitelendirilmiştir.

Merkel açıklamalarının devamında Lübnan, Ürdün ve Türkiye gibi mülteci akınının olduğu ülkeler için daha fazla sorumluluk almaları gerektiğini belirtmiştir (Martin M. , Thomson Reuters, 2015b). Merkel bu açıklamalarıyla mülteci krizi konusunda Avrupa Birliği ülkeleri dışında ilk defa üçüncü ülkelere dikkat çekmiştir. Merkel'in açıklamalarında ülke isimlerini doğrudan söylemesi ve hedef göstermesi, Birliğin mülteci krizi konusunda uluslararası ilişkilerini ne yönde ilerletmesi gerektiğini ifade ederken aynı zamanda hangi ülkelerin de bu konuda ön planda tutulması gerektiğine işaret etmektedir. Bu açıklamalar, Birliğin mülteci kriziyle baş etmek için uluslararası ilişkilerinde alternatif yollar uygulayacağı mesajını da vermektedir.

Merkel açıklamalarına Türk-Yunan sınırındaki geçişlerin bir sorun olduğunu ve bu konuda Türkiye ile görüşmelerin başladığını; Birleşmiş Milletler programları aracılığıyla mültecilere daha fazla yardım yapılması gerektiğini belirtmiştir (Martin M. , Thomson Reuters, 2015b). Merkel, Avrupa Birliği dışında yine uluslararası kurumlar

aracılığıyla mülteci krizine müdahaleden bahsetmektedir. Merkel bu açıklamalarıyla uluslararası kurumlara sorumluluk yüklemektedir. Ayrıca mülteci krizini çözmek için Türkiye ile görüşmelerin yapıldığını belirtmesi Avrupa Birliği'nin uluslararası ölçekte yardım arayışı içinde ve ortaklıklar kurma çabasında olduğunu göstermektedir. Merkel'in burada yaptığı açıklamalardaki asıl hedefi mültecilerle uğraşan Avrupa'nın dışında da uluslararası toplumun ve örgütlerin dikkatini konuya çekmektir.

Merkel, Avrupa'ya gelen göçmenlere korku ve terör olmadan ev verilmesi gerektiğini ve bunun bir küresel görev olduğunu ifade etmiştir (Chambers & Barkin, Thomson Reuters, 2015). Bu açıklama ile Merkel durumu insancıl olarak ele aldığını ve uluslararası toplumu göreve çağırdığını bir kere daha dile getirmiştir.

Merkel Türkiye'nin mülteci krizini çözüme anahtar olduğunu belirtmektedir (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2015a). Merkel'in Türkiye'yi anahtar olarak nitelenmesi doğrudan olmasa da mülteci krizinde Türkiye'ye uluslararası bir rol yüklemektedir. Merkel tarafından Türkiye'ye görev ve sorumluluk yüklenmiştir. Türkiye'nin AB ülkeleri arasında olmadığı halde böyle önemli bir role sahip olduğunun Merkel tarafından ifade edilmesi, Merkel'in daha önce mülteci krizi konusunda üçüncü ülkeler üzerinden uluslararası ilişkileri hedef olarak gösterdiği politikası fikrinin hayat bulmuş şeklidir.

Merkel Suriye'deki çatışmanın Avrupa'ya mülteci akınının en büyük sebebi olduğunu belirterek, "Ülkenin terör ve şiddet içerisindeki durumunu düzeltmek ve uzun vadede barışa kavuşturmak için Rusya ve uluslararası aktörler dahil olmak üzere bölgesel aktörleri de içeren bir siyasi diyalog sürecine ihtiyacımız vardır" şeklinde açıklamalarda bulunmuştur (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2015a). Merkel, bu açıklamalarıyla mülteci krizinde sorumluluk alanını genişletmiş ve başka aktörlere de sorumluluklar yüklemiştir. Mülteci krizinde açık kapı politikasından mülteci yığınını yavaşlatma stratejisine geçen Merkel, bunu uygulayabilmek için uluslararası aktörlere çağrıda bulunarak politik diyalog çağrısı yapmaktadır. Merkel ilk defa Rusya ve diğer bölgesel aktörlere çağrı yapmaktadır. Bu durum Merkel'in mülteci krizini çözmek için uluslararası ilişkileri de hareket geçirmeye çalıştığını göstermektedir.

Merkel'in mülteci krizini yönetebilmek için uluslararası aktörlere önem verdiğini açıklamalarında görmekteyiz. Merkel, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki mülteci anlaşması için Türkiye'ye üç milyar Avroluk maddi yardım yapmayı düşündüklerini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015g). Merkel'in bu açıklamaları, mülteci

krizinin çözümünde Türkiye'nin artık uluslararası bir ortak olarak aktif şekilde yer aldığını ve bu sürece dahil olduğunu göstermektedir.

Merkel, Avrupalı liderlerin Türkiye'nin AB üyelik sürecini yeniden canlandırma ve yeni müzakere fasıllarının hangileri olduğuna karar vermeksizin açmayı kabul ettiklerini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015g). Bu açıklamalar mülteci krizinin çözümü sürecinde Avrupa Birliği liderlerinin uluslararası ilişkiler boyutunda bazı tavizler verdiğini hatta Türkiye'ye siyasi rüşvet verebileceklerini göstermektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım sürecinin yavaşladığı bir dönemde yapılan bu tür açıklamalar siyasi rüşvet olarak nitelendirilebilir. Nitekim bundan kısa bir süre sonra 29 Kasım 2015 tarihinde Türkiye-AB Zirvesi yapılmıştır (Meeting of Heads of State or Government with Turkey - EU Turkey Statement, 2015).

Merkel açıklamalarında Türkiye'nin iki milyondan fazla Suriyeli mülteci için yedi milyar Avrodan fazla harcadığını ve sadece bir milyar Avro dış yardım aldığını belirtmiştir. Bu konuda henüz sonuca varılmadığını ve çoğu şeyin karşılıklı adımların atılmasına bağlı olduğunu ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015g). Merkel'in Türkiye ile ilgili bu açıklamaları, AB Zirvesi'nin sonuç bildirisinde mülteci akınlarını önlemek için üçüncü ülkelerle işbirliği başlıklı maddenin hemen altında Türkiye'nin adının doğrudan geçmesi (European Council Conclusions, 2015) ve bunla alakalı doğrudan açıklamalar yapılması Türkiye'nin mülteci krizinin çözümünde Avrupa Birliği için önemli bir uluslararası aktör olduğunu göstermektedir.

Merkel'in Türkiye'nin mülteci akınını yavaşlatması, Avrupa tarafından mülteci başvurusu reddedilenleri geri alması karşılığında Türkiye'ye AB'ye katılım teklifi sürecinde hızlı ilerleme yardımı teklif ettiği belirtilmiştir (Tattersall & Carrel, 2015). Merkel'in mülteci krizinin yönetiminde, Türkiye'yi uluslararası bir ortak olarak gördüğü nettir fakat bu süreçte ilişkilerin yönetimi Almanya tarafından siyasi tavizler verme şeklinde yürütülmeye çalışılmıştır, diyebiliriz.

Avrupa Birliği ve Merkel için Türkiye'nin mülteci krizinde önemli bir uluslararası ortak olduğunu daha önce de belirtmiştik. Bu ortaklığın bir diğer göstergesi olarak 25 Ekim 2015'te *Batı Balkanlar Göç Yolları Üzerine Toplantı* ile on yedi maddelik eylem planı belirlenmiştir. Bu planda özellikle on üçüncü madde ile Türkiye ve Balkan ülkeleri arasındaki sınır kontrolleri üzerine yapılması gerekenler ortaya koyulmuştur (European Commission Press Release, 2015, s. 2).

Batı Balkanlar Göç Yolları Üzerine Toplantısı'na gelen Merkel, toplantıdan önce Brüksel'deki Orta ve Doğu Avrupa liderlerinin toplantısı tek başına AB'nin mülteci krizini çözemeyecek ve Türkiye'den yardıma ihtiyaç duyacağız ifadelerini kullanmıştır. Merkel, "Mülteci sorununu tam olarak çözemeyeceğiz, bunun için Türkiye ile ilerde görüşmelere ihtiyacımız olacak. Sadece Türkiye ile yasa dışılığı yasal hale dönüştürebiliriz. Avrupa Komisyonunun Türkiye ile mülteci konusunu konuşması çok önemlidir" açıklamasını yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2015h). Merkel bu açıklamalarıyla Türkiye'yi mülteci krizinin çözümünde Avrupa Birliği'ne yardımcı uluslararası bir aktör olarak yine ön plana çıkarmaktadır. Merkel'in mülteciler konusunda uluslararası hukuktan kaynaklı sıkıntılar yaşamamak için yasa dışılığı yasal hale getirme noktasında özellikle Türkiye'yi belirtmesi, mülteciler konusunda uluslararası ortak olarak Türkiye'yi gördüğünü göstermektedir.

Merkel, *Göç Üzerine Valletta Zirvesi'nin* hemen ardından Avrupa Birliği Kasım ayının sonunda ya da Aralık başında mülteci kriziyle nasıl başa çıkılmasıyla alakalı olarak Türkiye ile bir zirve yapmayı planlıyor şeklinde açıklamalar yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2015r). Avrupa Birliği'nin Afrika'dan gelen göçü kontrol etmek için yaptığı bu zirveden sonra Merkel'in Türkiye ile alakalı açıklamaları gerçekten dikkat çekicidir. Valletta Zirvesi'nden çıkan eylem planında (Valletta Summit Action Plan, 2015; Valletta Summit Political Declaration, 2015) Türkiye'nin hiç bir şekilde adı bile geçmediği halde zirvenin hemen ardından Merkel'in Türkiye ile AB arasında mülteci krizi konusunda bir zirve yapılmasının planlandığını belirtmesi, Türkiye'nin AB ve Almanya için mülteci krizinde önemli uluslararası bir ortak olduğunu tekrardan ortaya koymaktadır.

Merkel, Türkiye'nin AB'ye yasadışı göçmen akışında keskin bir azalma ile ilgili Ankara'nın kendi payına düşeni yapacağı konusunda iyimser olduğuna dair açıklamalarda bulunmuştur (Barkin & Macdonald, Thomson Reuters, 2015). Merkel burada biz mülteciler konusunda uluslararası ortağımız Türkiye ile birlikte bir şeyler yaptık ve bunun sonucunu bekliyoruz. Bu durumun yüksek muhtemel sonucu Avrupa'ya gelen mültecilerin azalmasıdır mesajını vermektedir. Merkel'in bu açıklamalarında Türkiye'nin mülteci krizinin yönetiminde Almanya ve hatta AB için büyük önem taşıyan uluslararası bir ortak olduğu mesajı bir kere daha görülmektedir.

2.2.7. Almanya 2015 Yılı-İç ve Dış Politika Üzerine

En basit tanımlarıyla ülke içinde uygulanması planlanmış politikaya iç politika ve ülke sınırları dışında yapılması düşünülen politikaya dış politika denir. Dış politikaya dair tanımı biraz daha geniş hale getirirsek bir devletin başka devletlere ya da uluslara karşı uyguladığı politika denilebilir (Duran, 2010, s. 17; Kürkçüoğlu, 1980, s. 311). İç ve dış politikaya dair tanımlarda bu kadar kesin sınırlar belirtildiği halde gerçekte uygulanan politika için bu kadar kesin sınırlar çizmek mümkün değildir (Duran, 2010, s. 17-18). Günümüzde küreselleşmenin de etkisiyle iç politika ve dış politikanın birbirini etkilediğini hatta birbirleriyle geçişkenliğe sahip olduklarını rahatlıkla söyleyebiliriz (Putnam, 1988, s. 430-433).

Avrupa Birliği'ndeki mülteci krizinde de mültecilere yönelik politikaların Birlik politikaları kapsamında belirlenmesine çalışılırken aynı zaman da iç dinamiklerden de etkilendiği gözlenmektedir. Bazı durumlarda Birliğe üye devletler arasında gerginliklere sebep olan mülteci krizi, iç ve dış politikanın birbiriyle geçişken olduğunu ve birbirlerine yön verdiğini bize göstermektedir. Mülteci krizi için tam olarak hem iç hem uluslararası politikayla alakalı bir durum yani intermestiktir, diyebiliriz (Duran, 2010, s. 18).

Merkel'in mülteci krizini Almanya'yı tekrar birleştirmeye benzettiği ve vatandaşlarına esneklik, sabır ve açıklık için çağrıda bulunduğu görülmektedir. Ayrıca Merkel, mülteci krizini yıllarca bitmeyecek devasa ulusal bir mücadeleye benzetmiştir (Barkin & Martin, Thomson Reuters, 2015). Merkel'in mülteci krizine dair böyle bir benzetme yapması durumun vahametini ve önemini iç politik dinamikler yoluyla yönetmeye çalıştığını göstermektedir. Merkel'in iç politika konusunda ne kadar hassas olduğuna da vurgu yapmaktadır. Merkel'in iç politikada aktif ve mülteciler noktasında toplumun ne kadar hassas olduğunu bildiğinin bir göstergesi de Merkel'in vatandaşlarından esneklik ve sabır göstermelerini istemesidir. Mülteci krizinin devasa ulusal bir mücadele olarak nitelenmesi, Merkel'in iç politika üzerinden Almanya'yı mülteciler konusunda tek bir vücut haline getirmeye çalıştığını göstermektedir.

Merkel, mülteci başvurularında hızlanması ve gerekli harcamaların federal hükümet, devlet ve belediyelerce karşılanması gerektiğini belirtmiştir (Barkin & Martin, Thomson Reuters, 2015). Merkel'in mülteci başvurularında hızlanması gerektiğini belirtmesi iç politika için bir açıklamadır. Merkel bu açıklaması ile toplumda

mültecilerle alakalı işlemlerin fazla tepki çekmeden bitirilmesinin gerekliliğine vurgu yapmaktadır.

Almanya'da 1990'lardan beri ilk kez mülteci protestolarının olması (Barkin, Thomson Reuters, 2015) Merkel'in göçmenlere yönelik uyguladığı dış politikanın ülkenin iç dinamiklerini etkilediğinin en açık göstergesidir.

Merkel'in açıklamalarının doğrudan yer almadığı bir haberde Merkel'in ekonomik krizlere, Avrupa Bölgesi krizine ve Ukrayna Krizine aşına olduğu ifade edilirken bu krizlerin Almanlar tarafından doğrudan hissedilmediği ve bu krizlere Almanların çok uzak oldukları belirtilmektedir. Haberin devamında bir Alman gazetesinin Avro krizinde sorunun diğer ülkelerde olduğu imajı hakimdi ve Almanya iyi durumdaydı fakat şimdi sorun içerde Merkel göreve geldiğinden beri Almanya ilk kez sorunlu bir ülke gibi gözüküyor ifadelerine yer verilmiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2015). Bu durum mülteci krizinin Merkel'i iç politikada olumsuz etkilendiğini göstermektedir.

Merkel'in dış ilişkilerde ne kadar popüler olduğundan; Almanya'daki mültecilerin durumundan; ve mültecilere ekonomik yardım kararından bahsedilmiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2015). Bu durum Merkel'in dış politikada mülteci krizi üzerinden olumlu bir imaja sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Alman hükümetinin mültecilere yardımlarının halkın aşırı sağ partilere kaymasına sebep olmasından; 2017 seçimlerinin bu durumdan ne oranda etkileneceği konusundaki endişelerden; SPD'nin²⁴ işsizlik oranıyla mülteci akınını engellemeyi düşünmesinden; ve aşırı sağın tepkileriyle nasıl mücadele edileceğinden bahsedilmiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2015). Almanya'nın mülteci krizinde yaptıklarıyla birlikte Almanya'nın iç politikasına bu kadar çok yer verilmesi mültecilerin iç politika dinamiklerinde ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Mültecilerin toplumda aşırı sağa olan kaymayı tetiklediği ve seçimlere olan etkisine dair bir resim ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu durum mültecilerin toplumsal ve siyasal etkilere sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Avrupa Birliği karşıtı *Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi* lideri Farage, Merkel'i Avrupa'yı mülteci kriziyle doldurmakla suçlamıştır (Schomberg, 2015; United Kingdom Independence Party, 2018). Farage'in açıklamaları açıkça Merkel'in politikalarını ve

²⁴ Almanya Sosyal Demokrat Partisi, Sozialdemokratische Partei Deutschlands.

liderliğini eleştirmektedir. İngiltere'de çok düşük bir siyasi karşılığı olan bir partinin liderinin Merkel'in politikalarına dair açıklamaları ve eleştirilerine yer verilmesi, Merkel'in mülteci politikasının toplum nezdinde var olan çok farklı siyasi görüşlerce eleştirildiğini göstermektedir (BBC Online, 2017). Başka bir açıdan bakıldığında çok düşük bir oranda desteğe sahip olan bir partinin liderinin açıklamalarına yer verilmesi, mültecilere dair eleştirilerin ne kadar düşük oranda kaldığını da ifade edebilir. Farage'in bu açıklamaları uluslararası politikaya yönelik eleştirilerle iç politikadan fayda sağlamaya çalıştığını da göstermektedir.

Merkel Almanya'ya giren yirmi bin mülteci üzerine durumu olağanüstü olarak nitelendirmiş ve krizin yönetilebilir olduğunu ifade etmiştir (Carrel & Prodhan, Thomson Reuters, 2015a). Merkel'in bu açıklamaları mülteci krizinin büyüklüğünü vurgularken aynı zamanda bu konuda iç politik eleştirileri de dikkate alarak vatandaşlarını da sakinleştirmeye çalışan bir tavır içermektedir. Merkel mülteci krizine dair uyguladığı politikalara iç siyasetten gelen eleştirileri Almanya'nın gücüne dikkat çekerek yumuşatmaya çalışmaktadır.

Merkel'in koalisyon ortaklarının mülteci krizinin yönetimine dair Merkel'i eleştiren açıklamalarına yer verilmiştir (Carrel & Prodhan, Thomson Reuters, 2015b). Burada dikkat çeken nokta bir gün önce aynı içeriğe sahip farklı başlıktaki haberde (Carrel & Prodhan, Thomson Reuters, 2015a) Merkel'in mültecilere dair politikaları övülürken aynı içerikteki bu haberin son bölümüne Merkel'in koalisyon ortaklarının eleştirilerinin koyulmasıdır. Bu durum, Merkel'in mülteci politikasının halen iç siyasette tam olarak kabul görmediğini göstermektedir.

Macaristan Başbakanı olan Viktor Orbán'ın Almanya'ya koalisyon ortağı CSU²⁵ tarafından davet edilmesini protesto eden bir grup içerisinde Orban'a teşekkür eden, "Teşekkürler Viktor" yazılı tişörtler giyenler olduğu belirtilmiştir (Martin M. , Thomson Reuters, 2015a; Hungarian Government, 2011). Orban'ın Schengen Bölgesi için ülkesinin sınırlarını korumasını Merkel'in müttefiki olan CSU Partisi üyelerinin desteklemesi, Almanya'daki koalisyon içerisinde tabanda müttefiklik olmadığını; fikir ayrılıklarının açıkça ortada olduğunu; ve mülteci politikasının iç politikada ayrışma meydana getirdiğini göstermektedir.

²⁵ Christian Social Union: Hristiyan Sosyal Birliği Resmi Site: <https://www.csu.de/>

Almanya'da bütçe gelirinun fazla veren kısmının mülteciler için ayrılmasının planlandığı belirtilmiştir. Ayrıca Merkel her bir mülteci için eyaletlere her ay altı yüz yetmiş Avro ödeneceğini ifade etmiştir (Sobolewski, 2015). Bu planlama, Merkel'in iç politikada ekonomik artı kaynağı mülteci alımı için kullanmayı planlaması bir teşvik hamlesi olarak görülebilir. Merkel'in bu adımlarını mültecilere olumsuz bakanların bakış açılarını değiştirmek ve onlara artı motivasyon katmak için ekonomik gücün iç politika çıkarlarına yönelik olarak kullanması olarak nitelendirebiliriz.

Almanya'da yüksek meblağda bir miktarın mülteciler için bütçeden ayrılacağı belirtilmişken aynı anda Alman toplumunun mülteciler konusunda ikiye bölündüğü ve bir grubun mültecilere sıcak bakarken diğer grubun mültecilerin topluma uyumu konusunda endişeli olduğu belirtilmiştir (Sobolewski, 2015). Bu durum iç politikadaki dinamiklerin sosyal bir boyutunun olduğunu da göstermektedir. İç politikanın mülteci krizinden etkilendiği bir gerçektir. Toplumun mülteciler konusunda ikiye bölünmüşlüğü'nün verilmesi mültecilerin toplumda oluşturduğu sosyal değişimle alakalı hükümet politikalarının da kabul görmesi gerektiğini gözler önüne sermektedir.

Merkel mülteci krizinde izlediği yolla Almanya'da ve yurtdışında taktir görmektedir. Fakat gelen mültecilerin çokluğu nedeniyle sınırlar zorlanmaktadır. Bu nedenle de Merkel'in Almanya'daki popülaritesinin son dört yılın en düşüğünde olduğu ifade edilmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015u). Bu durum mülteci krizinde Almanya'nın Avrupa Birliği'ne liderlik eden bir ülke olmasına rağmen iç politikada krizin Merkel'i olumsuz etkilediğini göstermektedir. Merkel'in bu konuda açıklamalarının olmayışı dikkat çekicidir. Öyleyse mültecilerle alakalı politikanın doğrudan iç politikada bir karşılığı olduğu söylenebilir.

Merkel Almanya'ya korunma için gelenlerin bundan faydalanacağını fakat ekonomik çıkarları için gelenlerin ayrılmak zorunda olacaklarına dair açıklamalar yapmıştır (Martin M. , Thomson Reuters, 2015b). Merkel bu açıklamalarıyla hem iç hem de dış politika için mülteci krizinde net sınırlar çizmiştir. Merkel, mülteci krizinde kabul kriterini korunma ve insani nedenler olarak açıkça belirtmiştir.

Mülteci krizi nedeniyle Merkel'e olan desteğin azalmasına rağmen Merkel'in müttefikleriyle bu konuda sorumluluk paylaşımında olduğu belirtilmiştir. Merkel, mülteci krizi nedeniyle İç İşleri Bakanı'nın görevden alınıp alınmayacağı sorularıyla karşılaşmıştır. Bu duruma Merkel, istifa etmesini istemem diyerek cevap vermiştir (Chambers & Barkin, Thomson Reuters, 2015). Merkel açıklamalarıyla mülteci krizinde

belirlediği iç politikasının arkasında olduğunu vurgulamaktadır. Mülteci krizinin toplumun bir kesiminde olumsuz bir bakış açısına sebep olmasına rağmen Merkel'in bu konuda olumsuz bir bakış açısına sahip olmadığı görülmektedir. Ayrıca konunun muhatabı olan Bakanı'nı da bu konuda övmesi tepkileri azaltmaya yöneliktir, denilebilir.

Daha önce de ifade edildiği gibi Merkel Türkiye ile mülteci krizi görüşmelerinde Avrupalı değerleri öne sürme konusundaki endişelere duyarlı olduğunu belirtmiştir (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2015a). Bu açıklamalarıyla Avrupalılık kavramına sıklıkla vurgu yapan Merkel dış politikanın belirlenmesinde Avrupalılık kavramının ne kadar önemli olduğunu da ortaya koymaktadır.

Merkel, mülteci krizinde uluslararası bir ortak olarak gördüğü Türkiye ile AB müzakerelerinin ön yargısız gerçekleşeceğini belirtmiştir (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2015a). Bu açıklamalarda aslında mevzu bahis Türkiye ile mülteci krizinin çözümüne ilişkin görüşmeler olmasına rağmen Türkiye'nin AB ile müzakerelerinin dile getirilmesi Türkiye'nin mülteci krizinde ikna edilebilmesi için Merkel'in farklı bir dış politik koz öne sürdüğünü göstermektedir.

Merkel mülteci hareketinin sonucu olarak deneyimlenen krizin Avrupa Birliği, Türkiye ve Almanya arasında bir çok mevzuda işbirliği başarmak için kullanıldığını ifade etmiştir (Tattersall & Carrel, 2015). Bu durum Merkel'in dış politika yoluyla Avrupa Birliği, Almanya ve Türkiye arasında özdeşim kurduğunu göstermektedir. Mülteci krizinin doğurduğu AB-Türkiye mecburi işbirliğini Merkel dış politikada bir tür fırsata çevirme çabası içerisindedir.

Hem Erdoğan'ın hem de Merkel'in kısa vadede Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılmasına dair bir beklentilerinin olmadığı belirtilmiştir. Ancak her ikisinin de toplantıdan bir şeyler kazanmaya çalıştıkları ifade edilmektedir (Tattersall & Carrel, 2015). Bu durum mülteci kriziyle boğuşan Türkiye ve Almanya'nın kendi çıkarları doğrultusunda yani iç politika için dış politika üzerinden fayda sağlamaya çalıştıklarını göstermektedir.

Merkel'in mülteci krizinde iç politikada sağlam bir muhalefetle karşılaştığı, Avro krizinden daha çok etkilendiği ve popülaritesinin düştüğü belirtilmiştir (Storbeck, 2015). Bu değerlendirme Merkel'in mülteci politikasının kendi iç politikasını ve etkinliğini etkilediğini bir kere daha ortaya koymaktadır.

Almanya'nın savaş tarihinden dolayı mültecilere karşı tarihi bir sorumluluğu olduğu ifade edilmiştir (Storbeck, 2015). Almanya'nın mültecilere açık kapı politikası

uygulaması II.Dünya Savaşı'nda sebep olduğu göç ve sığınma hareketleriyle bağdaştırılarak Almanya'nın şu anda uyguladığı dış politikasının daha kapsayıcı olduğu ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Orta vadede Almanya'nın ihtiyaç duyacağı iş gücünü genç ve dinamik göçmenlerden sağlayacağı görüşüne yer verilmiştir (Storbeck, 2015). Bu görüş mültecilerin sadece iç politika açısından olumsuz etkilerinin değil aynı zamanda olumlu etkilerinin de ortaya koyulduğunu göstermektedir. Ayrıca seçimlerden önce Merkel'in sadece beş ayının olduğu özellikle belirtilmiştir (Storbeck, 2015). Bu ifade mülteci krizinin mutlaka iç politikayı etkileyeceğini öngörmektedir.

Mülteciler güney ve doğu Avrupa devletleri üzerinden Avrupa Birliği sınırları içerisine girip refah seviyesi daha yüksek olan Almanya, İsveç ve Hollanda gibi kuzey Avrupa devletlerine yönelmektedirler. Bu durumun aşırı sağ partilerin güçlenmesine neden olacağı ihtimali üzerinde durulmaktadır (Tsolova & Zuvela, 2015). Bu durum mültecilerin iç politikayı doğrudan etkileme ihtimalinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca iç politik değişime neden olacağı da ön görülmektedir.

Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker, Merkel'i halkın mülteciler konusundaki eleştirilerini göz ardı ederek bu politikayı sürdürmesini destekleyen açıklamalar yapmıştır (Tsolova & Zuvela, 2015). Bu durum iç politikada mülteciler nedeniyle sıkıntılar yaşayan ve eleştiriler alan Merkel'e Avrupa Birliği içinde önemli bir figürden destek geldiğini göstermektedir. Merkel'in iç politikadaki yaşadığı zorluğa karşın dış politikadan bir anlamda yardım aldığı söylenebilir.

Almanya'nın kabul etmeyi planladığı mültecilerin kendi nüfusunun neredeyse yüzden birini bulacağı belirtilmiştir. Mültecilerin aşırı sağcı Almanların saldırılarına uğramalarına rağmen Merkel bu konuda Almanya'nın bu durumla baş edebilecek güce sahip olduğunu belirtmiştir. Merkel'in mesajları Almanya'daki seçmen profiliyle birleştirilerek verilmiştir (Emmott & Strupczewski, Thomson Reuters, 2015). Bu durum, mültecilerle alakalı durumun iç politikaya mutlaka yansıtacağı mesajını açıkça vermektedir.

Merkel'in ülke içerisinde popülaritesinin düştüğü belirtilmiştir. CSU²⁶ Başkanı Horst Seehofer, Merkel'in mülteci politikalarında değişiklik olmazsa muhafazakar bloğun tehlikede olduğunu ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015i). Bu

²⁶ Hristiyan Sosyal Birlik-Christian Social Union.

açıklamalar gösteriyor ki Merkel'in mülteci politikası iç politikada yeteri kadar karşılık bulmamaktadır. Aksine eleştiriler ve hatta karşı çıkışlar vardır. Merkel'in mülteci politikasında aynı çizgide devam etmesi ona iç politikada güç kaybettiğini hatta ortaklıklarının da bozulmasına neden olabileceğini göstermektedir.

Merkel'in mülteci krizi nedeniyle popülaritesinin düştüğü sıklıkla üzerinde durulan bir durumdur. Bu durum haberlerde verilen anketlerle de desteklenmektedir. Merkel'e olan desteğin mülteci krizi nedeniyle keskin bir şekilde düştüğü belirtilmiştir. Merkel kendi müttefikleri tarafından da mültecilerin Almanya'ya gelişine yeşil ışık yaktığı ifadesiyle suçlanmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2015j). Merkel ile alakalı özellikle Merkel'in popülaritesinin düşmesinin belirtilmesi mülteciler gibi aslında dış ve uluslararası politikaya yönelik bir alanın iç politikayı ne kadar etkilediğini bir kere daha gözler önüne sermektedir.

Merkel'in mültecilerle alakalı açık kapı politikasını yüksek sesle eleştiren Bavyera Eyaleti Başkanı ve CSU lideri Horst Seehofer ile görüşeceği ifade edilmiştir. İki liderin sınırda transit bölgeler konusunda muhtemelen anlaşacakları ama koalisyonun diğer ortağı SPD lideri Sigmar Gabriel'in buna karşı çıkacağı ve sığınma başvurularının hızlandırılmasını isteyeceği belirtilmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015l). Bu durum Merkel ve koalisyon ortaklarının mülteci krizinin yönetilmesi konusunda tek ve ortak bir iç politika belirleyemediklerini ve bu konuda ortak bir politika belirlemeye çalıştıklarını göstermektedir.

Merkel'in Avrupalı önlemlerin Almanya'ya gelen mülteci sayısını azaltmak için gerekli olduğunu ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015m). Merkel daha önceki ifadelerinde açık kapı politikasından bahsedip sekiz yüz bin civarında mülteci alacaklarını ifade ederken artık mülteci sayısını azaltmaktan bahsetmesi mülteci krizinin Merkel'in iç ve dış politikasını açıkça etkilediğini ve politika değişikliğine sebep olduğunu ortaya koymaktadır.

Almanya'da koalisyonun bir kanadını oluşturan Merkel'in Hristiyan Demokratları ile Hristiyan Sosyal Birliği'nin transit bölgeler konusunda anlaşacağı ama koalisyonun diğer ortağı Sosyal Demokratların bu fikre sıcak bakmadığı ve Almanya içinde mülteciler için varış merkezleri kurulmasını istedikleri belirtmiştir. Bu süreçte Merkel'in danışmanı, "Uzlaşmaya varma sorumluluğumuz var" açıklamasını yapmıştır (Nasr, Thomson Reuters, 2015). Bu noktada "uzlaşmaya varma sorumluluğumuz" ifadesi gerçekten dikkat çekici bir ifadedir. Bu ifade Almanya'daki koalisyonun mülteci

krizinde dış politikada küçük partisel çıkarlardan öte ulusal çıkarlar bazında mülteci krizini değerlendirdiğini ve ona göre çalışmaya gayret ettiğini göstermektedir.

Macar Başbakanı Orban'ın Macaristan'da göçmen karşıtı politikalarla seçimi kazandığı ifade edilmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2015n). Bu durum temelde bir dış politika unsuru olarak görülen mültecilerin aslında doğrudan iç politikayı etkilediğini bir kere daha ortaya koymaktadır.

Almanya İçişleri Bakanı'nın mülteci krizine dair tek taraflı olarak verdiği kararın Merkel'in açık kapı politikası ve liderliği üzerinde kuşkular uyandırdığı; sınır kontrollerinin artırılmasına yönelik İçişleri Bakanı'nın müdahalesinin koalisyonun ahengini bozduğu; ve Merkel'in Peter Altmaier'ı mülteci krizini denetlemek için atamasının İçişleri Bakanı'nı küçülttüğü ifadeleri yer almıştır (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2015b). Bu durum iç politikada mülteci krizinden kaynaklı çok farklı yaklaşımlar ve karşıt görüşlerin olduğunu göstermektedir. Fakat bu noktada temel belirleyicinin Merkel olduğu ifade edilmiştir. Eleştiriler olsa da mülteci politikasında Merkel'in belirleyici bir otorite olduğu görülmektedir.

Merkel Paris'teki saldırıdan sonra potansiyel saldırı riskine dair içerdeki ve dışarıdaki eleştirileri küçümseyerek açık kapı mülteci politikasına bağlı kalacağına dair açıklamalar yapmıştır. Bu nedenle de Merkel "küstah" olarak nitelendirilmiştir (Chambers & Carrel, Thomson Reuters, 2015). Merkel'in "küstah" olarak nitelendirilmesi mülteci politikasından rahatsızlığı açıkça göstermektedir. Fakat Merkel'in de bu açıklamaları politikayı ben belirlerim ve politikama sadığım; durum ne olursa olsun mülteci politikam öncesindeki çizgisinde devam edecektir mesajını vermektedir.

Merkel'in mülteci politikası çoğu zaman koalisyon ortaklarından eleştiriler olsa da Sosyal Demokrat Parti'den Steinmeier ve Schulz Merkel'in mülteci krizindeki politikalarını destekleyici açıklamalar da yapmışlardır (Reuters, Thomson Reuters, 2015o). Bu durum Almanya'da koalisyon ortaklarının mülteci krizinde Merkel ile en azından hem fikir olduklarını beyan ettiklerini gösteren nadir açıklamalardandır. Açıklamalar Merkel'in açıklamalarını destekler niteliktedir. Bu durum koalisyon ortaklarının Almanya'nın büyük yükü aldığı mesajını vererek ulusal çıkarlar çerçevesinde Almanya için birleştiklerini göstermektedirler. Bu açıklamalar Almanya'da koalisyonun dış politika için iç politikadan bağımsız düşünerek ülke çıkarları çerçevesinde birlik olduklarını ortaya koymaktadır.

Merkel'in koalisyon ortaklarından Hristiyan Sosyal Birliğin gerekli belgeleri olmayan mültecilerin Almanya'ya girişlerinin yasaklanması için taslak bir belge hazırladıkları belirtilmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2015p). Bu taslağın Merkel'in koalisyon ortağı Hristiyan Sosyal Birlik tarafından hazırlanması dikkat çekicidir. Koalisyon ortaklarından CDU²⁷ ve CSU²⁸'nin beraber nitelendirildiği "Birlik" olarak tanımlanan kısmın mülteciler konusunda merkezler açmak için anlaşığına dair haberler olmasına rağmen bu taslağın CSU tarafından hazırlanıyor olması koalisyon ortakları arasında mülteci kriziyle alakalı halen sorun olduğunu göstermektedir. Koalisyon ortakları zaman zaman mülteci krizi konusunda ortak buluşma noktalarına sahip olsalar da anlaşmazlıkların olduğu da açıktır. Bu taslak koalisyon ortaklarından muhafazakar kesimin içerisinde bir sıkıntı olduğunu, Merkel'in mülteci krizinde ısrar ettiği için iç politikasının desteklenmediğinin ve Merkel'in otoritesine zarar verdiğinin en açık örneklerindedir.

2.2.8. Almanya 2015 Yılı-Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine

Mültecilerle alakalı durumun Avrupa'da kriz olgusuyla eş tutulduğunu ve bunun da yansımalarını hem Avrupa Birliği belgelerinde hem de haberlerde sıklıkla gördüğümüzü belirtmiştik.

Bu bölümde incelenen haberlerin dili ve yapılan açıklamalara bakarak, mültecilere karşı kapsayıcı ya da dışlayıcı bir bakış açısını ortaya koymaya çalışacağız.

Avrupa ve Ortadoğu'dan gelen sığınmacılara Avrupa Birliği'nin II.Dünya Savaşı'ndan beri karşılaştığı en büyük sorun nitelemesi yapılmıştır (Dunai, 2015). Bu niteleme karşılaştırma yoluyla mülteci krizine karşı dışlayıcı bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Hatta karşılaştırma yapılarak mevcut durumun çok daha kötü olduğu vurgusu yapılmıştır.

Merkel bazı açıklamalarında mültecilere karşı nefret ve taciz suçlarına sıfır hoşgörü vurgusu yapmıştır (Barkin & Martin, Thomson Reuters, 2015). Bu açıklamalar Merkel'in mültecilere karşı daha kapsayıcı bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Merkel'in bu açıklamaları mültecilerin toplumda kabul görmesine dair isteğine de işaret etmektedir.

²⁷ Hristiyan Demokrat Birlik-Christian Democratic Union.

²⁸ Hristiyan Sosyal Birlik-Christian Social Union.

Merkel mülteci krizini Yunan ekonomik kriziyle karşılaştırmıştır (Barkin, Thomson Reuters, 2015). Merkel bu şekilde Avrupa Birliği'nin karşılaştığı güçlüğe dikkat çekerek mülteci krizini daha pozitif açıdan değerlendirmektedir. Merkel'in mülteci krizini daha büyük bir zorluk olarak nitelemesi mülteci krizine büyük önem verdiğini göstermektedir.

Merkel, yüz binlerce mültecinin sıkıntısı sadece bir kaç tane Avrupa ülkesine düşmez şeklinde açıklamalar yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2015d). Merkel'in bu açıklamalarında bir çok yerde mülteci krizi şeklinde tanımlanan sorun için sıkıntı tabirini kullanarak mültecilerle alakalı durumu daha pozitif göstermeye çalıştığı söylenebilir.

Merkel'in daha fazla mülteci alacağına dair açıklamaları daha kapsayıcı ve olumlu bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Merkel'in daha fazla sığınmacı alacağına dair açıklamalarının mültecileri tehlikeli yolculuklara teşvik ettiği; sığınmacılarla birlikte Avrupa'ya İslami savaşçıların da gireceği eleştirileri getirilmiştir (Schomberg, 2015). Merkel'e dair bu eleştiriler mültecilere karşı olan olumsuz tutumu ve dışlayıcı bakış açısını ortaya koymaktadır.

Mülteci yığınının AB'nin sığınma sistemini kırılma noktasına getirdiği, sağ partilerin oy oranlarını yükselttiği ve üye devletlerin kendi aralarında bölündüğü ifade ediliyor (Reuters, Thomson Reuters, 2015e). Mülteci krizinin Avrupa Birliği'nde sebep olduğu olumsuz durumlara vurgu yapılması mültecilere karşı olan negatif bakış açısını gözler önüne sermektedir.

Merkel, "Benim görüşüme göre bazı insanların mülteciler için yapılacak bir şey olmadığını söylemeleri kabul edilemez" açıklamalarını yapmıştır. (Carrel & Prodhan, Thomson Reuters, 2015a) Merkel'in bu ifadeleri mültecilere karşı pozitif bir bakış açısını ortaya koymaktadır. Mültecilere karşı negatif hatta ırkçı denilebilecek bakış açısına sahip olanlara da açıkça eleştiri getirip bu bakış açısını reddetmektedir.

Merkel mültecilerin uyumunu "büyük bir görev" olarak nitelemiştir. Ayrıca bireylerin bu konudaki endişelerini de ifade etmeleri gerektiğini belirtmiştir (Martin M., Thomson Reuters, 2015b). Açıklamalardaki mültecilerin uyumu için büyük görev vurgusu Merkel'in bu duruma özel bir anlam atfettiğini göstermektedir. Merkel mültecilerin uyumuna özel bir anlam yüklerken bu durumdan memnun olmayanlara da dikkat çekerek onlar için de açık kapı bırakmaktadır. Mülteci karşıtlarının da duruma dair endişelerini söylemeleri gerektiğini belirterek onları da işin içine katmaktadır.

Merkel yapıcı açıklamaları ve muhalifleri de içine alan tavrıyla mültecilere karşı olan tepkiyi azaltmak hatta durumu karşıtlar açısından içselleştirmeye ve onların duruma sahip çıkmalarını sağlayacak şekle dönüştürmektedir.

Merkel kendisine gelen eleştirilere ve kabinesindeki bakanlardan Almanya'ya gelen mülteciler için üst sınır koyma çağrısı gelmesine rağmen bunu kabul etmeyeceğini açıklamıştır (Chambers & Barkin, Thomson Reuters, 2015). Merkel'in eleştirilere ve kendisine yapılan çağrılara rağmen mülteciler için üst sınır koymayı kabul etmeyeceğini belirtmesi onun pozitif bakış açısını hala sürdürdüğünü göstermektedir.

Merkel'in sınır kapatmalara karşı olduğunu ifade etmesi hatta sınırlar kapatıldığında insanların başka yollar bulduklarını belirttiğini görmekteyiz (Chambers & Barkin, Thomson Reuters, 2015). Merkel açıklamalarında mevcut durumu ortaya koyarken mültecilere karşı negatif bakış açısıyla yapılanları da açıkça eleştirmektedir. Mülteci krizine müdahalede yanlış örnekleri göstermektedir. Sınır kapatmak gibi negatif örnekleri eleştirirken; pozitif bakış açısıyla krizi yönetecek çözüme işaret etmektedir.

Merkel'in bazı açıklamalarında mülteci krizine dair bakış açısında değişiklik olduğu açıktır. Merkel'in Türkiye ile çalışarak mülteci hareketini yavaşlatmayı düşündüğünü görmekteyiz (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2015a). Merkel önceki ifadelerinde hep açık kapı politikasından bahsederken Merkel'in bu açıklamalarında dikkat çeken en önemli nokta mülteci akınına yavaşlatmaktan bahsetmesidir. Merkel'in mültecilere pozitif bakış açısının ve kapsayıcı tavrının bu açıklamalarıyla daha mesafeli hale geldiğini söyleyebiliriz.

Orban, mülteci krizinde Merkel'in mültecilere karşı olan tutumuna dair, "Bir çoğumuzun bu konuyu akli almıyor. Almanya bu konuda anahtardır. Eğer Almanya yarın sabah biz doluyuz, bu kadar derseler bu sel anında duracaktır" ifadelerini kullanmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2015n). Orban'ın bu ifadeleri Merkel'in mültecilere karşı pozitif bakış açısını ortaya koymaktadır.

Merkel, "Herkesin bu süreçte yer almasına gerek yok ama kapalı da değiliz. Katılmak isteyen her ülkeye kapımız açık" ifadelerini kullanmıştır (Barkin & Macdonald, Thomson Reuters, 2015). Merkel bu açıklamasıyla mülteci krizi sürecinde Avrupa Birliği ülkeleri arasında gerilen ilişkileri yumuşatan bir açıklama yapmıştır. Almanya'nın bu konuda daha açık ve kucaklayıcı bakış açısını ortaya koymuştur. Merkel'in bu konuda daha önce çok sert ve tavizsiz açıklamaları olduğu göz önüne

alınırsa bu açıklamalar ortamı yumuşatan; paydaşların mülteci krizine dahil olmalarına teşvik edici açıklamalar olduğu söylenebilir.

2.3. ALMANYA 2016 YILI ANALİZLERİ

2.3.1. Almanya 2016 Yılı Haberleri Dağılımı

Angela Merkel ile ilgili Reuters'in resmi internet sitesinde 1 Ocak 2016-31 Aralık 2016 tarihleri arasında çıkan haberlerden kırk haber içerikleri incelenerek seçilmiştir. Bu haberler araştırılırken 2015 yılında kullanılan arama kriterleri kullanılmıştır.

Kırk haber içerisinde "sığınmacı" kavramının yer aldığı hiç bir başlık yoktur. Üç başlıkta göç ve mültecilerle alakalı hiç bir kelime kullanılmamıştır. Beş haberde "göçmen" kelimesinin çoğulu olan "göçmenler" ifadesi yer almıştır. "Göçmen krizi" tamlaması şeklinde on iki haber başlığı vardır. "Mülteci krizi" şeklinde de beş haber başlığı vardır. "Göçmen" kelimesinin çoğulu olan "göçmenler" kelimesi sadece bir haberde "Merkel'in Göçmenleri" şeklinde yer almıştır.

Haberlerde ikişer kez "göçmen planı" ve "göçmen anlaşması"; üç kez de "göçmen politikası" şeklinde başlıkların kullanıldığını görmekteyiz.

Geriye kalan başlıklarda sadece birer defa olmak üzere "göçmen kargaşası", "göçmen çarpışmaları", "göçmen meselesi", "göçmen direnci", "göçmen rotası", "göçmen zorluğu" ve "göçmen talepleri" ifadeleri yer almıştır.

2.3.2. Almanya 2016 Yılı Haberlerinin Analizleri

1 Ocak 2016-31 Aralık 2016 tarihleri arasında Angela Merkel ile ilgili kırk haberin on yedisinde "göçmen krizi" ve "mülteci krizi" tamlamaları şeklinde "kriz" kelimesine yer verilmiştir. Bu durum haberlerin neredeyse yarısında kriz kelimesi kullanılarak göçmenlerle alakalı olumsuz bakış açısı sergilendiğini göstermektedir. 2015 yılıyla karşılaştığımızda, "kriz" kelimesinin yarıdan az haber başlığında kullanılması ile göçmenler karşı bakış açısında gelişme kaydedildiği düşünülebilir.

"Göçmen", "sıkıntı", "çarpışma", "mesele", "direnc", "zorluk" gibi kelimelerle tamlama oluşturularak beş adet haber başlığı yapılmıştır. Bu başlıklar da göçmenlere

dair olumsuz bakış açısı barındırmaktadır. Toplamda yirmi üç haberde göçmenlere dair olumsuz bakış açısı görmektediriz.

Göçmen kelimesiyle "talep", "plan", "anlaşma" ve "politika" kelimeleri kullanılarak yapılan sekiz tamlama ve "Merkel'in mültecileri" ifadesiyle toplamda dokuz haber başlığında göçmenlere karşı daha pozitif bir bakış açısı sergilenmektedir.

Göçmen kelimesiyle birlikte "rota", "talepler" kelimeleri kullanılarak iki haber başlığı yapılmıştır. Bunlara ek olarak doğrudan göçmenler ifadesinin kullanıldığı beş haber başlığı da vardır. Toplamda yedi haber başlığında göçmenlere dair nötr bir bakış açısının olduğu söylenebilir.

2.3.3. Almanya 2016 Yılı AB Liderliği Olgusu Üzerine

Avrupa Birliği'nde bazı ülkeler uygulamalardaki kararlara bağlı kalmamışlardır. Yunan Başbakanı Alexis Tsipras bu durumu bu ülke liderleri yerine Almanya Başbakanı Angela Merkel ile görüşmüştür (Reuters, Thomson Reuters, 2016z). Bu durum Avrupa Birliği'nde Almanya ve Merkel'in liderliğini ön plana çıkarmaktadır.

Avrupa Birliği, Yunanistan'a göçmen krizinden dolayı sıkıntı yaşadığı sınırlarını düzeltmesi için bir öneriler paketi sunmuştur (Commission Recommendation, 2016). Bu paketin uygulanmaması halinde Schengen Bölgesi iç sınırlarında çekinceler uygulanabileceği belirtilmiştir. Avrupa Birliği Bakanları mülteci krizinden ötürü Yunanistan'ı dışlamalarına rağmen Merkel, Yunanistan'ın sınır kontrollerini yerine getirmek için yardıma ihtiyacı olduğunu ifade etmiştir. Bu duruma ek olarak Tsipras da Merkel'in dile getirdiği ortak Avrupa Birliği yaklaşımı çağrısında bulunmuştur (Maltezou & Tagaris, 2016). Merkel Avrupa Birliği Bakanlarına aksi yönde açıklamalar yaparak Avrupa Birliğine yaptığı liderliği yine ortaya koymuştur. Tsipras'ın mülteciler için ortak Birlik yaklaşımı çağrısında bulunması Merkel'in çizgisinde olduğunu ve onun liderliğine işaret ettiğini göstermektedir.

Merkel mülteci politikası nedeniyle Avrupa Birliği içerisinde eleştirilse de uzun dönemli olarak fayda getiren politikalar içerisinde olduğunun Avrupa Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker tarafından dile getirilmesi, (Reuters, Thomson Reuters, 2016a) Almanya'nın Birlik içerisinde politikalara yön verdiğinin bir başka göstergesidir. Juncker, Almanya'nın uygulamaya çalıştığı göçmen politikasının üstün geleceğini ifade etmiş ve popülistlere taviz verilmeyeceğini söylemiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016a). Bu ifadeler politika belirleyicinin Almanya olduğunu ortaya koymaktadır.

Merkel mülteci politikası için yapılan eleştirilere rağmen politikasında herhangi değişmesi gereken bir şey görmediğini ifade etmiştir (O'donnell, 2016). Bu durum, Merkel'in politikasında ısrarcı olduğunu ve yine Avrupa Birliğine bu konuda liderlik etmeye çalıştığını göstermektedir.

Mültecilere yönelik Türkiye Avrupa Birliği arasındaki plan Davutoğlu, Merkel ve Rutt²⁹ görüşmesinden çıkmıştır. Diğer Avrupa Birliği liderlerinin bu planla ilgili olarak Merkel'e direnme konusunda isteksiz oldukları da belirtilmiştir (Taylor, Thomson Reuters, 2016). Bu planın bu görüşmeden çıkması ve diğer AB ülkeleri liderlerinin bu konuda direnmeye karşı isteksiz oluşları, Merkel'in gücünü ve AB için tartışmasız liderliğini ortaya koymaktadır. Rutt'un Merkel'in yanında yer alması Merkel'e olan desteği daha geniş tabanlı olduğunu göstermek içindir.

Merkel mülteci politikası nedeniyle Obama tarafından bir basın toplantısında açıklamalarıyla desteklenmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016b). Obama'nın bu açıklamaları Merkel'in Avrupa Birliği'ne liderliğinin başka ülkeler tarafından da tanındığını göstermektedir.

G20 Hangzhou 2016 Zirvesi (European Commission - Statement, 2016) öncesi Merkel Türkiye ile Almanya, Fransa ve İtalya'nın göçmen krizini oturularda tartışacağına dair açıklamalarda bulunmuştur. (Reuters, Thomson Reuters, 2016c) Merkel'in Fransa ve İtalya gibi Avrupa Birliği üyesi ülkelerin adına konuşması yine kendisi ve Almanya'nın AB liderliğini ortaya koyduğu açıklamalardır.

Avrupa Birliği'nin resmi bir lideri olmamasına rağmen Avrupa'nın en güçlü ekonomisi olması nedeniyle Birliğin doğal liderinin yaptığı açıklamalar ve politikalarla Birliğe yön veren Almanya Şansölyesi Angela Merkel olduğu söylenebilir. Avrupa Birliği'nin sorumluluklarını yerine getirmesine dair Merkel Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile telefon görüşmesi yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016d). Böyle bir durum için Türkiye'nin Merkel ile görüşmesi, Merkel'in Birlik üzerindeki etki ve gücünü ayrıca liderliğini göstermektedir. Merkel'in Türkiye'nin AB'den anlaşma gereği mülteciler için alacağı yardımdan Almanya'nın emin olacağını ve Avrupa tarafından üç milyar Avro verileceğine dair söz vermesi, (Nasr & Bellon, Thomson Reuters, 2016) Merkel'in Almanya'yı Avrupa Birliği'nden daha öteye

²⁹ Hollanda Başbakanı.

koyduğunu; Birlik adına karar verdiğini ve liderliğini gösteren işaretler olarak düşünülebilir.

2.3.4. Almanya 2016 Yılı AB İlişkileri ve Düzenlemeleri Üzerine

Almanya'nın Avrupa Birliği'ne ekonomik olarak liderlik ettiği aşikar bir durumdur. Almanya böylesine güçlü bir ekonomisi olmasına rağmen mülteci krizi nedeniyle ekonomik öngörülerinde ve göstergelerinde sıkıntı yaşamaktadır ve bunu da dile getirmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2016e). Almanya'nın bu durumu doğrudan ifade etmesi ekonomik olarak mülteci krizinden etkilendiğini ve bu ekonomik yükün Avrupa Birliği ülkeleri tarafından da paylaşılmasını istediğini ortaya koymaktadır.

Mülteci krizinde Merkel'in açık kapı politikası Almanya'ya maliyeti nedeniyle eleştirilmektedir. Bu eleştirilere rağmen Merkel bu politikadan vazgeçmemektedir. Almanya'da SPD³⁰ üyesi uyum komiseri Avrupa mülteci krizine dahil olmaması halinde krizin çözülemeyeceğini ifade etmiştir (Carrel & Severin, Thomson Reuters, 2016). Bu açıklamalar mülteci krizinin Avrupa Birliği olmadan yönetilemez hale gelmeye başladığını ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinin Birlik üzerinden ilişkilerinin önemli olduğunu göstermektedir.

Yunanistan'ın Avrupa ana göç yolu üzerindeki ülkelerin uyguladığı kısıtlamaları protesto ettiğini görmekteyiz (Reuters, Thomson Reuters, 2016z). Ülkelerce uygulanan bu kısıtlamalar AB kurallarının uygulamada tam anlamıyla geçerli olmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum AB'nin tam anlamıyla bir beraberlik içerisinde ulus üstü bir birlik olmadığını ve ilişkilerinde sıkıntılar olduğunu ortaya koymaktadır.

Mülteci krizinde Merkel ortak bir çözüm üzerinde durmuştur. Bu konuda genelde yalnız kalan Merkel'in Hollande ile bu konuda ortak bir açıklamaya gitmesi ve mülteci krizinin Avrupa ortak çözümüne ihtiyacı olduğunu belirtmeleri önemli bir noktadır (Reuters, Thomson Reuters, 2016f). Bu ortak açıklama, AB ülkeleri arasında ortak Avrupa çözümüne karşı olan ülkeler ile yaşanan sorunlara karşın daha geniş tabanlı bir fikir beyanı ile onlara karşı daha ikna edici olma çabasının bir ürünüdür.

Yunanistan'ın Avrupa Birliği'nin mültecilerle alakalı müktesebatını uygun şekilde uygulamamasına rağmen Schengen Bölgesi'nden çıkarılması fikri Merkel

³⁰ Almanya Sosyal Demokrat Partisi.

tarafından desteklenmemektedir (Maltezoou & Tagaris, 2016). Bu durum Avrupa Birliği'nde mültecilere açık kapı politikasının devam edeceğini ve yine bu durumun Almanya'nın istediği şekilde yönetileceğini göstermektedir. Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki ilişkilerin Almanya tarafından şekillendirildiği ortadadır.

Mülteci krizinde Almanya'nın hem ekonomik olarak hem de göçmenlerin kabulü anlamında büyük yükü çektiği aşıkardır. Almanya'da mülteci krizinin Avrupa Birliği ülkeleri tarafından yeteri kadar paylaşılmadığı eleştirileri vardır. Bu duruma rağmen Almanya Ekonomi Bakanı'nın Avrupa çözümü için çağrı yapması dikkat çekicidir (Heller & O'donnell, Thomson Reuters, 2016). Bu çağrı mülteci krizinde Avrupa Birliği ilişkilerine dikkat çekmek ve düzenlemeleri rayına oturtmak için bir mesaj niteliğindedir.

Merkel mülteci krizinde önemli bir ortak olarak Türkiye'yi görmektedir. Bunun sonucunda Türkiye ile bir çok görüşme ve zirve gerçekleştirilmiştir. Merkel her ne kadar Türkiye'yi mülteci krizinde önemli bir ortak olarak görse de Avrupa Birliği ülkelerinden de bu konuda destek aramaya ısrarla devam etmektedir. Bu nedenle de Merkel 7 Mart ve 18-19 Mart 2016 tarihlerinde yapılacak zirvelerin başarısız olması halinde bile mülteci krizinde ortak Avrupa çözümü için uğraşacağını belirtmiştir (O'donnell, 2016; European Council Conclusions, 2016; Statement of the EU Heads of State or Government, 2016). Bu açıklamalar Merkel'in Avrupa Birliği ilişkilerine verdiği önemi ve bu krizde müşterek bir çözüme odaklandığını göstermektedir.

Merkel göçmenlerin Batı Balkan rotası aracılığıyla Avrupa'ya gelirken yaşadıkları sıkıntılara dikkat çekmiş ve bu nedenle bir Avrupa Birliği Zirvesi'nin aciliyet ile toplanması gerektiğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016g). Merkel'in göçmenler konusunda AB zirvesi istemesinin nedeni, krizin çözülmesinde daha geniş kapsamlı bir ortak taban oluşturmaya çalışmasıdır. Merkel, AB ilişkilerini ve düzenlemelerini kullanarak bu krizin üstesinden gelmeye çalışmaktadır.

Merkel mülteci krizi nedeniyle şuan da uygulanan sistemin düzgün olmadığını ifade etmiştir. Birlik tarafından belirlenen sistemin uygulanmaması ve şuan uygulanan sistemin mülteci kabulüne uymadığı açıktır. Bu nedenle de Merkel Yunanistan'a yardım edilmesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca Merkel mülteci krizinde ortak Avrupa yaklaşımı konusunda ısrar etmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2016h). Merkel'in Yunanistan'a desteği savunması Birlik içerisindeki dinamiği ve paydaşlığı korumaya çalışmasının bir göstergesidir. Merkel, sistemin düzgün uygulanmaması nedeniyle

Yunanistan'ı eleştiren ve dışlayan ülkelere AB ilişkilerini korumak amacıyla karşılık vermekte ve Yunanistan'a sahip çıkmaktadır. Merkel'in ortak Avrupa çözümünde ısrar etmesi AB ülkelerini mülteci krizine müdahalede işin içerisine çekmeye çalıştığını göstermektedir.

Merkel mülteci krizinde Suriye'den gelenlerin belirlenen kotalara göre dağıtılması gerektiği üzerinde durmuştu. Şimdi Irak'tan gelenler için de aynı kota yönteminin uygulanması gerektiğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016i). Bu konuda Merkel'in Irak'tan gelenlerle alakalı olarak aynı düzenleme üzerinde durması önemlidir. Merkel'in bu konuya özellikle dikkat çektiğini göstermektedir. Buna benzer açıklamalarını başka haber başlıkları altında da görmekteyiz. Aynı açıklamaların farklı bir haber başlığı altında verilmesi de bu konunun önemini bir kere daha göstermektedir.

Balkan yolunun yani Makedonya-Yunan sınırının kapatılmasıyla Almanya'ya daha az göçmen gelmeye başlamıştır. Bu azalmaya rağmen Merkel Avrupa çapında bir çözümü savunduğunu ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016j). Merkel'in yol kapatılmasına ve Almanya bundan çıkar elde etmesine rağmen Avrupa çapında bir çözümden bahsetmesi, onun uzun vadeli ve Avrupa Birliği olarak düşündüğünü göstermektedir. Merkel günlük çıkarlardan ziyade Birlik ve ilişkilerini koruyacak çıkarlar üzerinde durmaktadır. Ayrıca sınırların kapatılmasından dolayı göçmen sayısındaki azalmayı aldatıcı bulmaktadır ve Yunanistan'daki durumun tüm AB'yi ilgilendirdiğini belirtmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2016k). Merkel'in bu açıklamaları onun günü kurtarmak yerine uzun vadeli Birlik çapında bir çözüm peşinde olduğunu gösteren bir başka durumdur. Merkel, Avrupa çapında uzun vadeli bir çözüm peşinde koşarken de Türkiye'den rahatsız olan Birlik ülkelerini rahatlamak için Türkiye'ye tavizler vermeyeceğini ve üyelik görüşmelerinin konuya dahil olmadığını belirten açıklamalar yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016k).

Merkel mülteci politikaları nedeniyle eleştirilmektedir. Bu eleştirilere rağmen ortak bir Avrupa çözümünden tekrar tekrar bahsetmektedir. Bu yöntemi ısrarla savunmakta ve dile getirmektedir (Barkin, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in eleştirilere rağmen bu yöntemi savunuyor olması politikalarında ne kadar ısrarcı olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda Birlik ilişkilerine de ne kadar önem verdiğini ortaya koymaktadır.

Mülteci krizinde Merkel'in Türkiye ile işbirliği yüksek tondan Avrupalı liderler tarafından eleştirilmektedir. Merkel bu eleştirilere rağmen Türkiye ile işbirliği yapmış

ve hatta Türkiye'ye ziyaret planlamıştır (Karadeniz & Barkin, 2016). Merkel'in Türkiye ziyareti planlaması Avrupa Birliği ülke liderlerine bu konudaki ilerlemeyi gösterme çabasıdır, denilebilir. Ayrıca bu durum Merkel'in AB ülkeleri arasındaki ilişkilere de önem verdiğini göstermektedir.

Merkel'in Avrupalı liderlerce mülteci politikasından dolayı eleştirildiği durumların yanı sıra basın tarafından da doğrudan eleştirildiği durumlar vardır. Almanya tüm AB ülkelerinden daha fazla mülteci almıştır. Bu durumun ülkede ne tür sonuçlar doğurduğunu göstermek için bazı haberciler Almanya'daki mültecilerin durumunu araştırmış ve bulgularını kamuoyuyla paylaşmıştır. Bu noktada mültecilerin yeteri kadar Almanca dersi alamamaları ve yeterli öğretmen olmaması gibi durumlar eleştirilmiştir (Martin M. , Thomson Reuters, 2016b). Bu eleştiriler Almanya'daki göçmenlerin durumunun aslında tahmin edilenden daha kötü olduğunu gözler önüne sermektedir. Merkel'in açık kapı politikası ve sonuçları eleştirilmektedir.

Mülteci krizi süresince Merkel'in ısrarla üzerinde durduğu noktalardan birisi de mültecilerin kotalarla Avrupa Birliği ülkelerine dağıtılmasıdır. Bu öneriye diğer ülkeler mesafeli yaklaşmaktadırlar. Merkel bu konuda kota miktarındaki ısrarından vazgeçme sinyalleri de vermiştir. Mültecilerin kotalara göre dağıtılması fikrinden vazgeçmeyen Merkel, kotaları değiştirmeye açık olduğunu ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in en azından kotaların değiştirilmesine sıcak baktığını ifade etmesi ortak sorumluluk için Avrupa Birliği'nin devamlılığı ve üye ülkeler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi için çapa gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Avrupa Birliği'ne ait dış sınırların korunması, yönetilmesi ve AB genelinde sınır kontrollerinin uyumlu hale getirilmesi için kökleri 2004 yılına dayanan FRONTEX³¹ yani Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı³² 2016 yılında kurulmuştur (Legal Basis: FRONTEX, 2017; About the EU : Agencies and other EU bodies, 2017; Official Journal of the European Union, 2016, s. 2). FRONTEX, sınır kontrollerinin artırılması noktasında önemli bir rol edinirken aşırı güç barındıran müdahaleleri nedeniyle bazı eleştiriler almıştır (Kır, 2017, s. 50-51). FRONTEX sınırlarda ikilik yarattığı ve

³¹ European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union. Türkçesi Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi için Operasyonel İşbirliği Ajansı'dır.

³² The European Border and Coast Guard 2016 yılında European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union yerine kurulmuştur ve FRONTEX kısaltmasını aynen kullanmaktadır.

ülkelerin egemenlik haklarına müdahale ettiğine dair eleştiriler de almıştır (Mena, 2017, s. 48-49).

Bu noktada Merkel FRONTEX gibi Avrupa Birliği devletlerinin egemenliklerine etki eden uygulamaları desteklemiyoruz açıklamasıyla (Kirschbaum & Shalal, Thomson Reuters, 2016) FRONTEX'i üye devletlerin egemenliklerine müdahale eden bir kurum olarak gördüğünü ortaya koymuştur. Merkel, FRONTEX'i eleştirirken de kendilerinin dış sınırları olmadığı için mülteci krizindeki sorunu kendi havaalanlarında çözebileceklerini söylediklerini ama bu durumun gerçekleşmediğini ifade etmiştir. Merkel'in bu ifadeleri göçmen sorununu yönetecek AB içerisindeki bazı düzenlemelere ve kurumlara karşı olduğunu göstermektedir. Bu açıklamalar Merkel'in ülkelerin egemenlik hakları konusunda hassas olduğunu ve aynı zamanda da Avrupa Birliği'ni de savunduğunu ortaya koymaktadır.

Merkel bu açıklamalarına ek olarak orantılı dağılımın diğer Birlik üyelerince reddedilmesinden de bahsetmiştir. Bu durum nedeniyle de ülkelerin göçmenlerle kendi başlarına kaldıklarını ve bu şekilde mücadele ettiklerini ifade etmiştir (Kirschbaum & Shalal, Thomson Reuters, 2016). Bu ifadeler Merkel'in ortak çözüme ulaşamaması nedeniyle Birlik ülkelerine karşı bir tür sitem niteliği taşımaktadır. Merkel ayrıca mülteci sorununu Schengen Bölgesi'nin dış sınırlarını korumak olarak nitelemiştir (Kirschbaum & Shalal, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in bu ifadesi diğer ülkelere bu konuda sorumluluk göndermesi yaptığını göstermektedir.

Mülteci krizinde Merkel tek taraflı adımları yararlı bulmamıştır ve ortak Avrupa çözümünde ısrar etmektedir (Nasr & Bellon, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in bu konudaki ısrarı politikalarında geri adım atmadığını göstermektedir. Merkel'in krizde ortak Avrupa çözümü noktasında devamlı açıklamalar yapması bu politikada ısrarcı olmasına rağmen politikalarını uygulatma konusunda da sıkıntı yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu durum Avrupa Birliği üye ülkeleri arasındaki ilişkilerin çok çetin süreçlerden geçtiğini de göstermektedir.

2.3.5. Almanya 2016 Yılı Avrupalılık Kavramı Üzerine

Merkel mülteci krizinde insanların çok fazla şiddet ve sıkıntı yaşadıklarına dikkat çekmiştir. Uzun vadede Almanya için doğru olanın Avrupa'yı bir arada tutma ve göçmenler için insanlık gösterme olduğunu ifade etmiştir (O'donnell, 2016). Merkel'in

bu yaklaşımında göçmenler noktasında insanı değerlere vurgu yaptığı kadar Avrupalılık kavramına da dikkat çektiğini görmekteyiz.

Merkel, Schengen kısıtlamasını Avrupa Birliği uyumuna aykırı olduğu gerekçesiyle kabul etmeyerek (Reuters, Thomson Reuters, 2016h) bir anlamda Birliği ayakta tutmaya ve Avrupalılığa dikkat çekmeye çalışmaktadır.

Merkel bir kaç Avrupa Birliği ülkesinin değil tüm Birlik ülkelerinin faydalanacağı bir çözüm üretilmesini istemektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2016m). Mülteci krizinde Merkel'in sıklıkla üzerinde durduğu noktalardan birisi Birlik vurgusudur. Merkel'in bu isteği Birlik vurgusunu ön plana çıkarmaktadır. Merkel, Avrupalılık kavramını Birlik vurgusu ile öne plana getirmektedir. Merkel'in doğrudan Birlik vurgusu yaptığı açıklamalarının yanı sıra dolaylı açıklamalarla da yine Birlik ve Avrupalılık vurgusuna dikkat çektiği durumlar da olmuştur. Merkel ulusal önlemlere de karşı olmadığını belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016j). Merkel bu açıklamasıyla Birlik içerisindeki ayrışmayı önlemeye çalışmaktadır. Dolaylı da olsa Avrupa Birliği'nin uyumunu istemektedir ve bu konuda ılımlı mesajlar vermektedir.

Mülteci krizinde Merkel'in Birliği bir arada tutmak ve ortak bir paydada buluşturmak için Avrupalık üzerine yaptığı vurgular devam etmektedir. Almanya mülteci kriziyle ilgili olarak Türkiye ile görüşmektedir. Diğer Avrupa Birliği ülkeleri Almanya'nın Türkiye ile hareket etmesinden rahatsız olmaktadır. Merkel bu duruma karşılık demokratik ilkelerden taviz verilmeden Türkiye ile görüşme sürecinin devam edeceğini ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016k). Bu açıklamalarıyla Merkel Avrupa Birliği üyesi devletleri ferahlatmaya çalışmaktadır ve AB ilkelerinden ve Avrupalılıktan vazgeçmeyeceği mesajını vermektedir.

Merkel'in mülteci krizinde sıklıkla kullandığı "Biz yapabiliriz" ifadesi Avrupa Birliği için uyum ve birliktelik mesajları ifade etmektedir. Merkel açık kapı politikasını savunurken bu ifadeyi kullanmaktadır ve mülteci krizinde bir çok şey yaptıklarını belirtmektedir. Merkel mülteci krizinde terörist saldırılara dikkat çekerek teröristlerin uyum ve ahengi bozmak için uğraştıklarını; dinler ve kültürler arasında nefret tohumları ektiklerini ifade etmiştir (Carrel, Thomson Reuters, 2016c). Merkel açıklamalarıyla yapıcı ve kapsayıcı şekilde diğer ülke liderleriyle özdeşim kurarak Birlik ve Avrupalılık fikrini ön plana çıkarmaya çalışmaktadır.

Türkiye vize serbestisinin gerçekleşmemesi halinde yasadışı göçmen ve mültecilerin akışını engellemeye yönelik bir anlaşma yürütmeyeceğine dair açıklamalar

yapmıştır. Bu açıklamaya karşılık Merkel yetmiş iki maddelik anlaşmanın yerine getirilmesi gerektiğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016c). Merkel bu açıklamasıyla Avrupa Birliği'nin Türkiye ile anlaşmada ortaya koyduğu koşulları sahiplenmiştir. Birliğin aldığı karara saygılı davranmış ve kararı destekleyerek Avrupalı birlikteliğini göstermiştir.

2.3.6. Almanya 2016 Yılı Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar

Mülteci krizinde Merkel'in özellikle iç politikada eleştirel boyutta sıkıntılar yaşadığı ortadadır. Merkel'in müttefiklerinin de Almanya'ya gelen mülteci sayısında bir üst sınır belirlemeye çalışmaları, Merkel tarafında karşılık bulmamıştır. Merkel açık kapı politikasında ısrarcıdır fakat bu duruma rağmen gelen göçmen sayısını azaltacağını da ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016n). Merkel'in Türkiye ile geri kabul anlaşması için uğraşması hatta mülteciler karşılığında Türkiye'ye siyasi tavizler vermeyi düşünmesi, Merkel'in uluslararası politika değişikliğini ve uluslararası ilişkilerde Türkiye'ye çok önem verdiğini ortaya koymaktadır.

Merkel, Avrupa Birliği ile Türkiye arasında yapılan geri kabul anlaşmasının acil şekilde uygulanması gerektiğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016o). Merkel'in bu açıklamaları kendisinin mülteci krizinde sıkıştığını, geri kabul anlaşmasının acilen uygulamasına ihtiyaç duyduğunu ve bu ihtiyacı Türkiye üzerinden uluslararası ilişkiler yoluyla gidermeye çalıştığını görmekteyiz. Türkiye ile AB arasındaki anlaşma gereği üç milyon Avro'nun Türkiye'ye verilmesi bu süreçte İtalya tarafından engellenmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016o). Merkel bu konuda İtalya Başbakanı Matteo Renzi ile görüşmüştür. Bu görüşme durumun ciddiyetini gösterirken sorunu çözmek için Merkel'in devreye girdiğini ve Türkiye AB ilişkilerinin bu süreçte yıpranmaması için çalıştığını göstermektedir.

Mülteci krizinde Almanya Türkiye'yi Avrupa Birliği için önemli bir partner olarak görmüştür. Göçmenlerle bir çok sıkıntı yaşayan Yunanistan'ın Avrupalı liderlerce Schengen Bölgesi'nden çıkarılması bile dile getirilmiştir. Böyle bir süreçte Yunanistan Türkiye'den göçmenlerle alakalı daha çok şey yapması konusunda beklentilerini ifade etmiştir (Maltezou & Tagaris, 2016). Türkiye'den göçmenlerle alakalı daha fazla beklentinin olması mülteci krizinde Türkiye'nin uluslararası boyutta Avrupa Birliği için önemini açık göstergesidir.

Merkel, mülteci krizinde Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkilerine büyük önem vermektedir. Ankara'daki bombalı saldırı nedeniyle iptal olan toplantı yerine Mart başında yirmi sekiz Avrupa Birliği lideriyle birlikte Ahmet Davutoğlu'nun katılacağı bir toplantı yapılacağını ifade etmiştir. Merkel bu toplantıyı da sadece isteklilerin katılacağı bir toplantı olarak değil tüm AB liderlerinin katılacağı bir zirve olarak tanımlamıştır (Carrel, Thomson Reuters, 2016a). Merkel'in Türkiye ile yapılacak olan zirveye dair bu açıklamaları Türkiye AB ilişkilerine büyük önem verdiğini bir kere daha ortaya koymaktadır. Merkel Avrupa'daki serbest dolaşımı Türkiye ile AB arasındaki geri kabul anlaşmasına bağlamıştır. Bu anlaşmanın öncelikleri olduğunu ifade etmiştir (Carrel, Thomson Reuters, 2016a). Geri kabul anlaşmasına Merkel'in gösterdiği önemin Türkiye'nin Almanya ve Avrupa Birliği için mülteci krizinde ne kadar önemli olduğunu vurgulama amacı taşıdığı söylenebilir.

Mülteci krizinde Yunanistan'ın yaşadığı sıkıntılar Almanya Ekonomi Bakanı tarafından "istisnai zorlu durumlar" olarak tanımlanmıştır. Bu noktada Bakan'ın Yunanistan'ın Almanya dışında diğer Avrupa devletlerinden pek yardım almadığını belirtmesi dikkat çekicidir (Heller & O'donnell, Thomson Reuters, 2016). G20 Zirvesi sonrası bu tür açıklamaların yapılması hem Avrupa Birliği ülkelerine hem de uluslararası topluma eleştiri ve mesaj niteliğindedir. Mülteci krizi konusunda Almanya dışında diğer Avrupa ülkelerinin ve uluslararası kurumların üzerine düşeni yapmadığı eleştirisini içermektedir.

Almanya'da Merkel koalisyonunda mülteci krizi nedeniyle sıkıntılar yaşanmaktadır. Hatta çatlaklar var da denilebilir. Açık kapı politikasından vazgeçmeyeceğini ifade eden Merkel mülteci alımına sınır getirilmesini reddetmiştir. Bu noktada Merkel, Türkiye ile olan geri kabul anlaşması dışında herhangi bir B planının olmadığını da belirtmiştir. (O'donnell, 2016) Bu açıklamalar Merkel'in mülteci politikasında ısrarcı olurken Türkiye'yi çok önemli gördüğünü ve Türkiye'ye çok anlam yüklediğini ortaya koymaktadır. Merkel, Türkiye'nin önemini başka noktalarda da vurgulamıştır. Deniz sınırlarında yasadışı göçü engellemenin sadece Türkiye ile işbirliği sayesinde olabileceğini ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016m). Mülteci krizinde sürdürülebilir çözüm için Türkiye'ye olan ihtiyacı belirtmiştir. Göçmen krizini sona erdirmek için tüm diğer Avrupalı liderler de Türkiye'ye dikkat çekmektedirler (Reuters, Thomson Reuters, 2016m). Bütün bu açıklamalar Türkiye'nin göçmen krizinin yönetiminde Avrupa için ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Merkel Türkiye'nin mülteci krizinin yönetiminde ne kadar önemli olduğunu sıklıkla dile getirmiştir. Fakat Merkel'in bu konuda Türkiye ile iş birliği yapması da eleştirilere neden olmuştur. Eleştiriler göçmen krizi aracılığıyla Türkiye'nin Avrupa'ya şantaj yaptığı üzerinedir. Bu eleştirilere karşılık Merkel stratejik çıkarlar gözetilerek görüşmelerin yapıldığını ifade etmiştir (Chambers & Carrel, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in bu açıklamaları Türkiye'nin göçmenler üzerinden şantaj yaptığı eleştirilerini bertaraf etmek içindir. Merkel bu konuda Türkiye ile olan uluslararası ilişkilerini iyi şekilde devam ettirmeye çalışırken aynı zamanda da Birlik içerisindeki eleştirileri de hafifletmek için uğraşmaktadır.

Türkiye ile AB arasında Almanya'nın önderliğinde imzalanan geri kabul anlaşmasının karmaşıklığı dile getirilmiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2016). Türk-Yunan ilişkilerinin bir çok sorun barındırdığı zaten bilinmektedir (Kurt, 2018; Temel Dış Politika Konuları-Ege Denizi, 2011). Bu anlaşmanın Türkiye Avrupa Birliği ve Türkiye-Yunanistan arasında var olan yanlış anlaşılmanın aşılması ve birlikte çalışılması durumunda etkili olabileceği belirtilmiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2016). Türkiye ile AB arasındaki geri kabul anlaşmasının başarılı olabilmesi için özellikle belli noktalara dikkat çekilmesi anlaşmanın ne kadar hassas ve uygulanması zor bir durumda olduğunu göstermektedir. Ayrıca Türkiye ve Yunanistan arasındaki var olan uluslararası sorunların anlaşmanın uygulanabilirliğini engelleyeceği öngörülmektedir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında yapılan geri kabul anlaşmasıyla birlikte Almanya'ya gelen göçmen sayısında belirgin bir azalmanın olduğu görülmektedir. Yapılan anlaşmanın ardından da Almanya İçişleri Bakanı duruma dair iyimser açıklamalar yapmıştır. Bakanın bu iyimser açıklamalarına rağmen bu konuda Balkanlarda sınır kontrollerinin sıkılaştırılmasının da etkisi olduğu özellikle belirtilmiştir. Geri kabul anlaşmasıyla Merkel'in Türkiye'ye politik ve ekonomik kar sağladığına da dikkat çekilmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016p). Türkiye ile yapılan geri kabul anlaşmasından sonra Almanya'ya gelen göçmen sayısındaki azalmanın ifade edilmesi ve buna dair açıklamalar Türkiye'nin bu konudaki etkisini ortaya koyarken, bir taraftan da sınır kontrollerinin artırılmasıyla da gelen göçmen sayısının azalmasıdaki ilişki de belirtilerek Türkiye ile yapılan geri kabul anlaşmasının değersizleştirilmeye çalışıldığı söylenebilir. Merkel'in Türkiye'ye sağladığı avantajlar da belirtilerek Türkiye ile Avrupa Birliği arasında yürüttüğü uluslararası ilişkiden kaynaklanan rahatsızlık ortaya konulmuştur.

Ahmet Davutoğlu'nun geri kabul anlaşmasını Türk halkına Avrupa'ya seyahatlerde vize serbestisi avantajı sağlayacağı şeklinde anlattığı belirtilmiştir. Davutoğlu'nun bu açıklamalarına rağmen Merkel'in yardımcısının anlaşmanın karşılıklı prensipler dahilinde olacağına ve bu şekilde çalışacağına dair açıklamaları vardır (Karadeniz & Barkin, 2016). Merkel'in yardımcısının bu açıklamaları, Almanya'nın Türkiye'den uluslararası ilişkiler boyutunda geri kabul anlaşması ve vize serbestinin verilmesine bağlı anlaşmaya dair belirli bir ciddiyet göstermesi gerektiğini vurgulamaktadır.

2.3.7. Almanya 2016 Yılı İç ve Dış Politika

Göçmen krizinde Merkel temel politikasını açık kapı üzerine kurmuştu ve bunu sıklıkla da dile getirmekteydi. Merkel açık kapı politikasına devam etse de gelen mülteci sayısını azaltacağını ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016n). Koalisyon ortaklarıyla sıkıntılar yaşayan Merkel'in bu açıklamaları açık kapı politikasından tamamen vazgeçmese de kısmen vazgeçtiğini yani göçmen krizindeki politikasındaki büyük değişimi ortaya koymaktadır.

Mülteci krizinde Merkel'in kendi politikasından taviz vermemesi ve koalisyon ortaklarını dinlememesi eleştirildiği başlıca noktalar arasındadır. Merkel'in ortağı CSU göçmenlere kapıların kapatılmasına yönelik açıklamalar yapmakta ve çalışmalar gerçekleştirmektedir (Carrel & Severin, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in mülteciler üzerinden eleştirilmesi, göç olgusunun iç politikaya ne kadar çok etki ettiğini gözler önüne sermektedir. Ayrıca Merkel'in ortağı CSU'dan mültecilere karşıt açıklama ve hareketlerin gelmesi 2017'deki seçim kaygısının bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu duruma ek olarak mültecilerin uyum süreçlerine dair ilgili bürokratların AB olmadan mülteci krizinin çözülemeyeceğine dair açıklamaları mevcuttur (Carrel & Severin, Thomson Reuters, 2016). Bürokratların bu açıklamaları, Almanya'nın iç politikada mülteciler nedeniyle bir tıkanma yaşadığını ve bunu aşmak için dış politikaya yöneldiklerini ortaya koymaktadır.

Mülteciler nedeniyle iç politikadaki tıkanıklığı AB üzerinden yani dış politika yoluyla aşmaya çalışan Merkel'in çabalarına rağmen diğer AB üyesi ülkelerin bu politikalar konusunda yavaş kaldıklarını görmekteyiz. Mülteciler konusundaki isteksizlikleri de açıkça ortadadır (Reuters, Thomson Reuters, 2016f). İç politikadaki açmazı dış politika yoluyla aşmaya çalışan Merkel'in diğer AB üyesi ülke liderlerinin

yavaşlığı ve isteksizliği nedeniyle iç politikada sıkıştığını görmekteyiz. AB'ye liderlik eden Merkel bu noktada diğer liderlerce yalnız bırakılmıştır.

Mülteci krizinde Merkel yürüttüğü politika nedeniyle eleştirilmeye devam etmektedir. Mülteciler için aynı Avusturya gibi günlük bir kota getirmesi istenirken yıllık üst sınırın da iki yüz bin olmasına dair açıklamalar vardır. Bavyera eyaleti Başkanı Horst Seehofer Avrupa çözümüne ulaşılmadığı takdirde Almanya'nın gelen göçmen sayısına sınır getirmek gibi ulusal önlemler alması gerektiğini belirtmiştir (Heller & O'donnell, Thomson Reuters, 2016). Bu açıklamalara baktığımızda iç politika açısından Merkel'in göçmenler nedeniyle eleştirildiğini görmekteyiz. Dikkat çekici bir nokta bu açıklamalar iç politika için eleştiri niteliği taşısa da dış politikada Merkel'e destek niteliği göstermektedir. Merkel ortak Avrupa çözümünden sıklıkla bahsetmektedir. Bu açıklamalar Merkel'in önerisine sahip çıkmakta eğer bu şekilde bir sonuca ulaşılamazsa Almanya'nın kendi çözümünü ulusal politikaları çerçevesinde alması gerektiğini vurgulamaktadır.

Balkanlardaki ülkelerin sınır kontrollerini getirmesiyle Almanya'ya gelen göçmen sayısında azalma meydana gelmiştir. Merkel'in koalisyon ortağı CSU lideri Horst Seehofer Almanya'nın bu durumdan istifade etmesinden olan memnuniyetini ifade etmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2016r). İç politikada yapılan bu açıklamalar mülteciler nedeniyle ayrışma yaşayan koalisyon ortaklarından birinin bu konudaki memnuniyetini ortaya koymuştur. Bu durum mülteciler konusunda çok farklı düşünen koalisyon ortaklarının iç politika çıkarları çerçevesinde hükümeti sürdürmeye devam ettiklerini göstermektedir.

Merkel, göçmen krizinde Türkiye ile yapılan anlaşma ile bir şeylerin düzeldiğini ve yoluna girdiğini belirtmektedir. Merkel'in koalisyon ortağı Sigmund Gabriel de ortak bir Avrupa çözümü için somut adımların atıldığını ifade etmektedir (Chambers & Carrel, Thomson Reuters, 2016). Merkel ve Gabriel'in bu açıklamaları Türkiye ile AB arasındaki anlaşmanın bir sonucu olarak ortaya konulmaktadır. Merkel açıklamalarıyla anlaşmanın olumlu sonuçlarını ön plana çıkarmaktadır. Merkel bu şekilde mülteci krizi nedeniyle iç politikada yıpranan imajını düzeltmekte ve elini güçlendirmektedir. Dış politika ile elde ettiği pozitif etkiyi iç politikaya yansıtmaktadır. Mülteci krizinde koalisyon ortaklarından eleştiriler alan Merkel'in bu sefer bu konuda olumlu dönütler alması Merkel'in iç politikada ortağı tarafından da desteklendiğini ve elinin güçlendiğini göstermektedir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki anlaşmanın Almanya'nın çabalarıyla meydana getirildiği ortadadır. Bu anlaşmaya farklı bakış açıları mevcuttur. Kimilerine göre intihar kimilerine göre çok önemli bir dönüm noktası olan bu anlaşmanın yasallığı da sorgulanmaktadır. Uluslararası kanunlara göre Avrupa'daki mültecilerin nasıl Türkiye'ye gönderileceğine dair de soru işaretleri vardır. Ukrayna Krizinde Merkel'in Fransa'yı yanına aldığı gibi mülteci krizinde de Hollanda'yı yanına aldığını görmekteyiz. Merkel'in Avrupa çözümü olarak nitelediği planın içerisinde Türkiye ile yapılan geri kabul anlaşması yer alırken bir de Türkiye'nin dışlandığı Balkanlardaki sınırların kapatılarak mültecilerin Yunanistan'da tutulacağı başka bir planın varlığı da ifade edilmiştir (Taylor, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in Rutt'u yanına alması dış politikada geniş tabanlı destek oluşturmaya çalıştığını göstermektedir. Ayrıca Merkel'in dış politikadaki etkisi ve çabukluğu ile alternatif planın uygulanmasını engellediğini ve Türkiye ile geri kabul anlaşmasına varıldığını görmekteyiz. Merkel'in dış politikadaki etkisiyle hayata geçen geri kabul anlaşmasının diğer Avrupa devletleri liderlerine sıkıntılar yaşatmasının muhtemel olduğu ve bu duruma liderlerin karşılık vermek konusunda isteksiz oldukları da belirtilmiştir (Taylor, Thomson Reuters, 2016). Merkel'e karşı liderlerin direnme konusundaki isteksizliği Merkel'in dış politikadaki etkisi ve Birlik içerisindeki liderliğinin bir göstergesidir, denilebilir.

Merkel mülteci krizinin başından beri açık kapı politikasını benimsemiştir. Fakat süreç içerisinde bu konuda iç politikadan ve koalisyon ortaklarından bile eleştiriler almıştır. Merkel bu politikası nedeniyle göçmen karşıtlığını savunan AFD³³'nin güçlenmesine neden olmuştur. Seçim arifesinde konuşan Merkel mülteci krizinde takip ettiği politikayı, "Hayatta üzerinde çokça tartışamayacağınız bazı durumlar vardır. İnsanlar bir anda kapımızda belirdiler ve korunmaya ihtiyaçları vardı" ifadeleriyle savunmuştur (Carrel, Thomson Reuters, 2016b). Merkel bu açıklamalarıyla mülteci krizine insanı açıdan vurgu yaparak iç politikadaki seçim sürecinde pozitif etki bırakmaya çalışmaktadır. Açık kapı politikasını savunurken çok açık ve net ifadeler kullanarak politikasının arkasında duran Merkel bu sefer ki açıklamalarında seçim kaygısıyla durumu daha çok insanı açılardan ele almıştır.

Merkel bölgesel seçimlerde AFD'ye karşı açık şekilde düşüş yaşamıştır. Bu düşüşe rağmen politikasını övecek söylemlerini sürdürmüştür. Merkel üç eyalette oy

³³ Alternative Für Deutschland-Almanya İçin Alternatif Partisi.

kaybetmesine rağmen Türkiye ile yapılan geri kabul anlaşmasıyla birlikte anketlerde yine popülaritesini artırmayı başarmıştır (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2016; Paterson, 2016; Egenter, 2016). Merkel'in söylemlerinde politikasını övmesi seçimde yaşadığı düşüşe rağmen politikasında geri adım atmayacağını göstermektedir. Geri kabul anlaşmasının Merkel'in popülaritesine olumlu şekilde yansımaları, Merkel'in elini daha da güçlendirmiş ve politikasından taviz vermemesine neden olmuştur, denilebilir.

Merkel, göçmen krizinde ortak bir Avrupa çözümüne ulaşmak için sadece zamana ihtiyaçları olduğu vurgusunu yapmıştır (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in zamana dikkat çekmesi bu konuda ikna olmayanları zamanla ikna edeceğine inandığının göstergesidir, denilebilir. Merkel açıklamalarında AFD'den açıkça ayrı olduklarını da ifade etmiştir (Carrel & Nienaber, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in bu açıklamaları politika yönünden AFD'ye açıkça karşı olduklarını ortaya koymuştur. AFD'nin göçmen krizi nedeniyle güçlenmesine rağmen Merkel'in bu açıklamaları iç politikada AFD ile mücadele edeceğini göstermektedir.

Merkel'in seçimlerde güç kaybettiğini belirtmiştik. Bu güç kaybına rağmen aynı gün içerisinde Merkel'in politikalarının arkasında duracağına dair açıklamalarına farklı bir haber başlığında yeniden yer verilmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016s). Bu durum Merkel'in bu konuda ısrarcı olduğunu ve politikalarından vazgeçmediği vurgusunun basın tarafından da ön plana çıkartıldığını göstermektedir.

Merkel mülteci krizi politikasındaki ısrarı sonucu yerel seçimlerde oy kaybetmesine rağmen Türkiye ile yapılan geri kabul anlaşmasının Avrupa çapında bir çözüme yakınlaştırdığına dair açıklamalar yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016k). Merkel mülteciler nedeniyle iç politikada kan kaybetmesine rağmen yine mültecilerle alakalı geri kabul anlaşması üzerinden pozitif etki yaratmayı planlayan açıklamalar yapmaktadır. Bu durumun nedeni geri kabul anlaşmasının kendisine iç politikada artı puan getireceğini düşünmesidir. Geri kabul anlaşmasıyla alakalı Merkel'in eleştirildiği noktalar da yok değildir. Merkel bu nedenle bu açıklamalarında Türkiye'ye tavizler vermeyeceğini ve üyelik görüşmelerinin konuya dahil olmadığını belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016k). Geri kabul anlaşmasına dair Merkel'in özellikle bu noktaları belirtmesi, kendisini Türkiye üzerinden eleştirenlere fırsat vermemek ve kendisine bu konuda kuşkuyla bakanları rahatlatmak içindir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki geri kabul anlaşmasına dair bir çok eleştiri ve önyargı olmasına rağmen bu konuda Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki çalışmalar

devam etmektedir (EU-Turkey Statement, 2016). Yürütülen görüşmeler için Merkel, "Hayal görmüyoruz" açıklamasını yapmıştır (Barkin, Thomson Reuters, 2016). Bu açıklama Merkel'in geri kabul anlaşması sürecinde yapılan çalışmaları ciddiye aldığını, önem verdiğini ve bu konuda gerçekçi olduğunu göstermektedir. Geri kabul anlaşmasına dair çalışmalar Merkel'in iç politikada elinin çok zayıfladığı bir noktada yürütülmeye başlamıştır. Bu dikkat çekici bir noktadır. Merkel bu noktada geri kabul anlaşması üzerinden avantaj sağlamaya çalışmaktadır.

Köln'de yapılan bir cinsel saldırıda göçmenlerin suçlanmasıyla Almanya'nın açık kapı politikasının etkilendiği ifade edilmiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2016). Merkel açık kapı politikasından geri adım atmıyor gözükse de göçmenlerce yapılan ya da yapıldığı iddia edilen suçların sıklıkla dile getirilmesi aslında Merkel'in imajını özellikle iç politikada yıpratma çabalarının sonucudur. Türkiye ile geri kabul anlaşmasına dair olumsuz bakış açısı parti içindeki bir milletvekili tarafından da dile getirilmiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2016). Bu durum parti içerisindeki içsel bir rahatsızlığı da ortaya koymaktadır. Merkel'in kendi partisi içerisindeki içsel rahatsızlığa rağmen göçmen krizinde Türkiye ısrarı dikkat çekicidir. Merkel iç politikada elini güçlü tutmak için eleştiriler olmasına rağmen Türkiye ile birlikte çalışmayı tercih etmiştir.

Merkel'in müttefiki Horst Seehofer, Merkel'in mülteci politikasını kabul etmese de değiştirdiğini vurgulayan açıklamalar yapmıştır. Merkel'in açık kapı politikasından gelen göçmen sayısının azaltılmasına dair söylemlerine yer verilmiştir (Martin M. , Thomson Reuters, 2016a). Merkel'in müttefiklerinden mülteci krizi politikasına dair bu tür açıklamalar gelmesi ateş olmayan yerden duman çıkmaz sözüyle bağdaştırılabilir. Bu durum kapalı kapılar ardında bu konuda bazı görüşmeler yapıldığını ve değişim kararları alındığına dair ip uçları verdiği söylenebilir.

Mülteci krizinde Merkel düze çıkmak ve Türkiye ile AB arasındaki geri kabul anlaşmasını aktif hale getirmek için çok çaba sarf etmiştir. Bu çabalara rağmen Türkiye ile Almanya arasında gerginliğe sebep olan Jan Böhmermann'ın şiiri için Merkel, "Hataydı" nitelemesini yapmıştır (Karadeniz & Barkin, 2016; Dearden, 2016). Merkel, Türkiye ile Almanya arasında gerginliğe sebep olan bu şiir için yaptığı açıklamalarla taviz vermiş gözükse de aslında yaptığı açıklamalarla Türkiye ile Almanya arasındaki gerginliği hem azaltmakta hem de işlerin kendi istediği gibi gitmesini sağlamaktadır.

Obama mülteci krizinde açık kapı politikasını uygulayan Merkel için, "Tarihte doğru yerde duruyor" şeklinde övgü ifadeleri kullanmıştır (Reuters, Thomson Reuters,

2016b). Merkel'in bu şekilde Obama tarafından övülmesi aslında Merkel'in mülteci politikasının ABD tarafından desteklendiğini göstermektedir. Dünya'da politikalara yön veren ABD'nin Merkel'in politikasının desteklemesi uluslararası toplumda daha geniş tabanlı bir etki yaratmak için etkili olmuştur, denilebilir.

Merkel'in açık kapı politikasıyla birlikte Almanya'ya gelen göçmenler ve bu nedenle ortaya çıkan saldırılar Almanları tedirgin etmektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2016t). Merkel'in bu politikasının Almanları tedirgin etmesi dış politikada alınan kararların iç politikaya hatta ülkenin sosyal dokusuna yansıdığını ve Alman toplumunu tedirgin ettiğini ortaya koymaktadır. Bu duruma dair sosyal araştırmalar ve bunların istatistiki bilgileri de verilmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016t). Bu şekilde Merkel'in yürüttüğü mülteci politikasının Almanya sosyal yaşamı ve algısı üzerinde mutlak etkilerinin olduğu hatta bu etkilerin olumsuz olduğu vurgusu yapılmaktadır. Bu da Merkel'in mülteci politikasına bakışın negatif olduğunu göstermektedir.

Merkel açık kapı politikası nedeniyle her fırsatta eleştirilmiştir. Merkel'in açık kapı politikasıyla Almanya'ya gelen bir Afgan gencin baltalı saldırısı hedef tahtasına oturtulmuştur. Bir siyaset bilimcinin bu konudaki yorumlarına da yer verilmiştir (Hack, 2016). Bu durum bize gösteriyor ki Merkel'in açık kapı politikası her fırsatta eleştirilmekte hatta bu konuda uzmanların görüşlerine de yer verilerek konuya dair bilimsel dayanaklar kullanılarak eleştirinin geçerliliği artırılmaya çalışılmaktadır.

Mülteci krizinde Merkel kendisine yöneltilen eleştirilere zaman zaman kendi tarzında ve geri adım atmadan karşılık vermiştir. Merkel'in özellikle göçmenlerden kaynaklı bir olay meydana geldiğinde bu tür açıklamalar yapma mecburiyeti hissettiği görülmektedir. İslami saldırı olarak nitelendirilen bir olaydan sonra Merkel, "Her durumda bir karar alınmalı ve belki de toplumun bir kısmı benim bir şeyleri yapma biçimime farklı bir bakış açısına sahiptir" açıklamasını yapmıştır. Merkel doğru ve sorumlu davrandığını da ifade etmiştir (Carrel, Thomson Reuters, 2016c). Merkel bu açıklamalarıyla kararlarına karşı eleştiriler olsa da kararlarının arkasında olduğunu ortaya koyarken ayrıca kararlarından da pişmanlık duymadığını göstermektedir.

Merkel, "Pişmanlık politik icraatlar için kılavuz olamaz" şeklinde bir açıklama yapmıştır. Bu açıklamayı yaparken de mültecilerin radikalleşmesine karşı erken uyarı sistemi, güvenlik ajansındaki görevli sayısını artırma ve saldırılara karşılık verme planı hakkında da bilgiler vermiştir (Carrel, Thomson Reuters, 2016c). Bu açıklamalar Merkel'in duruma dair doğrudan icraatlarıdır. Merkel'in pişmanlık duymadığını ifade

etmesi duruma dair rasyonel düşündüğünü; gerekli eylem planı açıklamaları da hemen uygulamaya geçtiğini göstermektedir. Merkel'in bu açıklamalarını eş zamanlı şekilde yapması pişman olmamasının gerekçesini de ortaya koymaktadır, denilebilir.

Merkel göçmen kriziyle ilgili yürüttüğü politikadan pişman olmadığını başka açıklamalarında da vurgulamıştır. Merkel, "Bazen çok fazla yapacak şeyim olmadan yatağa gitmeyi seviyorum" açıklamasını yapmıştır (Carrel, Thomson Reuters, 2016c). Merkel bu ifadesiyle yapması gerekenleri yaptığını ifade ederken açıkça yaptıklarından da pişmanlık duymadığını bir kere daha vurgulamaktadır.

Merkel'e göçmen krizi sürecinde eleştiriler olduğunu belirtmiştik. Koalisyonun küçük ortağı Sigmar Gabriel bu süreçte Merkel'i göçmenlerin uyum sürecini hafife almakla eleştirmiştir. Merkel federal hükümetin, belediyelerin bu konuda çalıştıklarını, yardım fonu sağladıklarını belirterek karşılık vermiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016). Koalisyon ortaklarının birinden eleştiri gelmesi hükümet içerisinde de çatlaklar olduğunu göstermektedir. Merkel'in bu eleştirilere rasyonel örnekler ve açıklamalarla cevap vermeye çalışması önemlidir ki eleştirileri ciddi bir dille reddettiğini ortaya koymaktadır.

Merkel göçmen krizi süresince "Başarabiliriz" ifadesini sıklıkla kullanmıştır. Bu konuda Merkel'in ilk defa öz eleştiri yaptığı belirtilmiştir. Merkel açıklamalarında "Yugoslavya'dan gelen mültecilerin hoş karşılanmasından sonra gerçek problemleri göz ardı edildi" ifadelerini kullanmıştır. Merkel AB'nin göçmenler konusunda Afrika ülkelerine ve sorunlu yerlere şimdiden yardımlar yapması gerektiğini de belirtmiştir (Kirschbaum & Shalal, Thomson Reuters, 2016). Merkel'in bu açıklamaları göçmen krizi sürecinde ufak da olsa politika değişikliğine işaret ederken bir taraftan da pişmanlık belirtileri de göstermektedir. Bu açıklamalarına kadar kesin ve net açıklamalarla pişmanlık belirtmeyen Merkel'in buradaki açıklamalarının pişmanlık içermesi aslında toplumsal vicdanı rahatlatmak için olduğu söylenebilir. Yugoslavya üzerinden göçmenlere dair yaptığı açıklamalar da Merkel'in göçmenler üzerinde çok uzun vadeli ve kapsamlı düşündüğünü ortaya koymaktadır. Merkel'in Afrika ülkelerine ve sorunlu yerlere yardım yapılmasına dair açıklamaları Merkel'in yine uzun vadeli düşündüğünü, muhtemel sorunları şimdiden öngördüğünü ve gerekli tedbirlerin alınması gerektiğine dikkat çektiğini göstermektedir.

Göçmen krizi nedeniyle Merkel'in oy kaybettiği anketlerde açıkça görülmektedir. Merkel bu süreçte çok defa kullandığı "Başarabiliriz" sözü üzerine "Çok

şey başardık ama yapacak çok şey daha var" açıklamasını yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016y). Merkel iç politikada ve toplum nezdinde pozitif etki yaratacak öz eleştiri barındıran açıklamalar yapmıştır, denilebilir. Toplumda olumlu etki bırakacak açıklamalar yaparken de yapılanların arkasında durduğunu da ifade etmekten çekinmemektedir. Mülteci krizinde Merkel Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki anlaşmayı savunmuştur. Bu nedenle de otoriter bir devletle iş birliği yapıldığı eleştirilerini almıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016y). Merkel'in dış politika yoluyla göçmen krizini çözmek için Türkiye ile birlikte hareket etmesi iç politikada sert bir şekilde eleştirilmektedir. Bu durum ve eleştiriler iç ve dış politika dinamiklerinin birbiriyle çok alakalı olduğunu bir kere daha ortaya koymaktadır.

Merkel göçmen krizi sürecinde Türkiye ile işbirliğini yürütürken eleştiriler dışında Türkiye ile de sorunlar yaşamıştır. Almanya'da sözde Ermeni Soykırımıyla ilgili meclis kararı çıkması Türkiye ile Almanya ilişkilerini germiştir. Merkel bu konunun müzakereler yoluyla aşılmaya çalışılacağını ifade etmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016c). Merkel'in bu soruna dair açıklamaları, Türkiye'ye önem verdiğini ve diplomasi yoluyla sorunu çözmeye çalıştığını göstermektedir.

Merkel göçmen krizinde ortaklarınca da eleştiriler almıştır. Eleştiriden biraz daha ileriye giden Merkel'in müttefikleri göçmenler konusunda Merkel'e bir dizi talep listesi vermişlerdir. Merkel de bu taleplerden ülkeye gelen mülteci sayısında üst limit olmasını açıkça kabul etmemiştir. Koalisyonun küçük ortağı da açıklamalarıyla Merkel'e bu konuda açıkça destek vermektedir (Reuters, Thomson Reuters, 2016u). Merkel'in göçmen politikasına açık itirazlar gözükmemektedir. Bu durum koalisyon ortakları arasında çatlak olarak nitelenmese de sıkıntılar olduğunu göstermektedir. Koalisyonda büyük ortağın daha açıktan ve yüksek sesle taleplerde bulunması siyasi gücünü ortaya koyma çabasıdır, denilebilir. Koalisyondaki küçük ortağın da Merkel'e destek veriyor olması iç politikada Merkel'den pozitif etki elde etmeye çalıştığını göstermektedir.

Merkel Avrupa Birliği ile Türkiye arasında yapılan anlaşmanın benzerlerinin Afrika ülkeleri ile de yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Merkel, Afrika'yı bir milyar iki yüz bin nüfusuyla göç meselesinde merkez problem olarak tanımlamıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016v). Merkel'in bu açıklamaları Afrika kaynaklı göçe şimdiden tedbir alınması için işaret ettiğini gösterir. Merkel göç konusunda uzun vadeli, geniş

kapsamlı, Avrupa ve Almanya'nın muhtemel etkilenme ihtimallerini göz önüne alarak değerlendirmeler yapmaktadır. Afrika'ya bu konuda özellikle önem vermektedir.

2.3.8. Almanya 2016 Yılı Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı

Merkel, göçmen krizinde genel olarak açık kapı politikasını savunarak göçmenlere karşı kapsayıcı, kabul edici ve kucaklayıcı bir bakış açısıyla politikalar belirlemiştir. İç politikadan bu nedenle bir çok eleştiri almıştır. Kendisine yöneltilen bu eleştirilere rağmen Merkel göçmen planında değiştirecek bir şey görmediğini ifade etmiştir (O'donnell, 2016). Merkel'in bu açıklamaları eleştirilere rağmen göçmenlere karşı kucaklayıcı politikaya devam edeceğini ortaya koymaktadır.

Merkel göçmenlerin Balkanlar üzerinden Avrupa'ya gelirken verdikleri resimler nedeniyle yapılacak Avrupa Birliği zirvesinin göçmenler konusunda aciliyet meydana getirdiğini belirtmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016g). Merkel göçmenlerin durumuna, çektikleri sıkıntılara insanı açıdan bakmaktadır ve bu durumun acilen zirvede ele alınması gerektiğini söylemesi, göçmenlere karşı yürüttüğü kapsayıcı politikayı diğer AB üyesi ülkelere aşımaya çalıştığını göstermektedir.

Merkel'in göçmenlere karşı kucaklayıcı politikasına rağmen koalisyon ortaklarının birinden göçmenleri engellemek için bir çok ülke tarafından sınır kontrollerinin artırılmasına dair memnun edici açıklamalar yapılmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016r). İç politikada Merkel'in müttefiklerinden biri tarafından yapılan bu açıklamalar koalisyon ortaklarından birinin göçmenlere karşı dışlayıcı bir bakış açısına sahip olduklarını göstermektedir. Fakat bu durum Merkel hükümetinin tamamına mal edilmemelidir.

Merkel, göçmen krizinde Türkiye ile AB arasındaki iş birliğini ön plana çıkarmaktadır. Bu işbirliği için diğer Avrupalı liderlerinden farklı olarak da daha olumlu ve yapıcı açıklamalar yapmaktadır (Reuters, Thomson Reuters, 2016m). Göçmen krizinde Merkel'in Türkiye ile işbirliğine dair olumlu açıklamalar yapması bu konuda Türkiye'ye sadece yapıcı bakmasıyla değerlendirilmemelidir. Merkel'in böyle olumlu açıklamalar yapması göçmen krizini birlikte çözebileceği ülkenin Türkiye olmasını anlamasının sonucudur ki bu nokta kesinlikle göz ardı edilmemelidir.

Merkel göçmen kriziyle ilgili olarak iç politikada sürekli eleştiriler alırken bu konuya insanı açılardan vurgu yaparak yani göçmenlere karşı insanı yardım fikrini ön plana çıkararak onlara karşı kapsayıcı bir tutum göstermiştir (Carrel, Thomson Reuters,

2016b). Merkel'in bu konuda kapsayıcı bir tutum sergilediğini gösteren açıklamaları aslında açık kapı politikasını halka daha sempatik gösterme çabasıdır. Açık kapı politikasından vazgeçmeyen Merkel bu durumda eleştirilere daha etkili karşılıklar vermek için açık kapı politikasını insanı yardım temelinde göçmenleri kucaklayıcı bir mantıkla açıklamaya çalışmıştır, denilebilir.

Merkel, göçmen krizinde açık kapı politikasını savunurken müttefiklerinin söylemlerine göre bu konuda değişim sinyalleri göstermeye başlamıştır. Müttefiklerinin söylemlerinden ziyade Merkel Almanya'ya gelen göçmen sayısı azaltılmalı vurgusu yapmıştır (Martin M. , Thomson Reuters, 2016a). Merkel'in bu açıklaması dışlayıcı olarak nitelenirse bile göçmenlere karşı az da olsa negatif bir bakış açısı sergilediğini ortaya koymaktadır. Bu durum Merkel'in aslında iç politikada puan kaybını önlemek için göçmenlere karşı bakış açısını değiştirdiği imajını verme çabasıdır, diyebiliriz. Merkel'in açık kapı politikasını savunurken insanı değerler üzerinden açıklamalar yaptığını belirtmiştik. Bu noktada Merkel göçmenler konusunda aşırı insancıl olmakla eleştirilmektedir. Merkel'in göçmen politikasından toplumun büyük çoğunluğunun memnun olmadığı da belirtilmiştir (Martin M. , Thomson Reuters, 2016a). Bu açıklamalar göçmenlere karşı Alman toplumunda genel olarak dışlayıcı ve kabul etmeyen bir bakış açısının olduğunu ortaya koymaktadır.

Merkel'in açık kapı politikası her fırsatta eleştirilirken göçmenler üzerinden başka unsurların da dışlayıcı bir dile maruz kaldığı görülmektedir. Trende Afgan bir göçmenin baltayla bir kadına saldırması ve saldırı esnasından tekbir gibi İslami unsurların da olması Merkel'in göçmen politikasına eleştirileri artırmıştır (Hack, 2016). Saldırıya dair verilen bilgilerde saldırgan sıradan bir Müslüman olarak tanımlanmıştır. Radikal ya da aşırı olmadığı halde böyle bir saldırı gerçekleştiren sıradan bir Müslüman imajı çizildiğini görmekteyiz. Bu durum Müslümanlara dair olumsuz bir portre çizilmeye çalışıldığını ortaya koymaktadır.

Göçmen krizinde Merkel'e yöneltilen eleştiriler ve istekler bazen politika eleştirilerinden ziyade İslam karşıtlığına dönüşmüştür. Merkel hükümet için ülkemizde genel olarak Müslüman istemiyoruz açıklamasını kabul edilemez olarak nitelmiştir (Reuters, Thomson Reuters, 2016l). Merkel'in bu açıklamaları göçmen politikasında din ayrımını tamamen reddettiğini göstermektedir. Ayrıca Merkel'in Almanya'da yer alan Müslüman-Alman toplumunu da bu konuda ferahlatan bir açıklama yaptığı görülmektedir.

Merkel açıklamasında Almanya'da yabancılara karşı ırkçılık olduğunu ifade etmiştir. Bunlara ek olarak AB ve Almanya'nın mültecilerin uyumu için sabıra ve tahammüle ihtiyacı olduğunu açıklamıştır (Kirschbaum & Shalal, Thomson Reuters, 2016). Bu açıklamalarıyla Merkel Alman toplumu için açıktan bir öz eleştiri yapmaktadır. Alman toplumunu göçmenler konusunda pozitif düşünceye itecek açıklamalar ile onları motive etmeye çalışmıştır. Bu açıklamalar Merkel'in göçmen krizinde yapıcı olduğunu bir kere daha göstermektedir. Merkel göçmenler ile terörizmin geldiğine dair eleştiriler almıştır. Bu eleştirilere de net şekilde karşılık vererek kapıyı sertçe kapatmıştır (Kirschbaum & Shalal, Thomson Reuters, 2016). Bu durum göçmen krizinde Merkel'in daha çok öz eleştiri ile daha yapıcı bir tavıra sahip olduğunu göstermektedir.

Merkel kendisine yöneltilen eleştirilere rağmen göçmenlere dair yapıcı açıklamalarına devam etmiştir. Merkel, "Ya insanların bize gelmesine izin vermeliyiz ya da göçe sebep olan sorunun köklerine inmeliyiz" açıklamasını yapmıştır (Reuters, Thomson Reuters, 2016v). Merkel'in bu açıklamaları göç ve göçmenlere dair olumlu ve kapsayıcı bir bakış açısıyla hareket ettiğini ve buna göre politikalar belirlenmesine vurgu yaptığını göstermektedir.

2.4. ALMANYA 2017 YILI ANALİZLERİ

2.4.1. Almanya 2017 Yılı Haberleri Dağılımı

Almanya Şansölyesi Angela Merkel ile ilgili Reuters'in resmi internet sitesinde 1 Ocak 2017 tarihi ile 31 Aralık 2017 tarihleri arasında "Merkel-Mülteci", "Merkel-Sığınmacı", "Merkel-Göçmen" şeklinde aramalar yapılmıştır. Arama sonuçlarına göre çıkan haberlerden yirmi iki haber içerikleri incelenerek seçilmiştir.

Haber başlıklarındaki dağılıma baktığımızda "sığınmacı" kavramının bir kere kullanıldığını görmekteyiz. Almanya ile ilgili haberlerde daha önce rastlamadığımız "Suriyeli mülteciler" kavramı iki kere kullanılmıştır. "Mülteci dağıtımı" ve "mülteci politikası" kavramları da iki kez kullanılmıştır. Doğrudan "göçmen" kelimesinin kullanımı dört defadır ve "göçmenler" şeklinde çoğul olarak kullanılmıştır. "Mülteci" kavramı çoğul şekilde iki kez kullanılmıştır.

Göçmen kelimesi "kriz", "kargaşa", "anlaşma", "uzmanlar", "politika", "mesele" kelimeleriyle tamlama oluşturarak birer kez kullanılmıştır. Mülteci kelimesiyle de "kriz"

ve "tutum" kelimeleri birer kez kullanılarak tamlama oluşturulmuştur. Bu zamana kadar daha önce hiç karşılaşmadığımız "zombi" kelimesiyle "mülteci" kavramı bir arada kullanılmıştır. "mülteci zombiler" tamlaması bir kere yer almıştır.

2.4.2. Almanya 2017 Yılı Haberlerinin Analizleri

2017 yılında Merkel ile ilgili haberlerin başlıklarına baktığımızda "kriz" kelimesinin sadece iki başlıkta "mülteci krizi" ve "göçmen krizi" şeklinde yer aldığını görmekteyiz. Kriz kelimesinin kullanımındaki azalma ile göçmenlerle alakalı olumsuz bakış açısında olumlu yönde ilerleme olduğu söylenebilir. 2015 ve 2016 yıllarıyla karşılaştığımızda "kriz" kelimesinin haber başlıklarında hemen hemen yarı yarıya yer aldığını görmekteyiz. Bu duruma bakıldığında göçmenlerle alakalı bakış açısında çok büyük iyileşme olduğu söylenebilir.

"Göçmenler" ve "mülteciler" kelimeleri toplamda altı defa kullanılmıştır. Bu kavramlar ne olumlu ne de olumsuz bakış açısı ortaya koymadan kullanılan nötr kavramlar olarak kabul edilebilir. "Mülteci dağıtımı" ve "Suriyeli mülteciler" kavramları da toplamda dörder defa kullanılmışlardır ve yine nötr olarak kabul edilebilirler.

"Göçmen" ve "mülteci" kavramlarıyla birlikte kullanılan "kargaşa", "mesele", "zombi" kelimeleri toplamda üç kez kullanılmıştır ve olumsuz bir bakış açısını barındırmaktadır.

"Sığınmacılar" kelimesi bir kere kullanılmıştır. Göçmen kelimesiyle birlikte "anlaşma", "uzman" "tutum" kavramları toplamda üç kez kullanılmıştır. Bu kullanımlar bize olumlu bakış açısını göstermektedir. "Mülteci politikası" iki ve "göçmen politikası" bir kez olmak üzere toplamda üç kez kullanılan pozitif kavramlardır. Toplamda yedi haber başlığında göçmenler için olumlu bir bakış görülmektedir.

2.4.3. Almanya 2017 Yılı AB Liderliği Olgusu Üzerine

Almanya'nın Avrupa Birliği içerisinde ekonomik olarak lider konumda yer aldığı bilinmektedir. Merkel'in Avrupa Birliği için ürettiği politikalar ve açıklamalar onun Birlik içerisinde doğal lider olarak yer aldığını göstermektedir. Merkel, Avrupa Birliği üst mahkemesinin kıtaya gelen mültecilerin Birlik üyesi devletlerce paylaşılması hükmünün acilen Macaristan tarafından da uygulanması gerektiğini belirtmiştir (Reuters, World News, 2017c). Bu açıklamasıyla Merkel yine Avrupa Birliği adına

konusu ve Birlik üyesi bir devleti bir mahkeme kararı üzerinden uyarıştır. Merkel kesin bir mahkeme kararı üzerinden Birlik üyesi bir devlete yine Birliğin lideri benim mesajını vermektedir.

Merkel Macaristan konusunda benzer başka açıklamalar da yapmıştır. Merkel, Macaristan'ın Avrupa'ya gelen mültecilerin paylaşılması ile ilgili Avrupa Adalet Divanı kararına karşı gelmesi durumunda bunun ekonomik sonuçları ile karşılaşacağını belirtmiştir (Reuters, World News, 2017f). Merkel yine bir mahkeme kararına karşı gelmesi sonucunda ne gibi sonuçlar ile karşılaşabileceğine dair açıklamalar yapmıştır. Merkel'in bu söylemi Avrupa Birliği'ne liderlik ettiğini ve kararlara uyulmaması durumunda sonuçlarını ben belirlerim imajını çizmektedir.

Almanya'da mülteci olarak yaşayanların, Merkel'in seçimleri kazandığını öğrendiklerinde aynı düşünlerde zılgıt çektikleri gibi, "Suriye'deki savaşı bitirmek için onun gibi bilge bir kadına ihtiyacımız var" ifadelerini açıklamalarında kullandıkları belirtilmiştir (Nasr, World News, 2017). Almanya'daki bir mülteci kadının bu şekildeki açıklamaları Merkel'in doğal lider olarak kabul edildiğini göstermektedir. Zılgıt genellikle Orta Doğu kültüründe ülkemizde de Güneydoğu Anadolu Bölgesinde kadınların sevinçlerini ifade etmek için kullandıkları ahenkli bir sestir. Mülteci kadının Merkel gibi bir lidere ihtiyacımız var açıklamasını zılgıt gibi kullanmalarına benzetilmesi, Merkel'in sevildiğini ve liderlik rolüne sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

2.4.4. Almanya 2017 Yılı AB İlişkileri ve Düzenlemeleri Üzerine

Merkel'in göçmen kriziyle alakalı olarak ısrarla üzerinde durduğu konulardan birisi göçmenlerle alakalı düzenlemelerin bir an önce yapılmasıydı. 2015 yılında Almanya göçmen akınıyla karşılaşınca Merkel bu düzenlemeler konusunda daha da ısrarcı oldu. Balkanlardaki Avrupa Birliği ülkelerinin sınırlarını kapatması ve Türkiye ile mülteci geri kabul anlaşmasının yapılmasının ardından göçmenler Avrupa'ya Yunanistan ve İtalya üzerinden ulaşmak için uğraşmaya başladılar. Bu durum İtalya'yı zor durumda bırakmaya başlamıştır. Merkel 2015 yılında olanların tekrarlanmaması için harekete geçmelerinin gerektiğini belirtmiştir. İtalya'nın göçmenler konusunda imkanlarının son noktasına gelmekte olduğunu ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017a). Merkel'in bu açıklamaları Avrupa Birliği ülkelerinin göçmenler konusunda

işbirliği yapmalarına ve birlikte hareket etmeleri gerektiğine işaret etmektedir. Bu noktada İtalya'yı örnek gösteren Merkel durumun vahametine de dikkat çekmektedir.

Merkel Avrupa Birliği kurumları tarafından yapılan uygulamaların etkili şekilde uygulanması üzerinde durmaktadır. Avrupa Birliği Konseyi göçmenlerin Avrupa'ya ulaşmak için ana rotası üzerindeki İtalya ve Yunanistan'ın yararına bazı önlemler aldı (Council Decision, 2015). Bu önlemler İtalya ve Yunanistan'a gelen göçmenlerin diğer Avrupa Birliği ülkelerince paylaşılması üzerine temelleniyordu. Slovakya ve Macaristan, Konsey kararını Avrupa Adalet Divanına götürdü. Adalet Divanı bu konuda Slovakya ve Macaristan'ın itirazını reddetti (Press Release, 2017). Bu karar üzerine Merkel Avrupa Birliği'nde sığınmacı mevzusunun çözüleceğine dair iyimser olduğunu ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017b). Merkel'in bu açıklamaları Avrupa Birliği düzenlemelerine güvendiğini göstermektedir. Merkel ayrıca Avrupa Birliği kurumlarının düzenlemeleri ile göçmen krizinin çözüleceğine de işaret etmektedir.

Macar Başbakanı Victor Orban, Avrupa Adalet Divanı'nın kendileri aleyhinde verdiği kararın hükümetlerinin mültecilere karşı duruşunu değiştirmeyeceğini belirtmiştir. Merkel Orban'ın bu açıklaması üzerine bir hükümetin bu şekilde açıklamalar yapmasının kabul edilemez olduğunu ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017c). Merkel bu açıklamasıyla Birlik içerisindeki mekanizmalarca ortaya konulmuş düzenlemelerin ve kararların uygulanmasının gerekliliğini vurgulamaktadır.

Merkel'in koalisyon ortağı CSU bir yıl içerisinde Almanya'nın kabul edebileceği mülteci sayısı üst sınırını belirlemeye çalışırken, Merkel bu talebin anayasaya aykırı olduğunu belirterek reddetmiştir (Rinke & Chambers, World News, 2017). Merkel mültecilerin kabulü konusunda bir üst sınır belirlenmesine itirazını anayasa aykırı olarak belirtmiştir. Bu itiraz Merkel'in yasal düzenlemeler konusunda hassaslığını ortaya koymaktadır. Merkel koalisyon ortağından gelen bir talep olmasına rağmen bu konuda düzenlemelere ve yasalara bağlı kalmaya çalışmaktadır.

2.4.5. Almanya 2017 Yılı Avrupalılık Kavramı Üzerine

Merkel kendisiyle yapılan bir röportajda, "Göç kriziyle mücadelede dayanışma gösterilmesi önemlidir çünkü aksi takdirde AB'deki diğer meselelerde bir dayanışma olmayacak ve bu da Avrupa'nın bütünlüğü için acı olacaktır" demiştir (Reuters, World News, 2017b). Merkel'in bu söylemi, Avrupa Birliği'nin bütünlüğüne ve Avrupalılık

kavramına önem verdiğini ortaya koymaktadır. Merkel, Birleşik Avrupa düşüncesine göç krizi üzerinden bağlantı kurarak dikkat çekmektedir.

Merkel'e Macaristan Başbakanı Orban'ın Adalet Divanının kararını uygulamayacaklarına dair açıklamalarının Macaristan'ın Avrupa Birliğinden ayrılması anlamına gelip gelmediği sorulduğunda, Merkel, "Bu Avrupa'nın çok temel bir sorununun ele alındığı anlamına geliyor - çünkü benim için Avrupa, hukukun üstünlüğünün alanıdır. Bunu Ekim ayında Avrupa Konseyi'nde konuşmamız gerekecek" cevabını vermiştir (Reuters, World News, 2017c). Merkel bu açıklamalarıyla Avrupalılık kavramına hukuk vurgusuyla dikkat çekmektedir. Avrupa'yı hukukun üstünlüğünün olduğu yer olarak nitelemesiyle Avrupalılık kavramına önem atfetmektedir. Merkel göçmen krizinde ortaya çıkan anlaşmazlığın da Avrupa Birliği çatısı altında çözülmesi gerektiğine işaret ederek yine Avrupalılık fikrine vurgu yapmaktadır.

Macaristan'ın Avrupa Adalet Divanı'nın kararını uygulamayacağına dair açıklamalarına Merkel, "Bu dayanışmayı reddeden herkesin, gelecekte mali destek konusunda yapılacak müzakereler de dahil olmak üzere bunun sonuçsuz kalmayacağını kabul etmesi gerekir" diyerek karşılık vermiştir (Reuters, World News, 2017f). Merkel'in bu cevabı Avrupalılık kavramına önem verdiğini ve Avrupa Birliği'nin Avrupa bağı ile birbirine bağlı tutulması gerektiğini vurgulamıştır. Merkel, gerekirse Avrupa bağını ve Avrupalılık kavramını korumak ve bir arada tutmak için ekonomik tedbirler alabileceğini dile getirmiştir.

2.4.6. Almanya 2017 Yılı Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine

ABD Başkanı Donald Trump, Merkel'in açık kapı politikasıyla bir milyondan fazla göçmeni ülkesine sokmasını felaket bir hata olarak nitelemiştir. Trump Merkel'e hala büyük saygı duyduğunu ve onu dünyanın en önemli liderleri arasında gördüğünü de ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017g). Trump'ın açıklamaları ABD Başkanının değişmesiyle birlikte Merkel'in göçmen krizinde ABD tarafından desteklendiği politikanın da değiştiğini göstermektedir. Bu durum uluslararası ilişkilerin devletlerin karşılıklı çıkar ilişkilerine dayandığı kadar aynı zamanda politika belirleyicilerin tercihlerine de bağlı olduğunu ortaya koymaktadır. Trump'ın Merkel'e karşı eleştirilerine rağmen ona saygı duyduğunu da belirtmesi Merkel'in uluslararası arenada saygın bir yeri olduğunu da göstermektedir.

Merkel göçmen krizinin başından itibaren açık kapı politikası nedeniyle genel olarak hep eleştirilmiştir. 2017 yılına gelindiğinde Almanya'ya gelen göçmenlerin azalmasıyla birlikte Merkel'e gelen eleştiriler de azalmıştır. Bu eleştirilerin azalmasında Merkel'in kendi inisiyatifini kullanarak Türkiye ve Avrupa Birliği arasında bir geri kabul anlaşmasını hazırlamasının etkisi ifade edilmiştir (Barkin, World News, 2017a). Merkel'in bu konuda inisiyatif alması ve uluslararası ilişkileri kullanarak kendi iç politikasını etkileyen göçmen krizini yönetmeye çalıştığını görmekteyiz. Almanya'nın açık kapı politikasını sürdürmesine rağmen Makedonya, Macaristan ve Türkiye'nin mültecilerin yollarını kapatarak Merkel'e dolaylı yoldan yardımcı olduğu belirtilmiştir (Barkin, World News, 2017a). Merkel'in Türkiye ile ilişkilerini kullanarak AB-Türkiye arasında geri kabul anlaşması imzalanması; Makedonya ve Macaristan gibi ülkelerin de sınırlarını kapatması, Merkel'in kendi kontrolündeki ve kontrolü dışındaki uluslararası ilişkiler yoluyla fayda elde ettiğini göstermektedir.

Merkel, mülteci krizinin Türkiye ve Avrupa Birliği arasındaki göçmen anlaşması; Afrika ile ortaklıklar; ve FRONTEX'in etkisiyle tekrarlamayacağını ifade etmiştir (Heller & Martin, World News, 2017). Merkel göçmen krizinin kontrolünde uluslararası ilişkiler yoluyla ortaya konmuş düzenlemelere dikkat çekmiştir. Özellikle üçüncü ülkeler ile yapılan anlaşmaların göçmen sorununu çözmeye pozitif katkısından bahsetmiştir.

Avrupa Birliği ile Afrika ülkeleri arasında olan bir zirvede Merkel'in göç olgusunu düzenleme üzerine odaklanacağı ifade edilmiştir. Merkel'in zirveye Macron ile katılacağı ve Avrupa'ya göçmenlerin gelmesini önleyici ekonomik yatırımlar üzerine odaklanılacağı da belirtilmiştir (Rinke, World News, 2017). Bu ifadeler, Merkel'in uluslararası ilişkiler ve anlaşmalar yoluyla yine göç olgusunu yönetmeye çalıştığını hatta muhtemel sıkıntılar için şimdiden bu yolla tedbir aldığını göstermektedir.

2.4.7. Almanya 2017 Yılı İç ve Dış Politika Üzerine

Merkel mültecilerin geri gönderilmesinde krizin en başından beri net sınırlar ortaya koymuştur. Sığınmacılardan mülteci statüsünü alamayanların geri gönderilmesine dair daha önceki yıllarda haberlere rastlanmamıştı. Merkel mülteci statüsünü alamayanların yani korumaya ihtiyacı olmayanların geri gönderileceğini belirtmiştir (Reuters, World News, 2017h). Merkel'in bu açıklamaları Almanya'nın söylem bazında mültecilere karşı koyduğu sınırları uygulamaya geçirdiğini

göstermektedir. Merkel daha önceki yıllarda sığınmacılardan mülteci statüsünü almayanların geri gönderileceğine dair doğrudan açıklamalar yapmamıştı. 2017 yılında bu konuda doğrudan açıklamalar yapan Merkel bu konudaki politika değişikliğini de ortaya koymaktadır.

Muhtemel göçmen sıkıntısının yaşanma ihtimali olan ülkelerle bu konuda tedbirler geliştirmek amaçlı toplantılar ve görüşmeler yapan Almanya'nın bu konuda sonuçlar elde etmeye başladığı görülmektedir. Merkel, Almanya'da oturma izni alamayan bin beş yüz Tunuslu'nun ülkelerine geri gönderilmesi için Tunus Hükümetiyle hem fikir olduklarını ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017o). Göçmenler konusunda Kuzey Afrika ülkelerinden Tunus ile birlikte hareket ettiği görülen Almanya'nın göçmen politikasında doğrudan açık kapı politikasının değiştiği görülmektedir. Almanya göçmen politikasında önleyici ve tedbir alıcı bir tavır takınmıştır, denilebilir. Almanya'nın muhtemel riskleri göz önüne alarak göç gelmesi ihtimal dahilinde olan ülkelerle karşılıklı işbirliğine giderek göçmenleri yerinde tutma politikasına geçiş yaptığı söylenebilir.

Merkel'in göçmenlere karşı politikasını değiştirmesi konusunda koalisyon ortağı CSU'dan sıklıkla baskılar gelmektedir. Özellikle kabul edilecek göçmen sayısında bir üst sınır belirlenmesi noktasında CSU çok ısrarcıdır fakat Merkel üst sınır teklifini kabul etmemektedir. CSU lideri Horst Seehofer şuan ki durumun sakin olduğunu ama göçmen dalgasının devam edeceğini ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017a). Koalisyon ortağının göçmenlerle alakalı bu açıklamaları 2015 yılındaki göçmen akınına işaret etmektedir ve benzer bir durumun bir daha yaşanmaması için bu konuda önlemler alınması gerektiğine dikkat çekmektedir.

Merkel'in 2015 yılında göçmenlere açık kapı politikası uyguladığını ve bunun sonucunda iç politikada çok eleştirildiğini ve popülaritesinde düşüşler olduğunu görmüştük (Reuters, Thomson Reuters, 2015u). 2016 yılında göçmenlere uyguladığı açık kapı politikasından dolayı öz eleştiri yapan Merkel açıklamalarında bu konuda hata yaptığını bile ifade etmişti (Reuters, Thomson Reuters, 2016y). 2017 yılına gelindiğinde Merkel açık kapı politikasında hata yaptığını dair ifadeleri reddetmiştir (Kirschbaum E. , Thomson Reuters, 2017). Merkel'in göçmenler konusundaki politikasının ve söyleminin iç politika dinamiklerinden açıkça etkilendiği bu açıklamalarında görülmektedir. Merkel'in göçmen politikası temelde değişmese bile

politikaya dair söylemlerin içinde bulunulan konjonktüre göre değiştiği açıkça ortadadır.

Merkel'in göçmenler için açık kapı politikasında ve ortak Avrupa çözümünde ısrar ettiği bilinmektedir. Milyonlarca göçmenin Almanya'ya girişine Merkel izin vermiştir. Bu konuda çok büyük eleştiriler olsa da popülaritesi düşse de Merkel açık kapı politikasında ısrar etmiştir. 2017 yılındaki seçimleri Merkel'in kazanmasıyla da Almanya'daki mülteciler mutlu olmuşlardır. Mültecilerle yapılan röportajda, "Merkel bize yardım için kariyerini ortaya koydu. Biz Almanca öğrenmek ve Almanya'nın başarısı için çalışmak istiyoruz. Merkel'in rakiplerinin bu konuda yanıldığını kanıtlamak istiyoruz" ifadelerini kullanmışlardır (Nasr, World News, 2017). Almanya'daki mültecilerin Merkel ile ilgili yaptığı açıklamalar Merkel'in göçmenler arasında takdir gördüğünü ortaya koymaktadır. Merkel'in politikasının haklılığı için çapa gösteren mültecilerin var olduğunu göstermektedir. Merkel göçmen politikası nedeniyle kendi halkı arasında popülaritesinde kayıplar yaşasa da mülteciler arasında popülaritesinin yüksek olduğu görülmektedir.

2017 yılına gelindiğinde Almanya'da koalisyon görüşmeleri için en önemli konunun göç mevzusu olduğu ortadadır. Merkel mülteci politikası koordinatörü Jan Hecker'i koalisyon görüşmeleri öncesi kendisine dış politika danışmanı yapmıştır (Reuters, World News, 2017p). Merkel'in bu adımı koalisyon görüşmelerinde elini güçlü tutmak için yaptığı bir hareket olarak görülebilir. Merkel'in mülteci koordinatörünü dış politika danışmanı yapması mültecilerin Almanya'nın dış politikasında yine çok yer tutacağını ve bu konuda daha deneyimli birisiyle çalışarak göçmen politikası konusunda daha etkili olmak istediğine dair mesajlar vermektedir.

Merkel Almanya'ya göçmen gelme ihtimali olan muhtemel ülkeler ile daha önceki yıllarda çalışmalar ve toplantılar yapmıştı. 2017 yılında Avrupa Birliği-Afrika zirvesine katılmak için koalisyon görüşmelerine ara verdiği ifade edilmiştir. Haberde Merkel'in bu zirvede Almanya'nın dış politika alanında hareket etme yeteneğini göstereceği ve Afrika'ya göçle alakalı ilgisini vurgulayacağı ifade edilmiştir (Rinke, World News, 2017). Merkel için kullanılan bu ifadeler Merkel'in göç olgusunda Afrika'ya büyük önem verdiğini; Merkel'in dış politikada etkili bir güç olduğunu göstermektedir.

Merkel 2015'teki açık kapı politikası nedeniyle çok sert şekilde eleştirilirken 2016'da bu eleştiriler komşu ülkelerin sınırlarını kapatması, göçmen akışını kesmeleri

ve Türkiye Avrupa Birliği arasında yapılan anlaşma ile azalmıştır. Merkel, çarşafın işyerlerinde giyilmesini yasaklamış ve mültecilik başvuruları kabul edilmeyenlerin sınır dışı işlemlerini de hızlandırılmıştır (Chambers, Thomson Reuters, 2017). Merkel bu yaptıklarıyla kamuoyu gözünde pozitif etki yaratmıştır. Merkel'in açık kapı politikasına rağmen bu yaptıklarıyla gücünü topladığı görülmektedir. Alman halkının Merkel'in açık kapı politikasından rahatsız olmasına rağmen onu bağışladığı ve Merkel'in yine eski popülaritesini yakaladığı ifade edilmektedir. Bu durum Merkel'e olan güvenin devam ettiğini ama halkın aslında istikrarın korunmasına yönelik şekilde düşündüğünü göstermektedir.

Merkel, Rus asıllı bir Alman'ın bir göçmen tarafından tecavüze uğradığına dair sahte haberler nedeniyle Almanya'da bulunan Rus asıllı Alman toplumunun lideriyle görüşmüştür. Bu haber 2013 yılında Rus basınında yayınlanmıştır. Alman yetkililer olayın 2016 Ocak ayında patlak veren protestolardan sonra Rus yanlısı bir propagandaya dönüşmesinden korkmaktadırlar (Shalal, 2017). Rus asıllı Almanların Merkel'in temsilcisiyle görüşmesi aslında bir tür dış politikaya yönelik adımdır. Rus asıllı Almanlar üç milyonluk bir topluluktur. Bu da önemli bir etkiye sahip olduklarını göstermektedir. Merkel'in açık kapı politikasından pek memnun olmadıkları bilinen bu topluluğun lideriyle seçim öncesi görüşülmesi aslında iç politika için atılmış bir adım olarak nitelenebilir. Merkel 2015 ve 2016 yıllarındaki göçmenlerle alakalı politikasından dolayı kaybettiği popülaritesini ülkesi içerisinde yer alan diğer göçmen gruplar ile telafi etmeye çalıştığı yorumu yapılabilir.

Merkel göçmen politikası nedeniyle sertçe eleştirilmektedir. Hatta bazen gittiği yerlerde çok ağır eleştiriler ve protestolarla karşı karşıya kalmaktadır. Merkel "hain", "defol git", "Almanya'da rejim değişikliği" ve "Almanya'yı yok ediyoruz" gibi pankartlarla ve protestolarla karşılaşmıştır. Merkel bu eleştirilere ve protestolara, "Bazıları dinlemek ister ama bazıları sadece bağırır. Bu bizi ayıran şey. Bazıları bir şeyleri halletmeye çalışır ve diğerleri sadece bağırır" şeklinde cevap vermiştir (Barkin, Thomson Reuters, 2017). Merkel'in göçmen politikası nedeniyle açıkça halk tarafından eleştirildiğini görmekteyiz. Merkel bu eleştirilere karşılaştırmalı olarak cevap vermiştir. Kendi politikasını işleri yoluna koymak olarak nitelerken protestocuların tavrını sadece boş bağırımlar olarak nitelemiştir. Bu açıklamaları Merkel'in protestoları alçak tondan da olsa karşılık verdiğini ve çok umursamadığını göstermektedir.

Göçmen krizinde Almanya'ya gelen bir göçmen ailenin Almanya'da doğan kız çocuklarına "Merkel" adını verdiklerini görmekteyiz (Reuters, Lifestyle, 2017). Bu durum Merkel'in açık kapı politikasına minnettarlık olarak yapılmıştır. Merkel'in açık kapı politikası nedeniyle çok güç kaybettiğini bilinmektedir. Gelen göçmen sayısının azalmasıyla yeniden eski gücünü toplayan Merkel mültecilerin Almanya'da doğan çocuklarına "Merkel" adını vermeleriyle de toplum nezdinde daha pozitif bir imaj çizmektedir. Bu tür durumlar Merkel'in popülaritesini artırmasına yardımcı olmaktadır.

Merkel göçmen politikasında ısrarla üzerinde durduğu ve savunduğu açık kapı politikası nedeniyle çok ağır eleştiriler almış ve hatta politik olarak da çok güç kaybetmiştir. Merkel'in bu güç kaybından tekrar nasıl düze çıktığına bakacak olursak ülkesine gelen mültecileri sıcak şekilde karşıladıkları için Almanya'nın bundan gurur duyması gerektiğini belirtirken aynı zamanda da "2015 yılında olanlar tekrar olmayacak ve olmamalı" dediğini görmekteyiz. Yazar Robin Alexander Merkel'in yeniden güç kazanmasını, "Pek çok insan Almanya'nın insani erdem modeli olarak imajını seviyor. Aynı zamanda, ülkenin mültecileri de hoş karşılamaya devam edemeyeceğini biliyorlar. Merkel'in hitap ettiği bu duygu dizisidir" şeklinde açıklamaktadır (Barkin, World News, 2017a). Bu ifadeler Merkel'in göçmen politikası nedeniyle güç kaybetmesine rağmen yeniden eski gücüne yine göçmen politikasında yaptıklarını iyi kullanarak geldiğini göstermektedir. Merkel'in göçmen krizinde açık kapı politikası uygulaması toplumun bir kısmı tarafından sertçe eleştirilse de toplumun bir kısmı tarafından da olumlu bir insanı imaj yaratması nedeniyle de hoş karşılanmaktadır. Merkel'in açıklamalarında da bir taraftan kendine öz eleştiri yapması yani 2015 yılında olanların bir daha tekrarlanmayacağına dair ifadeleri bu pozitif etkiyi artırmaktadır. Merkel'in iç politika için göçmenlerle alakalı verdiği mesajların değiştiğini görmekteyiz.

Merkel 2017 seçim sonuçlarına göre seçimin yine galibi olmuştur. Suriyeli mülteciler bu duruma çok sevinmişlerdir fakat aynı zamanda göçmen karşıtı aşırı sağcı AFD partisinin güç kazanmasından da korkmaktadırlar. AFD göçmenler için sığınma kurallarını sıkılaştırabilir (Nasr, World News, 2017). Almanya'da özellikle Suriyeli mültecilerin artık Alman toplumunun içinde var olduklarını ve toplumun sosyal bir parçası haline geldiklerini görmekteyiz. Merkel'in seçimi kazanmasına sevinmeleri AFD gibi göçmen karşıtı bir partinin güç kazanmasından duydukları endişenin basına yansması mültecilerin toplum içerisinde siyasal bir etkisi olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Merkel göçmen krizinde uyguladığı politika nedeniyle özellikle doğu Almanya'da yürüttüğü seçim kampanyası sırasında ıslıklarla ve protestolarla karşılaşmıştır. Merkel kampanyasında özellikle 2015 yılında yaşanan göçmen akının bir daha tekrarlanmayacağını ısrarla ifade etmiştir. Merkel doğuda yürütülen kampanyada bir çok yerde "hain" olarak ifade edilmiştir (Barkin, World News, 2017b). Özellikle doğu Almanya'da Merkel'in göçmen politikası nedeniyle oylarının düştüğünü görmekteyiz. Bu durum Merkel'in dış politika temelli olarak göçmenlere karşı yürüttüğü açık kapı politikasının iç politikada kendisini olumsuz etkilediğini göstermektedir. Göçmenlerin Almanya'ya giriş yaptığı doğu eyaletlerinde Merkel büyük oy kaybına uğramıştır. Bu durum iç politikanın dış politika ve göçmen olgusuyla ne kadar iç içe geçtiğini ve birbirlerini etkilediğini ortaya koymaktadır.

2017 seçimleri sonrasında Almanya'da koalisyon görüşmelerinde en temel mevzulardan birisinin göçmen politikası ile ilgili olduğu görülmektedir. CDU ve CSU'nun koalisyon görüşmelerinde Almanya'ya bir yılda kabul edilecek mülteci sayısına bir üst sınır konulması konusunda anlaşığı ifade edilmiştir (Rinke & Chambers, World News, 2017). Almanya'da büyük bir blok oluşturan CDU ve CSU göçmen politikası noktasında 2017 seçimleri öncesinde tam bir ortak noktaya varamadıkları görülmektedir. 2017 seçimleri sonrasında Merkel'in açık kapı politikasında aynı hataların yapılmayacağına dair açıklamaları, CSU'nun Merkel'e göçmen politikasında geri adım attırmasından ziyade CDU ve CSU'nun göçmen politikasında ortak bir noktaya vardıklarını işaret etmektedir. Bu durum Merkel'in iç politika nedeniyle göçmen politikasında değişikliğe gittiğini göstermektedir.

Merkel Almanya'da koalisyonunun temelini oluşturan CDU ve CSU'nun göçmenlerin gelişine bir sınır koyma hususunda anlaşmaları konusunun koalisyon görüşmelerinde itici bir güç olacağını düşünürken, Yeşiller bu durumun koalisyon görüşmelerinde bir politika olamayacağını ifade etmiştir. Yeşiller, göçmen limiti fikrine karşı çıkmıştır. Bu durumun koalisyon görüşmelerine engel oluşturmayacağını ifade eden Yeşiller göçmen limitinin resmi bir anlaşmanın parçası olamayacağını ifade etmişlerdir (Heller & Martin, World News, 2017). Koalisyon görüşmeleriyle alakalı bu açıklamalar göçmen olgusunun iç politikadaki belirleyiciliğini bir kere daha gözler önüne sermektedir. Merkel'in açıklamaları politika değişikliğini ortaya koyarken bu değişikliğin ne oranda ve uygulamada nasıl olacağı konusunda tam olarak ayrıntılı fikir vermemektedir. Kesin olan nokta Merkel'in göçmen politikası noktasında değişikliklere

gittiğidir. Yeşillerin koalisyon görüşmelerinin bir parçası olarak bu duruma itirazları aslında toplumda göçmenler konusunda tam bir uzlaşımın da olmadığını ortaya koymaktadır.

Bild Gazetesinin yayınladığı haberde Alman hükümetinin başvurusu reddedilmiş otuz bin sığınmacının izini kaybettiği belirtilmiştir. Bu durumun 2015 yılındaki sıkıntıların tekrarlanmaması konusunda anlaşılan koalisyon ortaklarına baskı oluşturduğu ifade edilmiştir (Reuters, World News, 2017r). Bu durum Almanya'nın göçmenler konusunda çok hassas olduğunu ortaya koymaktadır. Aynı zamanda koalisyon ortakları da her ne kadar genel olarak göçmen politikası üzerinde anlaşsalar da göçmenlerle alakalı mevzularda tedirgin oldukları ve kamuoyu baskısını çok çabuk hissettikleri için halen göçmen politikalarında tereddüt içerisinde oldukları görülmektedir.

2.4.8. Almanya 2017 Yılı Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine

Merkel 2017 yılındaki seçimlerden neler beklediğine dair bir soruya, "Bize gelen insanlardan kanunlarımıza bağlı olmalarını umuyoruz" cevabını vermiştir. Merkel yeni gelenlerin hoşgörü, açıklık, din özgürlüğü ve düşünce özgürlüğü gibi modern Almanya'nın liberal değerlerine saygı duyup anlamasının en önemli şey olduğunu belirtmiştir. Merkel ayrıca Almanya'daki mültecilerin hoşgörüyü, açıklığa ve din özgürlüğüne saygı duymaları gerektiğini de vurgulamıştır (Nienaber, 2017). Merkel'in partisinden üst düzey bazı yöneticiler camilere yapılan dış kaynaklı yardımların yasaklanması çağrısında bulunurken Merkel'in bu açıklamaları dikkat çekicidir. Kendi partisi içerisinde bile göçmenlere karşı olumsuz bir tavır varken Merkel bu açıklamalarıyla Almanya'da yaşayan göçmenlere karşı kucaklayıcı bir tavır sergilemiştir. Onları Alman toplumunun bir ögesi olarak kabul etmiş ve bu konuda onlara da açıklamalarıyla yol göstermiştir.

Merkel, göçmen krizinde açık kapı politikasını savunmuştur. Bu süreçte sığınma başvuruları kabul edilmeyen Afganların sınır dışı edilmesine dair açıklamalarında sınır dışı etme işleminin diğer Avrupa ülkelerince 2015 yılından beri yapıldığını ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017h). Merkel ile alakalı 2015 ve 2016 yıllarında mültecilerin sınır dışı edilmesine dair herhangi bir haber yoktur. Bu haber Merkel'in göçmen politikasında kullandığı söylemin değiştiğini hatta sert bir tona dönüştüğünü göstermektedir. Merkel göçmenlerle alakalı daha önce diğer Avrupa Birliği ülkelerinin yaptığı olumsuz bir uygulamadan yola çıkarak Almanya'nın kendi göçmen politikasını

savunmuştur. Merkel açıklamalarında göçmenlere karşı diğer ülke uygulamalarını işaret ederek dışlayıcı bir dil kullanmıştır.

Slovenya'dan bir aktörün yaptığı videoda Merkel etrafındaki zombi mültecilerle birlikte dans etmektedir. Aktör Klemen Slakonja açıklamalarında Avrupa'ya gelen mültecilerin sahip olmaları gerektiği imkanlara sahip olmadıklarını sadece yaşayan ölümler gibi olduklarını söylemiştir (Reuters, Life-Oddly Enough, 2017). Bu video ile bir milyondan fazla göçmenin ülkesine girişine izin veren Merkel'in eleştirildiği görülmektedir. Göçmenlere açık kapı politikası uygulayan Merkel onlara verilen imkanların yeterli olmaması nedeniyle de eleştiriler almaktadır. Bu noktada eleştirilerin tamamıyla haklı olduğunu söylemek zordur. Avrupa'da bir çok ülke göçmenlere karşı sınırlarını kapatırken Almanya'nın açık kapı politikasını sürdürmesi takdir edilmesi gereken bir noktadır. Almanya'ya gelen göçmenlerin çokluğu, göçmen krizinin tam olarak yönetilememesi ve göçmenlerin gerekli imkanlara sahip olamaması gibi nedenlerle de Merkel'in videoda eleştirilmesine rağmen aslında Merkel'in göçmenlere karşı pozitif çabalarının kurbanı olduğunu söyleyebiliriz. Bu videoda göçmenleri ülkelerine kabul etmeyen diğer Avrupa ülke liderleri yerine Merkel'in olması Merkel'in göçmenlere karşı olumlu bakış açısına sahip olduğunu bir kere daha ortaya koymaktadır.

Almanya'daki Suriyeli göçmen bir ailenin yeni doğan kızlarına "Angela Merkel" adını verdiğini görmekteyiz (Reuters, Lifestyle, 2017). Göçmen olgusunun bulunduğu toplumun dinamiklerine etki ettiği görmezden gelinemeyecek bir noktadır. Almanya'daki bu göçmen ailenin çocuklarına "Angela Merkel" adını vermeleri Merkel'in göçmenler üzerinde büyük etkisi olduğunu; açık kapı politikası uyguladığını ve kucaklayıcı bir tavırla göçmenlere Almanya'nın kapılarını açtığını göstermektedir.

Merkel geçen yıl bölgesel seçimlerde AFD'ye karşı güç kaybedince sessiz sedasız sığınma başvurusu sürecini daha sıkı hale getiren adımlar atmıştır (Nasr, World News, 2017). Bu durum Merkel'in ve koalisyon ortağının Almanya'da göçmenlere karşı iç politika dinamiklerinden dolayı zorlayıcı bir takım uygulamalar getirdiklerini göstermektedir. Uygulamaların sessizce yapılması çok tepki çekmemek istediklerini; güç kaybını önleyecek adımları süratle işleme koymaları da iç politikada artı puan kazanmak istediklerini göstermektedir, denilebilir.

Merkel 2017 seçimlerinde özellikle doğu Almanya'da büyük oy kaybına uğramıştır. Bir önceki seçimlere bakıldığında oy kaybı neredeyse on puan civarındadır

(Barkin, World News, 2017b). Merkel 2013'teki seçimlerde doğu Almanya'da yüzde otuz sekiz civarında oy alırken 2017'de oylarının düşmesi bu bölgenin göçmenlere karşı dışlayıcı bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir. Fakat düşüş yüksek gibi gözükse de aslında Merkel'in yine bu bölgeden hatırı sayılır bir oy alması da dikkatlerden kaçmamalıdır.

Merkel 2015'teki göçmen krizinde açık kapı politikasını tercih etmiştir. Bu durumu da ısrarla doğru olarak savunmuştur. Merkel "hain" olarak nitelendirildiği seçim kampanyası döneminde 2015 yılındaki hataların tekrarlanmayacağını belirtirken 2015 yılında gelen göçmen yığınyla alakalı açıklamalarında konuyu defalarca değerlendirdiğini ve diğer tartışılan önerilerin söz konusu olmadığını ifade etmiştir (Barkin, World News, 2017b). Merkel bu açıklamalarıyla 2015'teki gibi göçmen yığınının olmayacağını vurgulamıştır. . Açık kapı politikasından vazgeçtiğini belirtmemiştir. Merkel'in göçmenler konusunda daha tedbirli ve düzenli olunacağına işaret ederken onlara karşı kapsayıcı politikasının da devam ettiği söylenebilir.

Merkel ile koalisyon görüşmelerinde liderlerin anlaştıkları noktalar sığınmacıların başvurularına karar verilene kadar merkezlerde tutulmaları, reddedilen sığınmacıların ülkelerine iade edilmeleri, Fas, Cezayir ve Tunus'un "güvenli menşei ülkeleri" olarak ilan edilmesi ve böylece reddedilen sığınmacıların daha kolay geri gönderilebileceğidir (Rinke & Chambers, World News, 2017). Uzlaşılan noktaların ilk bakışta göçmenlere karşı olumlu bakış açısına katkı sağladığı düşünülebilir. Aksine bu noktalar Kuzey Afrika'daki belirtilen ülkelere gelenleri daha kolay geri göndermeyi öngörmektedir. Fas, Cezayir ve Tunus'un "güvenli ülkeler" olarak ilan edilmesi demek sığınma başvurusunda bulunanların aslında güvenlik gerekçesi dışında başvurdukları anlamına gelmektedir. Bu durum da zaten mülteci olmalarına engel teşkil edecektir.

Koalisyon görüşmelerinde CDU ve CSU'nun Almanya'ya gelecek göçmenlere bir üst sınır noktasında anlaşılmasına Yeşillerden itiraz gelmiştir. Bu durumun bir politika haline dönüşmeyeceğini ifade etmişlerdir. Yeşiller'in eş başkanı Cem Özdemir, "Yeşiller Almanya'ya yeni gelenlere çabuk ve adil işlem, etkili uyum önlemleri, net kurallar ve kriterlerle bir göç yasası istiyoruz" demiştir (Heller & Martin, World News, 2017). Bu açıklamalar Yeşillerin göçmenlere karşı olumlu hatta yanlı bir tutum sergilediklerini ve onları önemsediklerini göstermektedir. Yeşiller eş başkanı tarafından yapılan açıklama göçmenlere verdikleri önem ortaya koymaktadır.

Merkel göçmen kabulünde iki yüz bin sınırının iki yüz bin birinci mültecinin sınır dışı edileceği anlamına gelmediğini ve önlemler paketinin sınırın aşılmadığını garantiye alacağını ifade etmiştir (Heller & Martin, World News, 2017). Merkel'in bu açıklamaları göçmenlere dair önceki söylemlerine baktığımızda olumsuz gibi gözükmektedir. Merkel'in iç politik baskılar ve koalisyon ortaklarının baskıları nedeniyle göçmenlere dair bir üst sınırdan bahsetmesi tabii ki olumsuzdur ama bu noktada net sınırın aşılması ihtimaline de dikkat çekmiştir. "İki yüz bin birinci mültecinin reddedileceği anlamına gelmiyor" açıklaması göçmenler konusunda hala hassas ve duyarlı olduğunu ortaya koymaktadır.

2.5. İNGİLTERE 2015-2016- 2017 YILLARI ANALİZLERİ

2.5.1. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları Haberleri Dağılımı

İngiltere Başbakanları David Cameron ve Theresa May ile ilgili 1 Ocak 2015 tarihinden 31 Aralık 2017 tarihine kadar Reuters'in resmi internet sitesinde çıkan haberlerden toplamda otuz yedi haber içerikleri incelenerek seçilmiştir. David Cameron için arama yapılırken 1 Ocak 2015 ile görevden ayrıldığı 13 Temmuz 2016 tarih aralığı dikkate alınmıştır. Theresa May için ise 13 Temmuz 2016 tarihinden 31 Aralık 2017 tarihi kıstas alınmıştır.

Reuters'in resmi internet sitesinde haberler aranırken "Cameron-mülteci", "Cameron-sığınmacı" ve "Cameron-göçmen" aramaları ile "May-mülteci", "May-sığınmacı" ve "May-göçmen" aramaları yapılmıştır.

2015, 2016, 2017 yıllarının üçüne birden başlık bazında baktığımızda Almanya ile ilgili haberlerde sıklıkla rastladığımız "göçmen krizi" ifadesinin İngiltere için sadece üç defa kullanıldığını görmekteyiz. "Göçmen" ve "mülteci" kelimelerinin çoğul halleri dörder kez kullanılmıştır. "Suriyeli mülteciler" ifadesi altı kez başlıklarda yer almıştır.

Başlıklarda tamlama şeklinde birlikte kullanılan kavramlar da vardır. "Devasa göç"³⁴, "göçmen kampları", "göçmen cevabı" ve "sığınmacı sistemi" ifadeleri birer kez kullanılmıştır.

³⁴ Mass immigration.

Kalıcı göçü ifade eden "göç"³⁵ kavramı doğrudan iki kere kullanılmıştır. Ayrıca iş bulmak için başka ülkeye gitme anlamında kullanılan "göç"³⁶ kavramı da bir kez kullanılmıştır.

2.5.2. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları Haberlerinin Analizleri

1 Ocak 2015 ile 31 Aralık 2017 tarihleri arasında İngiltere Başbakanları ile ilgili yapılan aramalar sonucunda elde edilen otuz yedi haberin sadece üçünün başlığında "kriz" kelimesi yer almıştır. Bu durum Almanya ile karşılaştırıldığında "kriz" kelimesinin oldukça az kullanıldığı görülmektedir. Kriz kelimesinin az kullanılmasında İngiltere ile ilgili haber sayısının Almanya'ya kıyasla daha olmasının da etkisi olduğu göz ardı edilmemelidir. İngiltere'nin göçmenler için Almanya gibi açık kapı politikası uygulamaması ve göçmenlerle doğrudan Almanya kadar ilgili olmaması nedeniyle göçmenlere dair olumsuz bakış açısının İngiltere'de daha az olduğu söylenebilir. Bu nedenle de bu durumun haber başlıklarına yansımalarının da az olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu duruma rağmen olumsuz çağrışım yapan "devasa göç" kavramı da başlıklarda yer almıştır.

"Sığınmacı" kavramı "sistem" kelimesiyle birlikte bir kere kullanılmıştır. Sadece başlıkta yer alma açısından değerlendirildiğinde olumlu bir bakış açısı olduğu söylenebilir.

Başlıklarda kullanılan "göç", "göçmen", "mülteci" "Suriyeli mülteciler", "mülteci kampları" kavramları da nötr kavramlar olarak değerlendirilebilir.

2.5.3. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları AB Liderliği Olgusu-AB İlişkileri ve Düzenlemeleri-Avrupalılık Kavramı Üzerine

25-26 Haziran 2015 tarihindeki Avrupa Konseyi zirvesinde liderler mülteci yığınyla uğraşırken David Cameron'un İngiltere-Avrupa Birliği ilişkilerinin yeniden müzakere edilmesi için onları ikna etmeye çalışacağı yer almıştır (Faulconbridge & Macdonald, 2015). Avrupa Konseyi toplantısının temel başlıklarına baktığımızda göç, güvenlik ve savunma, iş, büyüme ve rekabetçilik ve Birleşik Krallık başlıklarını görmekteyiz. Bu dört temel başlık bu toplantıda görüşülürken en önemli konu başlığı göç olmuştur. İkinci ve üçüncü başlıklar da sonuç bildirisinde yer almıştır. Bildiride

³⁵ Immigration.

³⁶ Migration.

Birleşik Krallığın AB'den ayrılmasıyla alakalı referandumu Aralık ayında görüşmeyi kararlaştırdığı belirtilmiştir (European Council Meeting Conclusions, 2015). Bu durum Avrupa Birliği Birleşik Krallık ilişkilerinde iki tarafın önceliğinin farklı olduğunu ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği liderleri göç yığılmasıyla uğraşırken, Cameron referandum görüşmelerini ön plana çıkarmaya çalışmıştır. Sonuç bildirgesi bu konuda Cameron'un başarısız olduğunu göstermektedir.

David Cameron, Birleşik Krallık'ın mültecilere karşı olan duruşunu değiştirmesi için yapılan çağrılara istenilen karşılığı vermemiştir. Bu konuda özellikle Türkiye'de sahilde ölü bulunan Suriyeli Aylan bebek üzerinden eleştiriler getirilmiştir (BBC, 2015). Cameron'un tutumuna, Avrupa Konseyi'nin İnsan Hakları Komiseri Nils Muiznieks, "Bu konuda ciddi endişeliyim. Birleşik Krallık, binlerce Suriyeliye Almanya veya İsveç gibi diğer Avrupa ülkelerinden çok daha az şey yapıyor" eleştirileriyle karşılık vermiştir (Shirbon, World News, 2015a). Bu açıklamalar gösteriyor ki Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği ilişkileri istenilen düzeyde ve karşılıklı şekilde yürütülememektedir. İlişkiler karşılıklı beklentileri karşılamamaktadır ki bu tür açıklamalar yapılmıştır.

Birleşik Krallık'ı Avrupa Birliği'nde tutmak için bir çok Avrupa Birliği üyesi ülke değişiklik yapmaya isteklidirler. Bu konuda Birleşik Krallık ile görüşmeleri yürüten kişi, AB liderlerinin anlaşmaya yakın olduğunu ifade etmiştir ama David Cameron'ı da işçi göçünü frenlemeyi temel talep haline getirmesinin sıkıntı yaratacağı konusunda uyarmıştır. Bu konuda asıl sorun göçmen işçilerin İngiltere'ye katkısının Cameron tarafından tamamen göz ardı edilmesi olarak belirtilmiştir. Cameron'ın sözcüsü tarafından göçmen işçilerin İngiltere'ye gelmesiyle alakalı görüşmelerin süreceği ifade edilmiştir. Bu görüşmelerle alakalı olarak Avrupa Konseyi Başkanı bir an önce Birleşik Krallık'ın Birlikten ayrılıp ayrılmayacağına karar verilmesi gerektiğini ve bu durumun istikrarsızlığa neden olduğunu belirtmiştir (Macdonald, World News, 2015). Yapılan açıklamalar Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği arasındaki sürecin sorunlu şekilde işlediğini göstermektedir. Cameron'ın özellikle göçmen işçilerle alakalı talebi dikkat çekicidir. Bu talep Birlik temsilcilerince de pek hoş karşılanmamıştır. Bu açıklamalara rağmen bu konuların görüşüldüğü 18-19 Şubat 2016 Konsey toplantısı sonuçlarına baktığımızda bahsedilen konuların sonuçlar arasında yer aldığı görülmektedir. Bu konuda gerekli iyileştirmelerin yapılacağı sonuçlarda ifade edilmiştir. Bu durum, Birlik ilişkilerine dair yapılan açıklamalarla toplantılardan çıkan

sonuçların farklı olma ihtimalini ortaya koymaktadır (European Council Meeting Conclusions, 2016, s. 34).

David Cameron, Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden ayrılmayı seçmesi halinde güvenliklerine zarar geleceğinin altını çizerek binlerce mültecinin Fransa'dan Birleşik Krallık'a geleceğini ifade etmiştir. Bu söylemini Fransa'da "Orman" olarak adlandırılan Calais şehrindeki kamplarda yaşayan mültecileri bırakmak isteyen politikacıların olduğunu söyleyerek güçlendirmiştir (Piper, World News, 2016). Haberde eleştirmenlerin belirttiği gibi Cameron Avrupa Birliği ile ilişkilerini sürdürmek için gideceği referandumda bir tür "korku kampanyası" başlatmıştır. Bu açıklamaları Avrupa Birliği'nde kalmak için halkı iç politika yoluyla etkilemeye ve korkutmaya çalışma çabasıdır, denilebilir.

Cameron, Avrupa Birliği içerisinde Birleşik Krallık'ı tutmaya çalışsa da bir taraftan da Birlik ile olan ilişkilerinde sınırlılıklar ortaya koymaktadır. Cameron, Avrupa Birliği ortak mülteci sistemine katılmalarının mümkün olmadığını ifade etmiştir (Reuters, World News, 2016a). Cameron'ın bu açıklamaları Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği ilişkilerinde özellikle mülteciler konusunda kesin ve net ayrı olduğunu ortaya koymaktadır. Cameron açıklamalarıyla Birleşik Krallık'ın Birlik üyesi olmasına rağmen ortak bir çabaya ya da Avrupalık bilinci içerisinde dahil olmadığını ortaya koymaktadır.

Birleşik Krallık'ın referandum sonuçlarına göre Avrupa Birliği'nden çıkacağı kesinleşince resmi verilere göre İngiltere'ye göçte son on iki ayda rekor düşüş görülmüştür. Bu durumun yeni AB vatandaşlarının ülkeye gelişinde azalma olması ve ülkede yaşayan AB vatandaşlarının da ayrılmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir (Bruce & Schomberg, 2017). Bu durum Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden ayrılmayı tercih etmesinin toplumsal ve sosyal sonuçları olduğunu göstermektedir. Birleşik Krallık ile Avrupa Birliği arasındaki resmi süreci düzenleyecek bir referandumun bu tür sonuçlar ortaya çıkarması halkın bürokratik değişimlere korumacı tavırla tepki verdiğini göstermektedir.

2.5.4. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine

David Cameron binlerce mültecinin Londra bağlantısı olan trenlere binerek İngiltere'ye gelmelerini hedeflemesi üzerine, "Suriyeli mülteci kamplarından bir dizi gerçek sığınmacı aldık ve bunu gözden geçiriyoruz ama dünyanın bu kısmına barış ve

istikrar getirmeye çalışmanın en önemli şey olduğunu düşünüyoruz. Bu sorunun sadece daha fazla mülteci olarak çözülemeyeceğini düşünüyorum." açıklamalarını yapmıştır (Pullman & Dunai, 2015). Cameron'ın bu açıklamaları Suriye için uluslararası düzeyde temaslar yapılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Cameron Suriye'deki savaştan kaynaklı o bölgedeki istikrarsızlığın bitirilmesi için uluslararası topluma çağrı yapmaktadır.

Cameron mültecilerle alakalı durum için cevabın daha fazla mülteci almak olmadığını, Orta Doğu'ya barış ve düzen getirmek olduğunu ifade etmiştir. Cameron'un yaptığı bu açıklamalar yetersiz olarak nitelendirilmiştir. Cameron'ın mülteciler konusunda ağır kalması kendi partisi içerisinde de eleştirilere neden olmuştur (Shirbon, World News, 2015b). Cameron'ın eleştirilmesine rağmen mültecilerin kabulü noktasında çok sınırlı kalması, Avrupa'nın yaşadığı mülteci sorununu uluslararası bir sorun olarak lanse ederek sorunu olduğu yerde çözmeye çalıştığını göstermektedir. Avrupa'ya gelen göçmenleri kabul etmek yerine Orta Doğu'daki kamplardan kendilerinin seçecekleri göçmenleri alacaklarını daha önce açıklayan Cameron uluslararası toplumu işaret ederek bu sorunun çözümüne dikkat çekmektedir.

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında imzalanacak olan geri kabul anlaşması için David Cameron, "Avrupa'daki göçmen krizinde kapsamlı bir çözüme ihtiyacımız var ve tabii ki bu da Türkiye'yi içeriyor. İngiltere, mülteci kamplarında ve Türkiye'de Suriyeli mültecileri desteklemeyle ilgili rolünü yerine getirmeye devam edecek." açıklamalarında bulunmuştur (Reuters, World News, 2015d). Cameron'ın mültecilerle alakalı geri kabul anlaşması noktasında Türkiye'ye olumsuz bakmadığı aksine yapıcı olduğu görülmektedir. Cameron ayrıca mülteciler konusunda uygulamada çok etkin bir yol izlemese de -Birleşik Krallık'a kabul edilen mülteci sayısında da görmekteyiz- açıklamalarında mültecilere destek vereceklerine dair söylemler kullanmıştır. Cameron'ın bu açıklamaları uluslararası aktörlere mülteciler konusunda en azından söylem bazından katılım sağlama ve Birleşik Krallık'ı önemli gösterme çabasıdır, denilebilir.

Türkiye'nin Avrupa'ya kaçak giren göçmenlerin tamamını geri alma önerisini öven ve ön plana çıkaran Avrupalı liderler içinde Merkel ile birlikte David Cameron yer almaktadır. David Cameron, Ege Denizi'nde NATO kuvvetlerinin göçmen botlarının yerinin tespitiyle alakalı misyon ile ilgili olarak İngiltere'nin Schengen bölgesi dışında olmasına ve Avrupa'dan mülteci almayı reddetmesine rağmen Ege'ye deniz kuvvetleri

gönderdiğini ifade etmiştir (Pamuk & Baczynska, 2016). Cameron'ın bu açıklamaları Birleşik Krallık'ın mülteciler için bir şeyler yaptığını gösterme çabasından başka bir şey değildir. Ayrıca geri kabul anlaşmasında Merkel ile birlikte Türkiye'yi övmesi mülteci konusunda uluslararası ilişkilerde Merkel'i desteklediğini ortaya koymaktadır.

David Cameron, Avrupa Birliği ile Birleşik Krallık'ın ilişkilerinin düzenlenmesi noktasında Britanya'yı daha sıkı bir birliktelik amacıyla olan Avrupa Birliği'nden ayırmak ve Avrupa Birliği'ndeki göçmenlerin İngiltere'nin sosyal sistemine girişlerini kısıtlamak istediğini belirtmektedir (Osborn, World News, 2015a). Cameron'ın bu açıklamaları Birleşik Krallık'ı Avrupa Birliği'nden tamamen ayırmak yerine Avrupa Birliği'yle daha gevşek bağlar kurmak ve Avrupa vatandaşı olup İngiltere'ye gelenlere karşı kısıtlamalar geliştirmek şeklinde yorumlanabilir. Cameron, Birleşik Krallık-Avrupa Birliği ilişkilerini daha gevşek bir zemin üzerinde ve Avrupa Birliği vatandaşları olan göçmenler konusunda da kendi istedikleri politikaları yürütecek şekilde ilerletmek istemektedir.

2.5.5. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları İç ve Dış Politika Üzerine

David Cameron Suriye'ye yakın ülkelerde olan mülteci kamplarında kalanlara ekonomik destek vermelerini, "Akdeniz'i geçen göçmenleri yerleştirmek daha fazla göçmenin böyle tehlikeli yolculuklara atılmasını teşvik eder." diyerek savunmuştur. Bölgeye yoğunlaşılması ve insanların orada tutulması gerektiğini belirtmiştir. Cameron, "Eğer dikkatli olmazsanız, insanları böyle ölümcül yolculuklar yapmaya teşvik etmeye başlarsınız. Biz insanların böyle yolculuklara atılmalarını engellemek istiyoruz." demiştir (Reuters, World News, 2015c). Cameron'ın bu açıklamaları Birleşik Krallık'ın göçmen politikasının göçmen almak yerine göçmenleri olabildiğince yerinde ve kamplarda tutmak üzere olduğunu göstermektedir. Cameron, mülteci kabulü yerine onları olabildiğince ülkelerinden uzak tutma üzerine bir dış politika yürütmektedir.

David Cameron Avrupa ortak mülteci sistemiyle alakalı olarak bu sisteme katılmak gibi bir düşüncelerinin olmadığını ifade etmiştir. Cameron, "Bizim kendi sığınma politikamız, bir şeyleri kendi yapma biçimimiz ve sınırlarımızı kendi koruma yolumuz olacak." açıklamalarını yapmıştır (Reuters, World News, 2016a). Cameron'ın bu açıklamaları dış politikada Birleşik Krallık'ın kendi çizdiği doğrultuda ilerleyeceğinin ilanıdır. Cameron Avrupa Birliği'nin ortak mülteci sistemini tamamen göz ardı etmektedir.

ABD Başkanı Donald Trump'ın belirli ülkelerden gelen insanlar üzerindeki sığınma yasağı, Theresa May'e sorulduğunda Amerika'nın kendi mülteci politikasından sorumlu olduğunu ifade etmiştir. Bu durumun ardından Theresa May'in kendi partisi milletvekillerinden eleştiriler gelmesi üzerine May bu konuda geri adım atmıştır ve bu konuda Trump ile aynı fikirde olmadığını söylemiştir (Reuters, Financials, 2017b; Piper & Sandle, World News, 2017). May'in bu açıklamaları dış politikada ABD gibi bir müttefikle doğrudan mülteciler üzerinden zıtlaşmak istemediğini ortaya koyarken bir taraftan da May'in Trump'ın yasağına karşı önce nötr sonrasında da zıt açıklamalar yapması iç toplumsal tepkinin bir şekilde dış politik açıklamaları etkilediğini göstermektedir.

Donald Trump'ın resmi Britanya ziyaretine karşı halk parlamento internet sitesi üzerinden verdiği bir milyonu aşkın dilekçe ile itiraz etmiştir. İtirazda Trump'ın belirli Müslüman ülkelere gelenlere yasak koyması etkili olmuştur. Bu durumda parlamento üç saatlik acil bir oturum yapmıştır fakat parlamentonun bu ziyareti iptal etme durumu yoktur. (Smout & Shirbon, U.S., 2017) İngiliz halkının çevrimiçi kanallar üzerinden bir devlet başkanın ülkelerini ziyaretine tepki göstermeleri ve parlamentonun bu konuda toplanması kamuoyunun dış politikayı takip ettiğini, doğrudan müdahale etme durumları olmasa bile bu konudaki demokratik tepkilerini dile getirdiklerini göstermektedir.

Trump'ın Birleşik Krallık'ı ziyareti üzerine sokakta da protestolar düzenlenmiştir. Protestolar da Trump'ın resmi olarak davet eden Theresa May, "Yazıklar Olsun Sana May" pankartlarıyla hedef alınmıştır (Smout, Intel, 2017). Gerçekleştirilen protestolar İngiliz halkının belirli bir bölümünün göçmenler ve insan hakları konusunda hassas olduğunu ve bu durumu da demokratik haklarını kullanarak protesto ettiklerini görmekteyiz. Trump'ın belirli Müslüman ülkelere gelen göçmenlere yasak koymasına ve bu durumun ardından Birleşik Krallık'ı ziyaret etmesine tepki gösterilmesi İngiliz halkının bu konuda hassas ve duyarlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi Lideri Nigel Farage Paris saldırılarına dair yorumunda bu durumun Avrupa ülkelerinde yaşayan "beşinci kolonun"³⁷ sonucu olduğunu ifade etmiştir (Cambridge Dictionary, 2018). Farage, Avrupa Birliği karşıtı

³⁷ Fifth Column-Beşinci Kolon: Bir ülke içerisindeki düşman ülke yandaşları anlamına gelir.

olan bir parti lideridir. Farage, "Biz diğer kültürlerden olan insanları o kültürlerin içerisinde kalmaya teşvik etmeliyiz ve kendi toplumlarımızın içine tam olarak entegre etmemeliyiz." demiştir. Çok kültürlülüğü bir başarısızlık olarak niteleyen ve fakir Avrupa Birliği ülkelerinden gelen göçü sınırlamaya uğraşan David Cameron da, Farage'in açıklamalarını entrika çevirecek zaman değil diyerek kınamıştır (Taylor, World News, 2015). Farage'in açıklamalarına Cameron'ın cevap vermesi iç politikada ortak bir nokta belirlenmediğini ve karşılıklı rekabetin hakim olduğunu ortaya koymaktadır. Farage ve Cameron'ın birbirine karşı yaptığı bu açıklamalar aslında karşılıklı çok da zıtlık içermemektedir. Farage Avrupa Birliği karşıtı olsa da David Cameron Birliğin tamamen karşıtı değildir. Yapılan bu açıklamalar Farage açısından Avrupa Birliği karşıtlarını birleştirme ve bir cephede toplama amacıyla yapılırken; Cameron açısından tamamen Avrupa Birliği karşıtlarını değil de Birleşik Krallık'ın isteği ölçüsünde şekillenmiş bir AB ilişkisi isteyenlere hitap niteliğindedir.

David Cameron mülteci almak konusundaki duruşunu değiştirmesi için yapılan çağrıya, "Binlerce Suriyeli mülteci alıyoruz ve bunu yapmaya devam edeceğiz. Dün söylediğim gibi bunu gözden geçiriyoruz. Ama dün de dediğim gibi bu soruna basitçe insan olarak çözüm olmaz." karşılığını vermiştir (Shirbon, World News, 2015a). Cameron'ın açıklamaları net şekilde mülteci almaya karşı olduğunu ortaya koymaktadır. Mülteci almak konusunda kendisine yapılan çağrıya rağmen bu şekilde bir açıklama yapmıştır. Bu açıklama mülteciler konusundaki duruşunu değiştirmeyeceğini ortaya koymaktadır. Cameron'ın bu açıklamaları Avrupa Birliği'nden ayrılıp ayrılmayacağına karar verme sürecinde olan Birleşik Krallık'taki Birliğe ve politikalarına şüpheyle bakan insanların kararlarını etkilemek içindir. Cameron'ın bu açıklamaları Avrupa Birliği'nden ayrılmayı isteyenleri ikna etme çabasıdır denilebilir.

İngiltere kilisesinden seksen dört piskopos David Cameron'a 2020'ye kadar ülkeye alınacak Suriyeli mülteci sayısını en azından elli bine çıkartması için mektup yazmışlardır. Hükümet 2020'ye kadar yirmi bin Suriyeli mülteci alacağına söz vermiştir. Piskoposlar bu isteklerini bu ülkenin göçmenleri yerleştirebilecek koruma geleneğine ve cömertlik ruhuna sahip olduğu şeklinde açıklamışlardır (Reuters, World News, 2015b). Fakat bu mektuba hükümet sözcüsü doğrudan karşılık vermemiştir. Bu konuyla alakalı basın mensuplarının sorduğu soruya, "Britanya'nın mültecilere yardım etmek için ahlak sorumluluğunu yerine getirmesi kesinlikle doğrudur" açıklamasını yapmıştır (Reuters, World News, 2015b). Piskoposlar toplumun Suriyeli göçmenler konusunda hassas

olmasına dikkat ederek bu konuda hükümetten bir istekte bulunmuşlardır. Piskoposların bu adımı toplumun dinsel temsilcileri olarak göçmenlere karşı kapsayıcı ve kucaklayıcı tavır takındıklarını ve kamuoyuna sözcülük etmeye çalıştıklarını göstermektedir. Hükümet sözcüsünün bu konuya diplomatik bir yanıt vermesi ise iç politikaya yönelik bir durumdur. Birleşik Krallık'ın çok az sayıda Suriyeli mülteci aldığı göz önünde bulundurulacak olursa hükümetin yaptığı bu açıklama sadece kamuoyu tepkisini çekmek istemediği içindir.

Avrupalı liderler göçmen krizinde ortak bir Avrupa çözümüne tam olarak ulaşamamıştır. Cameron kendi kamuoyunun göçe olan düşmanlığının referandumu kaybettirmesine mal olacağı korkusuyla göçmen almama taraftarıdır. Diğer Avrupa ülkeleri de Almanya, İsveç gibi ülkeler dışında kendi iç gerekçeleriyle göçmen krizinde pasif kalmışlardır (Taylor, World News, 2016a). Avrupa'daki göçmen krizinde Avrupa Birliği olarak net ve ortak bir çözüme ulaşamamasının temel gerekçesi ülkelerin iç dinamiklerinden kaynaklı durumlardır. Birleşik Krallık'ı Avrupa Birliği içerisinde tutmaya çalışan Cameron'ın bu duruma göre göçmen almamayı tercih ettiğini görmekteyiz. Bu durum iç politika dinamiklerinin göçmen politikaları konusunda çok etkili olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Birleşik Krallıkta referandum sonrası nefret suçlarının arttığı görülmektedir. Referandum da Avrupa Birliği'nden ayrılma kararının çıkmasında göç olgusunun en temel etken olduğu düşünülmektedir. Nefret suçlarının artmasından dolayı Polonyalı ve Müslüman topluluk liderleri endişelerini dile getirmişlerdir. Avrupa Birliği karşıtları doğu Avrupa ülkelerinden kontrol dışı bir çok göçmenin ülkelerine gelmesine izin verildiği gerekçesiyle referandum kampanyası yürütmüşlerdir. Sayeeda Warsi³⁸ nefret, yalan, yabancı korkusu yaydığı iddiasıyla Brexit³⁹ kampanyasından ayrılmıştır (Holden, 2016; Maclellan & Nag, 2016). Avrupa Birliği ve Birleşik Krallık ilişkilerinin yansımaları iç politikaya hatta sosyal ve toplumsal yaşama etki etmiştir. Referandum sonrası nefret suçlarının artması Birleşik Krallık Avrupa Birliği ilişkilerinin değişmesi sonucunda iç sosyal ve toplumsal dinamiklerde de değişim olduğunu ortaya koymaktadır.

³⁸ <https://sayeedawarsi.com/>

³⁹ Birleşik Krallıkın Avrupa Birliğinden ayrılması.

Trump'ın Birleşik Krallığa yapacağı resmi ziyaretine karşı göçmen yanlısı kamuoyu sert tepki vermişti. Bu konuda toplumu yatıştırıcı açıklamalar yapılmıştır. Theresa May Britanya'nın göçe karşı farklı bir yaklaşımı var ama Birleşik Devletler yakın bir müttefikimiz açıklamalarını yapmıştır (Smout, Intel, 2017). May, "Britanya'nın kendi göç yaklaşımı" açıklamasıyla kamuoyunda göçmen yanlısı kesimi sakinleştirmeye çalışmaktadır. Aynı zamanda da ABD ile ortaklığı da göç ve göçmen olgusundan ayrı tutarak devam ettirmeyi hedeflemektedir.

Theresa May'in göçü sınırlamak için eşlerini İngiltere'ye getirmek isteyenler ile alakalı gelir ölçme tasarısını Britanya yüksek mahkemesi gelir denetiminin kabul edilebilir olduğunu ve insan haklarını ihlal etmediğini belirterek desteklemiştir (Smout, World News, 2017). Britanya yüksek mahkemesinin bu kararı iç politikada göçmen karşıtlığını bir anlamda desteklemiştir. Theresa May'in bu tasarısı göçmenlerle alakalı kontrolü sağlamak ve bu konuda daha belirleyici olmak için gösterilen bir çabanın sonucudur. İngiliz toplumunun göçmenler konusundaki hassaslığından hareketle göçmenlerin sınırlandırılması ve göçmenlere dair kontrolün hükümette olduğuna dair imajın çizilmesi için böyle bir tasarı gündeme gelmiştir.

Referandum sonrası Birleşik Krallıkta yaşayan Avrupa Birliği vatandaşları ve onların Avrupa Birliği dışında olan eşlerinin durumlarına dair endişeler mevcuttur. Theresa May bu konuda İngiltere'de yaşayan AB vatandaşlarının haklarını koruma planının ayrıntılarını açıklamış ve hükümetin onlara İngiliz vatandaşlarıyla büyük ölçüde aynı faydaları sunma yönünde çalışacağını ifade etmiştir (Piper & Milliken, World News, 2017). May'in bu açıklamaları ülkesinde yaşayan Avrupa Birliği vatandaşlarını olumlu yönde etkilemek istediğini göstermektedir. May iç politikayı düşünerek yani ülkesinde yaşayan AB vatandaşlarının iç dinamiklerde etkili olduğunu göz önünde bulundurarak onlara yönelik pozitif bir açıklama yapmıştır.

Referandum sonrası bir çok Avrupa Birliği vatandaşı İngiltere'yi terk etmeye başlamıştır. İngiltere Avrupa Birliği'nden ayrıldıktan sonra burada kalmaları için başvuru yapanlar da yok değildir. Fakat yıllarca İngiltere'de yaşamış bir çok kişinin yer değiştirmek zorunda kalması toplumda rahatsızlık oluşturmuştur. Başbakan Theresa May üç milyon Avrupa Birliği vatandaşına, "Eğer siz ayrılırsanız biliyorum ki ülkemiz fakirleşecek ve sizden burada kalmanızı istiyorum." diyerek seslenmiştir (Shirbon, World News, 2017). May bu mektubu İngiltere'de bir çok sektörde çalışan Avrupa Birliği vatandaşlarını ülkede tutmak için yazmıştır. İş gücünde aktif şekilde yer alan bu

kişilerin referandum sonrası ayrılması ya da ayrılmaya yönelik adımlar atmaları ekonomik olarak da İngiltere'yi etkileyeceği için May bu mektubu iç politik kaygılarla yayınlamıştır.

David Cameron, Calais liman kentinden yasa dışı yollarla Manş Tüneli'ni kullanarak Britanya'ya gelen göçmenlerle alakalı acil durum müdahale komitesiyle bir toplantı düzenlemiştir (Osborn, Intel, 2015). Cameron'ın bu durum karşısında acil toplantı düzenlemesi iç politikada göçmenleri azaltacağına dair verdiği sözlerden kaynaklanmaktadır. Cameron özellikle Afrika ve Orta Doğu ülkelerinden gelen göçmenler yüzünden baskı altındadır. Bu nedenle iç politikada güç kaybetmemek için Calais göçmen krizini çözmek için toplantı düzenlemiştir.

Cameron'ın yaşadığı baskılar nedeniyle Calais göçmen kriziyle mücadelede yardım edecek bir plan oluşturmuştur. Cameron, "Hemen harekete geçeceğiz. Sınırın öbür tarafında Fransa'ya yardımla başlayarak yapabildiğimiz kadar daha fazla çit yerleştireceğiz, daha fazla kaynak sağlayacağız, daha fazla narkotik köpek takımı koyacağız, daha fazla yardım yapacağız." açıklamalarında bulunmuştur (Osborn, World News, 2015b). Cameron'ın Calais göçmen kriziyle alakalı bu kadar çabuk harekete geçmesi ve bir planlama yapılmasını sağlaması İngiltere'nin kaçak göçmenler konusunda çok hassas olduğunu ortaya koymaktadır. Bu hassaslığa dikkat eden Cameron iç politikada göçmenlerle alakalı hemen gerekli tedbirleri almaktadır.

Britanya'ya uzun vadeli göç rekorlar kırmaktadır. Bu da halkta göçmenlerin barınma, sağlık ve eğitim gibi kamu hizmetlerini baskıladıkları korkusu oluşturmaktadır. Britanya Avrupa'nın kuzey batısında yer aldığı için göçmen krizinde İtalya, Macaristan ve Yunanistan gibi binlerce göçmen ve mülteciyle mücadelede etmek zorunda kalmamıştır. Burada Cameron'ın asıl sorun olarak gördüğü Avrupa Birliği pasaportuna sahip olanların göçünü kısıtlandırma becerisinin olmamasıdır. Bu nedenle de referandumdan önce Cameron'ın temel amacının göçmenlerin erişimini kısmak olduğu belirtilmiştir (James, World News, 2018). Cameron'ın bu şekilde tutum alması ve Avrupa Birliği pasaportu taşıyanlara karşı da bir sınırlama getirme çabasında olması tamamen iç politika sonucudur. Referandumda olumlu sonuç almak için göçmenler nedeniyle Birlikten ayrılmak isteyenleri memnun edecek bir çaba geliştirme içerisindedir, denilebilir.

2.5.6. İngiltere 2015-2016-2017 Yılları-Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine

Paris saldırısından sonra David Cameron göçmenlerin oluşturduğu ortamı bir başarısızlık olarak nitelerken yürüttüğü politikalar açısından doğu Avrupa ülkelerinden gelenleri sınırlandırmaya çalıştığı görülmektedir (Taylor, World News, 2015). Cameron'ın bu açıklaması ve yürüttüğü politika göçmenlere karşı dışlayıcı bir tavır niteliğindedir. Burada göçmenler olarak kastedilen kesim Avrupa'nın diğer ülkelerinden çalışmak için gelenler olmasına rağmen Cameron bunların da sınırlandırılmasına dair politikalar yürütmektedir. Bu durum Cameron'ın çalışmak için gelenler dahil göçmen olgusuna karşı genel olarak olumsuz baktığını göstermektedir.

David Cameron daha fazla insanın mülteci sorununu çözmeyeceğini ifade etmiştir. Bu duruma rağmen daha fazla mülteci alması konusunda kendisine yapılan baskıya boyun eğmiş ve "Britanya binlerce mülteciyi ağırlayacaktır" açıklamasını yapmıştır. Bunlara ek olarak Cameron, "Krizin ölçeği ve halkın ıstırapı göz önüne alındığında, bugün binlerce Suriyeli mültecinin yerleşimini sağlamak için daha fazla şey yapacağımızı açıklayabiliyorum." demiştir (Bugge, 2015). Cameron'ın bu açıklamaları Suriyeli mültecilere karşı olumlu bir bakış açısı ortaya koymaktadır. Cameron'ın bu açıklamalarında Türkiye'de sahilde ölü bulunan Suriyeli Aylan Kurdi üzerinden yapılan baskıların etkisi vardır. Birleşik Krallık'ın bu zaman kadar çok az sayıda Suriyeli mülteci aldığı göz önüne alınırsa bu açıklamalar kamuoyunu sadece rahatlatmaya yönelik açıklamalar olarak kabul edilebilir.

David Cameron Suriyeli mülteci krizine yüz milyon pound ilave insanı yardım yapılacağını belirtmiştir. İspanya ziyareti sırasında, "Bugün yüz milyon pound ilave kaynak sağlayarak toplamda bir milyon poundun üzerinde katkı sağlayacağımızı açıklayabiliyorum. Bu İngiltere'nin insani krize verdiği en büyük karşılıktır." demiştir (Reuters, World News, 2015a). Cameron'un Suriyeli mülteciler için yardım yapılacağını açıklaması onlara karşı yapıcı bir tutum sergilendiğini göstermektedir. Bu durum aynı zamanda yardım yapma yoluyla Suriyeli mültecileri Birleşik Krallıktan uzak tutmanın bir başka yolu olarak düşünülebilir.

David Cameron Britanya'nın önümüzdeki beş yıllık süreçte yirmi bin Suriyeli mülteci alacağını ifade etmiştir. Cameron kabul edilecek Suriyeli mültecilerin Avrupa'da olanlardan ziyade mutlaka Suriye'deki kamplardan ya da çevre ülkelerde

bulunanlardan seçileceğini de belirtmiştir. Cameron Avrupa'daki göçmenler yerine Suriye ve civar ülkelerdeki kamplardan mülteciler alınacak olmasının nedenini de göçmenleri "tehlikeli yolculuklara teşvik etmemek" olarak açıklamaktadır (Reuters, Intel, 2015a). Cameron'ın bu açıklamaları Suriyeli mültecilere karşı iyimser denilebilir niteliktedir. Pozitif bir bakış açısıyla beş yıllık dönemde Birleşik Krallık'ın kabul edeceği mülteci sayısını açıklamaktadır. Fakat Almanya ve diğer Avrupa Birliği ülkelerinin kabul ettikleri mülteci sayılarına baktığımızda bu sayının Birleşik Krallık için çok düşük olduğu söylenebilir. Cameron'ın bu açıklamaları söylem olarak mülteciler için pozitif açıklamalar olsa da uygulamada mültecilerin pek de istenmediğini ortaya koymaktadır.

David Cameron, Lübnan ve Ürdün ziyaretinde Suriye iç savaşından kaçanların Avrupa'ya gelmeye çalışarak hayatlarını tehlikeye atmalarını engellemek için destek sağlanmasının hayati olduğunu ifade etmiştir. Beka Vadisi'nde Birleşik Krallık'a yerleştirilecek bazı Suriyeli mültecilerle görüşüğünü belirtmiştir. Bu bölgedeki insanların tehlikeli yolculuklara girişmemeleri için onları memleketlerine yakın tutmanın, giydirmenin, doyurmanın ve onlara barınma sağlamanın önemli olduğunu söylemiştir (Westall & Al-Khalidi, 2015). Cameron'ın bu açıklamaları Suriyeli mültecilere karşı pozitif bir tutum içerisinde olduğunu ortaya koymaktadır. Bölgeye gidip orada durumu görüp bu tür açıklamalar yapması mültecilere karşı olumlu ve kapsayıcı bir bakış açısına sahip olduğunu gösterirken aynı zamanda mültecilere de dikkat çekme çabasını da barındırmaktadır.

Theresa May Cameron'ın İçişleri Bakanı iken göç ile alakalı bazı açıklamalar yapmıştır. May, "Göç çok yüksek olduğunda değişimin hızı da süratli oluyor ve uyumlu bir toplum oluşturmak imkansız hale geliyor." demiştir. May göçün ekonomik katkısını sıfıra yakın olarak tanımlamıştır (Reuters, Intel, 2015b). May'in İçişleri Bakanı olarak bu açıklamaları büyük oranda göçe karşı olduğunu ortaya koymaktadır. Göçmenler açısından dışlayıcı bir bakış geliştiren May aynı zamanda göçmenlerin verdiği zararlardan bahsederek bu bakış açısını güçlendirmeye çalışmıştır.

Referandumda yüzde elli ikilik oy oranıyla Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden ayrılması kararı çıkmıştır. Bu duruma Pakistan göçmeni bir ailenin oğlu olan Sajaad Ahmed Avrupa Birliği'nden ayrılma yönünde oy vermesinin nedenini on yıllarca süren küçülmeyi geri döndürmenin tek yolunun göçü kesmek olduğunu belirterek açıklamıştır. Irkçı olmadığını belirten Ahmed "kuyruğun sonuna itildiklerini"

ifade etmiştir. Ahmed bu durumu, "birilerine kendi pastanızı yemesine izin vermenize ve pastanın giderek küçülmesine" benzetmiştir. Yaşadıkları sorunların temel kaynağını da göçmenler olarak gören Ahmed bu durumun değişmesi için Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çıkması yönünde oy kullandığı ifade etmiştir (Humphries, 2016). Birleşik Krallık için bıçak sırtında geçen bir oylamayla Avrupa Birliği'nden ayrılması kararı çıksa da halktan birisinin bu şekilde açıklamalar yapması genel olarak Birleşik Krallıkta göçmenlere karşı dışlayıcı bir tavır takınıldığını göstermektedir. Bu tavrın temel sebebi olarak da göçmenleri Birleşik Krallık'ın kendi vatandaşlarının refah seviyesini aşağı çekmesi olarak görmelerinden kaynaklandığı göz ardı edilmemelidir.

Avrupa Birliği'nden ayrılma yönünde oy kullanılan referandum sonrası Britanya polisinin açıklamasına göre nefret suçlarında yüzde beş yüz oranında artış olmuştur. Bu durum Müslümanlar ve Doğu Avrupa'dan gelenlerin istismar edildiğini göstermektedir. Zaten bu tür endişelerle Britanya halkı Avrupa Birliği'nden ayrılma yönünde oy kullanmıştır (James, World News, 2016). Britanya halkında ırkçı ya da göçmen karşıtı suçların artması dikkat çekicidir. Bu durumun referandumun hemen sonrasında artması daha da dikkat çekicidir. Bu durum Britanya toplumunda göçmenlere karşı birikmiş bir dışlayıcı tavrın referandum sonrası birden bire ortaya çıktığını göstermektedir.

İngiliz Kilisesi Başpiskoposu Justin Welby, tıpkı Papa'nın yaptığı gibi bir Suriyeli mülteci aileye ev sahipliği yapacaktır. Welby, David Cameron'ın yirmi bin Suriyeli mülteci alınacak açıklamasını Almanya'yla karşılaştırınca çok zayıf bulduğunu ifade etmiştir (Silverstein, 2016). Başpiskoposun bir Suriyeli mülteci aileye ev sahipliği yapacak olması ve Cameron'ı alınacak mülteci sayısı üzerinden eleştirmesi Kilisenin mülteciler konusunda yapıcı olduğunu ortaya koymaktadır.

Trump'ın göçmenlere dair kararları üzerine Birleşik Krallık ziyaretine karşı protestolar yapılmış ve Trump'ın İngiltere ziyaretinin iptal edilmesini isteyen dilekçeler verilmiştir. Trump'ın resmi devlet ziyareti olarak Birleşik Krallık'a gelmesinin Majestelerini utandıracağı ifade edilmiştir (Smout & Shirbon, U.S., 2017). Düzenlenen protestolarda, "İrkçılığa Hayır Trump'a Hayır", "Müslümanlarla Birlikteyim" gibi pankartlar kullanılmıştır (Smout, Intel, 2017). Bir anket şirketinin araştırmasına göre Britanyalıların yarısı kadarı Trump'ın Birleşik Krallık ziyaretinin ertelenmesi gerektiğini düşünürken yüzde otuz altısı kadarının da bu ziyaretin iptal edilmesi gerektiğini söylemiştir (Reuters, UK Top News, 2017). Verilen dilekçeler, protestolar ve anketler İngiliz toplumunun belirli bir bölümünün göçmenler ve insan hakları

mevzularında hassas olduklarını ve göçmenlere karşı kapsayıcı ve yapıcı bir tavırla davrandıklarını ortaya koymaktadır.

Theresa May'in Avrupalı olmayan eşlerini Birleşik Krallık'a getirmek isteyenlerin gelir testine tabi tutulmasına yönelik çabası Britanya yüksek mahkemesince de onaylanmıştır. Bu çalışma mahkeme tarafından insan haklarına da uygun görülmüştür (Smout, World News, 2017). May'in bu çabası göçmenleri kısıtlamaya yönelik bir durumdur. May'in göçmenlere karşı dışlayıcı bir tutum takındığı ortadadır. Ayrıca mahkemenin verdiği karar May'in göçmenlere karşı olan olumsuz tutumunu resmi bir statüye koyarak itiraz edilmez bir hale getirmesini sağlamıştır.

Theresa May Britanya'da yasal olarak yaşamakta olan Avrupa Birliği vatandaşlarına 2019'da Avrupa Birliği'nden ayrıldıktan sonra burada kalmanızı istiyorum diyerek açıklamalarda bulunmuştur (Reuters, World News, 2017e). May ayrıca Britanya'da yaşayan Avrupa Birliği vatandaşlarının haklarını koruyacak planın detaylarını hükümet onlara geniş ölçüde Britanya vatandaşlarıyla aynı imtiyazları sağlamak için çalışıyor diyerek açıklamıştır (Piper & Milliken, World News, 2017). May ayrıca ülkesinde yaşayan Avrupa Birliği vatandaşlarına, "Eğer siz ayrılırsanız biliyorum ki ülkemiz fakirleşecek ve sizden burada kalmanızı istiyorum." diyen bir açık mektup yazmıştır (Shirbon, World News, 2017). May'in bu açıklamaları, mektubu ve yapılan planlama resmi olarak Avrupa Birliği vatandaşları olup Britanya'da bulunan topluluğu yüceltmek ve burada kalmaları için onları cesaretlendiren açıklamalardır. May yasal olarak göçmen olanlara karşı kapsayıcı ve olumlu bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir.

2.6. FRANSA 2015-2016- 2017 YILLARI ANALİZLERİ

2.6.1. Fransa 2015-2016-2017 Yılları Haberleri Dağılımı

Fransa Cumhurbaşkanı François Hollande ve Emmanuel Macron ile ilgili 1 Ocak 2015 tarihinden 31 Aralık 2017 tarihine kadar toplamda otuz altı haber içerikleri incelenerek seçilmiştir. François Hollande için arama yapılırken 1 Ocak 2015 ile görevden ayrıldığı 14 Mayıs 2017 tarih aralığı dikkate alınmıştır. Emmanuel Macron için ise 14 Mayıs 2017 ile 31 Aralık 2017 tarih aralığı dikkate alınmıştır.

Reuters'in resmi internet sitesinde haberler aranırken "Hollande-mülteci", "Hollande-sığınmacı" ve "Hollande-göçmen" aramaları ile "Macron-mülteci", "Macron-sığınmacı" ve "Macron-göçmen" aramaları yapılmıştır.

Haber başlıklarını incelediğimizde "göçmen krizi" ifadesinin üç "mülteci krizi" ifadesinin iki kez kullanıldığını görmekteyiz. Bu durum Almanya ile kıyaslandığında oldukça düşük; İngiltere ile kıyaslandığında çok az da olsa büyük bir sayıdır.

Başlıklarda "göçmen trajedisi"⁴⁰, "göçmen kotaları"⁴¹, "göçmen kampı"⁴², "göçmen anlaşması"⁴³, "göçmen kenar mahallesi"⁴⁴ ifadeleri birer kez kullanılmıştır.

"Göçmen" kavramı doğrudan ve çoğul haliyle altı kez; "mülteci" kavramı çoğul haliyle doğrudan iki kez kullanılmıştır.

Göç ve göçmenlikle alakalı bazı kavramlar tamlama şeklinde kullanılmıştır. "mültecilerin iskanı"⁴⁵, "mülteci paylaşma planı"⁴⁶, "mültecilerin kabulü"⁴⁷, "mültecilerin yararına"⁴⁸, "daha fazla mülteci"⁴⁹ ifadeleri birer kez kullanılmıştır. Sığınmacı kavramı "sığınma süreci"⁵⁰ şeklinde tamlama yapılarak bir kere kullanılmıştır. Ayrıca "ölü göçmen bebek"⁵¹ tamlaması da bir kere başlıkta yer almıştır.

"Göçmen merkezi"⁵² ve "Calais göçmenleri"⁵³ şeklinde tamlamalar da ikişer kez başlıklarda yer almışlardır.

2.6.2. Fransa 2015-2016-2017 Yılları Haberlerinin Analizleri

1 Ocak 2015-31 Aralık 2017 tarihleri arasında François Hollande ve Emmanuel Macron ile ilgili otuz altı haberin beşinde "kriz" kelimesi kullanılmıştır. Bu durum Almanya ile kıyaslandığında oldukça düşüktür. İngiltere ile kıyaslandığında sadece iki fazladır. Kriz kelimesinin başlıklarda daha az kullanılmasında haber sayısındaki azlığın etkisi olduğu kadar Fransa'nın Almanya kadar çok göçmen almaması ve göçmenlerle

⁴⁰ Migrant Tragedy.

⁴¹ Migrant Quotas.

⁴² Migrant Camp.

⁴³ Migrant Deal.

⁴⁴ Migrant Slum.

⁴⁵ Resettlement of refugees.

⁴⁶ Sharing Refugee Plan.

⁴⁷ Accepting Refugees.

⁴⁸ in favour of refugees.

⁴⁹ more refugees.

⁵⁰ Asylum Process.

⁵¹ Dead Migrant Toddler.

⁵² Migrant Centre.

⁵³ Calais Migrants.

alakalı tutumunda Almanya'ya kıyasla daha yavaş davranmasının etkisi olduğu düşünülebilir. "Daha fazla mülteci" gibi olumsuz ifadelerde başlıklarda birer kez kullanılmıştır. Ayrıca "Calais göçmenleri" şeklinde bir anlamda hedef gösteren olumsuz iki kullanım da mevcuttur.

"Göçmen", "mülteci" gibi nötr kavramlar toplamda sekiz kez kullanılmıştır.

"Göçmen merkezi", "sığınma süreci", "mültecilerin iskanı", "mülteci paylaşım planı", "mültecilerin yararına", "göçmen anlaşması", "göçmen kampı", "göçmen kotaları" gibi olumlu ifadeler başlıklarda birer kez yer almıştır.

Fransa ile ilgili haberlerin başlığında Almanya ve İngiltere'den farklı olarak daha fazla insancıl ifadeler içeren "acındırıcı" başlıklar ifadesini kullanabileceğimiz başlıklar da yer almaktadır. "Göçmen trajedisi", "ölü göçmen çocuk", "göçmen kenar mahallesi" başlıkları birer kez kullanılmışlardır ve diğer başlıklardan farklı olarak göçmen krizinde daha fazla insani değerlere dikkat çeken başlıklardır, denilebilir.

2.6.3. Fransa 2015-2016-2017 Yılları AB Liderliği Olgusu-AB İlişkileri ve Düzenlemeleri-Avrupalılık Kavramı Üzerine

Fransa Cumhurbaşkanı Hollande Avrupa Birliği bakanlarına Akdeniz'den geçmeye çalışan göçmenler için adım atmaları çağrısında bulunmuştur. Hollande, Libya açıklarında batan botta yedi yüz civarında boğulan göçmen için, "Eğer doğrulanırsa bu son yıllarda Akdeniz'de olan en büyük felakettir" açıklamasını yapmıştır. Hollande, "Dışişleri ve İçişleri bakanları en kısa zamanda artan tepkiyi tartışmak için toplanmalı." demiştir (Reuters, World News, 2015e). Hollande'ın Avrupa Birliği bakanlarına bu çağrısı Avrupa Birliği'ne aynı Merkel gibi liderlik etme çabasının bir sonucudur diyebiliriz. Bu çağrı AB'ye liderlik etmek kadar göçmenler konusundaki acil düzenlemelere ihtiyaç olmasına dikkat çekmek amacı da taşımaktadır.

Hollande, Libya açıklarında yedi yüz göçmenin olduğu teknenin batmasıyla ilgili olarak Avrupa Birliği daha fazlasını yapmalı kurtarma ve felaketi önleyecek çabalar göstermeli, daha fazla bot ve devriye, insan trafiğine karşı daha içten mücadele edilmeli ifadelerini kullanmıştır (Denti, 2015). Hollande bu açıklamalarıyla Avrupa Birliği'ni göçmenler konusundaki önlemler noktasında eleştirmektedir. Bu konuda geç kalınmışlığa dikkat çekerken özellikle "samimi mücadele" ifadesi göçmenlerle alakalı mücadelenin pek önemsenmediğine dikkat çekmektedir.

Fransa Cumhurbaşkanı Hollande özellikle Almanya'nın ısrarla üzerinde durduğu "göçmen kotaları" ile ilgili görüşlerini ifade etmiştir. Almanya zorunlu göçmen kotaları üzerinde ısrar ederken Hollande, "Göçe neden olan sebepleri ele almalıyız. Bence kotalar herhangi bir anlam ifade etmiyor. Bunun doğru yöntem olduğunu sanmıyorum." açıklamalarını yapmıştır (Reuters, World News, 2015f). Hollande bu açıklamalarıyla Almanya'nın ısrarla üzerinde durduğu "zorunlu göçmen kotası" uygulamasına ters bir görüş ifade etmiştir. Bu konuda Almanya'yı destekleyeceğine dair bir sinyal vermemiştir. Bu konuya olumsuz baktığını işaret etmektedir. Hollande'ın bu tutumu göçmenler konusundaki bir AB düzenlemesinde Almanya'ya muhalif olabileceğini hatta bu konuda onun liderliğini sorguladığını göstermektedir.

Hollande ve Merkel mülteci krizinde daha hızlı şekilde hareket eden bir Avrupa Birliği istediklerini ifade etmişlerdir. Bu konuda Berlin'de görüşecek olan iki lider binlerce göçmenin kurtarılmasını nasıl hızlandıracaklarını tartışacaklardır (Kirschbaum E. , World News, 2017). Merkel'in mülteciler konusunda açık kapı politikası uygulaması ortadadır. Merkel göçmenler konusunda yavaş kaldığı ve ortak bir Avrupa çözümü noktasına ulaşamadığı gerekçeleriyle Birliği eleştirmektedir. Bu noktada Hollande'ın Merkel ile görüşecek olması ve Merkel gibi Avrupa Birliği'nin göçmenler konusunda daha hızlı hareket etmesini istemesi Hollande'ın Merkel ile paralel düşündüğünü göstermektedir. Hollande'ın Avrupa Birliği'nin göçmenler konusunda daha hızlı hareket etmesi noktasında Merkel ile paralel düşünmesi ileri de Merkel'i başka noktalarda da destekleyeceğine işaret etmektedir, denilebilir.

Hollande'ın ofisinden yapılan açıklamaya göre Fransa ve Almanya'nın mültecilere nasıl ev sahipliği yapılacağı ve Avrupa'ya nasıl dağıtılacağı konusunda ortak önerilerde bulunacaklarını belirtmiştir. "Avrupa Birliği, belirleyici bir şekilde ve değerleriyle uyumlu hareket etmelidir" ifadesi de açıklamada yer almıştır. Açıklamada iki ülkenin Avrupa iltica sistemini güçlendirmek, yasadışı göçmenlerin geldikleri ülkeye dönmelerini sağlamak ve göçmen uluslara geldikleri ve transit geçiş yapacakları ülkelere gerekli desteği sağlamak için bir noktada standartları birleştirmek istedikleri belirtilmiştir (Reuters, World News, 2015g). Yapılan bu açıklama Hollande'ın Almanya ile göçmen krizinde ortak hareket edeceğine işaret etmektedir. Hollande'ın Merkel ile yaptığı telefon görüşmesinden sonra Hollande'ın ofisinden yapılan bu açıklama iki liderin ortak düşündüğünü ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği'nin göçmen krizinde belirleyeceği politikaya ve düzenlemelere iki liderin ortak olarak katılacağı

görülmektedir. Bu noktada Merkel'in Birliğe liderlik ettiğini ve Hollande'ın da onu desteklediğini söyleyebiliriz.

Hollande ve Merkel görüşmesinde iki liderin mülteci ve sığınmacıların alınacağı devamlı ve zorunlu bir sistem üzerinde anlaştıkları ifade edilmiştir. Hollande, "Almanya Başbakanı Merkel ile kalıcı ve zorunlu bir mekanizma önerdik. İnanıyorum ki, bugün var olan artık yeterli değil ve ahlaki yükümlülüklerini kabul etmeyen ülkeler var ki bu yüzden daha fazla ilerlememiz gerekecek." açıklamasını yapmıştır (Reuters, World News, 2015h). Hollande'ın bu açıklamaları Avrupa Birliği'nin göçmenler için ortak bir sistem uygulamaya geçmesi yönünde Almanya'ya destek vereceğini ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği'nin göçmenler için yapacağı düzenlemelere Fransa'nın katkı vereceğini hatta şekillenmesi noktasında da etkili olduğunu Hollande'ın bu açıklamalarında görmekteyiz. Hollande Almanya'ya destek verme konusunda önceleri tereddütlüken şimdi bu konuda Almanya'ya destek verecek olması onun politika değişiminin de net bir göstergesidir.

İtalya, Fransa ve Almanya Avrupa Birliği'ndeki göçmenlerin eşit şekilde dağıtılması ve iltica sisteminin gözden geçirilmesi için ortak bir belge imzalamışlardır (Reuters, World News, 2015i). Bu üç ülkenin göçmenler konusunda ortak bir belgeye imza atması Merkel ve Hollande'ın Birlik içerisinde oluşturduğu bloğun genişlediğini göstermektedir. Bu belge Avrupa Birliği'nin göçmenler ile ilgili yapacağı düzenlemelerde bu durumdan etkileneceğini ortaya koymaktadır. Birlik içerisindeki ilişkilerin göçmenler nedeniyle gerildiği görülmektedir. Fakat Almanya, Fransa ve İtalya'nın bu gergin dönemde daha yakın ilişkiler içerisinde olduğu ortadadır.

Hollande ve Merkel Avrupa Birliği liderlerine tüm üye devletlerde mültecilerin yerleştirilmesi için "sürdürülebilir ve bağlayıcı" bir mekanizma vurgusu yapan mektuplar yollamışlardır (Reuters, World News, 2015j). Hollande'ın Merkel ile ortak bir mektup kaleme alması Merkel'i göçmen krizinde desteklediğini göstermektedir. Aynı zamanda göçmen krizi sorununu çözerken Merkel'in liderliğinin ön plana çıktığı gibi Hollande da bu liderliğe katılmaktadır. Merkel kadar ön planda bir liderlik göstermese de onu desteklemesi ve diğer Avrupa Birliği liderlerini ikna etme noktasında çaba sarf etmesi Hollande'ın da AB liderleri içerisinde önemli bir yer sahibi olduğunu ortaya koymaktadır.

Hollande Fransa'nın eleştirilere rağmen mültecilere kapılarını açacağını ifade etmiştir. Fransa'nın önümüzdeki iki yıl içerisinde yirmi dört bin mülteci alacağını ifade

eden Hollande ayrıca Merkel ile yüz yirmi bin göçmenin yirmi sekiz Avrupa Birliği ülkesince alınacağı "kalıcı ve zorunlu bir sistemi" desteklediklerini açıklamıştır. Hollande altmış beş milyonluk ülkesinin Almanya ile aynı ölçekte göçmenleri kaldıramayacağını çünkü ülkesinin nüfus ve ekonomik olarak Berlin ile aynı durumda olmadığını ifade etmiştir (Pineau, 2015f). Hollande bu açıklamalarıyla mülteciler konusunda Merkel'in liderliğini kabul etmiş bulunmaktadır. Hollande Merkel'in ısrarla üzerinde durduğu mültecilerin Avrupa Birliği ülkelerince paylaşılması önerisini desteklemektedir. Ayrıca ülkesine alacağı göçmenler konusunda Almanya ile boy ölçüşmeyeceğini açıklayarak Almanya'nın bu konudaki liderliğini bir kere daha onayladığını açıkça itiraf etmiştir. Zorunlu kotalar konusunda daha önce bu duruma sıcak bakmadığını ifade eden Hollande şuanda bu konuda Merkel'i desteklemekte ve onun izinden gitmektedir ki bu durum da Merkel'in liderliğinin Hollande tarafından da kabul edildiğini ortaya koymaktadır.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ve İtalya Başbakanı Paolo Gentiloni çalışma yemeğinde buluşmuşlardır. Yapılan açıklamalarda Avrupa Birliği'nin uyumu ve göç krizine dikkat çekmişlerdir. Macron, Avrupa'nın Kuzey Afrika'dan gelen göçmen yığınına karşı İtalya'nın uyarılarına kulak tıkadığını ifade etmiştir (Reuters, Financials, 2017a). Macron'un bu açıklamaları Avrupa Birliği'nin göç politikası uygulamalarında İtalya'nın yanında olacağını ortaya koymaktadır. Macron ayrıca bu açıklamalarıyla Birliğe liderlik etme çabasını ortaya koymuştur, denilebilir. İtalya'nın göçmenlerle yaşadığı sıkıntıyı dile getiren Macron Birlik içerisinde liderlik için ön plana çıkma çabası göstermektedir.

Avrupa Komisyonu Almanya ve diğer ülkelerin önerdiği yüz yirmi bin mültecinin Avrupa Birliği ülkeleri arasında dağıtılması teklifini desteklerken Çekya, Slovakya, Romanya ve Macaristan bu teklife itiraz etmişlerdir. Hollande, "anlaşmanın uygulanmasına itiraz eden ülkeler için bazı sonuçlar olacaktır" açıklamasını yapmıştır (Strupczewski & Fioretti, 2015f). Bu durum ve Hollande'ın açıklamaları Avrupa Birliği içerisinde eski doğu bloğu ülkeleri ile Almanya liderliğindeki Avrupa Birliği'nin temelini oluşturan ülkeler arasında göçmen politikaları konusunda uzlaşma olmadığını göstermektedir. Bu durum iki blok arasındaki ilişkilerin gerileceğini ve göç konusundaki düzenlemelerde sorunlar yaşanacağını ortaya koymaktadır. Hollande'ın açıklamaları da Avrupa Birliği ilişkileri sürecinde Fransa'nın Almanya'nın yanında yer alacağına işaret etmektedir.

Hollande ve Merkel 18-19 Şubatta yapılacak Avrupa Birliği Zirvesi öncesinde Strasbourg'ta görüşmüşlerdir. Hollande'a yakın bir kaynak Hollande ve Merkel'in Avrupa komisyonu tarafından oluşturulacak bir mülteci eylem planının öncelikli olduğu konusunda anlaştıklarını belirtmiştir (Reuters, World News, 2016b). Bu durum Fransa'nın mülteci krizi sürecinde Avrupa Birliği ilişkilerinde Almanya'ya öncelik verdiğini göstermektedir. Hollande'ın AB zirvesi öncesi Merkel ile buluşması Avrupa Birliği sürecindeki ilişkilerde Almanya'nın ayrı bir yeri olduğunu ve ortak hareket edecekleri mesajını vermiştir.

18-19 Şubat 2016 Avrupa Birliği zirvesi için Hollande, Britanya ve Avrupa'daki göçmen krizi ile ilgili olarak uzun ve zorlu bir zirve açıklaması yapmıştır. Hollande'ın bu açıklamaları göçmen krizinin Avrupa Birliği düzenlemelerinde önemli yer tuttuğuna işaret etmektedir (Reuters, Market News, 2016). Hollande'ın görüşmeleri uzun olarak nitelenmesi göçmen krizinin Birlik içerisindeki düzenlemelerde sorunlar yarattığına ve Birliğin zorlu bir süreç içerisinde olduğuna işaret etmektedir.

Macron göreve gelmesinden hemen sonra Merkel ile görüşmüştür. İki lider Avrupa Birliği ile ilgili olarak daha iyi bir birlik uyumu ve yol haritası hazırlanması ortak mesajını vermişlerdir. Macron, göçmen krizinde Almanya ile olan dayanışmasını göstermek için "ortak iltica politikası Paris'in Berlin ile birlikte çalışacağı bir alandır" açıklamasını yapmıştır (Carrel & Rose, World News, 2017). Macron'un göreve gelmez Merkel'i ziyaret etmesi ve mülteci kriziyle alakalı bu açıklamaları yapması, Macron'un Birlik içerisindeki ilişkilerinde Almanya'nın ayrı bir yeri olduğunu ve öncelik olarak da önem arz ettiğini göstermektedir.

Macron ve İtalyan Başbakanı Gentiloni çalışma yemeğinde bir araya gelmişlerdir. Macron, "İtalya'nın bize gönderdiği uyarıları tam olarak duymadık. Göç baskısına en çok maruz kalan ülkeleri daha iyi korumak için iltica ve mevcut düzenlemeleri ele alacak gerçek bir reform istiyorum." demiştir (Reuters, World News, 2017k; Reuters, Financials, 2017a). Macron'un bu açıklamaları mülteci krizi noktasında mevcut Avrupa Birliği düzenlemelerinden memnun olmadığını ortaya koymaktadır. Bu açıklamalar mülteci kriziyle alakalı muhtemel düzenlemelere de işaret etmektedir. Macron, Birlik içinde göç baskısını yaşayan ülkeleri de düşündüğünü ifade ederek Avrupa Birliği ilişkilerine ve Avrupalılık kavramına önem verdiğini de göstermektedir.

Fransa Başbakanı Manuel Valls da Hollande gibi Aylan Kurdi'nin boğulması üzerine açıklamalarda bulunmuştur. Valls tweeter hesabında, "Onun bir adı vardı: Aylan

Kurdi. Acil eylem yapılması gerekli- Avrupa çapında bir seferberlik acil gerekli" şeklinde açıklamalarda bulunmuştur (Reuters, World News, 2015i). Bu açıklamalar Fransa'nın mülteci krizinde Birliğin diğer üyelerinin de bu konuda bir şeyler yapması gerektiğine dikkat çekmektedir. "Avrupa çapında seferberlik" ifadesi Avrupalılık ruhuna dikkat çekerek mülteci krizinde hareketlenme sağlamayı hedefleyen açıklamalardır. Bu açıklamaların Fransa Başbakan'ından gelmesi Fransa'da asıl politikayı ve dış politikayı belirleyen Cumhurbaşkanı kadar etki etmesi beklenmemelidir (Roskin, 2013, s. 123-131). Valls'ın bu açıklamalarının Avrupalılık ruhuna işaret etmesi dikkat çekicidir.

Hollande, ülkesindeki muhalefete rağmen ilk etapta acilen Almanya'nın en yakın Avrupalı müttefiki olduklarını göstermek için Almanya'ya gelenler arasından bin mülteciyi almaya hazır olduklarını belirtmiştir (Pineau, 2015f). Hollande'ın Almanya'ya destek vereceğine dair açıklaması Avrupalılık ruhuna gönderme yapmaktadır. Hollande'ın Almanya'yı en yakın Avrupalı ortağı olarak açıklaması Avrupa Birliği'ndeki diğer ülke liderlerine Avrupalılık kavramı üzerinden gönderme yaptığını ortaya koymaktadır. Avrupalılık ruhuna dikkat çeken Hollande bunun göstergesi olarak da hemen bin mülteciyi kabul etmeye hazır olduklarını ifade etmiştir.

Çekya, Slovakya, Romanya ve Macaristan'ın göçmenleri yirmi sekiz Avrupa Birliği üyesi ülkeye dağıtılmasına karşı çıktıkları toplantıdan sonra Hollande, "Yaptırımlar var. Bu ülkeler yaptıklarıyla kendilerini Avrupa'dan uzaklaştırdıkları bir pozisyona sokacaklar. Avrupa sizden birliktelik istediğinde ondan destek isteyemezsiniz ve reddedemezsiniz." açıklamalarını yapmıştır (Strupczewski & Fioretti, 2015f). Hollande'ın bu açıklamaları Avrupa Birliği'ndeki ülkelere sitem ve uyarı niteliğindedir. Avrupalılık kavramına dikkat çekmektedir. Avrupalılık kavramı çerçevesinde birliktelik göstermeyen Çekya, Slovakya, Romanya ve Macaristan gibi ülkelere uyarı niteliğindedir. Birliğin geneli için ise Avrupalılık kavramı etrafında birleşmeye işaret etmektedir.

Merkel ve Hollande'ın 18-19 Şubat 2016 zirvesinden önce Strazburg'da buluştuklarında göçmen krizi için "Avrupa Birliği seviyesinde çözüme" ihtiyaç duyulduğuna vurgu yapmışlardır (Reuters, World News, 2016b). Hollande'ın bu vurguyu Merkel ile birlikte yapması Avrupalılık ruhuna dikkat çektiğini göstermektedir. Merkel göçmen krizinin Avrupalılık kavramına önem verilerek çözülmesi gerektiğini sıkça vurgulamıştır. Bu noktada Hollande'ın da Merkel ile görüşmesi sonucunda iki

liderin böyle ortak bir vurgu yapmaları Avrupalılık kavramına dikkat çekmek istediklerini ortaya koymaktadır. Hollande'ın Merkel ile Avrupalılık kavramı konusunda paralel düşündüğünü görmekteyiz.

Emmanuel Macron, Cumhurbaşkanlığı görevine başlamasının hemen ardından Almanya'yı ziyaret etmiştir. Merkel ile Avrupa Birliği uyumunu geliştirmek ve reformlara olanak sağlamak için Birliğin anlaşmalarını değiştirme konusunda hem fikir olduğunu açıklamıştır (Carrel & Rose, World News, 2017). Macron göreve başlamasının hemen ardından Avrupalılık kavramına ve Avrupa Birliği'ne büyük önem atfeden Almanya'yı ziyaret etmiştir. Macron'un bu ziyareti ve açıklamaları Avrupalılık kavramına Merkel kadar önem verdiğini göstermektedir. Ayrıca "Avrupa Birliği uyumu" ifadesi üzerine açıklamalarda bulunmuştur. Bu açıklamalar Avrupalılık kavramına Macron'un da büyük önem atfettiğini ortaya koymaktadır.

2.6.4. Fransa 2015-2016-2017 Yılları-Uluslararası İlişkiler ve Kurumlar Üzerine

Hollande, Merkel ile telefon görüşmesinden sonra, "Bu erkekler ve kadınlar aileleriyle birlikte savaştan ve zulümden kaçıyorlar. Uluslararası korumaya ihtiyaçları var." açıklamasını yapmıştır (Reuters, World News, 2015g). Hollande'ın bu açıklamaları uluslararası topluma ve uluslararası insanı yardım kuruluşlarına çağrı niteliğindedir. Uluslararası koruma ihtiyacına vurgu yapması bu konuda uluslararası toplumun dikkatini çekmek içindir.

Hollande, Atina ziyaretinde Avrupa Türkiye'ye göçmen kriziyle başa çıkması için ekonomik ve diğer yönlerden yardım etmeli açıklamasını yapmıştır. Hollande, "Türkiye'nin belirli sayıda yükümlülükleri yerine getirmesi ve hatta sınırı kontrol etmesi gerekiyor ama biz de mültecilere ev sahipliği yapmasında ekonomik yardımlar dahil Türkiye'ye yardım etmeliyiz." demiştir (Reuters, Financials, 2015). Hollande'ın bu açıklamaları Avrupa Birliği'nde Almanya'nın müttefiki olan bir ülkenin göçmen krizinde Türkiye'ye önem verdiğini ve Türkiye'yi Avrupa Birliği'nin bir ortağı olarak gördüğünü ortaya koymaktadır. Hollande'ın Türkiye'nin göçmen krizinde ekonomik olarak da desteklenmesini ifade etmesi onun Türkiye'ye şüpheli bakmadığını göstermektedir.

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki mülteci anlaşması sürecinde Türkiye'ye ödenecek üç milyon avro ile alakalı olarak Hollande, paranın yükümlülükler yerine

getirildikçe aşama aşama ödeneceğini ve toplam tutarın net olmadığını ifade etmiştir. Hollande, "Türkiye, Avrupa'ya gelecek mültecileri tutmak için çapa sarf etmektedir ve Türkiye'nin bu mültecileri barındırmak için Avrupa'dan yardım alması makuldür." demiştir (Guarascio & Emmott, World News, 2015f). Hollande'ın bu açıklamaları, Avrupa Birliği Türkiye arasındaki mülteci anlaşmasında belirli şartlara çok önem verdiğini göstermektedir. Hollande'ın, "Türkiye'nin Avrupa'dan yardım almasını makul olarak" nitelmesi Türkiye'nin mülteci krizinde Avrupa Birliği için önemli bir ortak olduğunu ifade etmektedir. Türkiye'ye göçmen krizinde büyük önem atfedilmesine rağmen Hollande Türkiye'nin bu krizde yerine getirmesi gerekli sorumluluklarına vurgu yaparak Türkiye AB ilişkilerinin önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

29 Kasım 2015 tarihindeki göçmen akınına durdurmak için Türkiye-Avrupa Birliği zirvesi için Hollande, "Avrupa Birliği ile Türkiye arasında bir eylem planının uygulanmasına izin veren bir anlaşma olmalı böylece mülteciler kendi menşei ülkeleri Türkiye tarafından alınabilir, Avrupa Türkiye'ye yardım edebilir, Türkiye taahhütlerinin sınırlarına ulaşabilir ve sınırlar kontrol edilebilir. Bu herkesin menfaatinedir." demiştir (Reuters, World News, 2015l). Hollande, Türkiye'yi Avrupa Birliği için mülteci krizinin çözümünde önemli bir ortak olarak görmektedir. Ayrıca mültecilerle Türkiye arasında köken olarak bağlantı kurmak suretiyle mültecilerin Türkiye tarafından tutulmasına mantıklı bir gerekçe sunmaktadır. Bu durum aslında Hollande'ın mültecilere özellikle Orta Doğu kökenli olanlara pek sıcak bakmadığını da göstermektedir. Hollande bu açıklamalarıyla, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında mülteciler için bir anlaşma olmasını istediğini ve bu durumun resmiyet kazanmasına önem verdiğini ortaya koymaktadır.

Hollande, Türkiye-Ab geri kabul anlaşmasıyla ilgili olarak Avrupa Birliği'nin göçmenlerin akışını engellemek için Ankara ile işbirliğine ihtiyacı olmasına rağmen, Türkiye'nin de basın özgürlüğü konusunda ihtiyatlı olması gerektiği vurgusunu yapmıştır. Hollande, "Türkiye ile işbirliği yapmak, basın özgürlüğü konusunda son derece ihtiyatlı olmamız gerektiği anlamına gelmez ve ben öyleyim." demiştir (Reuters, World News, 2016c). Hollande'ın bu açıklamaları Türkiye'yi Avrupa Birliği ile mülteci krizinde bir ortak olarak görmesine rağmen Türkiye ile ilgili bazı şüphelerinin olduğunu göstermektedir. Bu konuda Hollande Avrupa Birliği'nin mülteciler nedeniyle Türkiye'ye bazı tavizler gösterdiğine işaret etmektedir. Hollande bu durumdan memnun olmadığı için de kendisini bu durumun dışında tutan bir açıklama yapmıştır.

Hollande Türkiye ile AB arasındaki anlaşma ve mülteci krizi süreci için, "Mülteci sorunu devam ederse ve Türkiye'nin yeniden kabuller için ek çaba sarf etmesi gerekirse o zaman 2018'in sonunda yeni bir hibenin öngörülebilir olduğu doğrudur." demiştir (Reuters, World News, 2016d). Türkiye ile Avrupa Birliği'nin mülteci anlaşması üzerinden olan ilişkisini ortaya koyan Hollande, AB'nin Türkiye ile olan uluslararası ilişkisini devam ettirmesi gerektiğini vurgularken bu durumun Türkiye açısından teşvik edici olması için de hibenin artırılabilceğini ifade etmiştir. Hollande'ın bu açıklamaları Türkiye'yi mülteci krizinde kaybetmemek istediğini ve Türkiye'yi AB için bu konuda ortak olarak gördüğünü ifade etmektedir.

Fransa Cumhurbaşkanı Hollande, Trump ile görüşmesinde mültecilerin ağırlanması dahil kurucu demokratik ilkelere saygı gösterilmesi halinde demokrasilerin korunabileceğini söylemiştir (Reuters, World News, 2017i). Hollande'ın Trump ile görüşmesinde kullandığı bu ifadeler demokratik ilkelere önem verdiğini, mültecileri barındırmayı ve sığınma hakkını bu ilkelere biri olarak düşündüğünü ortaya koymaktadır. Hollande bu açıklamasıyla mültecilere karşı yasal zemin üzerinde kalınması gerektiğini de belirtmektedir.

2.6.5. Fransa 2015-2016-2017 Yılları İç ve Dış Politika Üzerine

Fransa Başbakanı Manuel Valls, bir Alman gazetesine verdiği röportajda Merkel'i göçmen krizinde Suriyeli mültecilerin Macaristan'da mahsur kalmasına izin verecek şekilde Avrupa iltica kurallarını askıya aldığı için doğrudan eleştirmekten kaçınmıştır. Valls, "Almanya bu durumda onurlu bir seçim yaptı." demiştir. Ayrıca Valls, "Mültecilere gelin diyen Fransa değildi." ifadelerini de kullanmıştır (Reuters, World News, 2015k). Fransa Başbakanı'nın bu açıklamaları Almanya'nın açık kapı mülteci politikasını uygulamasından duyduğu şaşkınlığı ifade etmektedir. Manuel Valls dış politikada Fransa'nın müttefiki olan Almanya'yı eleştirmekten ziyade uyguladığı politikayı övmeyi tercih etmiştir fakat Fransa olarak Almanya'nın uyguladığı politikaya şaşırıldığını da belli etmiştir. Fransa olarak Almanya'yı eleştirmeden kaçınan Valls dış politikada dengeleri göz önüne almış gözükmektedir.

Avrupa'nın genel ortak sorunları düşünüldüğünde Avrupa Birliği içerisinde yer alan ülkelerin Avrupa Birliği'nden bağımsız olarak kendi ulusal sorunları olduğu da belirtilmektedir. Brüksel'deki zirve için her ülke lideri ulusal öncelikler belirlemiştir. Her ülke lideri kendi ulusal sorunlarını daha fazla ön planda tutmaktadır. Fransa

Cumhurbaşkanı Hollande zirvede terörizme karşı işbirliği, Suriye ve Libya'daki aşırı dincilere karşı askeri harekate destek aramaktadır (Taylor, World News, 2016b). Hollande'ın Brüksel'deki zirvede önceliği mülteciler değildir. Bu durum Fransa'nın mülteciler ile alakalı bu zirve için doğrudan bir politika geliştirme içerisinde olmadığını ortaya koymaktadır. Fransa'nın bu zirvedeki önceliği terörizm ile mücadeledir.

Hollande, ABD Başkanı Trump'ı korumacı yaklaşımına karşı uyararak bu durumun ekonomik ve politik sonuçlarının olacağını ifade etmiştir. Trump uluslararası kuruluşlar için şüphelerini ifade etmiştir. Hollande Trump ile telefon görüşmesinde Trump'ın bu aşırı korumacı tavrı için, "İstikrarsız ve belirsiz bir dünyada, içe dönüş, bir çıkmaz olurdu." demiştir. Hollande demokrasilerin güçlenmesi için mültecilere de ev sahipliği yapılması gerektiğini belirtmiştir (Reuters, World News, 2017i). Hollande'ın Trump'a karşı bu uyarıları dış politikada ABD'ye karşı eleştirel yaklaştığını göstermektedir. Hollande'ın eleştirel yaklaşımı çok sert olmasa da açık ve nettir. Uluslararası kuruluşlar ve mülteciler konusunda daha ılımlı olan Hollande eleştiri gibi gözükse de aslında aynı zamanda müttefiklik temelinde Trump'a uyarılarda da bulunmuştur, denilebilir.

Emmanuel Macron, Burkino Faso'yu ziyaretinde Avrupa ile Afrika arasında insan kaçakçılığıyla mücadele konusunda daha fazla işbirliği çağrısında bulunacağını ve Afrika göçmenlerini Libya'da köleleştirilmekten kurtarmak için bir Avrupa girişimine öncülük ettiğini ifade etmiştir (Pennetier, 2017f). Macron'un bu açıklamaları Fransa'nın göçmenler için geleceğe yönelik politikalar geliştireceğini ve planlamalar yapmakta olduğunu göstermektedir. Macron, Afrika'dan Avrupa'ya gelen göç dalgasını önemli olarak görmekte olduğunu bu açıklamalarıyla göstermiştir. Bu nedenle daha fazla işbirliği ve girişimden bahsetmiştir.

Fransa Cumhurbaşkanı Hollande, Avrupa'nın göçmen krizini ele almasına getirilen eleştirileri durdurma teşebbüsüyle "Orman" olarak bilinen Calais şehrine yakın baraka bölgesinde yaşayan binlerce göçmenin ülke çapında dağıtılacağını açıklamıştır. Hollande halkın kampın dağıtılması ve orada kalanların başka yerlere yerleştirilmesi için baskı yaptığını ifade etmiştir. Kampın bir haftalık zaman içerisinde boşaltılmasının beklendiği belirtilmiştir (Reuters, World News, 2016e; Blamont, World News, 2016a; Labbe, 2016). Hollande'ın açıklamaları Avrupa'nın göçmen politikasının eleştirilere maruz kaldığını göstermektedir. Hollande bu nedenle bu baraka bölgesinin dağıtılacağını ifade etmiştir. Hollande'ın bu açıklamaları iç ve dış politikada göçmenler

nedeniyle eleştiriler alan Fransa'nın bu konuda icraata geçtiğini göstermektedir. 2017 yılında Fransa'da yapılacak başkanlık seçiminin temel teması göç olacağı için Hollande da bu konuda acil eyleme geçmiştir.

Calais yakınlarındaki kampın kapatılmasına bazı hayır kurumları karşı çıkmıştır. Yardım kuruluşlarının tahminine göre yaklaşık on bin kişi kampta toplanmış ve hedef olarak da Britanya'ya gitmeyi düşünmektedirler. Bazı hayır kurumları kampın dağıtılmasına karşı mahkemeye başvurmuşlardır (Blamont, World News, 2016b). Hollande, başkanlık seçimi yani iç politika kaygısıyla göçmen kampını kapatmayı planlamıştır. Bir yıl sonraki başkanlık seçimi için kampı dağıtmayı planlayan Hollande'in bu kararından memnun olmayan hayır kurumları da vardır. Göçmen olgusunun halkın belirli kesiminde olumsuz bir algı ile iç politikaya yansımından ötürü Hollande kampı dağıtmayı planlarken başka bir kesimden buna karşı çıkışın gelmesi göçmen olgusunun toplumda tamamen olumsuz olmadığını da göstermektedir.

Fransa göçmenlerle alakalı sıkıntılar yaşamaktadır. Bu durum İçişleri Bakanı Gerard Collomb tarafından dile getirilmiştir. Emmanuel Macron iltica taleplerinin bir an önce işleme alınması ve bu şekilde başvuru süresini kısaltmak için Collomb'a talimat vermiştir. Collomb, Paris'teki bir göçmen karşılama merkezindeki yüzlerce göçmenin aşırı yoğunluktan ötürü taşınması gerektiğini belirtmiştir. Collomb iltica talepleri ile ilgili olarak da bu durumun şuan ki şekliyle sürdürülemeyeceğini söylemiştir (Reuters, World News, 2017m). Collomb bu açıklamalarıyla Paris Belediye Başkanı'nı eleştirmektedir. Göçmen krizinde Fransa'nın göçmenlere yer bulmakta zorlandığını açıkça itiraf etmektedir. Collomb'un açıklamaları göçmenlerin yerleştirilmesi ve kontrol edilmesiyle alakalı olarak iç politikada Fransa'nın yeteri kadar etkili olmadığını bir itirafı niteliğindedir.

2.6.6. Fransa 2015-2016-2017 Yılları -Dışlayıcı ve Kapsayıcı Bakış Açısı Üzerine

"Orman" olarak adlandırılan Calais kampının dağıtılmasıyla kampta kalanlar karşılama merkezi olarak adlandırılan yerlere yerleştirilmeye başladılar. Bu durumla birlikte ülkede aşırı sağcı göçmen karşıtı Ulusal Cephe popülaritesini artırmıştır. Göçmen kabul merkezlerinden ikisine silahlı saldırılar gerçekleştirilmiştir. Belediye başkanlarından birisi göçmenleri kabul edip etmeyeceklerine karar vermek için yerel bir referandum yapılmasını istemiştir (Blamont, World News, 2016b). Calais kampının

Fransa'da göçmen algısıyla alakalı büyük etkisi olduğu ortadadır. Göçmen kabul merkezine yapılan silahlı saldırı ve göçmenler için referandum istenmesi Fransız kamuoyunun göçmenlere karşı dışlayıcı ve öteleyici bir tavrı olduğunu göstermektedir. Göçmen kabul merkezlerinin kamptan farkı hükümet tarafından resmi olarak kurulması ve göçmenleri küçük gruplar halinde tutmasıdır. Bu durum göçmen kabul merkezlerinin mültecilerin Fransa'nın sosyal dokusuna girmesini ve onların toplu halde bir araya gelmelerini engellemek için kurulan yerler olduğunu göstermektedir.

Calais'teki kampın dağıtılmasından sonra karşılama merkezlerinde bekleyenlerin verdiği bilgiye göre kendilerine iltica taleplerine dair herhangi bir cevap verilmemiştir. Hatta en ufak bir bilgilendirme dahi yapılmamıştır. Üç aydır bu merkezlerde iltica taleplerine dair bir kelime dahi söylenmeyen göçmenler vardır (Blamont, World News, 2016b). Calais kampının dağıtılması ve göçmenlerin iltica taleplerine cevap verilmemesi Fransız hükümetinin bu konuda yavaş kaldığını ortaya koymaktadır. Bu durum Fransa'nın göçmenler konusunda yavaş ve dışlayıcı hatta geciktirici bir tavır içerisinde olduğunu göstermektedir.

Calais göçmen kampı barakaları ve kötü sağlık koşulları ile Avrupa'nın göçmen krizindeki başarısızlığının sembolü ve aynı zamanda Britanya ve Fransa ilişkilerinde kanayan yara olarak nitelendirilmektedir (Labbe, 2016; Reuters, World News, 2017). Calais'teki göçmen kampının koşullarının bu kadar kötü olması göçmenlerin Fransa'daki durumunun vahametini göstermektedir. Hükümetin bu durum karşısında yeterli önlem almadığı ortadadır. Bu da Fransa'nın genel olarak göçmenlere karşı dışlayıcı bir bakış açısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Fransa'da vakıflar Calais kampında kalanlar için yeni göçmen kabul merkezi kurulmasını talep etmişler fakat İçişleri Bakanı bu talepleri geri çevirmiştir. Bakan bu talepleri geri çevirirken göçmenlerin kalabalık olarak aynı yerlerde toplanmalarının kamptaki gibi sağlık riski doğuracağını ifade etmiştir. Bakan ayrıca göçmenlerin bir araya geldikleri toplanma noktaları oluşturmak istemediklerini ve bu durumun kabul edilemez olduğunu belirtmiştir. Kamp yıkılmadan önce Avrupa'nın göçmenlerle mücadeledeki zorluğunun sembolü haline gelmiştir. Hayır kurumları kamptakilerin tekrar aynı yere gelecekleri konusunda hükümeti uyarmıştır. Yeni Cumhurbaşkanı Macron da insan hakları örgütlerince kamptaki koşulların insanlık dışı olduğuna dair baskılar altındadır (Reuters, Intel, 2017; Blamont, World News, 2017). Kamptaki durumun insanlık dışı olarak nitelendirilmesi ve kampın Avrupa'nın göçmen krizi

sürecinde sembol haline gelmesi durumun göçmenler açısından vahametini bir kere daha ortaya koymaktadır. Ayrıca kampın göçmenlerin çoğunlukla bir arada olmalarının istenmemesi üzerine dağıtıldığı da bir gerçektir. Kamptaki koşulların kötü olması ve kampın göçmenlerin küçük parçalar haline getirilerek başka yerlere gönderilmeleri amacıyla dağıtılması Fransa'da göçmenlere karşı bakış açısının dışlayıcı olduğunu göstermektedir.

Fransa Cumhurbaşkanı Francois Hollande, halkın itirazını gösteren anketleri göz ardı ederek gelecek iki yıl içerisinde yüz binden fazla mülteciye ev sahipliği yapmayı planlayan Avrupa Birliği'nin bir parçası olarak yirmi dört bin mülteciyi almaya hazır olduklarını belirtmiştir. Hollande ayrıca Manş Tüneli'nden Britanya'ya gitmeye çalışan göçmenler için Fransa ve Britanya işbirliğine işaret ederek, "Herkes anlamalı ki bir problem olduğunda birliktelik isteyemezsiniz ve ardından sorun çözüldüğünde kendinizi kendi yapmanız gereken görevlerinizden muaf tutamazsınız." demiştir. Hollande göçmenlerin gelişine halkın yüzde elli beşinin karşı çıktığını gösteren anketler sorulduğunda da ilticanın anayasal bir hak ve ahlaki bir görev olduğunu ifade etmiştir. Fransa'da binlerce insan "Hoşgeldiniz Mülteciler" yazılı pankartlar ile gösteriler yapmışlardır. On ikiden fazla şehirde çoğunlukla sol kökenli belediyeler Suriyelilerin alınmasını teklif etmişlerdir (Pineau, 2015f). Hollande'ın göçmenlere yönelik bu açıklamaları göçmenleri dışlayıcı değil aksine kapsayıcı ve onlara kucak açan bir bakış açısidir. Fransız halkının bir kısmının göçmenlerin gelmesine karşı olmasına rağmen Hollande yirmi dört bin göçmenin alınması için hazır olduklarını belirterek Fransız hükümetinin mültecilere plan dahilinde olumlu baktığını ortaya koymaktadır. Manş Tüneli'nden Britanya'ya geçmeye çalışan göçmenler için de Britanya ile iş birliğini işaret etmesi Fransız hükümetinin göçmenler konusunda iş birliği, sorumluluk paylaşımına açık ve kapsayıcı olduğunu göstermektedir. Bazı şehirlerde halkın mültecilere kucak açan bir tavırda olduğu ve bazı belediyelerin daha fazla Suriyeli alınmasını istemesi de Fransız halkının bir kısmının mültecilere daha olumlu baktığını ortaya koymaktadır.

Fransa'da anketlere göre kamuoyu yüzde elli beş civarında göçmenlerin gelişine karşıdır. Aylan Kurdi'nin boğulması ve Almanya'nın sığınmacılara kucak açmasından sonra Fransız kamuoyunda göçmenlerin gelmesine olan destek yüzde kırk dörtten yüzde elli beşe çıkmıştır. Anketlere göre Fransız kamuoyunda Suriye gibi savaş bölgelerinden daha fazla göçmen alınmasına karşı dramatik bir artış görülmektedir (Love, 2015).

Fransız kamuoyundaki bu değişim ilk başlarda yoğunlukla mülteci karşıtlığından mültecilere daha sıcak bakmaya ve kucaklayıcı bir bakış açısına dönüştüğünü göstermektedir. Fransız kamuoyundaki bu değişimde dünyayı etkileyen Aylan Kurdi olayının sosyal olarak topluma çok etki ettiği görülmektedir. Ayrıca Almanya'nın da mültecilere kapılarını açması bir anlamda rekabetsel bir tutumla Fransız toplumunda da düşünce değişikliğine sebep olduğunu ortaya koymaktadır.

Calais kampı dağıtılmaya başladığında kamptakiler civar yerlere dağılmışlardır. Kampa sürekli yeni gelenler olmaktadır. Kamp içerisinde kendi başına yaşayan üç yüz yirmi altı çocuk tespit edilmiştir. Kampta kalan çocuklar için Fransa'nın en üst düzey çocuk hakları temsilcileri uygun barınak olmadan yüzlerce çocuğu gözetimsiz olarak göçmen semtinde bırakmamaları için hükümeti ikna etmeye çalışmıştır. Fransız idare mahkemesi kamptaki çocukların çocuk yardım merkezine taşınması kararını vermiştir. Fakat kampa devamlı yeni gelenler olduğu için durumu kontrol altına almak neredeyse imkansızdır (Blamont, World News, 2016c). Fransız kamuoyu Calais kampı ve göçmenlere karşı genel olarak olumsuz tavır içerisinde. Çocuk hakları temsilcileri kamptaki çocukların daha iyi koşullarda yaşamasını sağlamak için hükümete çağırıda bulunmuştur. Bu durum sivil toplum örgütlerinden bir kısmının göçmen çocuklara karşı olumlu bakış açısı içerisinde olduğunu göstermektedir.

Fransa Cumhurbaşkanı Francois Hollande, Calais kampının dağıtılmasıyla alakalı olarak göçmenlerin Fransa içerisinde dağıtılacağını, "kabul ve uyum merkezleri" kurulacağını ve göçmenlerin kırkar ya da ellilerli gruplara bölüneceğini ifade etmiştir. Hollande, "Fransa'da kamp olmamalı" açıklamasını yapmış ve amaçlarının Calais kampının tamamen dağıtılması olduğunu ifade etmiştir (Reuters, World News, 2016e). Hollande'ın Fransa'da kamp olmamalı açıklaması göçmenlere karşı olumlu bir tavır imajı vermektedir. Kamplardaki kötü durum kampın dağıtılmasıyla birlikte ortadan kalkacağı için Fransa'nın göçmenlere karşı olumlu bakış açısına sahip olmaya başladığını göstermektedir. Göçmenlerin bir arada bir kampta yoğun şekilde bulunması Fransa'yı rahatsız etmektedir. Kampın kaldırılmasının tek sebebi insanı koşullarını iyi olmaması değildir. Kampın kaldırılmasında göçmenlerin küçük gruplar haline getirilerek kabul ve uyum merkezlerinde daha kontrol edilebilir halde olmaları istenmektedir. Bu nedenle kampın kaldırılması Fransa tarafından insanı gerekçelerle sunulurken arka planında Fransa'nın göçmen olgusunu kendi isteği çerçevesinde kontrol etmesi yatmaktadır.

Calais kampının dağıtılmasıyla birlikte kampta kalanlar çevre illere dağıtılmaya başlanmıştır. Bordeaux şehrinde Merignac civarında iki katlı apartmanın kamptan ayrılanlardan yüz altmış kadarı için geçici şekilde kabul merkezi olarak kullanılması hükümetçe planlanmaktadır (Blamont, World News, 2016b). Kamptan ayrılanlar için kabul merkezi olarak apartman dairelerinin verilmesi göçmenlere daha iyi koşullar sunulduğunu göstermektedir. Göçmenlerin Calais kampından ayrılarak daha iyi yerlere yerleşmeleri Fransa'da göçmenlere karşı daha kucaklayıcı bir tavrın hakim olmaya başladığını göstermektedir.

ABD Başkanı Trump belirli Müslüman ülkelerden gelen göçmenlere karşı yasak koyması herkesçe bilinmektedir. Fransa Cumhurbaşkanı Francois Hollande, Trump ile yaptığı telefon görüşmesine bu yasağa karşın Trump'a mültecilere saygı göstermesi gerektiğini söylemiştir. Fransa Dışişleri Bakanı Jean-Marc Ayrault mültecilerin sıkıntılarını göz önünde bulundurmanın bir görev olduğunu ve terörizm korkusunun sığınmayı reddetmek için meşru bir nedeni olamayacağını söylemiştir. Bakanın açıklamaları Trump'ın yasak kararının ardından gelmiştir (Reuters, World News, 2017j). Fransa Trump'ın meşru ilkeleri ve insan haklarını yok sayan göçmen yasağına Hollande ve Ayrault ile karşı çıkmıştır. Hollande'in ve Ayrault'ın açıklamaları Fransa'nın göçmenlere karşı genel tutumunun olumlu ve pozitif olduğunu göstermektedir. Açıklamalar insan haklarını gözetererek göçmen olgusuna dair uluslararası beklentileri karşılayacak niteliktedir.

Fransa Cumhurbaşkanı Macron, yetkililere göçmenlere karşı daha insani davranmaları emrini vermiştir. Hükümet sözcüsünün açıklamasına göre yerel yetkililere göçmenlere daha fazla insani davranmaları talimatı verilmiştir. Hükümet sözcüsü valilerin daha fazla esneklik gösterme ve özellikle insani tavır gösterilmesi talimatını verdiğini ifade etmiştir (Reuters, World News, 2017i; Reuters, Intel, 2017). Fransa'da göçmenlere karşı özellikle daha insani davranılması gerektiğine dair emirler verilmesi sevindiricidir. Bu durum göçmenlere karşı olumlu bir tavır sergilenmekte olduğunu göstermektedir. Yapılan açıklamalar bu durumun öncesinde göçmenlere çok olumsuz bakıldığını ve onlara insani olmayan davranışlar sergilendiğini ortaya koymaktadır.

Calais kampı dağıtıldıktan sonra göçmenlerin iltica başvuru süreçleri başlamıştır. Fakat bu süreç çok uzun olduğu ve Fransa iltica başvurularına cevap vermediği için kampa geri dönüşler olmuştur. Kampa geri dönenlere polis çok sert davranmaktadır. Macron göçmenlere daha insani davranılması yönünde yetkililere emir vermiştir. Ulusal

insan hakları gözlemcileri göçmenlerin karşı karşıya kaldığı yaşam koşullarını şiddetle eleştirmektedirler (Blamont, World News, 2017). Fransa'da göçmenlere karşı tavır olumlu ve pozitif söylemlere sahip olsa da uygulamada böyle bir durum yoktur. Calais kampından iltica başvurusu umuduyla çıkan göçmenler maalesef ki Fransız'daki iltica sisteminin yavaşlığı ve sonuç vermemesi nedeniyle kampa geri dönmektedirler. Kamptan ayrılışlar göçmenler için tam bir hayal kırıklığı olmuştur. Fransa'nın göçmenlere karşı söylemde olumlu uygulamada olumsuz bir tavır içerisinde olduğu söylenebilir.

Kuzey Paris'te kaldırımlara kurulmuş çadırlarda kalan binlerce göçmen geçici konutlara yerleştirilmek için polis tarafından toplanmıştır. İki bin yedi yüz yetmiş bir kişinin otobüslere bindirilerek götürüldüğünü ifade eden İçişleri Bakanı Gerard Collomb hükümetin yasadışı kampların kurulmasını engellemekte kararlı olduğunu belirtmiştir. Collomb yasadışı kampların hem kampta kalanlar hem de kamp dışındakiler için güvenlik ve halk sağlığı açısından tehlikeler oluşturduğunu belirtmiştir (Reuters, World News, 2017n). Bakanın açıklamaları Fransa'nın göçmenlere ilk bakışta olumlu baktığını ortaya koymaktadır. Yasa dışı kampların istenilmemesi, halk sağlığı ve güvenlik gibi nedenlerle mültecilerin yer değişikliğine zorlanması ilk etapta insanı gözükmemektedir. Çadırlarda ve kaldırımlarda yatan göçmenlerin geçici barınma merkezlerine yerleştirilmeleri pozitifdir. Fransa'nın göçmenlerin kaldığı çadır ve kampları istememelerinin bir nedeni de göçmen krizini istedikleri şekilde yönetme çabası içerisinde olmalarıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VERİLERİN ANALİZİ

3.1. ELEŞTİRİ & SINIRLILIKLAR

Söylem çözümlemesi nitel bir yöntemdir. İçerik çözümlemesi söylemle ilgilenen nicel verileri temel alıp onları nitel sonuçlara dönüştüren bir yöntemdir. Araştırma tasarımıımız başlıkların değerlendirilmesinde içerik çözümlemesi yönteminden faydalanarak liderlerin söylemlerini yorumsal analiz ile değerlendirmiştir.

Söylem analizi farklı teorik temellere dayanmakta ve farklı teorilerin farklı yöntem uygulamaları olmaktadır. Söylem analizinin farklı teorik temellere ve uygulamalara dayanması nedeniyle söylem analizini metodolojik olarak sorunlu olduğu ifade edilmektedir. Söylem analizine dair bir başka olumsuz bakış açısı anlamın hiç bir zaman tam olarak oturmadığı ve her zaman için yoruma ve tartışmaya açık olmasıdır. Eleştirmenlere göre bu durum devamlı yeni yorumlara neden olacağından zorlayıcıdır. Söylem analizi birbirine çok yakın kavramlar ve olguları barındırır. Bu kavramların tam olarak açıklığa kavuşturulmaması araştırmacılar için sorun teşkil edebilir. Bu nedenle her araştırmacının söylem analizi içindeki kavramları kendi araştırmaları için açıklaması gerekebilir. Söylem analizine dair bir çok farklı yöntemin olması ve bunların bazılarının çok geniş bazılarının çok sığ olarak nitelendirilmesi farklı bir sorun olarak kabul edilir. Araştırmacıların takip edecekleri açık ve net yöntemlerin olmaması eleştiri alan noktalardandır.

Söylem analizi ile ilgili bir diğer eleştiri noktası yöntemin öznel olduğu üzerinedir. Söylem analizinde çözümlemeyi yapacak kişinin bakış açısının analiz üzerinde etkili olduğu eleştirileri getirilmiştir. Söylem analizinde güvenilirliğin olmadığı ve makro çıkarımlar yapılamayacağı noktaları da eleştirilmektedir.

Bu açıklamalar ışığında araştırma desenimiz için öznellik eleştirisi getirilebilir. Bu noktada öznellik eleştirisi için öznelliğin yöntemin doğal yapısında olduğunun belirtilmesi gerekir. Araştırma desenimiz için çok büyük makro çıkarımlar yapma iddiası yoktur. Araştırmamız mikro sosyolojik yani belirli bir dönem için sadece belirli bir konu üzerinde çıkarımlar yapmaktadır. Bu çıkarımları da belirli tutarlılıklar

dahilinde aynı internet sitesi üzerinde belirli dönemde ve belirli bir konuyla ilgili haberleri temel alarak yapılmaktadır.

Araştırma desenimize dair getirilebilecek eleştiriler arasında tek bir haber kaynağı temel alınarak çözümleme yapılması; tüm Avrupa Birliği ülkeleri yerine sadece belirli ülke liderlerinin analiz için seçilmesi ve haber sayılarının yetersizliği araştırmanın sınırlılıkları olarak gösterilebilir.

Söylemin net olmaması ve kesintiye uğramaması nedeniyle söyleme dair kesin uçların çizilmesi imkansızdır. Araştırma desenimiz araştırmacıya araştırma desenini kendi istediği gibi belirleme imkanı veren, yöntemin niteliklerini ve uygulanmasını araştırmacının isteğine göre belirlemeyi temel alan Foucault'çu bakış açısını temel alarak söylem çözümlemesi yöntemini kullandığı için Avrupa Birliği'ndeki göçmen krizinde önemli bir noktayı başlangıç kabul etmiştir. Ayrıca Avrupa Birliği'nde başat olan ülkelerin liderlerini söylem analizi için seçerken söylemin güç ve iktidarla olan ilişkisi göz önüne alınmıştır. Haber sayılarının belirlenmesinde "göçmen krizi" içeriği temel alınmış ve konuyla en çok alakalı olduğu tespit edilen haberler söylem analizi için seçilmiştir.

Öz olarak kabul edilmesi gereken nokta her araştırmanın sınırlılıklarının olabileceğidir. Bu sınırlılıklar araştırmanın yönteminden ya da araştırmacıdan kaynaklanabilmektedir. Bu noktada dikkat edilmesi gereken nicel ve nitel yöntemlerin birbirinden özellikle dikkatli şekilde ayrılması ve farklı metotlar kullandıkları için farklı sınırlılıklarını olabileceğinin akılda tutulması gerektiğidir.

3.2. ALMANYA-İNGİLTERE-FRANSA HABERLERİNİN GENEL DEĞERLENDİRİLMESİ

Göçmenlerle alakalı Almanya, İngiltere ve Fransa'nın yer aldığı haberlerin ülke bazında sayısına baktığımızda Almanya'nın yüz sekiz haber ile açık ara önde olduğunu görmekteyiz. Almanya'yı otuz yedi haber ile İngiltere; otuz altı haber ile de Fransa takip etmiştir.

Haberlerin sayılarına göre değerlendirme yaptığımızda Avrupa'da göçmen krizinin en ön planda olduğu ülke Almanya'dır. Göçmenlerle ilgili İngiltere'nin yer aldığı haber sayısı Fransa'dan çok olsa bile göçmenlerin doğrudan ulaşamadığı ve politikası gereği çok az göçmen kabul eden İngiltere'de göçmen krizinin Fransa kadar ön planda olduğunu söylemek zordur. İngiltere'de göçmenlerle ilgili haberlere

baktığımızda göçmenlerle alakalı sorun olarak görülen durum diğer Avrupa Birliği ülkelerinden İngiltere'ye gelen Avrupa kökenli göçmenlerdir (Page, 2009, s. 131-136). Göçmenlerle alakalı Fransa'nın yer aldığı haberlere baktığımızda Fransız toplumunun genel olumsuz tepkisi ile göçmen krizinin Fransa'da Almanya kadar olmasa da ön planda olduğunu görmekteyiz.

Avrupa'daki göçmen krizinin Almanya ve Fransa'da daha ön planda olmasının temel nedenleri göçmenlerin Avrupa'ya ulaştıktan sonra doğrudan kara bağlantısı olan Almanya'ya ulaşmak istemeleri ve Almanya'nın göçmenlere karşı açık kapı politikası yürütmesidir. Fransa'nın da Avrupa'ya gelen göçmenlerin doğrudan kara bağlantısıyla ulaşabileceği ve göçmenlerin Manş Tüneli aracılığıyla İngiltere'ye gidebileceği bir ülke olması nedeniyle Fransa'da da göçmen krizi daha ön plandadır. İngiltere göçmenler tarafından Almanya ve Fransa ile karşılaştırıldığında pek de tercih edilmeyen bir ülkedir (IMO, 2016, s. 11). İngiltere'nin Avrupa ile doğrudan kara bağlantısının olmaması; İngiltere'nin göçmenlere karşı uyguladığı politika; İngiliz halkının göçmenlere karşı olan olumsuz tavrı ve Avrupa Birliği'nden ayrılmaya yönelik referandumun da etkisiyle göçmen krizi İngiltere'de Almanya ve Fransa kadar ön planda olmamıştır (Crawley, Drinkwater, & Kauser, 2013, s. 22-24).

Haberlere baktığımızda Avrupa'da göçmen krizinin ön plana çıkmasıyla bu konuda açık kapı politikası benimseyen, en çok mülteci kabul eden, ortak bir Avrupa çözümü peşinde koşan, Avrupa genelinde yaşanan göçmen krizine çözüm arayan, uluslararası arenada bu konuya dikkat çeken çoğunlukla Almanya olmuştur. Bu durum Almanya'nın ekonomik olarak Avrupa Birliği'ne liderlik ettiği kadar siyasal olarak da yine Birliğe liderlik ettiğini göstermektedir. Avrupa Birliği bölgesel bir birlik olmasına rağmen diğer bölgesel birliklerle karşılaştırıldığında en etkin ve bölgesel sorunlara çözüm bulabilenidir (Cameron, 2010, s. 2). Avrupa Birliği'nin bu konuda etkililiğini artıran birinci ülke Almanya'dır. Almanya'nın göçmen krizi sürecinde ortak bir Avrupa çözümü üzerinde ısrar etmesi; Dublin Kriterleri gibi işlemeyen süreçler yerine her ülkenin kendi ekonomik ve nüfus kriterleri ölçüsünde mülteci almasını öngören "adil mülteci dağıtım" kotalarını teklif etmesi; göçmenler nedeniyle ayrışan Avrupa Birliği ülkelerini Avrupalılık kavramına vurgu yaparak Birliği bir arada tutmaya çalışması Almanya'nın Avrupa Birliği'nin her anlamda itici gücü olduğunu göstermektedir.

Atlantik'in Batı yakasında bulunan ABD'nin dünya çapında bir süper güç olduğu inkar edilemezken Asya'nın öbür ucunda bulunan Çin ve Hindistan da dünya çapında

etkin güç olarak ön plana çıkmaktadırlar. Rusya'yı da dünya sistemine uyum sağlamış bir güç olarak düşündüğümüzde Avrupa Birliği bu güç dengesi içerisinde küçülmekte olan bir Bölgesel Birlik resmi vermektedir. Avrupa, Aydınlanma Çağı ile bilimsel alanda dünyaya öncülük etmeye başlamıştır. Fakat bir birlik ya da devlet olarak bir araya gelemeyen Avrupa iki dünya savaşı geçirmiş ve bundan büyük dersler çıkarmıştır (Ersever, 2001, s. 176-178; Zaborowski, 2006, s. 2-3). Bir daha bu parçalanmışlığı yaşamak istemeyen Avrupa'nın bir bölgesel birlik etrafında toplandığını görmekteyiz (Bilal, 2007, s. 5). Almanya'nın göçmenler konusunda uluslararası aktörlere çağrıda bulunması, uluslararası kuruluşlardan yardım istemesi ve Türkiye'yi göçmen krizinde önemli bir ortak olarak görmesiyle Avrupa Birliği ile Türkiye arasında göçmen geri kabul anlaşması imzalanmıştır. Almanya'nın Avrupa Birliği içerisinde etkin bir role sahip olduğu göz önünde bulundurulacak olursa Birliğin uluslararası alanda işbirliğine gideceği, ortaklık yapacağı ya da uluslararası aktörlere çağrıda bulunan ülkenin Almanya olması sürecin gayet doğal bir sonucudur ve Almanya da bu konuda üzerine düşeni fazlasıyla yapmıştır. Almanya tüm bu süreçlere etkin şekilde liderlik etmiştir.

Almanya Avrupa'nın yaşadığı göçmen krizine Avrupa Birliği temelinde ortak bir çözüm üretme çabası içerisinde olmuştur. Bu noktada Birliğe şüphe ile bakanlar ve kendi iç dinamikleri ve sorunları nedeniyle göçmen krizinde Avrupa Birliği politikalarına kapıları kapatan ülkeler olmuştur. Almanya, Avrupa Birliği üyesi devletlerin bu olumsuz tutumlarına rağmen açık kapı politikasından ve ortak bir Avrupa çözümünden vazgeçmemiştir. Bu noktada Türkiye ile göçmen geri kabul anlaşması gibi alternatif çözümler üretmiş hatta gelecek öngörüsüyle muhtemel göçmen problemleri yaşayacağı Afrika ülkeleriyle şimdiden bu konuda görüşmeler gerçekleştirmiştir. Almanya'nın göçmen krizinde ısrarla üzerinde durduğu açık kapı politikası Merkel'in iç politikada popülaritesinin düşmesine sebep olurken dış politikada taktir görmesine sağlamıştır.

Almanya ve Merkel'in yürüttüğü göçmen politikası iç politikada Merkel muhaliflerince sıkça kullanılmıştır. Ayrıca Merkel bu konuda ağır şekilde eleştirilmiştir. Almanya'da koalisyon ortaklarından bile Merkel'e göçmen politikası nedeniyle ses yükseltenler ve onu eleştirenler olmuştur. Bu durum Almanya'da göçmenler konusunda iç politikada tam bir ortak zemin bulunamadığını ortaya koymaktadır. Merkel göçmenler konusunda yürüttüğü politikanın 2015 yılının tamamında tam olarak ve 2016 yılının çoğunluğunda arkasında durmuştur ve taviz vermemiştir. 2017 yılına

gelindiğinde ise seçimler nedeniyle daha yumuşak söylemler kullanmıştır. Merkel'in seçimler nedeniyle söylemlerinde yumuşama olsa da politikalarında değişiklik yaptığı tam olarak söylenemez. Merkel'in muhalefetin ve toplumun göçmenler konusunda görüşlerini dikkate aldığı ve dinlediği, uygulamalarda buna uygun işlemler yaptığı görülmesine rağmen ana politikası olan açık kapı politikasını Avrupa Birliği ve Avrupalılık kavramı çerçevesinden insani gerekçelerle hep savunmuş ve uygulamaya devam etmiştir.

Almanya ve Merkel göçmen politikasında açık kapı politikası yürütmesi nedeniyle genellikle uluslararası kamuoyu ve liderlerce taktir görmüştür. Avrupa Birliği'nde göçmenlere karşı olan liderlerce eleştirilmiş ve Avrupa'yı göçmenlerle doldurmakla suçlanmıştır. Göçmen karşıtı ve aşırı sağcı partilerin güçlenmesine neden olduğu gerekçesiyle de sıkça eleştirilmiştir. Merkel, Almanya'ya göçmenleri doldurmakla suçlanırken aynı zamanda göçmenlerce de taktir edilen ve sevilen bir lider haline de gelmiştir. Merkel'in göçmenlere açık kapı politikası uygulamasını Almanya'nın gelecek yıllar için iş gücü ihtiyacını karşılamaya yönelik stratejik arka planı olan bir hamle olarak da değerlendirenler olmuştur. Görüldüğü üzere Almanya ve Merkel'in yürüttüğü göçmen politikasını hem Almanya içinde hem de Almanya dışında Birlik ülkelerinde savunanlar hem de şiddetle reddedenler olmuştur.

Almanya'nın göçmen krizinde yürüttüğü açık kapı politikasının temel sonucu göçmenlere karşı kapsayıcı bir bakış açısı olduğu söylenebilir. Fakat bu durumun Alman toplumunun tüm kesimleri tarafından benimsendiğini söylemek yanlış olur. Göçmenlere karşı gösterilerin yapılması hatta göçmenlerin kaldığı bazı yerleşim yerlerinin saldırıya uğraması göçmenlere karşı dışlayıcı bir bakış açısının da olduğunu gözler önüne sermektedir. Merkel'in popülaritesindeki düşüş ve iç politikada seçim kaygısı baş gösterene kadar Merkel'in göçmenler konusunda hep kapsayıcı ve insan hakları temelinde olumlu söylemleri var olmuştur. İç politik kaygılar ve koalisyon ortaklarından gelen tepkiler ile Merkel'in de göçmenlere karşı söylemlerinde 2017 yılı seçim döneminde sertleşmeler olduğu ve bu konuda uyarılarda bulunduğu görülmektedir.

Almanya ve Merkel için öz olarak göçmen krizinde hem eleştiriler aldığı hem de olumlu süreçler geçirdiği söylenebilir. Almanya'nın açık kapı politikası yürütmesi ve bu süreci genel olarak tavizsiz yürütürken göçmen krizine çözüm bulacak hamlelerin hep Almanya'dan geldiği; Almanya'nın Avrupa Birliği'ne bu konuda liderlik ettiği;

göçmenlerle alakalı düzenlemeler konusunda ön planda olduğu ve sürecin çözümü için Avrupalılık kavramına vurgu yaptığı görülmektedir. Almanya'nın Avrupa Birliği'ne liderliğinin doğal sonucu olarak Türkiye ve diğer uluslararası aktörlerle göçmen krizinde yürütülen süreçlerde de ön planda olduğu ortadadır. Göçmen krizinin Almanya'nın iç dinamiklerini etkilediği göz ardı edilemeyen bir gerçektir. Merkel'in önceleri açık kapı politikasının arkasında tavizsiz şekilde dururken seçimler yaklaştığında söylemlerini yumuşatması hatta hatalar yaptıklarına dair öz eleştiri yapması bu durumun en önemli göstergeleridir. Merkel'in göçmenlere karşı kapsayıcı bir tutuma sahip olduğu yürüttüğü açık kapı politikasıyla inkar edilemeyen bir gerçektir. Koalisyon ortakları ve muhalif çevrelerden de göçmenlere karşı olumsuz ve dışlayıcı bir tavır gösterildiği de göz ardı edilmemelidir. Merkel'in iç politik kaygılarla zaman zaman muhalif çevreler kadar olmasa da göçmenlere karşı söylemlerinde olumsuz açıklamalara dönüşümler olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır.

Sonuç olarak Almanya ve Merkel'in Avrupa'nın yaşadığı göçmen krizinde merkezde yer aldığı, göçmenlerle ilgili Avrupa Birliği düzenlemelerinde ve krizin yönetiminde Avrupa'ya liderlik ederken; Türkiye gibi uluslararası diğer aktörlerle ilişki kurduğu ve onlara çağrı yaptığı; iç ve dış politikada bu konuda hem eleştiriler hem de övgüler aldığı ve bu süreçte özellikle iç politik kaygılarla ve konjonktüre göre çeşitli dönüşümler geçirdiği görülmektedir.

İngiltere için Suriye krizi nedeniyle Avrupa'ya gelen göçmenlerin doğrudan bir sorun ya da kriz oluşturduğu söylenemez. Kıta Avrupasına Yunanistan ve İtalya gibi Avrupa Birliği'nin doğu sınırını oluşturan ülkeler aracılığıyla gelen göçmenler için İngiltere uzak bir hedef olarak kalmaktadır. İngiltere göçmenlerce pek tercih edilmeyen bir ülkedir. Bu durumun doğal sonucu olarak da İngiltere ve göçmenlerle ilgili haberlere baktığımızda "kriz" kelimesinin çok az kullanıldığını görmekteyiz. Bu durum Almanya ile karşılaştırıldığında yok denecek kadar azdır.

İngiltere Avrupa'daki göçmen krizi sürecinde kendi iç öncelikleriyle uğraşmıştır. Öncelikle Cameron Avrupa Birliği'nin üzerinde çalıştığı iltica sistemine katılmayacaklarını ifade etmiştir. İngiltere'nin Avrupa Birliği ile göç yönetimi açısından tamamen ayrı düşükleri ortadadır. İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması için düzenlenen referandum Cameron'un öncelikli gündem maddesi olmuştur ve göçmen krizi bu durumun gölgesinde kalmıştır. Göçmenlerin Akdeniz üzerinden Avrupa'ya gelmeye çalışırken hayatlarını kaybetmeleri ve bir çok sorun yaşadıkları

ortadadır. Bu konuda yardım çağrıları yapılmasına rağmen istenilen karşılık İngiltere tarafından verilmemiştir. İngiltere'nin göçmenler ile ilgili önceliklerini Avrupa Birliği vatandaşı olan göçmen işçiler ve onların İngiltere'ye gelmek isteyen aileleri oluşturmaktadır. Bu nedenle İngiltere ve Avrupa Birliği arasında görüşmeler sürdürülmektedir. İngiltere'nin göçmen krizi sürecinde kendi iç öncelikleriyle uğraştığı ve göçmenlerle alakalı Avrupa Birliği düzenlemelerinde pek yer almadığı görülmektedir. Ayrıca İngiltere'nin sürdürdüğü politika ile de Avrupa Birliği göçmen politikasından tamamen ayrı olduğu ve Avrupa Birliği için herhangi bir liderlik iddiasında bulunmadığı da açıktır.

İngiltere Avrupa Birliği'ndeki devletlerin aksine göçmen krizinde Avrupa'ya gelen göçmenler yerine Suriye'deki kamplardan mülteci almayı tercih etmiştir. İngiltere, Almanya ve Fransa gibi daha fazla göçmen almak yerine Orta Doğu'ya barış getirmenin önemine çok daha fazla vurgu yapmıştır. İngiltere Avrupa Birliği'nin göçmen krizinde uluslararası önemli bir ortak olarak gördüğü Türkiye ile işbirliğine pozitif bakmıştır fakat çok fazla ön planda olmamış ya da bu konuda etkin rol oynamamıştır. Cameron, İngiltere ve Avrupa Birliği bağlarını daha gevşek bir şekilde tutarak Avrupa'yı etkileyen göçmen krizini ve göçmen olgusunu İngiltere'nin önceliklerine göre yürütmeye çalışmıştır.

İngiltere'nin göçmen krizinde mülteci kamplarında kalanlara ekonomik destek vererek göçmenleri oldukları yerde tutma çabası içerisinde olduğu görülmektedir. İngiltere bu durumu Avrupa'ya gelen göçmenleri kabul etmenin onları tehlikeli yolculuklara teşvik etmek olarak açıklamıştır. Cameron iltica politikalarını kendileri belirleyeceklerini söyleyerek Avrupa Birliği'nden tamamen ayrı düşündüklerini ortaya koymuştur. İngiliz hükümeti göçmenler konusunda biraz da referandumun etkisiyle yavaş ve etkisiz bir politika yürütmesine rağmen Trump'ın göçmen karşıtı açıklamalarına İngiliz toplumunun etkin bir tepki verdiğini görmekteyiz. Göçmenler konusunda İngiltere'nin net bir tavır belirleyemediği ortadadır. İngiltere tarafından yapılan bazı açıklamalar sadece kamuoyu tepkisini azaltmak için yapılmıştır. Referandum sonrasında İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılacağı kesinleşince İngiltere'de yaşayan Avrupa Birliği vatandaşlarının uygun şartlarda aynı şekilde kalabileceklerine dair açıklamalar yapılmıştır. Cameron sonrası May'in Başbakan olmasıyla göçmen eşlerinin İngiltere'ye girişini zorlaştıran tasarılar gündeme gelmiştir. Avrupa Birliği vatandaşı olup İngiltere'de etkin şekilde iş gücü piyasasında yer alanların

referandum sonrası İngiltere'yi terk etmeye başlaması İngiltere'yi endişelendirmiş ve onları İngiltere'de tutmak için May tarafından yapıcı açıklamalar yapılmıştır

İngiltere, İtalya ve Yunanistan gibi çok aşırı derecede göçmen yüküyle karşılaşmamıştır. Bu duruma rağmen İngiltere kamuoyunda İngiltere'ye göçmen olarak gelenlerin barınma, sağlık ve eğitim gibi kamu hizmetlerini baskıladıkları düşüncesi hakimdir. Bu nedenle İngiltere'de Avrupa Birliği vatandaşlarının İngiltere'ye girişini sınırlandırma çabaları olduğu görülmektedir. Suriye İç Savaşı sonucunda Avrupa'ya gelen göçmenler doğrudan İngiltere'yi etkilemese de halkın çoğunluğunda göçmenlere karşı olumsuz bir bakış açısı olması nedeniyle İngiltere'nin göçmenlere karşı politikalarının iç politik kaygılardan çok etkilendiği görülmektedir. İngiltere toplumu Trump'ın Müslüman ülkelerden gelen göçmenlerin ABD'ye girişini engelleyen kararlarına sert protestolarla karşılık vermişlerdir. Hatta Trump'ın İngiltere'yi ziyaretinin ertelenmesini bile istemişlerdir. İngiliz toplumu bu noktada göçmenler konusunda uluslararası normlar ve gereklilikler içerisinde kalarak tepkilerini göstermişlerdir.

İngiltere'de Cameron göçmenlerin meydana getirdiği çok kültürlülüğü başarısızlık olarak görmektedir. İngiltere'nin alacağı mülteci sayısı hakkında açıklamalar yapan Cameron daha fazla mülteci alacaklarını ifade etmiştir fakat uygulamaya bakıldığında mülteci almak konusunda çok istekli olmadıkları görülmektedir. Cameron'ın açıklamaları sadece kamuoyunu rahatlatıcı açıklamalardır. İngiltere Suriyeli mülteciler için yüksek miktarda bağış yaptığını ifade etmiştir. Bu durum İngiltere'nin mültecilere karşı olumlu bir bakış açısına sahip olduğunu ortaya koyarken aynı zaman mültecileri İngiltere'den uzak tutma çabasını da barındırmaktadır. Cameron'ın mültecilere karşı açıklamaları genel olarak yapıcı ve pozitif açıklamalardır fakat Almanya ve diğer Avrupa ülkeleri ile karşılaştırıldığında İngiltere'nin çok az sayıda mülteci aldığı görülmektedir. Cameron Ortadoğu'da Lübnan ve Ürdün'ü ziyaret ederek mültecileri buradaki kamplarda görmüştür. Theresa May İçişleri Bakanı iken göç hızının fazlalığından ve bu durumun göçmelerin topluma uyumunu zorlaştırdığından bahsetmiştir ve göçmenlere karşı genel olarak olumsuz bakış açısını ortaya koymuştur. İngiltere'nin referandum sürecinde yürüttüğü politikalar, fazla göçmen almamayı tercih etmesi ve Avrupa iltica sistemine katılmaması göçmenlere karşı genel olarak olumsuz tavrı ortaya koymaktadır. İngiltere'nin referandum sonrasında Avrupa Birliği'nden ayrılacağı kesinleştiğinde göçmenlere karşı suç oranlarının arttığı görülmüştür. İngiltere'de göçmenlere karşı suç oranları artmasına rağmen Trump'ın Müslüman

ülkelerden gelen göçmenleri yasaklayan tavrına karşı da İngiliz kamuoyu önemli oranda tepki göstermiştir. İngiltere'nin genel olarak göçmenlere karşı dışlayıcı bir tavrı olduğu ortadadır. May, referandum sonrasında İngiltere'den gitmeyi düşünen Avrupa Birliği vatandaşlarına kalma çağrısı yapmıştır. Bu durum göçmenlere karşı olumlu adımlardan biridir, denilebilir.

İngiltere'nin Avrupa ile doğrudan kara bağlantısı olmadığı; Almanya gibi açık kapı politikası yürütmediği; Avrupa iltica sistemine katılmadığı için Suriye İç Savaşı sonucu Avrupa'ya gelen göç dalgasından doğrudan çok etkilenmediği açıktır. Avrupa'nın yaşadığı mülteci krizinde İngiltere'nin göçmenlere yönelik düzenlemelere pek dahil olmadığı, krizin yönetilmesine Almanya gibi liderlik etmediği ya da bu konuda Almanya'yı doğrudan desteklemediği görülmektedir. Ayrıca İngiltere, Avrupalılık kavramı etrafında Avrupa Birliği'ni etkin şekilde tutmaya çalışan bazı Avrupa Birliği ülkelerinin aksine bu kavramdan oldukça uzak kalmıştır. Cameron'ın genel çabası uluslararası toplumun ve kuruluşların göçmenler konusunda dikkatini çekmek üzerine olmuştur. Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki göçmen geri kabul anlaşmasına da olumlu bakış açısıyla ve yapıcı söylemleriyle katılmıştır. İngiltere'nin göçmen politikası temelde kendi iç dinamikleri ve referandumun etkisiyle şekillenmiştir. İngiltere'nin göçmen krizi sürecinde göçmenlere karşı temel olarak olumlu söylemler geliştirmiş gibi gözükmesine rağmen uygulamalara ve aldığı göçmen sayısına göz önünde bulundurulduğunda aslında dışlayıcı bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak İngiltere'nin Avrupa'nın yaşadığı göçmen krizinde söylem olarak genelde olumlu olmasına rağmen referandum süreci ve kamuoyunun göçmenlere karşı olan genel olumsuz bakış açısı nedeniyle uygulamada etkin olmadığı; bu süreçte Avrupa Birliği ile ortak hareket etmek yerine kendi politikalarını yürütmeye çalıştığı; Türkiye ile Avrupa Birliği işbirliğine olumlu baktığı ve temelde iç politik kaygılarla bu süreci şekillendirdiği görülmektedir.

Fransa göçmenlerle alakalı haber sayısı en az olan ülkedir. Avrupa Birliği'nde Almanya ile birlikte göçmenlerle alakalı konularda en aktif ülke Fransa'dır. Fransa Suriye Savaşı nedeniyle Avrupa'ya gelen göçmenlere karşı açık kapı politikası uygulamamıştır. Fakat göçmenlerin en çok tercih ettiği ülkeler arasında yer almaktadır. Bu nedenle Fransa göçmenlerle alakalı durumlarla daha iç içe geçmiştir. Fransa Avrupa Birliği ülkelerine göçmenler için yardım çağrısında bulunmuştur ki Almanya gibi

Avrupa Birliği içerisinde aktif hatta liderlik çabasında olduğunu ortaya koymaktadır. Fransa Cumhurbaşkanı Hollande Avrupa Birliği ülkelerini göçmenler konusunda yavaş kalmakla suçlamıştır. Bu durum Fransa'nın Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde göçmenler konusunda daha aktif olduğunu göstermektedir.

Avrupa Birliği iltica sistemi konusunda Almanya'nın ısrarla üzerinde durduğu göçmen kotalarına Fransa ilk etapta pek sıcak bakmamıştır. Hollande ve Merkel'in ortak görüşmeleri; daha sonrasında Hollande'ın Merkel'i destekleyeceğini açıklaması; Hollande'ın göçmen kotalarını kabul etmeyen Romanya, Macaristan ve Çekya'yı uarması, Fransa'nın bu konuda zaman içerisinde karar değiştirdiğini ve Almanya'nın yanında yer aldığını ortaya koymaktadır. Fransa zorunlu göçmen kotaları için ilk etapta mesafeli olduğu halde sonrasında temel olarak Almanya ve Merkel'i desteklemeyi tercih etmiştir. Fransa'da Macron Cumhurbaşkanı olduktan sonra İtalya Başbakanı ile görüşerek Fransa'nın Birlik içerisindeki etkinliğini artırmaya çalışmıştır.

Fransa göçmen sorunu sürecinde İtalya ile görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu görüşmelerde Avrupa Birliği ve Avrupalılık kavramına vurgu yapmıştır. Fransa özellikle Almanya ve Merkel ile hareket ederek Avrupalılık ruhuna katkı sağlamıştır. Macron Cumhurbaşkanı olduktan sonra ilk resmi ziyaretini Almanya'ya gerçekleştirmiştir. Burada da Avrupa Birliği'nin göçmen politikaları konusunda Almanya'nın Fransa tarafından desteklendiğini görmekteyiz.

Fransa göçmenler konusunda uluslararası kurumlara yardım çağrısı yapmıştır. Almanya'nın Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki göçmen geri kabul anlaşmasına ön ayak olması sürecinde Fransa, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerine destek vermiştir. Fransa bu ilişkiyi desteklerken özellikle iki tarafın karşılıklı sorumluluklarına da vurgu yapmıştır. Fransa'nın Avrupa Birliği Türkiye arasındaki göçmenlerin geri kabullerine ilişkin anlaşmaya destek verirken bunun temelinde aslında Avrupa'ya gelen göçmenleri köken olarak Türkiye'ye yakın görmesi yatmaktadır. Fransa'nın Türkiye Avrupa Birliği ortaklığına destek olurken Avrupa Birliği'ni Türkiye'ye tavizler vermekle de eleştirdiğini görmekteyiz. Fransa'nın eleştirilerine rağmen biraz da Almanya'nın etkisiyle Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ortaklığı artırmaya teşvik edecek bütçe artımına dair açıklamalar yaptığı da olmuştur.

Fransa Avrupa Birliği'nde Almanya'nın başı çektiği göçmen kotaları uygulamasına destek vermiştir. Fransa'nın göçmenlere karşı açık kapı politikası uygulayan Almanya'ya karşı da dengeli bir politika yürüttüğu Almanya'yı bu konuda

eleştirmekten kaçındığı hatta yerine göre överek ön plana çıkardığı görülmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinin yaşadığı göçmen krizi sürecinde bazı toplantılarda Fransa'nın önceliğinin göçmenler olmadığı görülmektedir. Bu süreçte her Avrupa Birliği ülkesinde olduğu gibi Fransa da başka önceliklere sahip olabileceğini ortaya koymuştur.

Fransa dünya politikasında öncü olan ABD'yi Trump'ın açıklamalarından dolayı eleştirmiştir. Fransa göçmen sorununa dair öngörülü davranmış ve Afrika ülkeleriyle muhtemel göç sorunlarına ilişkin işbirliği çalışmaları yürütmüştür.

Fransa Avrupa'nın yaşadığı göçmen krizi sürecinde Calais kentindeki göçmen kampları nedeniyle çok eleştiri almıştır. Avrupa'daki göçmen krizinde bu kamp sembol haline gelmiştir. "Kriz" kelimesiyle birlikte özdeşleşen Calais kampı göçmenlerin yoğunlukla bir arada olması ve iç politikadaki cumhurbaşkanlığı seçiminin de etkisiyle kapatılmıştır. Fransa'nın bu kampı kapatırken arka planda yatan neden göçmenlerin kitlesel şekilde bir arada bulunmasından duyulan rahatsızlık olmuştur. Fransa bu kampı kapatmıştır fakat göçmenlere yer bulmakta epey zorlanmıştır. Calais kampının varlığı, göçmenlerin kötü şartlarda kalıyor olması ve büyük bir topluluk halinde göçmenlerin burada bulunması Fransa için göçmenlere karşı bakış açısının şekillenmesinde etkili olmuştur. Yani Fransız toplumunda göçmenlere karşı genel olumsuz tavrın oluşmasında Calais Kampı'nın büyük etkisi olmuştur, denilebilir.

Fransa'da göçmenlere karşı saldırılar gerçekleştirilmiş, bazı belediyeler göçmenlerin alınıp alınmamasına karar vermek için referandum yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Fransa'da göçmenlere karşı olumsuz tutum nedeniyle göçmenleri küçük gruplar halinde tutma politikası yürütülmüş ve bu nedenle de Calais kampı dağıtılmıştır. Calais kampının kapanması üzerine iltica talebinde bulunan göçmenlere Fransa karşılık vermemiştir. İltica talepleri cevapsız kalan göçmenler yine bir araya gelmeye başlamışlardır. Fransa bu noktada Calais kampına geri dönenlere çok sert müdahale etmiştir. Kampın dağıtılmasının ardından göçmenlerin kaldığı yerler insanı olarak çok daha iyidir fakat bu sefer de iltica taleplerine cevap verilmeyen göçmenler bir belirsizlik içerisinde bırakılmışlardır.

Fransa'da göçmenlere karşı genel olumsuz tutum aşırı sağcı partilerin güç kazanmasıyla iyice belirgin hale gelmiştir. Fakat Türkiye'de sahilde ölü bulunan Aylan Kurdi'nin cesedi Fransa'da büyük etki yaratmıştır. Kamuoyu yoklamaları bu durumun göçmenlere büyük oranda olumsuz bakan Fransa'da olumlu etki yarattığını ve halkın göçmenlere daha sıcak bakmaya başladığını ortaya koymuştur.

Fransa Cumhurbaşkanı Macron göçmenlere daha insani davranılması gerektiğine dair açıklamalar yapmıştır. Trump'ın Müslüman ülkelerden ABD'ye gelenlere karşı uyguladığı yasağa da Fransa uluslararası beklentiler içerisinde karşı çıkmış ve uyarılarda bulunmuştur.

Fransa, Avrupa Birliği'nin yaşadığı göçmen krizi sürecinde Almanya ile başlarda bazı noktalarda çelişkiler yaşasa da Almanya ile birlikte hareket etmiş ve destek vermiştir. Fransa bu süreçte Almanya ile birlikte etkin bir rol almıştır. Avrupa'ya gelen göçmenlerin en çok geldiği ülkeler arasında yer almaktadır. Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki göçmen anlaşmasına destek veren Fransa, Avrupa Birliği'nin göçmenlerle alakalı düzenlemelerine de destek vermiştir. Bu süreç içerisinde Calais kampının Avrupa'da göçmenler için sembol haline gelmesi aslında bu kamptaki uygulamaların ve yaşam şartlarının çok kötü olmasından kaynaklanmıştır. Fransız kamuoyunun bu kamp ve göçmenlerden genel olarak rahatsız olması nedeniyle kampın dağıtılması bu konuda Fransa'nın imaj düzeltme ve kamuoyunu rahatlatma çabaları olmuştur. Fransa'nın göçmenlere karşı söylemlerde özellikle Aylan Kurdi'nin boğulması sonrası kamuoyunun da etkisiyle oldukça yapıcı olduğu fakat uygulamalarda yine de eksiklerinin var olduğu ortadadır.

Sonuç olarak Fransa Avrupa'nın yaşadığı göçmen krizinde Avrupa Birliği politikaları noktasında Almanya ile birlikte hareket etmiştir. Fransa göçmenlere dair uygulamalarında kamuoyu etkisiyle önceleri sert ve daha dışlayıcı söylem ve uygulamalarda bulunurken zaman içerisinde toplumun göçmenlere karşı pozitif bakış açısına geçişle Fransa'nın söylemlerinde olumlu yönde değişimler olmuştur. Fransa Avrupa'daki göçmen krizinde Almanya ve Avrupa Birliği politikalarıyla uyumlu hareket etmiş; Almanya'nın liderliğine destek vermiş ve Avrupalılık ruhuna uygun adımlar atmış; Türkiye Avrupa Birliği göçmen anlaşması yoluyla işbirliğine destek vermiş; kendi kamuoyu önceliklerine göre iç politikada göçmenlere yönelik adımlar atmış, söylemleri ve uygulamaları bu kamuoyu tepkisine paralel olarak şekillendirmiştir.

DEĞERLENDİRMELER & SONUÇ

Avrupa Birliği ve Almanya içerisinde mülteci krizinin etkilerinin belirgin şekilde görölmeye başlandığı 2015 yılı için Almanya Başbakanı Angela Merkel'in söylemlerine baktığımızda Merkel'in özellikle Avrupa Birliği içerisinde mültecilere karşı genel olarak olumlu söylemler üretmiştir. Merkel açık kapı politikası uygulaması, Avrupa Birliği liderlerine göçmenler konusunda çağrıda bulunması ve Avrupa Birliği kurumlarını harekete geçirmeye çalışan uygulamalarıyla da söylemelerini desteklemektedir.

Merkel'in Avrupa Birliği boyutundaki söylemlerine baktığımızda söylemlerinin Avrupa Birliği içerisinde Almanya'nın başat olmasına; mülteciler konusunda tüm Avrupa Birliği ülkelerinin birlikte hareket etmesi gerektiğine; göçmen krizinin Avrupalılık kavramının sınanması için önemli bir nokta olduğuna işaret ettiğini görmekteyiz.

Merkel'in söylemlerinde uluslararası ilişkilerle alakalı boyutta Türkiye ile Avrupa Birliği'nin göçmen krizi konusunda işbirliğine büyük önem verdiğini; bu işbirliğini sürdürmek için bazı siyasi tavizler verilebileceğini; Türkiye'ye mülteci krizinde ortak ülke olarak büyük önem verdiğini ve büyük sorumluluk yüklediğini görmekteyiz.

Bu dönem için Merkel'in göçmenlere dair söylemlerinin çoğunlukla olumlu olduğunu söyleyebiliriz. Merkel'in göçmenlere dair söylemlerinde bu dönem için olumlu olan tavrında iç politikadan gelen bir çok olumsuz eleştiriye rağmen genel olarak bir değişme olmadığın da görölmektedir. Merkel'in göçmenlere dair söylemleri bu dönem için iç politika dinamiklerinden pek etkilenmemiştir. Koalisyon ortaklarının ve kamuoyunun rahatsızlık duyduğuna dair haberler olmasına rağmen Merkel'in göçmenlere karşı pozitif politikalar izlemesi nedeniyle Merkel'in söylemlerinde pek bir değişiklik olmadığını ve Merkel'in sadece eleştirileri yumuşatacak açıklamalar yaptığını görmekteyiz. Merkel göçmen krizi nedeniyle yürütölen politikalara karşı ağır eleştiriler yapanların durumu içselleştirmesini sağlayacak olumlu söylemler geliştirmiştir. Onlara karşı dışlayıcı söylemlerden uzak durmuştur.

Bu dönem için Almanya ve Merkel ile ilgili yapılan haberlerin başlıklarına baktığımızda "kriz" ifadesi sıklıkla kullanılmıştır. Bu döneme dair haberlerde genel söylem olumsuzdur. Bu duruma ek olarak yine haber başlıklarında benzer olumsuz

ifadelerin yer aldığı başka haberlerin de olması göçmenlere karşı olan genel olumsuz söylemin desteklendiğini ortaya koymaktadır. Göçmenlere dair olumlu ve nötr söylemin haberlerdeki başlıklarda çok az yer aldığı görülmektedir.

Merkel'in 2016'da göçmenlere karşı kullandığı söylemler genel olarak olumludur. Göçmenlere karşı açık kapı politikası sürdüreceğine dair söylemler kullanan Merkel, bu durumu daha da geniş kapsamlı hale getirmek için söylemlerini insani temellere oturtarak açık kapı politikasını olumlu gösterip bu politikayı toplumsal tabana yaymaya çalışmıştır. Bu dönemde Merkel'in ortakları göçmenlere karşı olumsuz söylemler üretmiştir. Merkel'in bu durum karşısında iç politika dinamiklerinden kaynaklı göçmenlere karşı açık kapı politikasını savunan söylemlerinin yanı sıra göçmenlerin azaltılması gerektiğine dair iç politikaya yönelik söylemlere geçtiği görülmektedir.

2016 yılı için Merkel'in göçmen krizi sürecinde Avrupa Birliği boyutunda geliştirdiği söylemlerinde Almanya'nın liderliğine vurgu yaptığını, Almanya'nın göçmen krizinde ekonomik olarak büyük sorumluluk üstlendiğini bu nedenle Avrupa Birliği içerisinde yer alan diğer devletlerin de sorumluluk almaları gerektiğini vurguladığını görmekteyiz. Merkel söylemlerinde müşterek bir Avrupa çözümünden sıklıkla bahsetmiştir. Merkel'in söylemlerinde işaret ettiği şey, Avrupa Birliği sınırlarına giren göçmenlerin ülkelerin ekonomik güçlerine göre belirlenen kotalara göre dağıtılmalarıdır. Merkel söylemlerinde Avrupa Birliği'ne vurgu yaparak kısa vadeli değil uzun vadeli çözümlere işaret etmektedir. Merkel "Biz yapabiliriz" ifadesini sıklıkla kullanarak Avrupalılığa vurgu yapan söylemlerini sürdürmüştür. Merkel'in Avrupa boyutunda üzerinde durduğu ve söylemlerinde dikkat çektiği bir başka nokta da Avrupa Birliği'ni savunurken ülkelerin egemenlik haklarına saygılı olunması gerektiğidir.

Merkel'in söylemleri bu dönem için uluslararası ilişkiler boyutunda Türkiye'nin göçmen krizindeki önemini vurgulamaya devam etmektedir. Merkel, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında yapılan göçmen geri kabul anlaşmasının bir an önce uygulanmasına yönelik baskın bir söylem dili kullanmıştır. Merkel bu dönemdeki söylemlerinde göçmenler konusunda uluslararası kurumların da üzerine düşeni yapmadıklarını vurgulamıştır. Merkel göçmen krizinde Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki süreçte öncü bir rol oynamıştır. Bu nedenle de çok sert eleştiriler almıştır.

Merkel, Türkiye ve Avrupa Birliği arasındaki işbirliğini destekleyici ve ilişkileri yumuşatıcı söylemler kullanmıştır.

Merkel'in 2016'da açık kapı politikasını sürdürmesine rağmen Almanya'ya gelen göçmen sayısını azaltacağına dair söylemler kullanmıştır. Merkel, Türkiye ile AB arasında yapılan geri kabul anlaşmasını iç politika malzemesi yapmış ve iç politikaya dair söylemlerinde kullanmıştır. Merkel'in bu dönemdeki söylemlerini etkileyen noktalardan birisi de geri kabul anlaşmasında Hollanda'yı yanına almasıdır. Geri kabul anlaşması sürecinde Avrupa Birliği içinde geniş tabanlı bir destek oluşturmak için bu şekilde bir söylem kullanmıştır. Merkel söylemlerinde hep açık kapı politikasını savunduğunu görmekteyiz. Bu süreçte iç politikada Merkel'in genel olarak oy kaybetmesinden ötürü açık kapı politikasını insanı olarak gerekçelendiren söylemler kullanmıştır. Ayrıca geri kabul anlaşması için iç politikadan gelen eleştirileri de yumuşatacak söylemler kullanan Merkel, Türkiye ile Almanya arasındaki "şiiir" gerginliğinde de iki ülke arasını yumuşatacak söylemler benimsemiştir. Merkel'in bu dönemde yine iç politikanın etkisiyle öz eleştiri yaptığı söylemler kullandığını görmekteyiz.

Bu dönem için haber başlıklarında kullanılan söyleme baktığımızda göçmenlere dair olumsuz bakış açısında geçen yıla göre iyileşme olduğu görülmektedir. Bu iyileşmeye rağmen göçmenlere dair olumsuz söylem barındıran haber başlıkları çoğunluktadır. Olumlu ve nötr bakış açısı taşıyan söylemlerde geçen yıla göre artış olmuştur. Analizi yapılan haberlerin bazılarında özellikle Almanya'daki göçmenlerin olumsuz durumunu ortaya koymaya çalışan bir söylem olduğunu da belirtmemiz gerekmektedir.

Merkel'in 2017 yılında göçmenlerle ilgili söylemleri için zaman zaman olumlu zaman zaman olumsuz söylemlerdir diyebiliriz. Merkel özellikle iç politik dinamikler nedeniyle bu dönemde farklı söylemler kullanmıştır. Merkel'in mülteci statüsü alamayanların geri gönderileceğine dair söylemi bu dönem için bir ilktir. Merkel daha öncesinde mültecilerin geri gönderileceğine dair olumsuzluk ifade edecek bir söylem kullanmamıştır. Merkel'in bu dönem için göçmen politikasıyla alakalı önleyici ve tedbir almayı dile getiren söylemleri ön plandadır. Bu söylemler genel olarak göçmenlere karşı olumsuz söylemlerdir. Merkel'in sığınma başvurularını zorlaştırıcı uygulamaları artıran politikaları ve bunu söylemsel olarak uygulamaya geçirmesi de Merkel'in söylemlerinin olumsuz hale dönüştüğünün bir başka kanıtıdır. Bu tür olumsuz söylemlere rağmen

Merkel bu dönem için bazı durumlarda göçmenlere karşı tam tersi olumlu söylemler de geliştirmiştir. Göçmenlere karşı düzenliliği ve hassaslığı vurgulayan ve kendi partisinden gelen eleştirilere rağmen göçmenleri kucaklayan söylemler de geliştirmiştir.

Merkel bu dönemde Avrupa Birliği boyutunda liderlik söylemini aynı şekilde sürdürmektedir. Buna ek olarak Avrupa Birliği'nin göçmen krizine karşı birlikte hareket etmesi gerektiği söylemini de devam ettirmiştir. Avrupa Birliği'nin aldığı bazı kararlara Birlik üyesi ülkelerden bazılarının itiraz etmesine karşın Merkel Avrupalılık söylemini devam ettirmiş hatta bu söylemlerini hukukun üstünlüğü ve ekonomik tedbirler gibi kavramlarla destekleyerek güçlendirmiştir.

Merkel'in uluslararası boyutta kullandığı söylemlerin uluslararası düzenlemelere yani Türkiye ve Afrika ülkeleri ile olan göç anlaşmaları üzerine yoğunlaştığını görmekteyiz. Merkel bu dönem için göç politikalarını yönetmede uluslararası ilişkileri ve anlaşmaları destekleyen ve önemini vurgulayan bir söylem tercih etmiştir.

Merkel bu dönem için göç olgusunda Afrika'ya verdiği önemi gösteren söylemler kullanmıştır. Merkel'in bu söylemlerinin dış politikanın etkisiyle ortaya çıktığı açıktır. Merkel'in göçmenlere uyguladığı açık kapı politikası nedeniyle çok güç kaybetmesi onun bu dönem için söylemlerini kaybettiği gücünü toplamaya yönelik hale getirdiğini göstermektedir. Kendisine karşı yapılan ağır protestolara alçak tondan karşılık veren söylemler kullanan Merkel iç politikanın etkisiyle 2015 yılındaki açık kapı politikasını kastederek "aynı hatalar yapılmayacak" temelli söylemler kullanmıştır. Bu dönem için iç politika nedeniyle Merkel'in göçmen politikalarına dair söyleminde net değişiklikler görülmektedir.

Haber başlıklarını incelediğimizde göçmenlere karşı olumsuz söylemlerin önceki yıllara göre çok azaldığı; olumlu ve nötr söylemlerin haber başlıklarında kullanımlarının belirgin şekilde arttığı görülmektedir.

Cameron'un göçmenlere karşı genel olarak kullandığı söylemler olumsuzdur. Cameron'in göçmenlere karşı söylemlerini kamuoyu tepkisi nedeniyle zaman zaman değiştirdiği ve olumlu söylemler kullandığı görülmektedir. Fakat Cameron'un kullandığı olumlu söylemler sadece mültecilere dikkat çeken ve onlara yardım edilmesi gerektiğine dair söylemlerdir. May'in göçmenlere karşı geliştirdiği söylemler genel olarak olumsuz söylemlerdir. Bu duruma karşın İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılması sürecine girdiğinde May'in Avrupa Birliği vatandaşı olup İngiltere'de yaşayan ve yasal olarak göçmen olanlara karşı olumlu söylemler geliştirdiği görülmektedir.

David Cameron'un Başbakan olduğu dönem için kullandığı söylemlerin Avrupa boyutunda göçmenleri hedef göstererek İngiliz halkını korkutmaya çalıştığı ve bu şekilde İngiltere'yi Avrupa Birliği'nde tutma yönünde olduğu söylenebilir. Cameron, Avrupa Birliği'nin üzerinde durduğu göçmenlere karşı ortak plan noktasında bu sistemi reddederek Avrupalılık bilincini de dışlayan bir söylem geliştirmiştir. Cameron'un bu dönem için Avrupa boyutundaki genel söylemi Avrupa vatandaşı olan İngiltere'deki göçmen işçiler ve Brexit üzerinedir.

Cameron'ın uluslararası boyutta yer alan söylemleri Suriye için uluslararası temasların ve etkinliklerin artırılması yönündedir. Cameron göçmen kriziyle alakalı sorunun Suriye topraklarında yani yerinde çözülmesi üzerine söylemler geliştirmiştir. Avrupa Birliği ve Türkiye arasında Merkel'in öncülüğüne yapılan geri kabul anlaşmasına dair olumlu söylemler geliştiren Cameron aynı zamanda Merkel'i bu konuda destekleyen söylemler de kullanmıştır. İngiltere'nin aldığı göçmen sayısının düşüklüğü nedeniyle çok eleştiri almasına karşılık Cameron İngiltere için uluslararası boyutta olumlu imaj çizmeye yardım edecek söylemler geliştirmiştir.

Cameron'ın göçmenlere karşı söylemleri iç dinamikler ve Brexit sürecinden açık şekilde etkilenmiştir. Cameron İngiltere'nin daha fazla göçmen alması gerektiğine dair eleştirilere göçmen almayacaklarına dair söylemlerle karşılık vermiştir. Cameron'ın bu konudaki söylemleri İngiltere'yi Avrupa Birliği'nde tutmak istemesi ve Birlik karşıtı olanları göçmenlere karşı olan söylemleriyle ikna etmeye çalışması çerçevesinden şekillenmiştir. Yine aynı hassasiyetlerle Cameron "Calais Göçmen Krizi" sürecinde İngiliz halkını etkileyecek hassas söylemler kullanmıştır. Cameron'ından sonra Başbakan olan Theresa May de göçmenlerle alakalı söylemlerinde iç dinamiklerden sıklıkla etkilenmiştir. Donald Trump'ın mültecilerle alakalı yaptığı açıklamalar nedeniyle İngiltere ziyareti sürecinde İngiltere kamuoyundan çok sert tepkiler gelmiştir. Bu süreçte May göçmen yanlılarını sakinleştirici söylemler geliştirmiştir. Hatta bu konuda tarafsız söylemler geliştiren May kamuoyu tepkilerinin artması üzerine söylemlerinde değişikliğe gitmiştir. May Brexit sürecinden sonra Avrupa Birliği vatandaşı olup İngiltere'de yaşayanlara karşı iç politik kaygılarla olumlu söylemler geliştirmiştir.

2015-2016-2017 yıllarına dair haber başlıklarını incelediğimizde Cameron ve May ile ilgili haberlerde göçmenlere dair olumsuz söylemlerin çok az olduğu

görülmektedir. Haber başlıklarındaki söylemlerde kalıcı göç ve başka ülkeye gitme anlamında kavramlar; göç kampları ve sığınmacı gibi olgulara yer verilmiştir.

Hollande döneminde genel olarak göçmenlere karşı olumsuz bir söylem vardır. Hollande, Suriye'den gelenlerin Orta Doğu kökenli olduğunu ve bu bölgeye yakın yerlerde tutulmalarına dair söylemler üretmiştir. Calais Göçmen Kampı'ndaki koşulların çok kötü olması, iç politik dinamikler ve dıştan gelen eleştiriler nedeniyle kamptaki koşulların iyileştirilmesi yerine kampın dağıtılmasına yönelik söylemler geliştirilmiştir. Hollande daha sonrasında mültecilerin alınmasına yönelik olumlu söylemler geliştirmiştir. Ayrıca Hollande'ın Donald Trump'un mültecilerle ilgili söylemlerine de karşı söylemler geliştirdiği görülmektedir. Macron'un Fransa'ya gelen göçmenlerle alakalı özellikle yetkililerin duyarlı davranmasına yönelik söylemleri mevcuttur. Hollande ve Macron'un göçmenlere yönelik konjonktürel söylemler takındıkları ortadadır.

Göçmen krizinde Hollande'ın Fransa'nın Avrupa Birliği'ne liderlik etme yönünde söylemleri vardır. Hollande bu dönemde Almanya'nın bazı önerilerine önceleri karşı söylemler geliştirmesine rağmen daha sonrasında Merkel'i destekleyen Almanya ile ortak söylemler geliştirmiştir. Göçmen krizinde Hollande'ın söyleminin değiştiği açıktır. Hollande'ın söylemleri göçmen krizinin çözümü sürecinde Almanya'nın liderliğini kabul eden bir dönüşüme uğramıştır. Hollande bu söylem değişimi sürecinde Avrupalılık ruhuna vurgu yapan söylemler geliştirmiştir. Macron'un söylemleri Fransa'yı dönem dönem Avrupa Birliği içerisinde ön plana çıkarmaya yöneliktir. Macron, Avrupalılık kavramını ve Avrupa Birliği düzenlemelerini olumlayıcı söylemler geliştirmiştir. Buna ek olarak Macron'un Almanya'nın Avrupa Birliği içerisinde önemli olduğuyla ve bazı Avrupa Birliği düzenlemelerinin değişmesiyle ilgili söylemleri de olmuştur.

Hollande uluslararası boyutta göçmen krizi için uluslararası topluma ve yardım kuruluşlarına çağrı yapan söylemler üretmiştir. Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki geri kabul anlaşması sürecine dair olumlu söylemler geliştirmiştir. Hollande ayrıca sığınma hakkının temellinde demokratik toplumların gelişmesine dair söylemler de üretmiştir.

Hollande, göçmenlerle alakalı dış politikada ABD Başkanı Donald Trump'a karşı söylemlerde bulunmuştur. Hollande, Calais Göçmen Kampından dolayı içte ve dışta aldığı eleştiriler ve başkanlık seçimi nedeniyle kampın kapatılmasına yönelik söylemler geliştirmiştir. Özellikle iç politika dinamiklerinin Hollande'ın göçmenlere

karşı olan söyleminin değişmesinde etkili olduğu görülmektedir. Macron Fransa'nın göç yönetimine yönelik özellikle dış politika söylemini Afrika ile Fransa arasındaki ilişkilere göre düzenlemiştir. Bu konuda Fransa ile Afrika ülkeleri arasında geleceğe yönelik olumlu ilişkiler geliştirecek söylemler üretmiştir.

Haber başlıklarına baktığımızda göçmenlerle ilgili olumsuz söylemlerin Almanya kadar olmasa da mevcut olduğu görülmektedir. Haber başlıklarındaki söylemlerde doğrudan hedef gösteren söylemler kullanılmıştır. Almanya ve İngiltere ile alakalı haberlerden farklı olarak daha insancıl söylemler içeren başlıklar mevcuttur.

Öz olarak araştırma desenimiz için belirlenen süre aralığında Avrupa'nın başat ülkeleri olan Almanya, İngiltere ve Fransa liderlerinin göçmen kriziyle alakalı söylemleri haber içerikleri ve başlıkları ile analiz edilmiştir.

Liderlerin söylemlerinin,

1. Özellikle iç politik dinamiklere göre dönemsel olarak değiştiği,
2. Her ülke liderinin kendi öncelik ve politikaları dahilinde Avrupa Birliği ve uluslararası öncelikleri de dikkate alarak söylemler geliştirdiği,
3. Liderlerin üzerinde sıklıkla durdurduğu söylemleri dönemlere göre dönüştürdüğü,
4. Liderlerin dönüştürdüğü söylemleri dönemlere göre olumlu, olumsuz ya da tarafsız şekilde sunduğu görülmektedir.

Liderlerin söylemlerinin kendilerince değiştirilmesi, geliştirilmesi, dönüştürülmesi ve farklı şekillerde sunulması,

1. Söylemin güç ve iktidar ile yakından ilişkili olduğunu,
2. Söylemin iktidar ve gücü sürdürmek ve onu düzenlemek için kullanıldığını
3. Söylemin iktidarın yapmak istediklerini sunmak için kullanıldığını bir kere daha ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

- A European Agenda on Migration. (2015). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions*. Brussels.
- A Welcoming Europe*. (2018). Erişim tarihi: 23 Ağustos 2018.
http://www.europarl.europa.eu/external/html/welcomingeurope/default_en.htm
- About the EU : Agencies and other EU bodies*. (2017). Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
https://europa.eu/european-union/index_en
- Agamben, G. (2008). Beyond Human Rights. *Social Engineering*(15), 90-95.
- Akalın, H. (2013). Avrupa Birliği Üyelik Sürecinde Türkiye'de Mülteci Hukuku: Suriye Örneği, (*Yüksek Lisans Tezi*), İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akkuş, Z., Sanisoğlu, S., Akyol, M., & Çelik, Y. (2006). Değişken Yapılarına Göre İstatistiksel Yaklaşım. *Dicle Tıp Dergisi*, 33(2), 101-104.
- Akpolat, Y. (2010). Durkheim'dan Giddens'a Pozitivist Sosyoloji. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 53-87.
- Allan, M. (2015). Migrant ESOL Learners:A Foucauldian Discourse Analysis, (*PhD.Thesis*), Stirling: University of Stirling.
- Altıparmak, M., & Nakiboğlu, M. (2005). Fen Bilimleri Eğitimi Lisansüstü Tez Çalışmalarında Uygulanan Nitel ve Nicel Yöntemler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*(Özel Sayı 1), 355-358.
- Arı, G. S., Armutlu, C., & Tosunoğlu, N. G. (2009). Nicel Araştırmalarda Metodoloji Sorunları: Yüksek Lisans Tezleri Üzerine Bir Çalışma. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 64(7), 15-37.
- Asylum Decisions in the EU. (2015). *Eurostat Newsrelease*. Eurostat Press Office.
- Asylum Decisions in the EU27. (2013). *Eurostat Newsrelease*. Eurostat Press Office.
- Asylum Decisions in the EU28. (2014). *Eurostat Newsrelease*. Eurostat Press Office.
- Asylum in the EU Member States. (2016). *Eurostat Newsrelease*. Eurostat Press Office.
- Asylum in the EU Member States. (2017). *Eurostat Newsrelease*. Eurostat Press Office.
- Asylum in the EU Member States. (2018). *Eurostat Newsrelease*. Eurostat Press Office.

- Aziz, A. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri*. Ankara: Nobel Akademi.
- Baran, E. (2009). Süleyman Demirel Dönemi Karikatürlerde Karşılaştırmalı Siyasi Söylem Analizi, (*Yüksek Lisans Tezi*), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Barkin, E. (2014). 1951 Tarihli Mülteciliğin Önlenmesi Sözleşmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, 1, 331-360.
- Barkin, N. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 3 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-analysis/refugee-crisis-suddenly-merkels-biggest-challenge-idUSKCN0R00FZ20150831>
- Barkin, N. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel/merkel-takes-high-risk-bet-on-turkey-in-refugee-crisis-idUSKCN0WL021>
- Barkin, N. (2017). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 9 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-germany-election-merkel-idUSKCN1AX263?il=0>
- Barkin, N. (2017a). *World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-germany-election-refugees/merkel-and-the-refugees-how-german-leader-emerged-from-a-political-abyss-idUSKCN1BL09K>
- Barkin, N. (2017b). *World News*, Erişim tarihi: 9 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-germany-election-merkel-east/incensed-over-refugees-east-germans-punish-easterner-merkel-idUSKCN1BZ120>
- Barkin, N., & Macdonald, A. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 8 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-turkey/merkel-optimistic-turkey-will-cut-migrant-flows-to-europe-idUSKBN0U02XL20151217>
- Barkin, N., & Martin, M. (2018). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-merkel/merkel-says-refugee-crisis-as-challenging-as-reunifying-germany-idUSKCN0R015D20150831>
- BBC. (2015). *British Broadcasting Channel*, Erişim tarihi: 11 Eylül 2018. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/09/150902_suriyeli_cocuk_fotografi

- BBC Online*. (2017). *BBC Online Web Site*, Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018.
<https://www.bbc.co.uk/news/election/2017/results>
- BBC Online*. (2018). *BBC Online Web Site*, Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018.
<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868>
- Beirens, H., Maas, S., Petronella, S., & Velden, M. v. (2016). *Study on the Temporary Protection Directive Final report*. Brussels: European Commission Directorate-General for Migration and Home Affairs.
- Benoit, W. L. (2011). Content Analysis in Political Communication. E. P. Bucy, & R. L. Holbert içinde, *The Sourcebook for Political Communication Research: Methods, Measures, and Analytical Techniques* (s. 268-279). New York: Routledge.
- Bilal, S. (2007). Is the EU a Model of Regional Integration? Risks and challenges. Maastricht, Netherlands: European Centre for Development Policy Management.
- Blakemore, D. (2001). Discourse and Relevance Theory. D. Schiffrin, D. Tannen, & H. E. Hamilton içinde, *The Handbook of* (s. 100-118). Cornwall: Blackwell Publishers.
- Blamont, M. (2016a). *World News*, Erişim tarihi: 22 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais/some-calais-migrants-accept-resettlement-before-bulldozers-clear-jungle-idUSKCN12C20U>
- Blamont, M. (2016b). *World News*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais/migrants-begin-new-life-outside-frances-jungle-camp-idUSKBN12E1Q4>
- Blamont, M. (2016c). *World News*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais-idUSKCN0WI2JA>
- Blamont, M. (2017). *World News*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais/migrants-disillusioned-with-french-asylum-process-return-to-calais-idUSKBN19K2IO>
- BMMYK. (1967). Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Protokol.
- BMMYK. (2013). *Mülteci Statüsünün Belirlenmesinde Uygulanacak Ölçütler ve Usuller Hakkında El Kitabı*. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği.

- Bourdeau, M. (2018). The Stanford Encyclopedia of Philosophy Summer 2018 Edition, Düzenleyen: N. Zalta, Erişim tarih: 2 Mart 2019. <https://plato.stanford.edu/entries/comte/#LawThrSta>
- Böke, K. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Alfa Basım Yayım ve Dağıtım.
- Bruce, A., & Schomberg, W. (2017). *World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-migration/record-fall-in-net-migration-to-uk-in-year-after-brexite-vote-idUSKBN1DU14C>
- Bugge, A. (2015). *World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/uks-america-bows-to-pressure-to-take-more-syrian-refugees-idUSKCN0R41A620150904>
- Cambridge Dictionary. (2018). *Cambridge University Press Web Sitesi*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://dictionary.cambridge.org/tr/s/%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/fifth-column>
- Cambridge Dictionary. (2018). *Cambridge University Press Web Sitesi*, Erişim tarihi: 19 Temmuz 2018. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/migration>
- Cambridge Dictionary. (2018). *Cambridge University Press Web Sitesi*, Erişim tarihi: 19 Temmuz 2018. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/immigration>
- Cambridge Dictionary. (2018). *Cambridge University Press Web Sitesi*, Erişim tarihi: 20 Temmuz 2018. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/refugee>
- Cambridge Dictionary. (2018). *Cambridge University Press Web Sitesi*, Erişim tarihi: 21 Temmuz 2018. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/asylum>
- Cambridge Dictionary. (2018). *Cambridge University Press Web Sitesi*, Erişim tarihi: 21 Temmuz 2018. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/asylum-seeker>
- Cambridge Dictionary. (2018). *Cambridge University Press Web Sitesi*, Erişim tarihi: 15 Temmuz 2018. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/seeker>
- Cameron, F. (2010). The European Union as a Model for Regional Integration. *Working Paper*. Council on Foreign Relations International Institutions and Global Program.

- Carrel, P. (2016a). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 30 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel/uk-deal-done-merkel-resets-sights-on-eu-migrant-plan-with-turkey-idUSKCN0VT01P>
- Carrel, P. (2016b). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 1 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election/merkel-defends-migrant-stance-in-last-push-before-super-sunday-idUSKCN0WE0KA>
- Carrel, P. (2016c). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 30 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-attacks-merkel/defiant-merkel-cuts-short-holiday-to-defend-response-to-attacks-idUSKCN1080BP>
- Carrel, P., & Nienaber, M. (2015a). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 6 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-turkey/merkel-says-turkey-key-to-solving-europes-refugee-crisis-idUSKCN0S90N520151015>
- Carrel, P., & Nienaber, M. (2015b). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/rogue-minister-erodes-merkels-authority-in-german-refugee-crisis-idUSKCN0T11RW20151112>
- Carrel, P., & Nienaber, M. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 1 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election/bloodied-but-unbowed-merkel-sticks-to-high-stakes-migrant-policy-idUSKCN0WG0M2>
- Carrel, P., & Prodhan, G. (2015a). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants/hit-by-new-wave-of-refugees-germany-warns-eu-partners-idUSKCN0R71EX20150907>
- Carrel, P., & Prodhan, G. (2015b). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants-germany/struggling-germany-urges-neighbours-to-do-more-to-ease-refugee-crisis-idUSKCN0R71F320150908>
- Carrel, P., & Rose, M. (2017). *World News*, Erişim tarihi: 17 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-france-leaders/merkel-and-macron-agree-to-draw-up-roadmap-to-deeper-eu-integration-idUSKCN18B13A>
- Carrel, P., & Severin, T. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-merkel/merkel-pressured-on-all-fronts-as-ally-takes-swipe-over-migrants-idUSKCN0V10MQ>

- Chambers, M. (2017). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 8 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election-nrw-analysis/forgiven-for-migrant-crisis-merkel-in-pole-position-for-fourth-term-idUSKCN18B1S1>
- Chambers, M., & Barkin, N. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 5 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkel-puts-ally-in-charge-of-refugee-crisis-as-support-wanes-idUSKCN0S11SR20151007>
- Chambers, M., & Carrel, P. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-merkel-schengen/defiant-merkel-vows-to-stand-by-refugee-policy-despite-security-fears-idUSKBN0TE0VA20151125>
- Chambers, M., & Carrel, P. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 30 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/as-crunch-votes-loom-merkel-says-migrant-plans-gaining-traction-idUSKCN0WA12Z>
- Chee, F. Y. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants/unprecedented-migrant-crisis-forces-eu-to-seek-answers-idUSKCN0QZ0TK20150830>
- Collins. (2018). *Collins Free Online Dictionary Web Sitesi*, Erişim tarihi: 19 Temmuz 2018. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/immigration>
- Collins. (2018). *Collins Free Online Dictionary Web Sitesi*, Erişim tarihi: 20 Temmuz 2018. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/migration>
- Collins. (2018). *Collins Free Online Dictionary Web Sitesi*, Erişim tarihi: 20 Temmuz 2018. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/refugee>
- Collins. (2018). *Collins Free Online Dictionary Web Sitesi*, Erişim tarihi: 21 Temmuz 2018. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/asylum-seeker>
- Commission Recommendation. (2016). *Addressed to the Hellenic Republic on the urgent measures to be taken by Greece in view of the resumption of transfers under Regulation (EU) No. 604/2013*. Brussels.
- Comte, A. (1964). Pozitif Felsefe Dersleri. (Ü. Meriç, Dü.) *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 2(19-20), 213-258.
- Conclusions. (2015). *European Council Meeting Conclusions*. Brussels: European Council.

- Council Decision. (2015). *Establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and Greece(1601)*. Official Journal of the European Union.
- Crawley, H., Drinkwater, S., & Kauser, R. (2013). Regional Variations in Attitudes Towards Refugees: Evidence from Great Britain. *Discussion Paper*. Bonn, Germany: IZA Institute of Labor Economics.
- Çakır, A. (2014). *Söylem Analizi Ne Demek İstiyorsun?* Konya: Palet Yayınları.
- Çelebi, A. (2002). *Avrupa: Halkların Siyasal Birliği*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Çelik, H., & Ekşi, H. (2008). Söylem Analizi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 27(27), 99–117.
- Çoban, B. (2015). Söylem, İdeoloji ve Eylem: İktidar ve Muhalefet Arasındaki Mücadeleyi Çözümleme Denemesi. B. Çoban, & Z. Özarslan içinde, *Söylem ve İdeoloji* (s. 199-233). İstanbul: Su Yayınları.
- Dağ, A. E. (2015). Suriye: Küresel ve Bölgesel Kaostan Beslenen İç Savaş. *İHH İnsanı ve Sosyal Araştırmalar Merkezi*. İstanbul.
- Day, R. A. (2000). *Bilimsel Bir Makale Nasıl ve Yayınlanır?* (G. A. ALTAY, Çev.) TÜBİTAK.
- Dearden, L. (2016). Independent News:World-Europe, Erişim tarihi: 2 Eylül 2018. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/erdogan-poem-court-bans-german-comedian-jan-boehmermann-from-repeating-sexual-verses-a7035896.html>
- Declaration on Territorial Asylum. (2007). *Collection of International Instruments and Legal Texts Concerning Refugees and Others of Concern to UNHCR*. Turin, Italy: The United Nations High Commissioner for Refugees.
- Delice, A. (2010). Nicel Araştırmalarda Örneklem Sorunu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(4), 1969-2018.
- Demirel, Ö. (2012). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Deniz, K. Z. (2007). Psikolojik Ölçme Aracı Uyarlama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40(1), 1-16.
- Denti, A. (2015). Thomson Reuters, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants/hundreds-drown-off-libya-eu-leaders-forced-to-reconsider-migrant-crisis-idUSKBN0NA07020150419>
- Dijk, T. A. (1988b). *News As Discourse*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

- Dijk, Teun A. Van. (1983). Discourse Analysis: Its Development and Application to the Structure of News. *Journal of Communication*, 33(2), 20-43.
- Dijk, Teun A. Van. (1988a). *News Analysis: Case Studies of International and National News in the Press*. Hillsdale New Jersey: Lawrence Elbaum Associates.
- Dijk, Teun A. Van. (2001). Critical Discourse Analysis. D. SCHIFFRIN, D. TANNEN, & H. E.HAMILTON içinde, *The Handbook of Discourse Analysis* (s. 352-371). Cornwall: Blackwell Publishers.
- Dijk, Teun A. Van. (2015). Söylem ve İdeoloji: Çok Alanlı Bir Yaklaşım. B. ÇOBAN, & Z. ÖZARSLAN içinde, *Söylem ve İdeoloji* (s. 15-97). İstanbul: Su Yayınları.
- Dost, S. (2014). Ulusal ve Uluslararası Mevzuat Çerçevesinde Ülkemizdeki Suriye'li Sığınmacıların Hukuki Durumu. *S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4(1), 27-69.
- Dublin III Regulation. (2013). Regulation (EU) No 604/2013 of the European Parliament and of the Council. *Establishing the criteria and mechanisms for determining the Member State responsible for examining an application for international protection lodged in one of the Member States by a third-country national or a stateless person (recast)*. Official Journal of the European Union.
- Dulkadir, D. (2017). Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacı Krizi ve Suriyelilerin İç Hukuktaki Statüleri. *Doğu Anadolu Sosyal Bilimlerde Eğilimler Dergisi*, 1(2), 21-36.
- Duman, İ. H. (2005). Azınlık Hakları ve Lozan Anlaşması. *Türkiye Barolar Birliği*(57), 307-321.
- Dunai, M. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-hungary/hungary-scrambles-to-confront-migrant-influx-merkel-heckled-idUSKCN0QV0L720150827>
- Duran, B. (2010). Türk Dış Politikasının İç Siyaset Boyutu:2010 Değerlendirmesi. *Türk Dış Politikası Yıllığı* (s. 12-64). içinde SETA.
- Durmaz, G. (2015). İktidar ve Kitle İletişim Araçları Üzerinden Rıza Üretimi: Bir Söylem Analizi Uygulaması, (*Yüksek Lisans Tezi*), Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DW. (2018). *Deutsche Welle*, Erişim tarihi: 31 Temmuz 2018. <https://www.dw.com/en/how-did-europes-refugee-crisis-start/g-36791955>

- ECHO. (2018). *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations Website*, Erişim tarihi: 1 Ağustos 2018. <http://ec.europa.eu/echo/node/323>
- Egenter, S. (2016). *Factsheet*, Erişim tarihi: 1 Eylül 2018. <https://www.cleanenergywire.org/factsheets/key-facts-german-states-voting-13-march>
- Eker, S. (2015). Savaş Olgusunun Dönüşümü: Yeni Savaşlar ve Suriye Krizi Örneği. *Türkiye Ortadoğu Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 31-66.
- Elbirlik, T. (2015). Söylem Kuramı ve XVI. Yüzyıl Siyasetnamelerinin Söylem Analizi. (*Doktora Tezi*). Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Emmott, R., & Guarascio, F. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-eu/europes-cordial-diplomacy-breaks-down-over-migrant-crisis-idUSKCN0R50JF20150905>
- Emmott, R., & Strupczewski, J. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/europe-migrants-summit-draft/eu-mini-summit-seeks-unity-in-balkans-over-migrant-crisis-idUSKCN0SJ0EV20151025>
- Erdemer, G. D. (2013). Türkiye'nin Avrupa Birliği Entegrasyonu Sürecinde Yasa Dışı Göç ve Mülteci Sorunları, (*Yüksek Lisans Tezi*), Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdoğan, İ. v. (2010). *Öteki Kuram*. Ankara: Erk.
- Erdoğan, S. (2014). Türkiye'deki 2013 Gezi Parkı Eylemleri ve bu Eylemlerin Türkiye'nin AB'ye Katılım Sürecine Etkileri: Politik Karar Vericilerin bu Eylemlerle ilgili Yaptığı Çeşitli Açıklamalarının Eleştirel Söylem Analizi, (*Yüksek Lisans Tezi*), Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ergin, M. (2009). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım.
- Ergüven, N. S., & Özturanlı, B. (2013). Uluslararası Mülteci Hukuku ve Türkiye. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 62(4), 1007-1061.
- Ersever, K. (2001). Bir İlerleme Tasarımı Olarak Tarih. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 41, 171-186.
- Ertem, H. E. (2007). Illegal Immigration to EU Countries; New Asylum Policies in Spain and Germany, (*Yüksek Lisans Tezi*), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- EU Law and Publications*. (2013). "EU Law and Publications Website", Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32013R0604>
- EU Parliament Resolution. (2012). European Parliament Resolution on Syria. *Situation in Syria*. The European Parliament.
- EU Parliament Resolution*. (2013). "EU and Member State measures to tackle the flow of refugees as a result of the conflict in Syria", Erişim tarihi: 30 Eylül 2018. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2013-0414&language=EN>
- EU Parliament Resolution. (2013). Migratory flows in the Mediterranean, with particular attention to the tragic events off Lampedusa. *European Parliament resolution of 23 October 2013 on migratory flows in the Mediterranean, with particular attention to the tragic events off Lampedusa*. The European Parliament.
- EU Resolution. (2014). European Parliament resolution of 17 December 2014 on the situation in the Mediterranean and the need for a holistic EU approach to migration (2014/2907(RSP)). *Situation in the Mediterranean and the need for a holistic EU approach to migration*. The European Parliament.
- European Commission - Statement. (2016). *G20 Leaders' Communique Hangzhou Summit*. Hangzhou, China.
- European Commission Eurostat. (2017). *Eurostat Website*, Erişim tarihi: 1 Ağustos 2018. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20170410-1>
- European Commission Eurostat. (2018). *Eurostat Website*, Erişim tarihi: 1 Ağustos 2018. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20180511-1?inheritRedirect=true>
- European Commission Press Release. (2015). *Meeting on the Western Balkans Migration Route: Leaders Agree on 17-point Plan of Action*. Brussels.
- European Council Conclusions. (2015). *European Council Meeting*. Brussels: European Council.
- European Council Conclusions*. (2016). "European Council Council of the European Union", Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018. <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2016/03/17-18/>

- European Council Meeting Conclusions. (2015). Brussels: European Council.
- European Council Meeting Conclusions. (2016). Brussels: European Council.
- European Parliamentary Research Service*. (2018). Erişim tarihi: 31 Temmuz 2018.
<http://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/migration/public/index.html?page=intro>
- EU-Turkey Statement. (2016). *Press Release*. Brussels: Press office - General Secretariat of the Council.
- Eygi, Y. (2016). Songs of Division: A Critical Discourse Analysis of the 2011 Election Campaign Songs of CHP & AKP. (*Yüksek Lisans Tezi*). İzmir: İzmir University of Economics Graduate School Social Science.
- Fairclough, N. (2015). Dil ve İdeoloji. B. ÇOBAN, & Z. ÖZARSLAN içinde, *Söylem ve İdeoloji* (s. 121-134). İstanbul: Su Yayınları.
- Fairclough, Norman. (2004). *Analysing Discourse - Textual Analysis for Social Research*. London & NY: Routledge Taylor & Francis Group.
- Faulconbridge, G., & Macdonald, A. (2015). Thomson Reuters-*World News*, Erişim tarihi: 11 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-america/british-pm-america-to-pitch-eu-renegotiation-amid-greek-migrant-crisis-idUSKBN0P42S020150624>
- Fijnaut, C. (2015). The Refugee Crisis: The End of Schengen? *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 313-332.
- Forster, M. N. (2007). Hermeneutics. M. Rosen, & B. Leiter içinde, *The Oxford Handbook of Continental Philosophy* (s. 30-74). Oxford University Press.
- Fox, N. J. (2008). *Post-positivism*. *The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. (L. M. Given, Dü.) USA: SAGE.
- Galindo, S. E. (2012). Media Presentation of Immigration In A Migrant Provider and Migrant Receptor Country: A Critical Discourse Analysis. (*PhD.Thesis*). San Antonio: The University of Texas.
- Gee, J. P. (2005). *An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method*. London & New York: Routledge Taylor and Francis Group.
- Geller, M. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 3 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-truckers/truckers-fear-migrants-crisis-will-lead-to-more-border-controls-idUSKCN0R225620150902>

- Gençer, R. M. (2016). Avrupa Birliği Mülteci Politikaları ve Bu Politikaların Arap Baharı Sonrasında Suriyeli Mültecilerin Durumuna Olan Etkileri: Almanya, Birleşik Krallık ve İtalya Örneği, (*Yüksek Lisans Tezi*), Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Geray, H. (2014). *İletişim Alanından Örneklerle Toplumsal Araştırmalarda Nicel ve Nitel Yöntemlere Giriş*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Göç Terimleri Sözlüğü*. (2009). İsviçre: Uluslararası Göç Örgütü.
- Guarascio, F., & Bartunek, R.-J. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 5 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-budget/eu-leaders-discuss-easing-budget-rigor-over-migrant-crisis-no-deal-idUSKCN0RO00T20150924>
- Guarascio, F., & Emmott, R. (2015f). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 20 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-turkey-idUSKBN0TI00520151130>
- Gumperz, J. J. (2001). Interactional Sociolinguistics: A Personal Perspective. D. Schiffrin, D. Tannen, & H. E. Hamilton içinde, *The Handbook of Discourse Analysis*. Cornwall: Blackwell Publishers.
- Güler, N. (2014). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Günay, V. D. (2018). *Söylem Çözümlemesi*. İstanbul: Papatya Yayıncılık Eğitim.
- Güngör, D. (2016). Psikolojide Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi ve Uyarlanması Kılavuzu. *Türk Psikoloji Yazıları*, 19(38), 104-112.
- Gür, T. (2013). Post-Modern Bir Araştırma Yöntemi Olarak Söylem Çözümlemesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 5(1), 185-202.
- Hack, J. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-attacks-germany/german-train-ax-attack-puts-merkel-migrant-policy-back-in-spotlight-idUSKCN0ZY2LA>
- Hançerlioğlu, O. (1985a). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt I). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985b). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt VII). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985c). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt IV). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985c). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt IV). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985c). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt IV). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985d). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt VII). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985e). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt VII). İstanbul: Remzi Kitapevi.

- Hançerlioğlu, O. (1985f). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt I). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985g). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt II). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985h). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt IV). İstanbul: Remzi Yayınevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985i). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt II). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985j). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt I). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985k). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt VII). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Hançerlioğlu, O. (1985a). *Felsefe Ansiklopedisi* (Cilt I). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Heller, G. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 6 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel/merkel-tells-europe-germany-cant-cope-with-migrants-alone-idUSKCN0RK0UW20150920>
- Heller, G., & Martin, M. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 7 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-politics/merkel-deems-migrant-deal-good-for-coalition-talks-but-greens-skeptical-idUSKBN1CE0PX>
- Heller, G., & O'donnell, J. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-g20-china-germany/germanys-schaeuble-urges-european-answer-on-migrant-crisis-as-scepticism-grows-idUSKCN0W00BA>
- Heller, M. (2001). Discourse and Interaction. D. Schiffrin, D. Tannen, & H. E. Hamilton içinde, *The Handbook of Discourse Analysis*. Cornwall: Blackwell Publishers.
- Holden, M. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-poland-incidents-idUSKCN0ZD15G>
- Humphries, C. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-oldham-idUSKCN0ZB0LU>
- Hungarian Government*. (2011). "Website of the Hungarian Government", Erişim tarihi: 5 Ağustos 2018. <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/the-prime-minister>
- Ihlamur-Öner, S. G. (2014). Türkiye'nin Suriyelilere Yönelik Politikası. *Ortadoğu Analiz*, 6(61), 42-45.
- İlhan, M. (2016). Araştırmacıların Nicel Veri Analizinde Karşılaştıkları Güçlüklerin İkili Karşılaştırmalar Yoluyla İncelenmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 7(1), 73-84.

- İmer, K. v. (2011). *Dil Bilim Sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Immigration vs Migration*. (2018)."Diffen LLC", Erişim tarihi: 19 Temmuz 2018.
https://www.diffen.com/difference/Immigration_vs_Migration
- IMO. (2016). *Mixed Migration Flows in the Mediterranean and Beyond*. International Organization for Migration.
- İnce, Ö. (2013). *Yazınsal Söylem Üzerine*. Ankara: İmge Kitapevi.
- James, W. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi:13 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-crime/hate-crime-reports-surge-in-britain-after-divisive-eu-referendum-police-say-idUSKCN0ZG2R4>
- James, W. (2018). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/uk-immigration-hits-record-high-causing-headache-for-cameron-idUSKCN0QW1CX20150827>
- Jud, S. (2017). The 2015 Immigration Knot Between the European Union and the Balkans, (*MA Thesis*), Middle East Technical University.
- Kabaş, S. (2007). Günümüz Türk Basınında Gazeteciler Bağlamında Söyleşilerin Nitel Bir Değerlendirmesi, (*Doktora Tezi*), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kalyoncu, Ş. (2018). Suriye İç Savaşı Sonrası Avrupa Birliği Güvenlik Denkleminde Mülteci Krizi, (*Yüksek Lisans Tezi*), Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kara, P., & Korkut, R. (2010). Türkiye'de Göç, İltica ve Mülteciler. *Türk İdare Dergisi*(467), 153-162.
- Karadeniz, T., & Barkin, N. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-turkey-germany/merkels-turkey-visit-aims-to-soothe-tensions-on-eu-migrant-deal-idUSKCN0XJ1JX>
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kır, M. (2017). A Reconsideration of Turkey's Geographical Limitation to the 1951 Geneva Convention, (*Master's Thesis*), Ankara: Hacettepe University Graduate School of Social Sciences.
- Kirschbaum, E. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-france/as-refugee->

crisis-worsens-merkel-and-hollande-want-eu-to-move-faster-
idUSKCN0QP28D20150820

- Kirschbaum, E. (2017). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election/merkel-has-no-regrets-over-refugee-policy-despite-political-cost-idUSKCN1B70F2>
- Kirschbaum, E. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-france/as-refugee-crisis-worsens-merkel-and-hollande-want-eu-to-move-faster-idUSKCN0QP28D20150820>
- Kirschbaum, E., & Shalal, A. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkel-admits-mistakes-made-in-germany-eu-with-refugee-crisis-idUSKCN1152IU>
- Koçak, O., & Gündüz, R. (2016). Avrupa Birliği Göç Politikaları ve Göçmenlerin Sosyal Olarak İçerilmelerine Etkisi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12), 66-91.
- Kurt, C. (2018). *Türk-Yunan İlişkileri: Geçmişin Esiri*. Erişim tarihi: 31 Ağustos 2018.
<https://www.akademikkaynak.com/turk-yunan-iliskileri-gecmisin-esiri.html>
- Kürkçüoğlu, Ö. (1980). Dış Politika" Nedir? Türkiye'deki Dünü ve Bugünü. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 35(01), 309-335.
- Labbe, C. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais/france-to-start-dismantling-jungle-migrant-camp-on-monday-idUSKCN12L23E>
- Latif, D. (2002). Refugee Policy of Turkish Republic. *The Turkish Yearbook of International Relations*, 33, 2-29.
- Legal Basis: FRONTEX*. (2017)."FRONTEX The European Border and Coast Guard Agency Website", Erişim tarihi:29 Ağustos 2018.
<https://frontex.europa.eu/about-frontex/legal-basis/>
- Lionberger, E. (2017). The Syrian Refugee Crisis: A Rhetorical Analysis of President Barack Obama, Hillary Clinton, and President Donald J. Trump's Political Discourse About Syrian Refugees, (*MA Thesis*), Brookings: South Dakota State University.
- Logie, N. N. (2015). *Siyasi Söylem: Örneklerle Türk Siyasi Söylemi*. Ankara: Alter Yayıncılık.

- Love, B. (2015). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-france/french-opinion-rapidly-swings-in-favor-of-refugees-poll-shows-idUSKCN0RA1MD20150910>
- Macdonald, A. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-eu-insight/migrant-crisis-forcing-divided-europe-to-look-ahead-idUSKCN0QW26520150827>
- Macdonald, A. (2015). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 11 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-tusk/eu-dangles-february-deal-for-cameron-but-not-on-migrants-idUSKBN0TQ1RO20151207>
- Maclellan, K., & Nag, A. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-wrapup/brexit-vote-uk-political-confusion-keep-world-markets-on-edge-idUSKCN0ZD14J>
- Maltezou, R., & Tagaris, K. (2016). *Thomson Reuters*. Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-eurozone-greece-migrants-tusk/excluding-greece-from-schengen-wont-solve-migrant-crisis-eus-tusk-idUSKCN0VP109>
- Mantzavinos, C. (2016). *Hermeneutics*, The Stanford Encyclopedia of Philosophy Erişim tarihi: 11 Aralık 2018. <https://plato.stanford.edu/entries/hermeneutics/>
- Martin, J. R. (2001). Cohesion and Texture. D. Schiffrin, D. Tannen, & H. E. Hamilton içinde, *The Handbook of Discourse Analysis* (s. 35-53). Cornwall: Blackwell Publishers.
- Martin, M. (2015a). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 24 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-csu/merkel-bavarian-allies-thank-orban-for-tough-stance-on-migrants-idUSKCN0RO1V920150924>
- Martin, M. (2015b). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 5 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-merkel/merkel-urges-europe-to-protect-external-borders-amid-refugee-crisis-idUSKCN0RX0A020151003>
- Martin, M. (2016a). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 1 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkel-ally-says-germany-has-changed-course-in-refugee-crisis-idUSKCN0WM0NE>

- Martin, M. (2016b). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-integration-i/living-in-germany-a-testing-time-for-merkels-migrants-idUSKCN0YG202>
- Mayring, P. (2011). *Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş*. (A. G.-M. Durgun, Çev.) Ankara: BilgeSu Yayıncılık.
- Meeting of Heads of State or Government with Turkey - EU Turkey Statement. (2015). *Statements and Remarks 870/15*. Brussels: Press office - General Secretariat of the Council.
- Mena, N. (2017). The Influence of FRONTEX on Irregular Migration.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber [Qualitative Research A Guide to Design and Implementation]*. (S. Turan, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık.
- Morgan, A. (2010). Discourse Analysis: An Overview for the Neophyte Researcher. *Journal of Health and Social Care Improvement*, 1-7.
- Morgan, R. Z. (1995). An Anthropological Discourse Analysis of A Deaf Namibian Refugee's Life Story, (*PhD.Thesis*), Washington D.C.: The American University.
- Narin, M. (2013). Etnik Terörle Mücadelede Yöntem Olarak Demokratikleşme: Türkiye ve İngiltere'deki Gazeteler Üzerinde Söylem Analizi, (*Yüksek Lisans Tezi*), Ankara: Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- Nasr, J. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-semantics/names-matter-as-germany-grapples-with-migrant-crisis-idUSKCN0SS1UE20151103>
- Nasr, J. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election-migrants/germanys-syrian-refugees-celebrate-merkel-win-but-fear-rise-of-far-right-idUSKCN1BZ0YU>
- Nasr, J., & Bellon, T. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-turkey/merkel-unilateral-steps-by-eu-states-wont-solve-refugee-crisis-idUSKCN0V01YN>
- Nienaber, M. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 9 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election-muslims/merkel-says-migrants-must-respect-tolerance-german-laws-idUSKBN1740PE>

- NTV. (2018). *NTV Radyo ve Televizyon Yayıncılığı A.Ş.*, Erişim tarihi: 30 Temmuz 2018. https://www.ntv.com.tr/dunya/suriye-ic-savasinda-6-yilda-neler-yasandi,Ik0VGc0sPUqbvDUE_EDsqA adresinden alındı
- O'donnell, J. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 27 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-germany-migrants-divisions/merkel-defends-open-borders-for-migrants-amid-german-rift-idUSKCN0W10OZ>
- Official Journal of the European Union. (2016). *Legislation*. Publications Office of the European Union.
- Onursal, İ. (2003). Türkçe Metinlerde Bağdaşıklık ve Tutarlılık. A. Kıran, E. Korkut, & S. Ağildere (Dü) içinde, *Günümüz Dilbilim Çalışmaları* (s. 121-132). İstanbul: Multilingual.
- Operational Data Portal Refugee Situations*. (2018). "Operational Data Portal Website", Erişim tarihi: 18 Ağustos 2018. https://data2.unhcr.org/en/situations/syria#_ga=2.118569353.1093653579.1534581110-292031916.1520543551
- Osborn, A. (2015). *Thomson Reuters-Intel*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/europe-migrants-calais/britains-america-calls-emergency-meeting-over-calais-migrant-crisis-idUSL5N10B1M520150731>
- Osborn, A. (2015a). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu/queen-elizabeth-sets-in-motion-britains-eu-referendum-plan-idUSKBN0OC1MP20150527>
- Osborn, A. (2015b). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais/uk-cameron-draws-up-plan-to-help-tackle-calais-migrant-crisis-idUSKCN0Q50XV20150731>
- OUP. (2018a). *Oxford University Press*, Erişim tarihi: 19 Temmuz 2018. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/migration> adresinden alındı
- OUP. (2018b). *Oxford University Press*, Erişim tarihi: 19 Temmuz 2018. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/migrate> adresinden alındı
- OUP. (2018c). *Oxford University Press*, Erişim tarihi: 20 Temmuz 2018. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/refugee> adresinden alındı
- OUP. (2018d). *Oxford University Press*, Erişim tarihi: 21 Temmuz 2018. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/asylum> adresinden alındı

- OUP. (2018e). *Oxford University Press*, Erişim tarihi: 21 Temmuz 2018. https://en.oxforddictionaries.com/definition/asylum_seeker adresinden alındı
- OUP. (2018f). *Oxford University Press*, Erişim tarihi: 24 Kasım 2018. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/discourse#> adresinden alındı
- Öğülmüş, S. (1991). İçerik Çözümlemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(1), 2013-228.
- Öner, Z. M. (2017). A Discourse Analysis of the European Union's Institutionalized Securitization of Migrants And Their Movement Across The Border, (*Yüksek Lisans Tezi*), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özgen, A. Ö. (2010). Avrupa Birliği Göçmenlik Politikaları: Tarihsel Geçmiş ve Mevcut Durum, (*Yüksek Lisans Tezi*), Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özgür, O. (2013). Avrupa Birliği ve Yasadışı Göçmen / Mülteci Sorunu: Sınır Güvenliği ve Türkiye'ye Etkileri. (*Yüksek Lisans Tezi*). İstanbul: Harp Akademileri Stratejik Araştırmalar Enstitüsü.
- Özmenek, E. (1998). Statelessness and Refugees as a Global Problem; Turkish Refugee Policies. *The Department of Political Science and Public Administration Bilkent University*. Ankara: Bilkent University.
- Öztürk, E. (2009). Hermeneutiğin Tarihsel Dönüşümü. *Zeitschrift für die Welt der Türken - Journal of World of Turks*, 145-175.
- Page, B. (2009). British Attitudes to Immigration in the 21st century. *Migration, Public Opinion and Politics*, eds. Bertelsmann Stiftung and Migration Policy Institute, 131-154.
- Palmer, R. E. (1980). *The Liminality of Hermes and the Meaning of Hermeneutics. Proceedings of the Heraclitean Society: A Quarterly Report on Philosophy and Criticism of the Arts and Sciences*(5), 4-11., MacMurray College, Erişim tarihi: 20 Aralık 2015. <https://www.mac.edu/faculty/richardpalmer/liminality.html>
- Paltridge, B. (2006). *Discourse Analysis: An Introduction*. London: Bloomsbury.

- Pamuk, H., & Baczynska, G. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-eu/eu-welcomes-bold-turkey-plan-to-stop-migrants-defers-decision-idUSKCN0W8111>
- Parlak, B., & şahin, A. U. (2015). Türkiye İltica ve G Mevzuatının Coğrafi Kısıtlama Uygulaması Ynnden Analizi. *TESAM Akademi Dergisi*, 65-79.
- Paterson, T. (2016). *Independent News: World-Europe*, Erişim tarihi: 1 Eylül 2018. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/germany-elections-angela-merkel-afd-refugee-right-wing-a6929016.html>
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri [Qualitative Research & Evaluation Methods]*. (M. B.-S. DEMİR, ev.) Ankara: Pegem Akademi.
- Pennetier, M. (2017f). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 22 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-africa-france-macron/macrons-promise-of-new-france-africa-ties-raises-heckles-idUSKBN1DS168>
- Pineau, E. (2015f). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 17 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-france/hollande-opens-french-doors-to-refugees-despite-opposition-idUSKCN0R70WC20150907>
- Piper, E. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 11 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-merkel/thousands-of-refugees-may-enter-britain-if-it-leaves-eu-merkel-idUSKCN0VH156>
- Piper, E., & Milliken, D. (2017, June 26). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-britain-eu/may-offers-to-protect-benefits-of-eu-citizens-living-in-britain-idUSKBN19H1WQ>
- Piper, E., & Sandle, P. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-immigration-britain/under-fire-british-pm-may-criticizes-trump-curb-on-refugees-idUSKBN15D0LW>
- Poptcheva, E.-M. (2015). EU Legal Framework on Asylum and Irregular Immigration 'on arrival' State of Play. *Briefing*. European Parliamentary Research Service.
- Poyrazlı, ř., & şahin, A. E. (2009). Suggestions Regarding the Process of Writing and Publishing Manuscripts in English for International Journals. *Education and Science*, 34(154), 117-131.
- Press Release. (2017). *Judgment in Joined Cases C-643/15 and C-647/15 Slovakia and Hungary v Council*. Luxembourg: Court of Justice of the European Union.

- Reuters. (2015b). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel-obama/obama-tells-merkel-he-appreciates-her-leadership-on-migrant-crisis-idUSKCN0QW00920150827>
- Reuters. (2015b). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/bishops-urge-uks-merkel-to-take-in-more-syrian-refugees-idUSKCN0SB0ZU20151017>
- Reuters. (2015c). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-meeting/eu-to-meet-to-discuss-migrant-crisis-on-september-14-idUSKCN0QZ0X020150830>
- Reuters. (2015c). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/uks-merkel-says-backs-refugee-camps-over-lethal-journey-to-continent-cbs-idUSKCN0RT1N820150929>
- Reuters. (2015d). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 3 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants-germany/update-1-merkel-says-refugee-burden-cant-fall-on-just-a-few-countries-idUSL5N1193L920150903>
- Reuters. (2015d). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-turkey-highlights/highlights-leaders-comments-at-eu-turkey-summit-idUSKBN0TI0L020151130>
- Reuters. (2015e). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-fire/blaze-at-refugee-shelter-in-germany-injures-5-people-police-idUSKCN0R70GG20150907>
- Reuters. (2015e). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-france/hollande-calls-for-more-eu-rescue-efforts-after-migrant-tragedy-idUSKBN0NA0HE20150419>
- Reuters. (2015f). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 5 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel/germanys-merkel-warns-eu-against-migrant-crisis-nationalism-idUSKCN0S11W120151007>

- Reuters. (2015f). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-france/frances-hollande-imposing-migrant-quotas-not-right-way-to-handle-problem-idUSKBN0OZ1JW20150619>
- Reuters. (2015g). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 6 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-turkey-merkel/merkel-says-3-billion-euro-eu-aid-for-turkey-in-discussion-idUSKCN0S92YL20151015>
- Reuters. (2015g). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-france-germany/france-germany-to-make-proposals-on-refugee-crisis-hollandes-office-idUSKCN0R31FM20150903>
- Reuters. (2015h). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-summit-merkel/germanys-merkel-we-need-turkey-to-help-solve-migrant-crisis-idUSKCN0SJ0LE20151025>
- Reuters. (2015h). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-hollande/frances-hollande-says-binding-system-needed-to-take-in-refugees-idUSKCN0R31MH20150903>
- Reuters. (2015i). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants-germany/support-for-merkels-conservatives-at-3-year-low-on-refugee-crisis-idUSL8N12P0CF20151025>
- Reuters. (2015i). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-france/french-pm-urges-action-after-images-of-dead-migrant-toddler-idUSKCN0R30Z320150903>
- Reuters. (2015j). *Thomson Reuters*. Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-merkel/support-for-merkel-falls-over-handling-of-refugee-crisis-idUSKCN0RQ0ID20150926>
- Reuters. (2015j). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 16 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-france/merkel-hollande-press-for-binding-scheme-for-resettlement-of-refugees-idUSKCN0R416S20150904>
- Reuters. (2015k). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-austria/austria-plans->

technical-barriers-on-slovenian-border-in-migrant-crisis-
idUSKCN0SL2JW20151027

Reuters. (2015k). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 22 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-france-germany/french-pm-says-europe-cant-take-in-more-refugees-sueddeutsche-zeitung-idUSKBN0TE0NP20151125>

Reuters. (2015l). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/crunch-talks-for-merkel-on-refugee-crisis-as-thousands-more-arrive-idUSKCN0SP0XH20151031>

Reuters. (2015i). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 21 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-turkey-highlights/highlights-leaders-comments-at-eu-turkey-summit-idUSKBN0TI0L020151130>

Reuters. (2015m). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel/merkel-says-bundle-of-measures-needed-to-solve-refugee-crisis-idUSKCN0SS1OR20151103>

Reuters. (2015n). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-orban/hungarys-orban-suspects-left-wing-plot-in-migrant-crisis-idUSKCN0T112G20151112>

Reuters. (2015o). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 8 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-idUSKBN0TT1TG20151210>

Reuters. (2015p). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 8 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants-germany-papers/ban-migrants-without-valid-papers-merkels-bavarian-allies-say-idUSL8N14J15R20151230>

Reuters. (2015r). *Thomson Reuters*. Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-eu-merkel-idUSKCN0T126K20151112>

Reuters. (2015s). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 7 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants-merkel/merkel-tells-europe-to-see-big-picture-on-refugees-idUSB4N11U02920151103> adresinden alındı

- Reuters. (2015t). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants/in-tense-talks-eu-leaders-agree-plan-to-confront-migrant-crisis-idUSL8N0ZC01Q20150626>
- Reuters. (2015u). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 5 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel-popularity/merkels-popularity-slides-to-four-year-low-amid-refugee-crisis-idUSKCN0RV4VZ20151001>
- Reuters. (2016). *Thomson Reuters-Market News*, Erişim tarihi: 17 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/britain-eu-hollande/frances-hollande-sees-long-evening-at-eu-summit-on-britain-idUSP6N0ZI02I>
- Reuters. (2016a). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 27 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-juncker-merkel/eus-juncker-sees-progress-in-migrant-crisis-praises-merkel-idUSKCN0VQ004>
- Reuters. (2016a). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-america/britain-will-not-join-common-eu-asylum-system-america-idUSKCN0W9184>
- Reuters. (2016b). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-usa-germany-obama-refugees/obama-says-merkel-is-on-right-side-of-history-on-refugee-crisis-idUSKCN0XL0QU>
- Reuters. (2016b). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 17 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-france-germany-migrants/hollande-merkel-stress-migrant-crisis-needs-eu-solution-idUSKCN0VG119>
- Reuters. (2016c). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-turkey-merkel/germany-italy-france-to-meet-with-turkey-on-migrants-merkel-idUSKCN1175EU>
- Reuters. (2016c). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 21 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-hollande/frances-hollande-says-vigilant-on-turkey-press-freedom-idUSKCN0W915D>
- Reuters. (2016d). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-turkey-eu-germany/erdogan-merkel-discussed-eu-responsibility-in-migrant-crisis-on-phone-turkish-sources-idUSKBN13Q55R>

- Reuters. (2016d). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 21 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-summit-hollande/hollande-eu-aid-to-turkey-may-be-increased-if-needed-for-migrants-after-2018-idUSKCN0WA012>
- Reuters. (2016e). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-economy-budget-merkel/germany-aims-for-balanced-budget-in-2016-but-not-certain-merkel-idUSKCN0US1BV20160114>
- Reuters. (2016e). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 22 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais/hollande-says-calais-migrants-to-be-dispersed-around-france-idUSKCN11U0CL>
- Reuters. (2016f). *Thomson Reuters*. Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-france-germany-migrants/hollande-merkel-stress-migrant-crisis-needs-eu-solution-idUSKCN0VG119>
- Reuters. (2016g). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants-merkel/germanys-merkel-says-migrant-clashes-show-eu-summit-urgent-idUSB4N12S000>
- Reuters. (2016h). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel/migrant-build-up-in-greece-shows-eu-solution-urgent-merkel-idUSKCN0W34OA>
- Reuters. (2016i). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-merkel/merkel-says-things-moving-in-right-direction-on-the-migrant-issue-idUSKCN0WA1B4>
- Reuters. (2016j). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkel-says-germany-benefiting-from-closure-of-balkan-migrant-route-idUSKCN0WG1J3>
- Reuters. (2016k). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel/merkel-says-eu-turkey-summit-decisive-to-solving-migrant-crisis-idUSKCN0WI1O4>
- Reuters. (2016l). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 29 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-gabriel/germanys-vice-chancellor-says-merkel-underestimated-migrant-challenge-idUSKCN1120RP>

- Reuters. (2016m). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 30 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-eu-highlights/eu-looks-to-turkey-to-end-migrant-crisis-idUSKCN0W90ZS>
- Reuters. (2016n). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 30 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkels-bavarian-allies-reignite-refugee-row-with-call-for-cap-idUSKBN0UH0FT20160103>
- Reuters. (2016o). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 30 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkel-says-implementation-of-eu-turkey-deal-urgent-idUSKCN0V71N2>
- Reuters. (2016p). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 31 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/german-minister-says-migrant-crisis-may-have-peaked-idUSKCN0X00NF>
- Reuters. (2016r). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 31 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-seehofer/merkel-ally-lauds-border-controls-sees-turning-point-in-migrant-crisis-idUSKCN0W617Z>
- Reuters. (2016s). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 1 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election-merkel/merkel-says-elections-a-blow-but-will-stick-to-migrant-policy-idUSKCN0WG1FR>
- Reuters. (2016t). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-fear/islamist-attacks-migrant-crisis-make-germans-anxious-idUSKCN0ZS1IT>
- Reuters. (2016u). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-csu/bavarian-conservatives-increase-pressure-on-merkel-with-migrant-demands-idUSKCN11E1VE>
- Reuters. (2016v). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkel-we-need-migrant-deals-with-african-states-like-eu-turkey-pact-idUSKCN11W1FR>
- Reuters. (2016y). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-merkel-poll/a-year-after-height-of-migrant-crisis-merkels-party-dips-in-poll-idUSKCN1160YL>

- Reuters. (2016z). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-greece-migrants-pm/greek-pm-merkel-agree-on-need-to-stick-to-eu-decisions-on-migrants-idUSKCN0VX1XF>
- Reuters. (2017). *Thomson Reuters-Intel*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/europe-migrants-calais/france-dismisses-call-for-new-calais-migrant-centre-sees-more-police-idUSL8N1JK0YH>
- Reuters. (2017). *Thomson Reuters-Life-Oddly Enough*, Erişim tarihi: 9 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-merkel-parody-idUSKBN19O127>
- Reuters. (2017). *Thomson Reuters-Lifestyle*, Erişim tarihi: 9 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-syria-refugees-baby/syrian-refugees-in-germany-name-daughter-angela-merkel-muhammed-idUSKCN1B11ZD>
- Reuters. (2017). *Thomson Reuters-UK Top News*, Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
<https://uk.reuters.com/article/uk-usa-trump-britain-visit/nearly-half-of-britons-back-trump-state-visit-yougov-poll-idUKKBN15G47O>
- Reuters. (2017a). *Thomson Reuters-Financials*, Erişim tarihi: 17 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/france-italy/italy-and-france-to-discuss-more-integrated-eu-migration-crisis-at-dinner-idUSL8N1IN0ST>
- Reuters. (2017a). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-election-schulz/germany-must-act-now-to-stop-re-run-of-refugee-crisis-merkel-rival-says-idUSKBN1A80KD>
- Reuters. (2017b). *Thomson Reuters-Financials*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/britain-eu-usa/u-s-responsible-for-its-policies-on-refugees-uks-may-says-idUSS8N1EY00D>
- Reuters. (2017b). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany/merkel-optimistic-eu-dispute-over-refugee-distribution-will-soon-end-idUSKCN1BL0PL?il=0>
- Reuters. (2017c). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-hungary/merkel-calls-on-hungary-to-implement-court-ruling-on-refugee-distribution-idUSKCN1BM2UW>
- Reuters. (2017d). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-migrants-idUSKBN19H1N6>

- Reuters. (2017e). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 14 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-migrants-idUSKBN19H1N6>
- Reuters. (2017f). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-hungary/merkel-warns-hungary-of-financial-consequences-of-defying-eu-on-migrants-idUSKCN1BQ28Y?il=0>
- Reuters. (2017g). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-interview-merkel-idUSKBN14Z0XH>
- Reuters. (2017h). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 7 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-merkel/merkel-defends-germanys-deportations-of-rejected-afghan-asylum-seekers-idUSKBN179298>
- Reuters. (2017i). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 21 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-hollande-call/frances-hollande-warns-trump-against-protectionism-idUSKBN15C0SY>
- Reuters. (2017j). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 24 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-immigration-france/french-foreign-minister-says-accepting-refugees-is-a-duty-idUSKBN15D0HP>
- Reuters. (2017k). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 17 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-france-italy/italy-and-france-call-for-more-integrated-eu-action-on-migrants-idUSKBN18H0ZL>
- Reuters. (2017l). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-calais/macron-orders-french-officials-to-show-more-humanity-to-migrants-idUSKBN19D1OP>
- Reuters. (2017m). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 23 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-paris/french-interior-minister-vents-frustration-with-paris-migrant-center-idUSKBN19R2L8>
- Reuters. (2017n). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 24 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-paris/police-remove-thousands-of-migrants-from-northern-paris-pavement-camps-idUSKBN19S0UD>

- Reuters. (2017o). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 7 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrant-tunis-merkel-idUSKBN16A1EO>
- Reuters. (2017p). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 7 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-politics-foreign/merkel-names-refugee-expert-as-foreign-policy-adviser-idUSKBN1CG1PH>
- Reuters. (2017r). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 9 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-asylum/pressure-mounts-on-merkel-over-migrant-policy-in-future-coalition-idUSKBN1D211A>
- Reuters. (2018). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 1 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/>
- Reuters. (2018). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 1 Ağustos 2018.
<https://www.thomsonreuters.com/en/about-us/company-history.html>
- Rinke, A. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 7 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-africa-eu-summit-merkel/merkel-heads-to-eu-africa-summit-with-eye-on-migrant-issue-at-home-idUSKBN1DR2NK>
- Rinke, A., & Chambers, M. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 6 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-germany-politics/merkel-settles-migrant-row-with-allies-to-pursue-coalition-idUSKBN1CD0FI>
- Roskin, M. G. (2013). *Çağdaş Devlet Sistemleri: Siyaset, Coğrafya, Kültür*. (B. Seçilmişoğlu, Çev.) Ankara: Adres Yayınları.
- San, Ç. (2010). Toplumbilimsel Yöntem Açısından Durkheim ve Weber. *Sosyoloji Dergisi*, 3(21), 1739.
- Sarıdoğan, S. (2018). Türkiye Avrupa Birliği İlişkilerinde Göçün Güvenlikleştirilmesi: Suriye Mülteci Krizi Örneği. (*Yüksek Lisans Tezi*). Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Schomberg, W. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain-ukip/uks-farage-says-merkel-stoking-europes-refugee-crisis-idUSKCN0R41FY20150904>
- Shalal, A. (2017). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 9 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-germany-russia-migrants-idUSKCN18D2HB>

- Shirbon, E. (2015a). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 11 Eylül 2018.
[https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/uks-
cameron-resists-calls-to-change-stance-on-refugees-idUSKCN0R30UN20150904](https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/uks-cameron-resists-calls-to-change-stance-on-refugees-idUSKCN0R30UN20150904)
- Shirbon, E. (2015b). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018.
[https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/image-of-dead-boy-
piles-pressure-on-uks-cameron-over-syrian-refugees-
idUSKCN0R30UN20150903](https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-britain/image-of-dead-boy-piles-pressure-on-uks-cameron-over-syrian-refugees-idUSKCN0R30UN20150903)
- Shirbon, E. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
[https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-citizens-insight/too-late-theresa-
brexite-offer-to-eu-citizens-leaves-many-cold-idUSKBN1EE17L](https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-citizens-insight/too-late-theresa-brexite-offer-to-eu-citizens-leaves-many-cold-idUSKBN1EE17L)
- Silverstein, J. (2016). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
[https://www.reuters.com/article/us-britain-church-syrians/archbishop-of-
canterbury-to-open-home-to-syrian-refugee-family-next-month-
idUSKCN0ZM1PO](https://www.reuters.com/article/us-britain-church-syrians/archbishop-of-canterbury-to-open-home-to-syrian-refugee-family-next-month-idUSKCN0ZM1PO)
- Smout, A. (2017). *Thomson Reuters-Intel*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018.
[https://www.reuters.com/article/uk-usa-trump-immigration-britain-protest-
idUKKBN15E2H4](https://www.reuters.com/article/uk-usa-trump-immigration-britain-protest-idUKKBN15E2H4)
- Smout, A. (2017). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-britain-court-migrants-idUSKBN16117Q>
- Smout, A., & Shirbon, E. (2017). *Thomson Reuters-U.S.*, Erişim tarihi: 12 Eylül 2018.
[https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-immigration-britain-
idUSKBN15E0N8](https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-immigration-britain-idUSKBN15E0N8)
- Sobolewski, M. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 5 Ağustos 2018.
[https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-budget/germany-
to-set-aside-windfall-for-migrant-crisis-idUSKCN0RS1LV20150928](https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-budget/germany-to-set-aside-windfall-for-migrant-crisis-idUSKCN0RS1LV20150928)
- Söylemez, N. (2017). Avrupa Birliği Göç Politikaları ve Suriye Mülteci Krizinin Türkiye- AB İlişkilerine Yansımaları, (*Yüksek Lisans Tezi*), İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sözen, E. (2017). *Söylem Belirsizlik, Mücadele, Bilgi / Güç ve Refleksivite*. İstanbul: Profil Kitap.
- Special Meeting of the European Council. (2015). *Press Release 204/15*. Press office - General Secretariat of the Council.

- Statement of the EU Heads of State or Government*. (2016). " European Council Council of the European Union", Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018. <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/08/eu-turkey-meeting-statement/>
- Storbeck, O. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 6 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/idUS334449195820151020>
- Strohecker, K. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 2 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-grants-eu-austria/truck-of-corpse-new-shipwreck-intensify-europes-migrant-crisis-idUSKCN0QW19H20150827>
- Strupczewski, J., & Fioretti, J. (2015f). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 17 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-eu/eu-backs-refugee-sharing-plan-exposing-east-west-rift-idUSKCN0RM10A20150922>
- Sunar, İ. (1999). *Düşün ve Toplum*. Ankara: Doruk Yayınları.
- Sungur, S. (2004). Amerika Birleşik Devletleri'nin "Yeni Dünya Düzeni"nde Irak Savaşı Siyasal Söylem Analizi, (*Yüksek Lisans Tezi*), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Süar, A. (2011). Süleyman Demirel ve Recep Tayyip Erdoğan'ın Seçim Öncesi Büyük Kongre Konuşmalarının Karşılaştırmalı Söylem Analizi, (*Yüksek Lisans Tezi*), Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Syrian Refugees. (2018). "Syrian Refugees Web Site", Erişim tarihi: 30 Temmuz 2018. <http://syrianrefugees.eu/timeline/>
- Syrian Refugees. (2018). "Syrian Refugees Web Site", Erişim tarihi: 31 Temmuz 2018. <http://syrianrefugees.eu/timeline/>
- Şahin, Y. (2017). Michel Foucault'da Söylem Analizi. *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi*, III(6), 119-135.
- Şahin, Y. S. (2013). Avrupa Birliği Mülteci Hukukunda Üye Devletlerin İltica Başvurusunu Değerlendirme Yetkisinin Çerçevesi, (*Yüksek Lisans Tezi*), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şaşkın, O. (2017). Uluslararası Mülteci Hukuku ve Avrupa Birliği, (*Yüksek Lisans Tezi*), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şimşek, D. (2017). Göç Politikaları ve İnsan Güvenliği: Türkiye'deki Suriyeliler Örneği. *Tolum ve Bilim*(140), 11-26.

- T.C. Resmi Gazete. (1961). *Cenevre'de 28 Temmuz 1951 tarihinde imzalanmış olan Mültecilerin Hukuki Durumuna dair Sözleşmenin onaylanması Hakkında Kanun(10898)*, 5027-5028. Türkiye.
- T.C. Resmi Gazete. (1968). *Mültecilerin Hukuki Durumuna dair Protokol(12968)*, 1. Türkiye.
- T.C. Resmi Gazete. (2014). *Geçici Koruma Yönetmeliği(29153)*. Türkiye.
- T.C.Dış İşleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı. (2018). "T.C.Dış İşleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı Resmi Sitesi", Erişim tarihi: 28 Temmuz 2018. https://www.ab.gov.tr/katilim-ortakligi-belgeleri_46226.html
- T.C.Resmi Gazete. (1934). *İskân Kanunu(2733)*.
- T.C.Resmi Gazete. (1950). *Pasaport Kanunu & Yabancılar Kanunu(7564)*.
- T.C.Resmi Gazete. (1994). *Türkiyeye İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiyeden İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar ile Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılara ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetm(22127)*, 7-11. Türkiye.
- T.C.Resmi Gazete. (2013). *Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 53(28615)*. Türkiye.
- Tarımcı, E. (2005). *The Role of Geographical Limitation With Respect to Asylum and Refugee Policies Within The Context of Turkey EU Harmonization Process. (MA Thesis)*. Middle East Technical University School of Social Science.
- Tattersall, N., & Carrel, P. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 6 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-germany-turkey/merkel-in-bind-on-migrants-ready-to-back-faster-turkish-eu-bid-idUSKCN0SC08B20151018>
- Taylor, P. (2015). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-france-shooting-immigration/french-magazine-attack-set-to-deepen-europes-culture-war-idUSKBN0KH1Q320150108>
- Taylor, P. (2016). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 28 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-merkel-analysis/merkels-turkish-gamble-breakthrough-or-landmine-in-migrant-crisis-idUSKCN0WB273>

- Taylor, P. (2016a). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-babel-analysis-idUSKCN0W10AQ>
- Taylor, P. (2016b). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 22 Eylül 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-babel-analysis-idUSKCN0W10AQ>
- TDK. (2018a). *Türk Dil Kurumu*, Erişim tarihi: 19 Temmuz 2018.
http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b50601e53bf89.39704144
- TDK. (2018b). *Türk Dil Kurumu*, Erişim tarihi: 21 Temmuz 2018.
http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b52ca75840dd7.53593209
- TDK. (2018c). *Türk Dil Kurumu*, Erişim tarihi: 21 Temmuz 2018.
http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b53009ea20d52.78364355
- TDK. (2018d). *Türk Dil Kurumu*, Erişim tarihi: 24 Kasım 2018.
http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5bf94e254ba710.47305287
- Tekin, M. (2009). Türkiye'de Yaşayan Sığınmacı ve Mültecilerin Entegrasyonunda Yaşanan Sorunlar ve Avrupa Birliği Uygulamaları Bağlamında Çözüm Önerileri, (*Yüksek Lisans Tezi*), Ankara: Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- Temel Dış Politika Konuları-Ege Denizi*. (2011). "Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı", Erişim tarihi: 31 Ağustos 2018. <http://www.mfa.gov.tr/baslica-ege-denizi-sorunlari.tr>.
- Than, K., & Murphy, F. (2015). *Thomson Reuters*, Erişim tarihi: 3 Ağustos 2018.
<https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants/border-free-europe-unravels-as-migrant-crisis-hits-record-day-idUSKCN0RD0P420150914>
- The EU and the Crisis in Syria. (2018). *Factsheets(UNIQUE ID: 170314_11)*.
Bruxelles: European External Action Service.
- The HR-Net Project*. (2018). "HRI Project", Erişim tarihi: 23 Temmuz 2018.
<http://www.hri.org/docs/lausanne/part1.html>

- The Treaty of Lausanne. (1924). *The Treaties of Peace 1919-1923, Vol. II*. New York: Carnegie Endowment for International Peace.
- The Treaty of Sevres. (1924). *The Treaties of Peace 1919-1923, Vol. II*. New York: Carnegie Endowment for International Peace.
- Treaty on European Union. (1992). *Council of the European Communities and Commission of the European Communities*. Germany.
- Tsolova, T., & Zuvela, M. (2015). Thomson Reuters, Erişim tarihi: 6 Ağustos 2018. <https://www.reuters.com/article/europe-migrants/europe-split-on-migrant-crisis-on-eve-of-brussels-talks-idUSKCN0SI0PN20151024>
- Tunç, A. Ş. (2015). Mülteci Davranışı ve Toplumsal Etkileri: Türkiye'deki Suriyelilere İlişkin Bir Değerlendirme. *Tesam Akademi Dergisi*, 2(2), 29-63.
- Türkçe Sözlük*. (2011). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkoğlu, O. (2011). Mülteciler Ulusal/Uluslararası Güvenlik. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, XXX(2), 101-118.
- UNHCFR. (2007). Agreement Relating to Refugee Seamen. *Collection of International Instruments and Legal Texts Concerning Refugees and Others of Concern to UNHCR*. Turin, Italy: The United Nations High Commissioner for Refugees.
- UNHCFR. (2007). Convention concerning International Co-operation regarding Administrative Assistance to Refugees. *Collection of International Instruments and Legal Texts Concerning Refugees and Others of Concern to UNHCR*. Turin, Italy: The United Nations High Commissioner for Refugees.
- UNHCFR. (2007). Declaration of States Parties to the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees. *Collection of International Instruments and Legal Texts Concerning Refugees and Others of Concern to UNHCR*. Turin, Italy: The United Nations High Commissioner for Refugees.
- UNHCR. (2010). "Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees", Erişim tarihi: 4 Temmuz 2018. www.unhcr.org
- UNHCR. (2018). "The UN Refugee Agency Web Sitesi", Erişim tarihi: 23 Temmuz 2018 <http://www.unhcr.org/events/nansen/4aae50086/nansen-man-action-vision.html>
- United Kingdom Independence Party. (2018). "UKIP Website", Erişim tarihi: 4 Ağustos 2018 <https://www.ukip.org/ukip-page.php?id=02>

- Uygun, O. (2001). Ulusüstü Siyasal Birlikler ve Küreselleşme. M. KORAY içinde, *Küreselleşme ve Ulus-Devlet* (s. 151-178). Yıldız Teknik Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi Yayını.
- Uysal, N. (2011). The Representation of Turkish Immigrants in the German Printed Media and Its Linkage to the Public Opinion About Turkey's EU Accession, (*Yüksek Lisans Tezi*), Antalya / Hamburg: Akdeniz University Sosyal Bilimler Enstitüsü & University of Hamburg School of Business, Economics and Social Sciences.
- Uzun, A. (2015). Günümüzün Sosyal ve Ekonomik Sorunu Olan Suriyelilerin Mülteci ve Ekonomi Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi. *Ankara Barosu Dergisi*(1).
- Uzun, E. (2016, Temmuz-Aralık). Uluslararası Hukuk Çerçevesinde BMMYK'nın Yapısı, Görevleri ve Uluslararası Mülteci Hukukunun Gelişimindeki Yeri. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 60-85.
- Ünlü, H. G. (2009). European Union Citizenship and Immigration. (*MA Thesis*). İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Valletta Summit Action Plan. (2015). *Valletta Summit On Migration*. Valletta, Malta: European Council.
- Valletta Summit Political Declaration. (2015). *Valletta Summit On Migration*. Valletta, Malta: European Council.
- Vaughn, N. A. (2001). The Discourse of Medical Encounters. D. Schiffrin, D. Tannen, & H. E. Hamilton içinde, *The Handbook of Discourse Analysis* (s. 453-469). Cornwall: Blackwell Publishers.
- Wendt, A. (2005). Social Theory As Cartesian Science: An Auto-Critique From A Quantum Perspective. S. Guzzini, & A. Leander (Dü) içinde, *Constructivism and International Relations: Alexander Wendt and his critics*. Routledge.
- Westall, S., & Al-Khalidi, S. (2015). *Thomson Reuters-World News*, Erişim tarihi: 13 Eylül 2018. <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-lebanon/britains-america-urges-support-for-syrian-refugees-in-lebanon-jordan-idUSKCN0RE0G820150914>
- Whitney, D. M. (2012). A Discourse Analysis of U.S. National and State Language Policies: Restraining English Instruction for Refugee Adults, (*MA Thesis*), San Antonio: The University of Texas.

- Wilson, J. (2001). Political Discourse. T. H. Analysis içinde, *Schiffrin, Deborah; Tannen, Deborah; Hamilton, Heidi E.* (s. 398-415). Cornwall: Blackwell Publishers.
- Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu. (2013). (3). Ankara: T.C. İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Yalçın, G. D. (2011). Eleştirel Söylem Analizi Çerçevesinde Avrupa Birliği'nde Kültürlerarası Diyalog, (*Doktora Tezi*), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yeniciler, Z. (2018). Mülteci Sorununun Tarihi ve Bir Çözüm Arayışı: Türkiye-Avrupa Birliği Geri Kabul Anlaşması, (*Yüksek Lisans Tezi*), Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 7-17.
- Yıldırım, B. (2015). İçerik Çözümlemesi Yönteminin Tarihsel Gelişimi Uygulama Alanları ve Aşamaları. (B. YILDIRIM, Dü.) *İletişim Araştırmalarında Yöntemler: Uygulama ve Örneklerle*, 105-155.
- Yıldırım, İ. (2015). Göçmen İşçilerin Emeklilik Hakkının Avrupa Birliği Düzenlemeleri Açısından Değerlendirilmesi, (*Yüksek Lisans Tezi*), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, K. (2010). Nitel Araştırmalarda Niteliği Artırma. *İlköğretim Online*, 9(1), 79-92.
- Yıldız, R., & Hira, İ. (2010). Sosyal Bilimlerde Yöntem Tartışmaları Bağlamında Kuhn ve Rothacker. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 5(2), 133-153.
- Yılmaz, F. (2017). The Externalization of the European Union's Asylum Policy: Refugee Burden Sharing Between the European Union and Turkey During The Syrian Refugee Protection Crisis, (*MA Thesis*), Middle East Technical University .
- Zaborowski, M. (2006). The EU As A Global Power. Warsaw: EU Institute for Security Studies and European Centre.

